ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ»

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Φοιτήτρια: Αιμιλία Ζυγάκη, ΜΔΕ 29

Επιβλέπων: Ιωάννης Κοπανάκης Καθηγητής,

©

2025

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ»

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Κοπανάκης Ιωάννης, Καθηγητής, Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης &Τεχνολογίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Μαστοράκης Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης &Τεχνολογίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Τριχάς Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων & Τουρισμού, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

HELLENIC MEDITERRANEAN UNIVERSITY

SCHOOL OF MANAGEMENT AND ECONOMICS SCIENCE

DEPARTMENT OF MANAGMENENT SCIENCE AND TECHNOLOGY

MSc in

MANAGEMENT AND DIGITAL TRANSFORMATION

TOURISM DEVELOPMENT, MANAGEMENT AND PROMOTION OF PROTECTED AREAS

MASTER THESIS

Student : Emilia Zygaki MDE 29

Supervisor : Ioannis Kopanakis Professor, Hellenic Mediterranean University

©

2025

<u>Υπεύθυνη Δήλωση</u> *: Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στη διπλωματική εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η διπλωματική εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Διοίκηση και Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας του ΕΛΜΕΠΑ.*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αυτή εξετάζει τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και της τουριστικής ανάπτυξης στο φυσικό περιβάλλον. Η εφαρμογή πολιτικών για βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη στοχεύει στη διαχείριση των πόρων με τρόπο που να καλύπτει τις οικονομικές, κοινωνικές και αισθητικές ανάγκες, ενώ παράλληλα διαφυλάσσει την πολιτιστική ακεραιότητα, τις βασικές οικολογικές διαδικασίες, τη βιοποικιλότητα και τα ζωτικά συστήματα υποστήριξης της ζωής. Το δίκτυο Natura 2000 δημιουργήθηκε ως απάντηση στην περιβαλλοντική ανησυχία, με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφορική διαχείριση των περιοχών που προστατεύει. Αυτές οι περιοχές προσφέρονται για ήπιες τουριστικές δραστηριότητες που προάγουν την ηρεμία, την απομόνωση, την αισθητική απόλαυση του τοπίου και την επαφή με τη φύση. Η ανάδειξη και προστασία του φυσικού πλούτου τους απαιτεί μια πολυδιάστατη στρατηγική, η οποία περιλαμβάνει συγκεκριμένα έργα, μέτρα και δράσεις για τη βέλτιστη διαχείριση και προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης. Στην εργασία αυτή μελέτη περίπτωσης αποτελεί η προστατευόμενη περιοχή Natura 2000 του Δήμου Ιεράπετρας: Νήσος Χρυσή. Τα τελευταία χρόνια λόγω της μεγάλης τουριστικής πίεσης που δέχθηκε, ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο σε συνδυασμό με την κλιματική αλλαγή έχει υποβαθμιστεί περιβαλλοντικά και η κατάσταση της αποκατάστασης του οικοσυστήματος ίσως είναι μη αναστρέψιμη. Για το λόγω αυτό έχουν εφαρμοσθεί απαγορευτικά μέτρα που αφορούν την πρόσβαση και την επισκεψιμότητα προκυμμένου να προστατευθεί το φυσικό περιβάλλον. Πραγματοποιήθηκε έρευνα για να καταγραφούν οι απόψεις και οι αντιλήψεις των κατοίκων του Δήμου Ιεράπετρας για την διαχείριση της νήσου Χρυσής με σκοπό τη διατύπωση προτάσεων και συμπερασμάτων για τη βελτίωση αυτών των περιοχών μέσω της ανάπτυξης ήπιου τουρισμού και της εφαρμογής ορθολογικής και αποτελεσματικής διαχείρισης για βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

Λέξεις Κλειδιά :Τουρισμός, περιβάλλον, βιώσιμη ανάπτυξη, διαχείριση, Natura 2000,Νήσος Χρυσή, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, Ιεράπετρα, Κρήτη, Ελλάδα.

ABSTRACT

This work examines the impacts of human activities and tourism development on the natural environment. The implementation of policies for sustainable tourism development aims to manage resources in a way that meets economic, social and aesthetic needs, while preserving cultural integrity, basic ecological processes, biodiversity and vital life support systems. The Natura 2000 network was created in response to environmental concern, with the aim of preserving biodiversity and the sustainable management of the areas it protects. These areas are ideal for gentle tourist activities that promote tranquility, isolation, aesthetic enjoyment of the landscape and contact with nature. The promotion and protection of their natural wealth requires a multidimensional strategy, which includes specific projects, measures and actions for the optimal management and promotion of sustainable tourism development. n this paper, the case study is the Natura 2000 protected area of the Municipality of Ierapetra: Chrissi Island. In recent years, due to the great tourist pressure it has received, especially during the summer season in combination with climate change, it has been environmentally degraded and the state of restoration of the ecosystem may be irreversible. For this reason, prohibitive measures have been implemented regarding access and visitor numbers in order to protect the natural environment. A survey was conducted to record the views and perceptions of the residents of the Municipality of Ierapetra regarding the management of the island of Chryssi with the aim of formulating proposals and conclusions for the improvement of these areas through the development of soft tourism and the implementation of rational and effective management for sustainable tourism development.

Key Words :Tourism, environment, sustainable development, management, Natura 2000, Chrissi Island, alternative forms of tourism, Ierapetra, Crete, Greece.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ 10

ΛΙΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ 11

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ 12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 14

Σχέση τουρισμού και περιβάλλοντος 14

1.1 Εισαγωγή 14

1.2 Ποια είναι η σχέση τουρισμού και περιβάλλοντος 14

1.3 Τα προβλήματα που δημιουργούνται από την τουριστική ανάπτυξη 16

1.4 Ο Τουρισμός και οι επιπτώσεις του στους φυσικούς πόρους 17

1.5 Ο Τουρισμός και οι επιπτώσεις του στα φυσικά συστήματα 17

1.6 Οι επιπτώσεις φυσικών πάρκων και προστατευόμενων περιοχών από τον τουρισμό 20

1.7 Εναλλακτικές μορφές τουρισμού : οι παράγοντες που οδήγησαν στη δημιουργία και ανάπτυξη τους 21

1.8 Οι νέες τουριστικές μορφές που συνδέονται με το φυσικό περιβάλλον 23

1.8.1 Ο αγροτουρισμός 24

1.8.2 Ο Οικοτουρισμός 25

1.8.3 Ο Τουρισμός Περιπέτειας 26

1.8.4 Πολιτιστικός Τουρισμός 27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 29

Προστατευόμενες περιοχές - Καθεστώς Natura2000 29

2.1 Εισαγωγή 29

2.2 Natura 2000 – Δίκτυο 29

2.3 Βιοποικιλότητα : η διατήρηση και η προστασία της στο δίκτυο Natura 2000 30

2.4 Οι βιογεωγραφικές περιφέρειες και οι ζώνες προστασίας του δικτύου Natura 2000 33

2.5 Ο ρόλος των ενδιαφερόμενων φορέων και ομάδων (stakeholders) 35

2.6 Τουριστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες μέσα στο Natura 2000 37

2.7 Η διαμόρφωση του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα 38

2.8 Οι Φορείς Διαχείρισης 40

2.9 Η Νομοθεσία και η εφαρμογή της στο δίκτυο Natura2000 στην Ελλάδα 42

2.10 Τι επικρατεί σήμερα στην Ελλάδα για το Natura 2000 44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 46

Διαχείριση και προώθηση προστατευόμενων περιοχών : Διεθνείς εμπειρίες 46

3.1 Εισαγωγή 46

3.2 Διαχείριση και διοίκηση των περιοχών Natura2000 στην Ευρώπη 47

3.3 Παραδείγματα διαχείρισης περιοχών Natura2000 στην Ευρώπη 49

3.4 Τα κοινά χαρακτηριστικά διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών από την Ευρωπαϊκή εμπειρία 51

3.5 Ενέργειες προώθησης προστατευόμενων περιοχών 52

3.6 Καλές Ευρωπαϊκές Πρακτικές στις Περιοχές Natura 2000 54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 63

Μελέτη περίπτωσης : Νήσος Χρυσή 63

4.1 Εισαγωγή 63

4.2 Αξίες του οικότοπου και ιστορική αναδρομή 64

4.3 Η χλωρίδα, η πανίδα, το κλίμα, τα ενδιαιτήματα και τα απολιθώματα του νησιού 65

4.5 Το πρόγραμμα junicoast και δράσεις που έχουν γίνει στην Νήσο Χρυσή 67

4.6 Η Νομοθεσία που διέπει τη Νήσο Χρυσή 70

4.7 Οι απειλές που δέχεται το οικοσύστημα στη Νήσο Χρυσή 74

Κεφάλαιο 5 77

Μεθοδολογία Έρευνας 77

5.1 Ερευνητικό Πλαίσιο και Ερευνητική Προσέγγιση 77

5.2 Πληθυσμός Στόχος – Δειγματοληψια 78

5.3 Η Θεματολογία Ερωτηματολογίου 78

5.4 Ανάλυση Δεδομένων 79

Κεφάλαιο 6.....81

Αποτελέσματα Έρευνας.....81

Ανάλυση πίνακα 1: Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος της έρευνας(Φύλο, Ηλικία, Οικογενειακή Κατάσταση, Επίπεδο εκπαίδευσης) – Συχνότητα και ποσοστό.....81

Ανάλυση Δείγματος (N = 267).....82

Ανάλυση Πίνακα 2: Αριθμός Επισκέψεων στη Νήσο Χρυσή.....86

Ανάλυση πίνακα 3: Μέσο επίσκεψης στη Νήσο Χρυσή Συνολικός Πίνακας Επισκεψιμότητας88

Ανάλυση πίνακα 4: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή (1/2).....94

Ανάλυση πίνακα 4: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή (2/2).....97

Ανάλυση πίνακα 5: Γνώση ότι η Νήσος Χρυσή είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί προστατευόμενη περιοχή.....100

Ανάλυση πίνακα 6: Γνώση ότι τα τελευταία χρόνια η Νήσος Χρυσή είναι κλειστή για τους επισκέπτες.....103

Ανάλυση πίνακα 7: Βαθμός ενημέρωσης για τις ενέργειες των αρχών σχετικά με την προστασία και διαχείριση της Χρυσής.....105

Ανάλυση πίνακα 8: Ποιός Φορέας θα έπρεπε κατά τη γνώμη των συμμετεχόντων να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσή.....106

Ανάλυση πίνακα 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (1/5).....97

Ανάλυση πίνακα 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (2/5).....100

Ανάλυση πίνακα 9: : Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (3/5).....103

Ανάλυση πίνακα 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (4/5).....106

Ανάλυση πίνακα 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (5/5).....108

Κεφάλαιο 7.....112

Συμπεράσματα – Προτάσεις.....112

7.1 Συμπεράσματα.....112

7.2 Προτάσεις.....115

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....121

Α. ΕΛΛΗΝΙΚΗ.....121

Β. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ.....123

Γ. ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.....128

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....132

Ερωτηματολόγιο της έρευνας.....132

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.....136

Νομοθεσία για τη νήσο Χρυσή.....136

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Συμμετεχόντων.....81

Πίνακας 2: Αριθμός επισκέψεων στη Νήσο Χρυσή.....86

Πίνακας 3: Μέσο επίσκεψης στη Νήσο Χρυσή.....89

Πίνακας 4: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή (1/2).....94

Πίνακας 4: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή (2/2).....97

Πίνακας 5: Γνώση ότι η Νήσος Χρυσή είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί προστατευόμενη περιοχή.....100

Πίνακας 6: Γνώση ότι τα τελευταία χρόνια η Νήσος Χρυσή είναι κλειστή για τους επισκέπτες.....103

Πίνακας 7: Βαθμός ενημέρωσης για τις ενέργειες των αρχών σχετικά με την προστασία και διαχείριση της Χρυσής.....105

Πίνακας 8: Ποιος Φορέας θα έπρεπε κατά τη γνώμη των συμμετεχόντων να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσή.....107

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (1/5).....**Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.**

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (2/5).....100

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (3/5).....103

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (4/5) 106

Πίνακας 10: Συγκριτικός πίνακας ενναλλακτικών μορφών τουρισμού για τη νήσο Χρυσή.....119

ΛΙΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Φύλο συμμετεχόντων.....82

Διάγραμμα 2: Ηλικία συμμετεχόντων.....83

Διάγραμμα 3: Οικογενειακή κατάσταση συμμετεχόντων 84

Διάγραμμα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης συμμετεχόντων.....85

Διάγραμμα 5: Αριθμός επισκέψεων στη Νήσο Χρυσή.....87

Διάγραμμα 6: Μέσο επίσκεψης στη Νήσο Χρυσή.....90

Διάγραμμα 7: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή.....99

Διάγραμμα 8: Γνώση ότι η Νήσος Χρυσή είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί προστατευόμενη περιοχή.....102

Διάγραμμα 9: Γνώση ότι τα τελευταία χρόνια η Νήσος Χρυσή είναι κλειστή για τους επισκέπτες..104

Διάγραμμα 10: Φορέας που θα έπρεπε κατά τη γνώμη των συμμετεχόντων να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής.....109

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή μου, Κοπανάκη Ιωάννη, τις θερμές μου ευχαριστίες στον καθηγητή Τριχά Νικόλαο για την πολύτιμη καθοδήγηση, την αδιάκοπη υποστήριξη και τις επιστημονικές του παρατηρήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας. Ευχαριστώ ιδιαιτέρως τον κ. Σπυριδάκη Μιχάλη, σύμβουλο στον Δήμο Ιεράπετρας, για την προθυμία του να συμβάλει στην έρευνά μου, καθώς και για τις σημαντικές πληροφορίες και διευκολύνσεις που μου παρείχε. Είμαι επίσης βαθιά ευγνώμων προς τους κατοίκους της Ιεράπετρας, που ανταποκρίθηκαν με ενδιαφέρον και ειλικρίνεια στη συμμετοχή τους στην παρούσα έρευνα. Η συμβολή τους ήταν καθοριστική για την κατανόηση των ζητημάτων που εξετάζονται και εμπλούτισε ουσιαστικά τα ευρήματα της μελέτης.

Τέλος, ευχαριστώ όλους όσοι στήριξαν την προσπάθεια αυτή με οποιονδήποτε τρόπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
Σχέση τουρισμού και περιβάλλοντος

1.1 Εισαγωγή

Τις τελευταίες δεκαετίες ο τουρισμός αναπτύχθηκε σε διάφορες μορφές καθιστώντας τον μια από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες παγκοσμίως και βασικό μοχλό της παγκόσμιας οικονομίας. Η λειτουργία του συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με πολλούς παραγωγικούς τομείς και υπηρεσίες, ενισχύοντας την οικονομική ανάπτυξη στις περιοχές που δραστηριοποιείται. Θεωρείται μέσο το οποίο δημιουργεί ανάπτυξη και εισοδήματα στην τοπική κοινωνία και εθνική οικονομία, νέες θέσεις εργασίας, φορολογικά έσοδα, συμβάλλοντας στην εισροή συναλλάγματος, την κατασκευή υποδομών, στην διατήρηση και την προστασία ιστορικών μνημείων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του περιβάλλοντος (Sharpley, 2009, Ανδριώτης, 2005, Bachvarov, 1999).

Παρά τις θετικές επιπτώσεις και οικονομικά και κοινωνικά οφέλη που προσφέρει, δημιουργεί αρνητικές επιπτώσεις και έχει επικριθεί γι΄αυτό που οφείλονται κυρίως στην μαζικοποίηση, την εμπορευματοποίηση των σχέσεων, την καταστροφή του περιβάλλοντος, στην δόμηση χωρίς κανονισμούς, την επιπόλαιη χρήση των φυσικών πόρων, την διαρροή χρημάτων από τις τοπικές κοινωνίες λόγω αγοράς και κατανάλωσης ξένων προϊόντων, της δημιουργίας θέσεων εργασίας ξένων υπηκόων κ.λπ. (Ανδριώτης, 2005). Μεγάλη πρόκληση αποτελεί ο σχεδιασμός και η οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας σε μια περιοχή λόγω της πολυσύνθετης φύσης του τουριστικού προϊόντος το οποίο αποτελείται από υλικά και άυλα αγαθά-υπηρεσίες (όπως οι κλιματολογικές συνθήκες , τα τοπία, η μεταφορά, τα καταλύματα, τα πολιτιστικά και ιστορικά στοιχεία του τόπου κ.ά. (Pigram,1980, Λαγός, 2005, Τσάρτας, 2010, Bramwell και Lane, 2011, Ανδριώτης, 2005).

1.2 Ποια είναι η σχέση τουρισμού και περιβάλλοντος

Οι άνθρωποι, η φύση μαζί με τις τοπικές κοινωνίες αποτελούν το βασικό κεφάλαιο για την ανάπτυξη του του τουρισμού ενώ ταυτόχρονα γίνονται αποδέκτες

όλων των συνεπειών του. Η λειτουργία του τουρισμού στηρίζεται στο να αξιοποιεί και να εκμεταλλεύεται τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους σε περιοχές όπου δραστηριοποιείται ασκώντας μεγάλη πίεση στην χρήση τους που μπορεί να οδηγήσει στην εξαφάνιση ή την υποβάθμισή. Τα τελευταία χρόνια η σχέση του τουρισμού με το περιβάλλον έχει γίνει ενδιαφέρουσα σύμφωνα με τους Κοκκώση και Τσάρτα (2001) λόγω της ανταγωνιστικότητας σε διεθνές επίπεδο καθώς νέοι προορισμοί μπαίνουν προσφέρουν παρθένο περιβάλλον και της αναζήτησης των ανθρώπων για καλύτερη ποιότητα ζωής και περιβάλλοντος για τον τόπο που θα πάει τις διακοπές του (Pigram, 1980, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001, Castellani και Sala, 2010).

Στην Ελλάδα με ποσοστά (16,4%) του Α.Ε.Π. και (18,3%) της συνολικής εργασίας προέρχονται από τον τουριστικό τομέα. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας το αυξημένο βιοτικό επίπεδο και ο ελεύθερος χρόνος έχουν αύξηση την ζήτηση για διακοπές και αναψυχή (Sharpley, 2009, Βασιλειάδης, 2009).

Η τουριστική ανάπτυξη με το φυσικό περιβάλλον έχουν γίνει χώρος προστριβών και πολιτικής αντιπαράθεσης, για το είδος της τουριστικής ανάπτυξης και την προστασία των πόρων, καθώς ο τουρισμός επιφέρει περιβαλλοντικές αλλαγές στην δομή και την χρήση της γης στις υποδομές, στο μικροκλίμα και το φυσικό περιβάλλον. Το φυσικό περιβάλλον είναι το κεφάλαιο για την τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής καθώς όλες οι τουριστικές δραστηριότητες εξαρτώνται από αυτό (Zouganeli et al., 2012). Η τουριστική ανάπτυξη πρέπει να σέβεται τις αρχές τις αειφορίας προωθώντας μια ισορροπημένη ανάπτυξη που να προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και να προσφέρει οικονομικά οφέλη στις τοπικές κοινωνίες (Liu,2003, Tsartas, 2003, Cernat και Gourdon, 2012)

Έχουμε το επιθυμητό αποτέλεσμα της αειφορικής ανάπτυξης όταν η σχέση μεταξύ τουριστικής ανάπτυξης με το φυσικό περιβάλλον βρίσκονται σε αρμονική ισορροπία. Ο τουρισμός είναι σαν έννοια είναι δεμένος εξαρτημένος με την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος. Μια βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη μπορεί να επιτευχθεί μέσω τουριστικών δραστηριοτήτων προσανατολισμένων οικολογικά οι οποίες είναι φιλικές προς το περιβάλλον (Sharpley, 2009, Κοκκώσης, Τσάρτας και Γκρίμπα, 2011, Tsartas, 2003).

1.3 Τα προβλήματα που δημιουργούνται από την τουριστική ανάπτυξη

Η υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος επηρεάζει άμεσα την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος .Ο τουρισμός μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στα φυσικά οικοσυστήματα, τόσο θετικές όσο και αρνητικές. Ακολουθούν μερικές από τις κύριες επιπτώσεις: (Pigram, 1980**,** Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001, Middleton και Hawkins, 2004)

Θετικές Επιπτώσεις

Οικονομική Στήριξη και Διαχείριση Προστασίας: Ο τουρισμός μπορεί να παρέχει οικονομικούς πόρους που βοηθούν στη συντήρηση και προστασία των φυσικών περιοχών. Τα έσοδα από τον τουρισμό μπορούν να χρηματοδοτήσουν προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος και να ενισχύσουν την τοπική οικονομία.

Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση: Οι τουρίστες μπορούν να αποκτήσουν γνώση και συνείδηση για την προστασία του περιβάλλοντος. Το ενδιαφέρον τους για την οικολογία μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση για την ανάγκη προστασίας των φυσικών πόρων.

Αρνητικές Επιπτώσεις

Περιβαλλοντική Ρύπανση: Οι τουρίστες συχνά προκαλούν ρύπανση μέσω απορριμμάτων, εκπομπών CO2 από τη μεταφορά τους και άλλες δραστηριότητες που επιβαρύνουν το περιβάλλον.

Καταστροφή Οικοτόπων: Η ανάπτυξη υποδομών για τουριστικές ανάγκες (ξενοδοχεία, δρόμοι, κλπ.) μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή ή υποβάθμιση φυσικών οικοτόπων. Αυτό επηρεάζει αρνητικά την άγρια ζωή και τη βιοποικιλότητα.

Συμπεριφορά του Τουρίστα: Ορισμένοι τουρίστες δεν τηρούν τους κανόνες προστασίας και προκαλούν ζημιά στα φυσικά οικοσυστήματα μέσω αυθαίρετης συλλογής φυτών, αναρρίχησης σε ευαίσθητες περιοχές κ.ά.

Καταναλωτική Πίεση: Η ζήτηση για φυσικούς πόρους, όπως το νερό και η ενέργεια, αυξάνεται με την αύξηση του τουρισμού, κάτι που μπορεί να προκαλέσει εξάντληση των πόρων αυτών και να επηρεάσει την ποιότητα ζωής των τοπικών πληθυσμών.

Επιπτώσεις στην Άγρια Ζωή: Η παρουσία ανθρώπων και η διατάραξη του φυσικού περιβάλλοντος μπορούν να επηρεάσουν την άγρια ζωή, προκαλώντας αλλαγές στη συμπεριφορά, αναπαραγωγή και επιβίωση των ζώων.

Για να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις και να ενισχυθούν οι θετικές, είναι σημαντικό να προωθείται ο βιώσιμος τουρισμός. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη στρατηγικών που επικεντρώνονται στη διατήρηση των φυσικών πόρων, την ευαισθητοποίηση των τουριστών και τη συνεργασία με τοπικές κοινότητες για την προστασία των οικοσυστημάτων (Sharpley, 2009, Τσάρτας κ.ά., 2010).

1.4 Ο Τουρισμός και οι επιπτώσεις του στους φυσικούς πόρους

Στους υδάτινους πόρους : Οι αυξημένες ανάγκες για νερό κατά την τουριστική περίοδο, ιδιαίτερα στα νησιά και τις παράκτιες περιοχές, δημιουργούν σημαντικά προβλήματα, όπως η υπέρ άντληση και η υφαλμύρωση των υδάτινων πόρων.

Στη Γη, το έδαφος: Η διάβρωση και η γεωμορφολογική μεταβολή λόγω κακής χωροθέτησης των τουριστικών έργων προκαλούν προβλήματα στην ακτογραμμή και το φυσικό τοπίο.

Στον Αέρα: Η αυξημένη χρήση των οχημάτων και η καύση ορυκτών καυσίμων για την αντιμετώπιση των μεγάλων τουριστικών αναγκών σε ενέργεια, αυξάνουν την ατμοσφαιρική ρύπανση και συμβάλουν στην υπερθέρμανση του πλανήτη**.**

Στην Ενέργεια: Η μεγάλη κατανάλωση μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την κάλυψη των τουριστικών αναγκών επιβαρύνει το περιβάλλον. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο να εφαρμοστούν μέτρα που να εξοικονομούν ενέργεια και να προωθούν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ηλιακή, αιολική).

Από την κακή διαχείριση των απορριμμάτων: Η έλλειψη σχεδιασμού για την διαχείριση των αποβλήτων την περίοδο της έντονης τουριστικής κίνησης οδηγεί στη δημιουργία παράνομων χωματερών υποβαθμίζοντας το τοπίο και μολύνοντας το φυσικό περιβάλλον (έδαφος, πηγές, ακτές, θάλασσα) (Liu,2003, Pigram, 1980, Τσάρτας κ.ά., 2010, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001, Spilanis και Vayanni, 2004).

1.5 Ο Τουρισμός και οι επιπτώσεις του στα φυσικά συστήματα

Οι κύριες συνέπειες του τουρισμού όπου αναπτύσσεται πάνω στα φυσικά οικοσυστήματα μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες (Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001):

- τις λειτουργικές αλλαγές των οικοσυστημάτων,
- τις αλλαγές στη δομή τους , και τη μείωση της βιοποικιλότητας,
- τις επιπτώσεις σε συγκεκριμένους πληθυσμούς σπάνιων ειδών.

Οικολογικές έννοιες που σχετίζονται με την βιώσιμη ανάπτυξη και την τουριστική ανάπτυξη είναι :

1. Το οικοσύστημα : είναι ένα σύστημα που περιλαμβάνει την πανίδα και την χλωρίδα μιας περιοχής.

2. Ο βιότοπος : το περιβάλλον όπου αναπτύσσεται ένας οργανισμός.

3. Η ποικιλότητα : Ο αριθμός των οργανισμών που ζούνε σε μια περιοχή.

4.Η διατήρηση της ποικιλότητας: Η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας των οργανισμών πρέπει να είναι δεδομένη. Όλες οι δράσεις του ανθρώπου που μειώνουν τη βιολογική ποικιλότητα πρέπει να σταματούν, καθώς η βιώσιμη ανάπτυξη δεν μπορεί να συνυπάρξει με την απώλεια πανίδας και χλωρίδας.

5. Η μέγιστη βιώσιμη απόδοση : η βιωσιμότητα μιας φυσικής περιοχής όταν αξιοποιείται αποδίδει έως ένα συγκεκριμένο σημείο και μετά μειώνεται απότομα.

6. Η φέρουσα ικανότητα : αναφέρεται στην ικανότητα ενός τόπου να διατηρήσει έναν ορισμένο αριθμό επισκεπτών, ζώων, φυτών και γενικότερα οργανισμών ή μονάδων.

7. Η αφομοιωτική ικανότητα : Κάθε φυσικός αποδέκτης που δέχεται ρύπους έχει περιορισμένη δυνατότητα για να τους αποβάλλει. Η ικανότητα αφομοίωσης συγκεκριμένων ποσοτήτων ρύπων χωρίς να επηρεάζεται η περιβαλλοντική δομή του ονομάζεται αφομοιωτική ικανότητα. (Ταμπάκης, 2008, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001:147-148).

Όλες οι αλλαγές που προκαλούνται στη λειτουργία των οικοσυστημάτων οφείλονται όχι μόνο στον τουρισμό και τις δραστηριότητές του, αλλά και από κάθε άλλη ανθρώπινη δραστηριότητα. Η τουριστική ανάπτυξη συχνά εντείνει αυτές τις διαταραχές λόγω της εποχικής αύξησης των επισκεπτών ή της αύξησης

ξενοδοχειακών μονάδων (Sharpley, 2009, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001:151, Τσάρτας κ.ά., 2010:24).

Το κτίσιμο ξενοδοχειακών μονάδων, εγκαταστάσεων και η διάνοιξη δρόμων, όταν δεν βρίσκονται σε αρμονία με τη φύση και την αισθητική του τοπίου, επηρεάζουν τους υδάτινους πόρους, το κλίμα της περιοχής και την διακίνηση των ειδών, τα οποία αναγκάζονται να περιοριστούν σε μικρότερους ζωτικούς χώρους λόγω της ανέγερσης περισσότερων κτηρίων , της αύξησης θορύβων και της κίνησης των μέσων μεταφοράς (Liu, 2003, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001:153, Τσάρτας κ.ά., 2010:24).

Όλες οι εργασίες που γίνονται στα οδικά δίκτυα (κατασκευής, διάπλασης και συντήρησης διαταράσσουν τη λειτουργία των φυσικών συστημάτων. Από την κατασκευή δρόμων και αεροδρομίων επηρεάζονται τα οικοσυστήματα γιατί συχνά χρειάζεται το κόψιμο των δένδρων με αποτέλεσμα να αλλοιώνεται το φυσικό περιβάλλον. Το κόψιμο των δέντρων προκαλεί διάβρωση του εδάφους και φέρνει αλλαγές στο κλίμα της περιοχής. Επηρεάζονται, η αναπαραγωγή των ζώων λόγω της μειωμένης επικοινωνίας μεταξύ τους καθώς και η πανίδα με τη χλωρίδα από τα καυσαέρια των οχημάτων. Στη μεσογειακή ζώνη, το άνοιγμα δρόμων μέσα από δάσος με πεύκα αυξάνει τον κίνδυνο πυρκαγιάς (Ταμπάκης, 2008, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001:153, Τσάρτας κ.ά., 2010).

Τα προβλήματα που προκύπτουν από τις χωροθετήσεις των έργων τουριστικής ανάπτυξης είναι πολυδιάστατα και επηρεάζουν ποικιλοτρόπως το φυσικό περιβάλλον και τα οικοσυστήματα μιας περιοχής. Μερικά από αυτά είναι (Ταμπάκης, 2008, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001:153) :

1. Η διακοπή του ιζηματογενούς κύκλου και διάβρωση των ακτών: οι παράλληλοι δρόμοι που κατασκευάζονται κοντά στις ακτές παρεμποδίζουν τη φυσική κίνηση των ιζημάτων, οδηγώντας συχνά σε διάβρωση των ακτών.

2. Οι επιπτώσεις από την κατασκευή λιμανιών και μαρίνων: διαταράσσονται τα οικοσυστήματα, από την βάθυνση και την ρίψη στερεών υλικών επηρεάζουν τους πυθμένες των ακτών.

3. Η ρύπανση από αεροδρόμια: τα αεροδρόμια παράγουν υγρά και αέρια απόβλητα επιβαρύνοντας το περιβάλλον, με τις μεγάλες εγκαταστάσεις και τον αυξημένο θόρυβο.

4. Η μείωση της έκτασης του φυσικού τοπίου: Η αύξηση των τουριστικών υποδομών οδηγεί σε μείωση του φυσικού περιβάλλοντος, επηρεάζοντας αρνητικά τα οικοσυστήματα και τους οργανισμούς που αναπτύσσονται σε αυτά.

5. Ο ευτροφισμός από υγρά απόβλητα: Η αύξηση των υγρών αποβλήτων από αστικά λύματα, ξενοδοχεία, βιομηχανίες και χερσαία όμβρια νερά, οδηγεί σε ευτροφισμό, μειώνοντας τη διαφάνεια του νερού και προκαλώντας υπερβολική ανάπτυξη φυτοπλαγκτόν. Αυτό δημιουργεί συνθήκες για την ανάπτυξη παθογόνων βακτηρίων που μολύνουν το νερό.

6. Οι αλλαγές στη χλωρίδα και την πανίδα: Η πίεση από τους επισκέπτες και τις παρεμβάσεις στις αμμοθίνες οδηγεί σε αλλαγές στη δομή των φυτό κοινοτήτων, θέτοντας σε κίνδυνο τα ενδημικά φυτά και διαταράσσοντας τα χερσαία οικοσυστήματα.

Η τουριστική ανάπτυξη, αν δεν γίνεται με σεβασμό στο περιβάλλον και χωρίς την τήρηση βιώσιμων πρακτικών, μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές οικολογικές επιπτώσεις, απειλώντας τη βιωσιμότητα του ίδιου του τουρισμού στο μακροπρόθεσμο. Δεν έχουν ληφθεί αποτελεσματικά μέτρα για μια ουσιαστική προστασία. Ο τουρισμός, πολλές φορές, έχει συμβάλει στο να χαθούν σημαντικοί βιότοποι και να μειωθεί η βιοποικιλότητα. Από το 1960, το 75% των θινών από τη νότια Ισπανία μέχρι τα παράλια Σικελίας έχουν εξαφανιστεί, με αποτέλεσμα την απώλεια περιοχών αναπαραγωγής. Περισσότερα από 500 είδη της Μεσογείου αντιμετωπίζουν κίνδυνο εξαφάνισης, ενώ στη Γαλλία 145 είδη είναι κοντά στην εξαφάνιση ή έχουν ήδη εξαφανιστεί (Liu, 2003, Weaver, 2006, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001:155-156, Lagos και Stamatiou, 2006).

1.6 Οι επιπτώσεις φυσικών πάρκων και προστατευόμενων περιοχών από τον τουρισμό

Η επίδραση της τουριστικής ανάπτυξης στα φυσικά πάρκα και προστατευόμενες περιοχές είναι εξαιρετικά σημαντική και ποικιλόμορφη. Ενώ αρχικά, ο ήπιος τουρισμός μπορούσε να συνυπάρξει με την προστασία του περιβάλλοντος, η αυξανόμενη ροή επισκεπτών έχει οδηγήσει σε σοβαρά προβλήματα για τα οικοσυστήματα. Οι επισκέπτες που προσελκύονται από την άγρια φύση, συχνά προκαλούν διαταραχές στον αναπαραγωγικό κύκλο των ειδών, μειώνοντας σημαντικά τους πληθυσμούς τους. Επιπλέον, οι δραστηριότητές τους οδηγούν σε καταστροφή

μονοπατιών και βλάστησης κατά μήκος των διαδρομών τους. Η εισαγωγή ξένων ειδών μέσω των ρούχων, των σκηνών και άλλων αντικειμένων των τουριστών προκαλεί αλλαγές στους ήδη υπάρχοντες πληθυσμούς. Συχνά, η τουριστική ανάπτυξη έρχεται σε σύγκρουση με τις παραδοσιακές δραστηριότητες των ντόπιων, όπως το κυνήγι, η λαθροθηρία και η διακίνηση παράνομων συναλλαγών (Liu,2003, Weaver, 2006).

Η αυξανόμενη τάση τουριστικών επισκέψεων σε περιοχές φυσικού κάλλους δημιουργεί κίνδυνο εξαφάνισης των περιοχών αυτών. Εάν δεν υπάρξει μια αποτελεσματική πολιτική προστασίας και διαχείρισης, αυτές οι περιοχές ενδέχεται να οδηγηθούν σε αφανισμό. Η προστασία των περιοχών αυτών γίνεται μέσω ειδικών θεσμικών ρυθμίσεων, με επιτροπές υπεύθυνες για την αναγνώριση, την οριοθέτηση και τον σχεδιασμό τους στοχεύοντας στο να διατηρηθεί η φυσική ομορφιά, να προωθηθεί η αναψυχή προστατεύοντας το περιβάλλον, και ικανοποιώντας τις ανάγκες των κοινοτήτων (Ταμπάκης, 2008, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001:158, Lagos και Stamatiou, 2006).

1.7 Εναλλακτικές μορφές τουρισμού : οι παράγοντες που οδήγησαν στη δημιουργία και ανάπτυξη τους

Ο τουρισμός είναι ο πιο γοργά αναπτυσσόμενος οικονομικός τομέας στην Ευρώπη, καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι δουλεύουν λιγότερες ώρες και κάνουν συντομότερες αλλά συχνότερες διακοπές, υπάρχει μία αυξανόμενη διάθεση για εξειδικευμένες μορφές τουρισμού, όπως η πεζοπορία στη φύση ή η παρατήρηση των άγριων ζώων. Το μοντέλο του μαζικού τουρισμού κυριαρχεί ακόμα και σήμερα διότι περιλαμβάνει οργανωμένες μετακινήσεις μεγάλων ομάδων ανθρώπων για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, συνήθως για διακοπές στη θάλασσα. Επικράτησε στην αγορά λόγω του ότι προσφέρει στην αγορά οικονομικά πακέτα διακοπών με χαμηλό κόστος μεταφοράς σε μεγάλες ομάδες ατόμων (Sharpley, 2009, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001, Λαγός, 2005).

Ωστόσο, ο μαζικός τουρισμός έχει δεχτεί κριτική για τις αρνητικές του συνέπειες, γεγονός που έχει οδηγήσει το ενδιαφέρον των επενδυτών και των δημόσιων φορέων προς την αναζήτηση εναλλακτικών προτύπων τουριστικής ανάπτυξης. Αυτά τα νέα πρότυπα επικεντρώνονται σε ήπιες μορφές τουρισμού που προστατεύουν το φυσικό και δομημένο περιβάλλον, σέβονται την τοπική κουλτούρα

και καλύπτουν τις ανάγκες των επισκεπτών και κατοίκων (Liu, 2003, Κοκκώσης και Τσάρτας, 2001, Tsartas, Manologlou, και Markou, 2001).

Η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού είναι αποτέλεσμα μιας σειράς παραγόντων που σχετίζονται με την αλλαγή στις προτιμήσεις των ταξιδιωτών, τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, καθώς και τις περιβαλλοντικές ανησυχίες. Εδώ είναι μερικοί από τους κυριότερους παράγοντες που έχουν οδηγήσει στη δημιουργία και ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού (Sharpley, 2009, Τσάρτας κ.ά., 2010):

1. **Αλλαγή στις προτιμήσεις των ταξιδιωτών**: Οι σύγχρονοι ταξιδιώτες αναζητούν πλέον αυθεντικές και μοναδικές εμπειρίες αντί για τυποποιημένα πακέτα. Ο τουρισμός είναι πλέον πιο προσανατολισμένος στην προσωπική εμπειρία και την εμβάθυνση στην τοπική κουλτούρα.
2. **Περιβαλλοντική συνείδηση**: Η αυξανόμενη ανησυχία για την προστασία του περιβάλλοντος έχει οδηγήσει σε μια στροφή προς πιο βιώσιμες μορφές τουρισμού, όπως ο οικοτουρισμός. Οι ταξιδιώτες αναγνωρίζουν την ανάγκη για προστασία των φυσικών πόρων και των οικοσυστημάτων.
3. **Κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές**: Οι ταξιδιώτες γίνονται πιο ευαισθητοποιημένοι όσον αφορά τις κοινωνικές και πολιτιστικές επιπτώσεις του τουρισμού. Αυτό έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη μορφών τουρισμού που ενισχύουν την κοινωνική αλληλεπίδραση και την ενίσχυση των τοπικών κοινοτήτων, όπως ο τουρισμός κοινότητας.
4. **Ανάπτυξη της τεχνολογίας**: Η τεχνολογία έχει διευκολύνει την πρόσβαση σε πληροφορίες και την κράτηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Μέσω του διαδικτύου, οι ταξιδιώτες μπορούν να βρουν και να οργανώσουν ταξίδια που ταιριάζουν στις μοναδικές τους προτιμήσεις.
5. **Περιορισμοί στις παραδοσιακές μορφές τουρισμού**: Η υπερβολική ανάπτυξη του μαζικού τουρισμού έχει οδηγήσει σε προβλήματα όπως η υπερβολική τουριστική πίεση, η καταστροφή του περιβάλλοντος και η απογύμνωση των τοπικών πολιτισμών. Αυτό έχει δημιουργήσει μια ανάγκη για πιο βιώσιμες και λιγότερο επιβαρυντικές εναλλακτικές μορφές τουρισμού.
6. **Οικονομικοί παράγοντες**: Ορισμένοι ταξιδιώτες αναζητούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού ως έναν τρόπο να κάνουν οικονομία ή να επενδύσουν σε εμπειρίες που θεωρούν πιο αξιόλογες ή προσωπικές.

7. **Υγειονομικές ανησυχίες**: Η πανδημία του COVID-19 έχει αναδείξει την ανάγκη για πιο απομονωμένα και ασφαλή ταξιδιωτικά βιώματα. Αυτό έχει ενισχύσει την τάση για τουρισμό σε λιγότερο δημοφιλή ή πιο απομακρυσμένα μέρη (Liu, 2003, Τσάρτας κ.ά., 2010).

Η συνδυασμένη επίδραση αυτών των παραγόντων έχει συμβάλει στην ανάπτυξη και δημοτικότητα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που προσφέρουν μια διαφορετική και συνήθως πιο προσωπική προσέγγιση στην ταξιδιωτική εμπειρία. Οι νέες τουριστικές μορφές που συνδέονται με το φυσικό περιβάλλον έχουν αναπτυχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, καθώς η οικολογική ευαισθησία και η επιθυμία για βιώσιμες και αυθεντικές εμπειρίες αυξάνονται (Sharpley, 2009, Κοκκώσης, Τσάρτας και Γκρίμπα, 2011).

1.8 Οι νέες τουριστικές μορφές που συνδέονται με το φυσικό περιβάλλον

Στην τελευταία δεκαετία, υπάρχει μια τάση στροφής στην τουριστική ζήτηση προς πιο ενεργητικές διακοπές, με αυξανόμενο ενδιαφέρον για δραστηριότητες που συνδέονται με το φυσικό περιβάλλον. Αυτό έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη περιοχών της υπαίθρου που γίνονται δημοφιλείς προορισμοί. Οι δραστηριότητες ανήκουν στην κατηγορία των ειδικών ή εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Πρόκειται για ήπιες τουριστικές μορφές οι οποίες σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το φυσικό περιβάλλον (Tsartas, Manologlou, και Markou, 2001, Τσάρτας κ.ά., 2010, Spilanis και Vayanni, 2004).

Ορισμένες από αυτές είναι :

Οικοτουρισμός: Επικεντρώνεται στην επίσκεψη σε φυσικές περιοχές με στόχο την εκπαίδευση για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενίσχυση της ευημερίας των τοπικών κοινοτήτων. Ο οικοτουρισμός προάγει τη βιωσιμότητα και τη συντήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.

Αγροτουρισμός : Προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να ζήσουν μια εμπειρία ζωής στην ύπαιθρο και να συμμετάσχουν σε αγροτικές δραστηριότητες. Συχνά συνδυάζεται με εκπαιδευτικά προγράμματα για τη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Περιπέτεια στη φύση : Περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως πεζοπορία, αναρρίχηση, ράφτινγκ και καταδύσεις, οι οποίες συνήθως πραγματοποιούνται σε φυσικές περιοχές. Αυτή η μορφή τουρισμού προσελκύει άτομα που αναζητούν δράση και περιπέτεια σε φυσικά τοπία.

Ορειβατικός τουρισμός : Εστιάζει σε περιοχές βουνών και ορεινών όγκων, προσφέροντας δραστηριότητες όπως πεζοπορία, σκι και ορειβασία. Αυτός ο τουρισμός προάγει την εκτίμηση της ορεινής φυσικής ομορφιάς.

Καταδυτικός τουρισμός: Ασχολείται με την εξερεύνηση υποβρύχιων οικοσυστημάτων. Περιλαμβάνει καταδύσεις σε κοραλλιογενείς υφάλους, ναυάγια και άλλα ενδιαφέροντα υποβρύχια περιβάλλοντα.

Φυσική θεραπεία και ευεξία : Περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως διαλογισμό και γιόγκα στη φύση, οι οποίες ενσωματώνονται σε φυσικά τοπία για να προάγουν τη σωματική και ψυχική ευεξία.

Εκπαιδευτικός τουρισμός : Προσφέρει ευκαιρίες για μάθηση σχετικά με το φυσικό περιβάλλον, την οικολογία και τη διατήρηση μέσω διαλέξεων, εργαστηρίων και πρακτικών δραστηριοτήτων κ.ά. (Kinderis ,2010, Tsartas, Manologlou, και Markou, 2001).

1.8.1 Ο αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού που συνδυάζει τη διαμονή και την εμπειρία του τουρίστα με την αγροτική ζωή. Η ιδέα είναι να προσφέρει στους επισκέπτες τη δυνατότητα να ζήσουν και να συμμετέχουν σε αγροτικές δραστηριότητες, ενώ απολαμβάνουν την εξοχή και την αυθεντικότητα του αγροτικού περιβάλλοντος (Tsartas, Manologlou, και Markou, 2001, Τσάρτας κ.ά., 2010).

Τα οφέλη του αγροτουρισμού:

1. **Αυθεντική Εμπειρία:** Οι επισκέπτες μπορούν να βιώσουν την καθημερινή ζωή σε ένα αγρόκτημα, να συμμετέχουν σε αγροτικές δραστηριότητες, να μάθουν για την παραγωγή τροφίμων και να απολαύσουν τοπικές γεύσεις.
2. **Υποστήριξη Τοπικής Οικονομίας:** Ο αγροτουρισμός βοηθά στη στήριξη των τοπικών παραγωγών και επιχειρηματιών, ενισχύοντας την οικονομία των αγροτικών περιοχών.

3. **Συνοδεία Περιβάλλοντος:** Προάγει την οικολογική συνείδηση, καθώς οι επισκέπτες έρχονται σε επαφή με βιώσιμες αγροτικές πρακτικές και ενδέχεται να μάθουν για την προστασία του περιβάλλοντος.
4. **Εκπαίδευση:** Οι τουρίστες έχουν την ευκαιρία να μάθουν για την αγροτική ζωή, την καλλιέργεια των φυτών, την ανατροφή των ζώων και άλλες σχετικές διαδικασίες.
5. **Αναψυχή και Χαλάρωση:** Οι αγροτουριστικές περιοχές συνήθως βρίσκονται σε ήσυχα, φυσικά περιβάλλοντα, προσφέροντας στους επισκέπτες τη δυνατότητα να χαλαρώσουν και να αποδράσουν από τη φασαρία της πόλης.

Ο αγροτουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως:

- Εργαστήρια και διαλέξεις για τη γεωργία και την κτηνοτροφία.
- Συμμετοχή στη συγκομιδή προϊόντων.
- Επισκέψεις σε παραδοσιακές αγροτικές αγορές.
- Μαθήματα μαγειρικής με τοπικά προϊόντα.
- Διαμονή σε αγροτικά καταλύματα ή παραδοσιακές κατοικίες.

Ο αγροτουρισμός προωθεί την αλληλεπίδραση με την τοπική κοινότητα και προσφέρει μια μοναδική εμπειρία για τους ταξιδιώτες που αναζητούν κάτι διαφορετικό από τις συνηθισμένες τουριστικές δραστηριότητες (Tsartas, Manologlou, και Markou, 2001, Τσάρτας κ.ά., 2010).

1.8.2 Ο Οικοτουρισμός

Ο οικοτουρισμός είναι ένας τύπος τουρισμού που επικεντρώνεται στη βιώσιμη διαχείριση φυσικών πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα προάγει την τοπική οικονομία και την κοινωνική ευημερία. Αντί να επικεντρώνεται αποκλειστικά στη μαζική τουριστική ανάπτυξη, ο οικοτουρισμός προάγει την επαφή με τη φύση, την εκπαίδευση για τη βιοποικιλότητα και την αειφόρο ανάπτυξη (Kinderis,2010, Κοκκώσης, Τσάρτας και Γκρίμπα, 2011).

Ακολουθούν μερικά χαρακτηριστικά του οικοτουρισμού:

1. **Σεβασμός στο Περιβάλλον**: Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τον οικοτουρισμό σχεδιάζονται με τρόπο που ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον.
2. **Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση**: Ο οικοτουρισμός ενθαρρύνει την εκπαίδευση για τη φύση και την προστασία του περιβάλλοντος, προσφέροντας στους επισκέπτες τη δυνατότητα να μάθουν για τα οικοσυστήματα και την τοπική πανίδα και χλωρίδα.
3. **Υποστήριξη της Τοπικής Κοινωνίας**: Ο οικοτουρισμός ενισχύει την τοπική οικονομία παρέχοντας ευκαιρίες εργασίας και ανάπτυξης για τις τοπικές κοινότητες, συχνά μέσω της χρήσης τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.
4. **Αειφορία**: Προωθεί τη χρήση βιώσιμων πρακτικών που προστατεύουν τους φυσικούς πόρους και μειώνουν την οικολογική αποτύπωση.
5. **Συμμετοχή των Επισκεπτών**: Ενθαρρύνει τη συμμετοχή των επισκεπτών στις δραστηριότητες διατήρησης του περιβάλλοντος και στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη διαχείριση του τουριστικού προορισμού. (Τσάρτας κ.ά., 2010).

Ο οικοτουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως πεζοπορία, παρατήρηση πουλιών, κατασκήνωση με σεβασμό στο περιβάλλον και επισκέψεις σε εθνικούς δρυμούς ή περιοχές προστασίας της φύσης. Είναι μια εναλλακτική μορφή τουρισμού που προσφέρει βιώσιμες λύσεις για τη διατήρηση του πλανήτη, ενώ παρέχει μοναδικές εμπειρίες στους ταξιδιώτες (Sharpley, 2009, Τσάρτας κ.ά., 2010, Κοκκώσης, Τσάρτας και Γκρίμπα, 2011)

1.8.3 Ο Τουρισμός Περιπέτειας

Ο τουρισμός περιπέτειας είναι ένας τύπος τουρισμού που επικεντρώνεται σε δραστηριότητες που προσφέρουν έντονη αίσθηση περιπέτειας και ενθουσιασμού. Αυτές οι δραστηριότητες συνήθως περιλαμβάνουν φυσικές προκλήσεις και μπορούν να γίνουν σε εξωτερικούς χώρους, σε ακραία ή φυσικά περιβάλλοντα. Ο τουρισμός περιπέτειας μπορεί να περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες, όπως:

1. **Αναρρίχηση**: Η αναρρίχηση σε βουνά, βράχους ή παγετώνες.
2. **Καγιάκ**: Η κατάβαση ποταμιών ή η εξερεύνηση λιμνών και ακτών με καγιάκ.

3. **Διαδρομές πεζοπορίας**: Πεζοπορίες σε δύσβατα μονοπάτια ή βουνά.
4. **Ορειβασία**: Ανάβαση σε ορεινές κορυφές.
5. **Σκηνίτες δραστηριότητες**: Διανυκτέρευση σε σκηνές σε απομακρυσμένα μέρη.
6. **Καταδύσεις**: Εξερεύνηση του θαλάσσιου βυθού και των κοραλλιογενών υφάλων.
7. **Σέρφινγκ**: Η ικανότητα να "καβαλάς" τα κύματα σε ανοιχτό ωκεανό.
8. **Σαφάρι**: Παρακολούθηση άγριων ζώων σε φυσικά τους ενδιαιτήματα.
9. **Ζιπ-λάιν (Zip-lining)**: Η χρήση συστημάτων τροχαλιών για γρήγορη μετάβαση μεταξύ σημείων.

Ο τουρισμός περιπέτειας συνήθως προσελκύει άτομα που αναζητούν νέες προκλήσεις, επαφή με τη φύση, και την αίσθηση του επιτεύγματος. Μπορεί επίσης να έχει θετική επίδραση στις τοπικές κοινότητες, καθώς προάγει τη συντήρηση φυσικών περιοχών και ενισχύει την τοπική οικονομία (Kinderis,2010, Κοκκώσης, Τσάρτας και Γκρίμπα, 2011).

1.8.4 Πολιτιστικός Τουρισμός

Ο πολιτιστικός τουρισμός αναφέρεται στο ταξίδι σε προορισμούς με σκοπό την εξερεύνηση και την ανακάλυψη των πολιτιστικών και ιστορικών χαρακτηριστικών ενός τόπου. Αυτός ο τύπος τουρισμού επικεντρώνεται στη γνώση και την εμπειρία της τέχνης, της αρχιτεκτονικής, της ιστορίας, της παράδοσης και των τοπικών εθίμων (Kinderis, 2010, Τσάρτας κ.ά., 2010, Κοκκώσης, Τσάρτας και Γκρίμπα, 2011).

Ορισμένα χαρακτηριστικά του πολιτιστικού τουρισμού περιλαμβάνουν:

1. **Μουσεία και γκαλερί**: Επισκέψεις σε μουσεία που φιλοξενούν τέχνη, αρχαιολογικά ευρήματα και πολιτιστικά αντικείμενα.
2. **Ιστορικά μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι**: Εξερεύνηση αρχαίων ερειπίων, κάστρων, ναών και άλλων ιστορικών τόπων.
3. **Τοπικά έθιμα και παραδόσεις**: Συμμετοχή σε παραδοσιακές γιορτές, φεστιβάλ και εορτές που απεικονίζουν τη λαϊκή κουλτούρα.

4. **Αρχιτεκτονική**: Μελέτη και εκτίμηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς μιας περιοχής, όπως παλιά κτήρια, εκκλησίες και κτήρια με ιστορική σημασία.

5. **Γαστρονομία**: Δοκιμή τοπικών φαγητών και ποτών που αντικατοπτρίζουν τη γαστρονομική παράδοση της περιοχής.

Ο πολιτιστικός τουρισμός συνδέεται στενά με τις έννοιες του πολιτισμού και του τουρισμού. Προάγει την διατήρηση και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, ενθαρρύνοντας παράλληλα την αλληλεπίδραση και την κατανόηση μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών. Παράλληλα, συμβάλλει στην τοπική οικονομία, δημιουργώντας ευκαιρίες για μικρές επιχειρήσεις και βιοτεχνίες (Kinderis,2010).

Αυτές οι μορφές τουρισμού συνδυάζουν την απόλαυση του φυσικού περιβάλλοντος με την ευθύνη για την προστασία του και τη συμβολή στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Προστατευόμενες περιοχές - Καθεστώς Natura2000

2.1 Εισαγωγή

Το Natura2000 ξεκίνησε να αναπτύσσεται στο τέλος του εικοστού αιώνα, αποσκοπεί στη διατήρηση της ευρωπαϊκής βιοποικιλότητας μέσω της δημιουργίας προστατευμένων περιοχών. Το Natura 2000, που περιλαμβάνει περίπου 25.000 περιοχές σε όλη την Ευρώπη, καλύπτει σχεδόν το 20% της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελώντας το μεγαλύτερο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών παγκοσμίως. Σκοπός του δικτύου είναι η προστασία πολύτιμων ειδών και οικοτόπων, προωθώντας παράλληλα τη βιωσιμότητα τους και την σύμπραξη από όλες τις χώρες της ΕΕ. Η εφαρμογή του βασίζεται στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, η οποία καθορίζει τους ρόλους, τους στόχους και τις διαδικασίες για να προστατευτούν περιοχές αυτές. Μέσω του δικτύου επιδιώκεται η ισορροπία μεταξύ των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και της περιβαλλοντικής προστασίας, ενσωματώνοντας τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων και προωθώντας την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση (Evans, 2012).

Παρά όμως τα οφέλη που εμφανίζονται προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, ενισχύοντας την οικολογική ισορροπία και την οικονομική ανάπτυξη, υπάρχουν προκλήσεις στην εφαρμογή του δικτύου. Αυτές περιλαμβάνουν την ανάγκη συντονισμού μεταξύ φορέων, την ισορροπία δραστηριοτήτων και προστασίας, καθώς και την πολυπλοκότητα του νομικού και διαχειριστικού πλαισίου. Στην Ελλάδα, το δίκτυο Natura 2000 αντιμετωπίζει προβλήματα ως προς την διαχείριση και την εφαρμογή κανόνων προστασίας. Η ενίσχυση της εκπαίδευσης, η ανάμειξη της τοπικής κοινωνίας καθώς και η αναθεώρηση της στρατηγικής διαχείρισης είναι κρίσιμες πτυχές για την επιτυχή εφαρμογή και ανάπτυξη του δικτύου (Valachis & Trihas, 2024, 2025, Οικονομάκης, 2017, Όμιλος Φίλων του Δάσους Ν. Φθιώτιδας, 2011).

2.2 Natura 2000 – Δίκτυο

Το δίκτυο Natura2000 είναι ένα πανευρωπαϊκό σύστημα προστατευόμενων περιοχών που έγινε για να προστατεύσει τη βιοποικιλότητα στην Ευρώπη. Αυτό το

οικολογικό δίκτυο περιλαμβάνει σήμερα γύρω στις 25.000 περιοχές, οι οποίες καταλαμβάνουν περίπου το 1/5 της Ε.Ε., καθιστώντας το ένα από τα μεγαλύτερα δίκτυα προστατευόμενων περιοχών σε παγκόσμιο επίπεδο (Natura 2000 Συνεργασία για την προστασία της φύσης, 2009, Mom, 2012).

Στη σύνοδο του Ρίο (1992 είναι σε ισχύ από το 1993) υπογράφτηκε παγκόσμια σύμβαση για την προστασία της βιοποικιλότητας (CBD), η οποία θέτει τρεις κύριους στόχους: να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα και η βιωσιμότητα της και να κατανέμονται δίκαια τα οφέλη που προκύπτουν από την χρήση της (Evans, 2012, biodiversity, 2010).

Στις περιοχές αυτές, όλα τα μέλη-κράτη είναι υποχρεωμένα να λάβουν μέτρα για την προστασία των οικολογικών χαρακτηριστικών της κάθε περιοχής. Δεδομένου ότι το δίκτυο Natura 2000 αποτελεί ουσιαστικό κομμάτι της φύσης, είναι κρίσιμο να συνεχίζεται η διαχείρισή του με τρόπο που λαμβάνει υπόψη τα ευαίσθητα οικοσυστήματα που υπάρχουν σε αυτό. Όλες οι δραστηριότητες που αφορούν τον τουρισμό, τη γεωργία, τα δάση και την ψυχαγωγία μπορούν να γίνονται σε όλο το δίκτυο των περιοχών Natura 2000, στοχεύοντας στην προστασία , στην ισόρροπη ανάπτυξη τους , δίχως να αποκλείεται η ανθρώπινη ενασχόληση μέσα σε αυτές (Οικονομάκης,2017, Natura 2000 Συνεργασία για την προστασία της φύσης, 2009).

Το Natura 2000 καλύπτει διάφορους τύπους οικοτόπων και περιοχών, όπως δάση, βάλτους, λιβάδια, βουνά και θαλάσσιες περιοχές, και αποτελεί βασικό εργαλείο για να προστατευθεί ο φυσικός πλούτος των χωρών. Το δίκτυο αντιπροσωπεύει ένα νέο τρόπο προσέγγισης για το πως θα αντιμετωπιστούν οι προστατευόμενες περιοχές ανά κράτος. Το κάθε κράτος καλείται να διαχειριστεί αυτές τις περιοχές σε εθνικό επίπεδο, σχεδιάζοντας μια ενιαίες στρατηγικές για να προστατέψουν και να αναδείξουν την ιδιαιτερότητα και τα οικολογικά χαρακτηριστικά τους (Mom, 2012, Natura 2000 Συνεργασία για την προστασία της φύσης, 2009).

2.3 Βιοποικιλότητα : η διατήρηση και η προστασία της στο δίκτυο Natura 2000

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εισήγαγε σχετική οδηγία η οποία στοχεύει στη διατήρηση και την προστασία του φυσικού πλούτου, γνωρίζοντας ότι η ανάπτυξη, η γεωργία και ο τουρισμός συνεχώς αυξάνονται, παρόλο που προσφέρουν οφέλη, οδηγούν πολλές

περιοχές φυσικής ομορφιάς και σπάνια είδη προς την εξαφάνιση. Το δίκτυο έχει δημιουργηθεί βάσει δύο κύριων ευρωπαϊκών οδηγιών :

1. **Της οδηγίας για τους οικότοπους (92/43/ΕΟΚ)** η οποία στοχεύει να προστατέψει τους φυσικούς οικότοπους και τα είδη που διαβιούν μέσα σε αυτούς .
2. **Της οδηγίας για τα πουλιά (79/409/ΕΟΚ)** η οποία εστιάζει στην προστασία των άγριων πουλιών στην Ευρώπη και περιλαμβάνει ειδικά μέτρα για τη διατήρηση των περιοχών που χρησιμοποιούν τα πουλιά για αναπαραγωγή, διατροφή ή μετανάστευση (Mom, 2012, Apostolopoulou, Drakou και Pediaditi, 2012).

Το δίκτυο αποτελεί σύστημα από περιοχές που προστατεύονται το οποίο έχει δημιουργηθεί για την προστασία της βιοποικιλότητας. Οι στόχοι και οι σκοποί του δικτύου Natura 2000 περιλαμβάνουν:

1. **Την προστασία της βιοποικιλότητας**: την διασφάλιση της μακροχρόνιας επιβίωσης των ευρωπαϊκών ειδών και των οικοσυστημάτων που έχουν ιδιαίτερη αξία. Το δίκτυο στοχεύει στη διατήρηση και αποκατάσταση φυσικών περιοχών και ειδών, συμπεριλαμβανομένων των απειλούμενων και σπάνιων.
2. **Την διατήρηση των οικοσυστημάτων:** την διαχείριση και προστασία φυσικών οικοσυστημάτων που είναι κρίσιμα για την επιβίωση ειδών και φυσικών διαδικασιών. Αυτό περιλαμβάνει την αποφυγή καταστροφής ή υποβάθμισης αυτών των περιοχών.
3. **Την εφαρμογή των Ευρωπαϊκών οδηγιών**: την υλοποίηση των Οδηγιών της Ε.Ε., (για τα πτηνά και για τους οικοτόπους), που αποσκοπούν στην προστασία των πτηνών και των οικοτόπων.
4. **Την αειφορική ανάπτυξη**: την υποστήριξη της αειφόρου ανάπτυξης, ενσωματώνοντας τη διατήρηση της φύσης με ανθρώπινες δραστηριότητες και ανάπτυξη, προωθώντας έτσι βιώσιμες πρακτικές που δεν βλάπτουν το περιβάλλον.
5. **Την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση**: την ενημέρωση του κοινού και ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με θέματα που αφορούν την

προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας (Chiarucci, Bacaro, και Rocchini,2008).

Η βιοποικιλότητα αναφέρεται στην ποικιλία της ζωής στη Γη, συμπεριλαμβανομένων όλων των ειδών φυτών, ζώων, μικροοργανισμών, και των οικοσυστημάτων που τα φιλοξενούν. Περιλαμβάνει τρεις βασικές κατηγορίες:

1. **Γενετική ποικιλότητα**: Οι διαφορές στο DNA μεταξύ των ατόμων ενός είδους.
2. **Είδη ποικιλότητα**: Ο αριθμός και η ποικιλία των ειδών σε ένα οικοσύστημα ή σε όλο τον πλανήτη.
3. **Οικοσυστημική ποικιλότητα**: Η ποικιλία των οικοσυστημάτων και των ενδιαιτημάτων που υπάρχουν.

Η προστασία της βιοποικιλότητας είναι σημαντική για πολλούς λόγους όπως:

1. **Οικολογική ισορροπία**: Η ποικιλία των ειδών συντελεί στη σταθερότητα και τη λειτουργία των οικοσυστημάτων. Κάθε είδος παίζει έναν ρόλο στην αλυσίδα τροφής και στη ρύθμιση των φυσικών διαδικασιών, όπως η αποσύνθεση και η επικονίαση.
2. **Υπηρεσίες οικοσυστημάτων**: Τα οικοσυστήματα παρέχουν κρίσιμες υπηρεσίες, όπως καθαρό αέρα, νερό, γονιμοποίηση εδαφών, και προστασία από φυσικές καταστροφές. Η μείωση της βιοποικιλότητας μπορεί να μειώσει την αποτελεσματικότητα αυτών των υπηρεσιών.
3. **Ανθρώπινες ανάγκες**: Η βιοποικιλότητα είναι πηγή τροφής, φαρμάκων, υλικών και άλλων πόρων για τους ανθρώπους. Η απώλεια ειδών μπορεί να επηρεάσει την πρόσβαση σε αυτά τα αγαθά.
4. **Ανθεκτικότητα σε αλλαγές**: Ένα οικοσύστημα με υψηλή βιοποικιλότητα είναι πιο ανθεκτικό σε αλλαγές και καταστροφές, όπως ασθένειες, κλιματικές αλλαγές ή ανθρώπινες παρεμβάσεις.
5. **Πολιτιστική και αισθητική αξία**: Η βιοποικιλότητα προσφέρει πολιτιστική και αισθητική αξία, συνδέεται με παραδόσεις, τέχνες και πνευματικότητα. Επιπλέον, η επαφή με τη φύση έχει θετική επίδραση στην ανθρώπινη ψυχολογία και ευημερία.

Για την διατήρηση της βιοποικιλότητας απαιτούνται συντονισμένες προσπάθειες που αφορούν στην προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων, στη διαχείριση των φυσικών πόρων με βιώσιμο τρόπο, στην μείωση της ρύπανσης και στην αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος. Παρά τα όποια περιβαλλοντικά - οικονομικά οφέλη της βιοποικιλότητας, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είναι αποτέλεσμα δισεκατομμυρίων ετών βιολογικής εξέλιξης στον πλανήτη μας (Chiarucci, Bacaro και Rocchini,2008, Όμιλος Φίλων του Δάσους Ν. Φθιώτιδας, 2011).

2.4 Οι βιογεωγραφικές περιφέρειες και οι ζώνες προστασίας του δικτύου Natura 2000

Αναφορικά με τις βιογεωγραφικές περιφέρειες του δικτύου Natura 2000, σύμφωνα με την σχετική οδηγία για τους οικότοπους , η αρμόδια επιτροπή συντάσσει, σε συνεργασία με τις χώρες μέλη, έναν κατάλογο με οικότοπους για κάθε βιογεωγραφική περιφέρεια, οι οποίες είναι (europa, 2011):

1. Απόφαση 2011/84/ΕΕ για την **Αρκτική ζώνη.**
2. Απόφαση 2011/64/ΕΕ για την **Ηπειρωτική ζώνη.**
3. Απόφαση 2009/1001/ΕΚ για τη **Μακαρονησιακή ζώνη.**
4. Απόφαση 2011/85/ΕΕ για τη **Μεσογειακή ζώνη.**
5. Απόφαση 2011/86/ΕΕ για την **Παννονική ζώνη.**
6. Απόφαση 2008/966/ΕΚ για τη **Στεπική ζώνη.**

Αυτές οι περιφέρειες βοηθούν στην προσαρμογή των στρατηγικών διαχείρισης και προστασίας των φυσικών οικοσυστημάτων στις τοπικές συνθήκες και απαιτήσεις της κάθε περιοχής. Ο κατάλογος τόπων κοινοτικής σημασίας για την Μεσόγειο βρίσκεται στην σελίδα: http://ec.europa.eu/ (Υ.Π.Ε.Κ.Α., 2009).

Στο δίκτυο Natura 2000, οι ζώνες προστασίας είναι περιοχές που έχουν αναγνωριστεί για την προστασία τους λόγω της σημαντικότητας της φυσικής τους κληρονομιάς και της βίο-ποικιλότητας τους. Το δίκτυο Natura2000 είναι ένα Ευρωπαϊκό δίκτυο με προστατευόμενες περιοχές που δημιουργήθηκε για να διασφαλιστεί η διατήρηση των σημαντικών οικοσυστημάτων και των ειδών που απειλούνται ή είναι σπάνια στην Ευρώπη. (Jackson, 2018, Υ.Π.Ε.Κ.Α., 2009).

Οι ζώνες προστασίας στο δίκτυο Natura 2000 περιλαμβάνουν:

1. **Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)**: Αυτές οι περιοχές είναι κυρίως αφιερωμένες στη διατήρηση των πτηνών που περιλαμβάνονται στη σχετική οδηγία 79/409/ΕΟΚ (οδηγία πτηνών). Οι ΖΕΠ καλύπτουν τους βιοτόπους και τις περιοχές αναπαραγωγής των πτηνών, ενώ προστατεύουν και τα οικοσυστήματα που τους φιλοξενούν.
2. **Περιοχές Ειδικής Διατήρησης (ΠΕΔ)**: Αυτές οι περιοχές είναι καθορισμένες για την προστασία συγκεκριμένων οικοτόπων και ειδών που περιλαμβάνονται στην οδηγία 92/43/ΕΟΚ (οδηγία οικοτόπων). Οι ΠΕΔ αποσκοπούν στο να διατηρηθούν οι φυσικοί και ημιφυσικοί οικότοποι και των ειδών που εξαρτώνται από αυτά. . (Υ.Π.Ε.Κ.Α., 2009).

Η επιτήρηση και η διαχείριση αυτών των περιοχών είναι κρίσιμες για την επιτυχία του δικτύου Natura 2000. Οι δραστηριότητες μέσα σε αυτές τις ζώνες υπόκεινται σε κανονισμούς που αποσκοπούν στη διατήρηση της φυσικής κατάστασης των περιοχών και στην αποτροπή δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να τις βλάψουν. Οι περιοχές αυτές επιλέγονται με βάση την οδηγία (92/43/ΕΟΚ) με τρία στάδια (Verschuuren, 2014, Υ.Π.Ε.Κ.Α., 2009):

1. **Εθνική επιλογή προτεινόμενων περιοχών**: Κάθε χώρα. είναι υπεύθυνη για την επιλογή και την πρόταση των περιοχών που πληρούν τα κριτήρια της Οδηγίας. Αυτές οι περιοχές πρέπει να φιλοξενούν φυσικούς οικοτόπους και είδη ενδιαφέροντος της Ε.Ε. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων για τους οικοτόπους και τα είδη, την αξιολόγηση της κατάστασής τους και την επιλογή των πιο αντιπροσωπευτικών και σημαντικών περιοχών.
2. **Αξιολόγηση σε επίπεδο Ε.Ε. και κατάρτιση του καταλόγου των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.)**: Οι προτάσεις των κρατών μελών υποβάλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στη συνέχεια αξιολογούνται από επιστημονικούς εμπειρογνώμονες και οργανισμούς, όπως το Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό Πρακτορείο (ΕΕΑ). Η αξιολόγηση αυτή διασφαλίζει ότι οι επιλεγμένες περιοχές συνεισφέρουν επαρκώς στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας σε κοινοτικό επίπεδο. Μετά από διαβούλευση και συνεργασία με τα κράτη μέλη, καταρτίζεται ένας ενιαίος κατάλογος των ΤΚΣ για κάθε βιογεωγραφική περιοχή της Ε.Ε.
3. **Τελικός καθορισμός των περιοχών ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.)**: Αφού οι περιοχές ενταχθούν στον κατάλογο των Τ.Κ.Σ., οι χώρες μέλη καθορίζουν τις περιοχές αυτές ως Ε.Ζ.Δ. εντός εξαετίας. Ο καθορισμός αυτός περιλαμβάνει τη λήψη νομικών και διοικητικών μέτρων για να

διατηρηθούν ή να αποκατασταθούν οι φυσικοί οικοτόποι και τα είδη διασφαλίζοντας ότι τα μέτρα διατήρησης εφαρμόζονται και ότι αποφεύγονται δραστηριότητες οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την οικολογική ισορροπία των περιοχών.

Αυτά τα τρία στάδια είναι ουσιώδη στο να διασφαλιστεί η προστασία και η βιώσιμη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συμφωνία των στόχων της οδηγίας για τους οικότοπους (Verschuuren, 2014).

2.5 Ο ρόλος των ενδιαφερόμενων φορέων και ομάδων (stakeholders)

Η αποτελεσματική εμπλοκή των ενδιαφερόμενων φορέων συμβάλλει στο να έχουν επιτυχία τα σχέδια διαχείρισης και προστασίας σε περιοχές NATURA2000, διασφαλίζοντας την αειφορία, την υγιή ανάπτυξη στα οικοσυστήματα και στα είδη που φιλοξενούνται σε αυτές (Ταλιούρης και Τριχάς, 2020). Οι φορείς και οι ομάδες αυτές είναι:

1. **Οι Δημόσιες αρχές και οι οργανισμοί διαχείρισης**: αυτοί περιλαμβάνουν τις τοπικές και εθνικές κυβερνητικές αρχές, περιβαλλοντικές υπηρεσίες και οργανισμούς διαχείρισης των περιοχών NATURA 2000. Εμπλέκονται στην ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών και κανονισμών με στόχο να προστατευθούν οι περιοχές.
2. **Οι τοπικές κοινότητες**: οι κάτοικοι των περιοχών NATURA 2000 και οι τοπικοί φορείς είναι καθοριστικοί για την επιτυχία των προγραμμάτων προστασίας. Η υποστήριξή τους είναι κρίσιμη για την εφαρμογή των μέτρων διατήρησης και τη βιωσιμότητα των πρωτοβουλιών.
3. **Οι επιχειρήσεις και γεωργοί**: Οι τοπικές επιχειρήσεις, οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι επηρεάζονται άμεσα από τις πολιτικές προστασίας και διαχείρισης. Είναι σημαντικό να κατανοήσουν τις απαιτήσεις και περιορισμούς που επιβάλλονται και να εξετάσουν βιώσιμες πρακτικές που να συμβάλλουν στη διατήρηση της περιοχής.
4. **Μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και περιβαλλοντικά κινήματα**: οι Μ.Κ.Ο. και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις παίζουν κρίσιμο ρόλο στην προώθηση και υποστήριξη της προστασίας των περιοχών NATURA 2000. Ενδέχεται να συμμετέχουν σε εκστρατείες ευαισθητοποίησης, εκπαίδευση και

υποστήριξη έργων προστασίας. Οι Περιβαλλοντικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σήμερα στην Ελλάδα είναι : ΑΝΙΜΑ, ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ, Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, ΚΑΛΛΙΣΤΩ - Περιβαλλοντική Οργάνωση για την Άγρια Ζωή και τη Φύση, MEDASSET, WWF Ελλάς.

5. **Ερευνητές και ακαδημαϊκοί**: επιστήμονες και ερευνητές συμβάλλουν στην κατανόηση των οικολογικών χαρακτηριστικών και των αναγκών των περιοχών NATURA 2000, παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων και την ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης.
6. **Τουριστικές επιχειρήσεις και επισκέπτες**: ο οικοτουρισμός επιφέρει θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα όπου εφαρμόζεται σε περιοχές NATURA 2000. Οι τουριστικές επιχειρήσεις και οι επισκέπτες πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τις καλύτερες πρακτικές και τους περιορισμούς που σχετίζονται με την προστασία της φύσης (Natura 2000 Συνεργασία για την προστασία της φύσης, 2009, Möckel, 2017).

Στρατηγικές εμπλοκής που μπορούν να εφαρμοστούν σε προστατευόμενες περιοχές είναι:

1. **Ενημέρωση και Εκπαίδευση** : παροχή σαφούς και προσβάσιμης πληροφόρησης για τη σημασία των περιοχών NATURA 2000 και για τα μέτρα προστασίας που απαιτούνται.
2. **Διαβούλευση και Συμμετοχή** : οργάνωση διαβουλεύσεων και συναντήσεων για την καταγραφή απόψεων και την αναγνώριση των αναγκών και ανησυχιών των ενδιαφερομένων.
3. **Συνεργασία και Διαχείριση Συγκρούσεων** : ανάπτυξη στρατηγικών για την επίλυση συγκρούσεων και προωθητικές ενέργειες συνεργασίας ανάμεσα σε διάφορες ομάδες και φορείς.
4. **Παρακολούθηση και Ανατροφοδότηση** : εφαρμογή συστημάτων αξιολόγησης και παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας στα μέτρα που εφαρμόζονται και αναπροσαρμογή στις στρατηγικές διαχείρισης μέσω της ανατροφοδότησης (Zisenis, 2017).

2.6 Τουριστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες μέσα στο Natura 2000

Ο τουρισμός σε περιοχές Natura 2000 είναι ένας τομέας που απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία για το φυσικό περιβάλλον. Οι Natura 2000 είναι ένα δίκτυο προστατευόμενων περιοχών στην Ευρώπη, που έχουν καθοριστεί για τη διατήρηση σημαντικών οικοσυστημάτων και ειδών. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικές βασικές οδηγίες προκυμμένου να διασφαλιστεί ότι ο τουρισμός σε αυτές τις περιοχές είναι βιώσιμος και συμβατός με τους στόχους προστασίας (Mom, 2012, Möckel, 2017):

1. **Ενημέρωση και Εκπαίδευση**: Είναι σημαντικό οι επισκέπτες να είναι ενημερωμένοι για τη σημασία της περιοχής και να κατανοούν πώς μπορούν να συμβάλουν στην προστασία της. Πολλές περιοχές προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και ξεναγήσεις.
2. **Συμμόρφωση με τους Κανονισμούς**: Ο κάθε φυσικός χώρος προστασίας έχει τους δικούς του κανόνες και κανονισμούς. Είναι σημαντικό να τους ακολουθείτε για να μην προκαλέσετε βλάβη στο οικοσύστημα.
3. **Σήμανση και Σχέδια Διαχείρισης**: Σε πολλές περιοχές Natura 2000 υπάρχουν καθορισμένα μονοπάτια πεζοπορίας και περιορισμοί σχετικά με την προσβασιμότητα για προστασία των οικοτόπων και των ειδών.
4. **Σεβασμός στην Άγρια Ζωή**: Αποφύγετε να ενοχλείτε την άγρια ζωή. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να κρατάτε αποστάσεις, να μην ταΐζετε τα ζώα, και να μην παρεμβαίνετε στις φυσικές διαδικασίες.
5. **Αποφυγή Ρύπανσης**: Πάρτε μαζί σας όλα τα σκουπίδια σας και χρησιμοποιείτε φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές για τη μείωση των απορριμμάτων.
6. **Υποστήριξη Τοπικών Κοινοτήτων**: Συνεργαστείτε με τοπικούς οδηγούς και επιχειρήσεις, οι οποίοι συνήθως έχουν μεγάλη γνώση της περιοχής και συνεισφέρουν στην προστασία της.
7. **Βιωσιμότητα**: Επιλέξτε βιώσιμες τουριστικές δραστηριότητες που έχουν ελάχιστη επίδραση στο περιβάλλον, όπως πεζοπορία, παρατήρηση πουλιών, και οικολογικές ξεναγήσεις.

Ο συνδυασμός της ευαισθησίας προς το περιβάλλον και της σωστής πληροφόρησης μπορεί να κάνει τον τουρισμό σε περιοχές Natura 2000 ένα θετικό και

εκπαιδευτικό βίωμα, ενισχύοντας την προστασία αυτών των πολύτιμων φυσικών πόρων (Natura 2000 Συνεργασία για την προστασία της φύσης, 2009, Möckel, 2017).

2.7 Η διαμόρφωση του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα

Το Natura2000 αποτελεί ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών και δημιουργήθηκε για να διασφαλιστεί η μελλοντική επιβίωση των σημαντικότερων και απειλούμενων ειδών και των βιοτόπων τους. Στην Ελλάδα, το δίκτυο περιλαμβάνει τόσο περιοχές ειδικής προστασίας (SPA) για τα πουλιά, όσο και περιοχές ειδικής διατήρησης (SCI) για οικοτόπους και άλλα είδη. Η Ελλάδα συμμετείχε στη δημιουργία του από την αρχή που εφαρμόστηκε η οδηγία, και το έχει επανειλημμένα αναθεωρήσει και επεκτείνει για να περιλάβει νέες περιοχές (Βώκου, 2012, Mom, 2012, Möckel, 2017).

Αποτελεί μια σημαντική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να προστατευθεί η βιοποικιλότητα και ν α αποκατασταθούν τα φυσικά οικοσυστήματα σε όλη την Ευρώπη. Στην Ελλάδα σήμερα οι περιοχές που είναι ενταγμένες στο δίκτυο περιλαμβάνουν μια ποικιλία από οικοτόπους, όπως ορεινές περιοχές, νησιά, παραλίες, και άλλες φυσικές περιοχές με σημαντική οικολογική αξία. Το δίκτυο περιλαμβάνει ποικιλία περιοχών, όπως εθνικά πάρκα, φυσικά πάρκα, περιοχές φυσικού κάλλους, καθώς και άλλες περιοχές που κρίνονται σημαντικές για την προστασία της βιοποικιλότητας. Περιλαμβάνει προστατευόμενα είδη ζώων και φυτών, καθώς και ιδιαίτερα οικοσυστήματα όπως υγροτόπους, δάση, βουνά, και παράκτιες περιοχές. Κάθε περιοχή είναι σχεδιασμένη να υποστηρίζει τις ανάγκες των οικοτόπων και των ειδών. Οι περιοχές Natura2000 διαχειρίζονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και άλλους αρμόδιους φορείς. Η διαχείριση περιλαμβάνει τη θέσπιση προστατευτικών μέτρων, τη διεξαγωγή ερευνών και την εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης. Η επιτυχής προστασία των περιοχών Natura 2000 απαιτεί συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες, τους παραγωγούς, και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς. Υπάρχουν διάφορα προγράμματα και πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση και την ενσωμάτωσή τους στην προστασία της φύσης (Möckel,2017, Βώκου, 2012, Mom, 2012).

Το δίκτυο Natura 2000 αποτελεί κρίσιμο κομμάτι της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας, με στόχο να διατηρηθούν οι φυσικοί πόροι στην αρχική τους μορφή και να προστατευθεί η βιοποικιλότητα (Βώκου, 2012).

Με το Νόμο 3937 / 2011, οι περιοχές της Ελλάδας που προστατεύονται εντάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες (Βώκου, 2012):

1. **Σε περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης** : είναι περιοχές με ιδιαίτερη οικολογική σημασία και αυστηρή προστασία.
2. **Σε περιοχές προστασίας της φύσης** : περιλαμβάνονται περιοχές με οικολογική αξία που προστατεύονται για τη διατήρηση της φυσικής τους κατάστασης.
3. **Φυσικά πάρκα – εθνικά ή περιφερειακά** : είναι μεγαλύτερες περιοχές που περιλαμβάνουν φυσικά και πολιτιστικά τοπία με στόχο την προστασία και την ήπια ανάπτυξη.
4. **Σε περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών** : αυτές περιλαμβάνουν ειδικές ζώνες που προστατεύονται για συγκεκριμένους οικότοπους και είδη.
5. **Σε προστατευόμενα τοπία και στοιχεία τοπίου** : τοπία με ιδιαίτερη αισθητική ή πολιτιστική αξία.

Οι Περιοχές Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών περιλαμβάνουν τις ακόλουθες υποκατηγορίες:

1. **Σε τόπους κοινοτικής σημασίας / Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Τ.Κ.Σ. / Ε.Ζ.Δ.)** : Αυτές οι περιοχές προστατεύονται με βάσει την οδηγία 92 / 43/ ΕΟΚ, η οποία κυρώθηκε με την ΚΥΑ 33318 / 3028 / 1998.
2. **Σε ζώνες ειδικής προστασίας (Ζ.Ε.Π.)** : Περιοχές προστατευμένες σύμφωνα με την Οδηγία 79 / 409 / ΕΟΚ, κωδικοποιήθηκε στην οδηγία 2009 / 147 / ΕΚ, που κυρώθηκε με την ΚΥΑ 37338 / 1807 / 2010 και τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ ΗΠ 8353 / 276 / Ε103 / 2012.
3. **Σε καταφύγια άγριας ζωής (Κ.Α.Ζ.)** : Περιοχές ειδικά διαμορφωμένες για την προστασία της άγριας ζωής (Βώκου, 2012).

Ο Εθνικός κατάλογος με τις περιοχές Natura2000 εμπεριέχει 241 περιοχές (Τ.Κ.Σ../ Ε.Ζ.Δ.) και 202 περιοχές (Ζ.Ε.Π.) και καλύπτουν συνολική έκταση 4.294.960 εκτάρια. Η έκταση του τμήματος ξηράς του δικτύου στην Ελλάδα

καταλαμβάνει το 27,3%, ενώ το θαλάσσιο τμήμα το 6,1% . Οι περισσότερες από τις περιοχές αυτές προστατεύονται από το εθνικό δίκαιο ή από το διεθνές δίκαιο. Στο εσωτερικό της χώρας μπορεί να είναι χαρακτηρισμένες ως εθνικοί δρυμοί , διατηρητέα μνημεία της φύσης, αισθητικά δάση ή τοπία φυσικού κάλλους. Στο εξωτερικό, μπορεί να προστατεύονται βάσει της Συνθήκης Ραμσάρ, ως Βιογενετικά Αποθέματα, ή βάσει της Σύμβασης της Βαρκελώνης . (Mom, 2012). (Βώκου, 2012) Όπως αναφέρεται, το Πήλιο, ο Όλυμπος, ο Παρνασσός, και η Πάρνηθα είναι μερικές από τις ορεινές περιοχές που προστατεύονται μέσω του δικτύου Natura 2000. Ωστόσο, το δίκτυο δεν περιορίζεται μόνο σε τέτοιες περιοχές. Περιλαμβάνει επίσης νησιά και παραθαλάσσιες ζώνες, όπως η Γαύδος και άλλα νησιά της Μεσογείου, που είναι κρίσιμα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (Βώκου, 2012, Mom, 2012).

Η στρατηγική του Natura 2000 στοχεύει στο να ενισχύσει την συνεργασία μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. και να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο δίκτυο προστασίας, που να συνδυάζει την περιβαλλοντική προστασία με την αειφόρο ανάπτυξη, ώστε να διασφαλιστεί η επιβίωση, η ευημερία σε όλα τα είδη και τους οικοτόπους σε όλη την Ευρώπη (Mom, 2012, Möckel, 2017).

2.8 Οι Φορείς Διαχείρισης

Η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα είναι ευθύνη διαφόρων φορέων, οι οποίοι εργάζονται στο να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα, να προστατευθεί το φυσικό περιβάλλον και να προωθηθεί η βιώσιμη ανάπτυξη. Στους βασικούς φορείς διαχείρισης περιλαμβάνονται:

1. **Φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών**: είναι οργανισμοί που έχουν συσταθεί ειδικά για τη διαχείριση συγκεκριμένων προστατευόμενων περιοχών, όπως εθνικών δρυμών, περιοχών Natura 2000, και περιοχών φυσικού κάλλους. Αυτοί οι φορείς αναλαμβάνουν την εφαρμογή των στρατηγικών διαχείρισης, την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής κατάστασης και την ευαισθητοποίηση του κοινού.
2. **Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας**: το Υπουργείο είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση των εθνικών περιβαλλοντικών πολιτικών και στρατηγικών, καθώς και για τη νομοθεσία που σχετίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη προστατευόμενων περιοχών.

3. **Εθνικό Σύνδεσμο Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών**: ο σύνδεσμος αυτός ενώνει τους φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών σε εθνικό επίπεδο και προάγει τη συνεργασία μεταξύ τους.
4. **Ειδικά Ταμεία και Ερευνητικά Ιδρύματα**: υπάρχουν διάφορα ταμεία και ερευνητικά ιδρύματα που στηρίζουν τα διαχειριστικά σχέδια για την προστασία της φύσης και των περιοχών που προστατεύονται, όπως το Ταμείο Περιβαλλοντικής Αποκατάστασης ή ερευνητικά κέντρα που ασχολούνται με την περιβαλλοντική προστασία (Βώκου, 2012, Ηλιάδου, Λυμπέρη, και Νίτσα, 2017).

Αυτοί οι φορείς συνεργάζονται για να εξασφαλίσουν ότι οι προστατευόμενες περιοχές διατηρούνται και αναπτύσσονται με τρόπο που σέβεται το φυσικό περιβάλλον και την τοπική κοινωνία. Σήμερα στην Ελλάδα βρίσκονται ενταγμένες σε φορέα διαχείρισης 84 περιοχές οι οποίες ανήκουν στο εθνικό δίκτυο Natura2000 (Βώκου, 2012, Παντής, 2012, Möckel, 2017).

Τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Φορείς Διαχείρισης είναι:

1. **Προβλήματα θεσμικού χαρακτήρα :** Η έλλειψη κατάλληλων κανονιστικών διατάξεων (Π.Δ. ή Κ.Υ.Α.) για την προστασία και λειτουργία των Φ.Δ. έχει ως αποτέλεσμα τη μειωμένη αποτελεσματικότητα και την έλλειψη σαφήνειας στις αρμοδιότητες και λειτουργίες τους.
2. **Λειτουργικά προβλήματα διοικητικών συμβουλίων:** Παρά τις βελτιώσεις στη σύνθεση των Δ.Σ., η ενεργή συμμετοχή των μελών είναι λιγοστή. Αυτό επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ικανότητα λήψης αποφάσεων.
3. **Οργανωτικά και Λειτουργικά Προβλήματα:** Το περιορισμένο προσωπικό και οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου δημιουργούν ανασφάλεια και περιορίζουν την αποτελεσματικότητα. Επίσης, η έλλειψη κατάλληλης στελέχωσης, ιδιαίτερα η αναλογία επιστημονικού, προσωπικού φύλαξης και διοικητικού προσωπικού, δυσχεραίνει την ομαλή λειτουργία των Φ.Δ.
4. **Οικονομικά Προβλήματα:** Η εξάρτηση των Φ.Δ. από ευρωπαϊκά προγράμματα (Π.Ε.Π.) χωρίς εθνική χρηματοδότηση δημιουργεί οικονομικές δυσκολίες. Αυτή η εξάρτηση επηρεάζει την ικανότητα για συντήρηση, εξοπλισμό και ανάπτυξη υποδομών.

5. **Διαχειριστικά και Προστασίας Προβλήματα:** Η έλλειψη Διαχειριστικών Σχεδίων ή η μη έγκρισή τους, καθώς και η ανεπαρκής παρακολούθηση και φύλαξη των περιοχών, μειώνουν την αποτελεσματικότητα της προστασίας. Επιπλέον, η έλλειψη αρμοδιοτήτων για τους φύλακες καθιστά δύσκολη την εφαρμογή των μέτρων προστασίας.
6. **Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση:** Η ανεπάρκεια στην ενημέρωση των τοπικών κοινωνιών για το ρόλο των Φ.Δ. μειώνει την υποστήριξη και την κατανόηση της σημασίας τους από το κοινό. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη συνεργασίας και υποστήριξης από τις τοπικές κοινότητες (Βέργος κ.ά.,2012, Ιωακειμίδης και Δαφνής, 2023, Βώκου, 2012).

Τα προβλήματα αυτά απαιτούν ολοκληρωμένες στρατηγικές για την ενίσχυση των Φ.Δ., συμπεριλαμβανομένων βελτιώσεων στη θεσμική θωράκιση, τη χρηματοδότηση, τη στελέχωση και την ευαισθητοποίηση των κοινοτήτων (Βέργος κ.ά., 2012).

2.9 Η Νομοθεσία και η εφαρμογή της στο δίκτυο Natura2000 στην Ελλάδα

Το δίκτυο Natura2000 αποσκοπεί στην προστασία της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης, Η εφαρμογή του στην Ελλάδα ρυθμίζεται από την Ευρωπαϊκή και την εθνική νομοθεσία, στοχεύοντας σε μια βιώσιμη ανάπτυξη όλων των περιοχών.

Το Νομοθετικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην Ελλάδα για την προστασία των περιοχών είναι:

1. **Η οδηγία 79 / 409 / ΕΟΚ :** Υιοθετήθηκε το 1979 για να προστατεύσει τα πτηνά στην Ε.Ε.. Η Ελλάδα την ενσωμάτωσε σε εθνικό δίκαιο με νόμους διασφαλίζοντας την διαχείριση περιοχών προστασίας για τα πουλιά.
2. **Η οδηγία 92 / 43 / ΕΟΚ:** Υιοθετήθηκε το 1992 για να προστατευθούν οι φυσικοί οικότοποι η άγρια χλωρίδα και η πανίδα. Οι οδηγίες καθορίζουν τη διαδικασία για την ένταξη των περιοχών σε καθεστώς ειδικής διατήρησης (Υ.Π.Ε.Κ.Α.,2009, Βώκου, 2012, Πανούση, 2022).

Στην Ελλάδα, η εφαρμογή του Δικτύου Natura2000 υπάγεται σε διάφορους νόμους και υπουργικές αποφάσεις όπως :

1. **Το Π.Δ. 67 / 81**: αφορά στην προστασία της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας.

2. **Ο Ν. 1650 / 1986** : αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος, ο οποίος παρέχει τη νομική βάση για τη διαχείριση και προστασία των περιοχών που είναι ενταγμένες στο δίκτυο Natura2000 στην Ελλάδα.
3. **Ο Ν. 2742 / 99** : αφορά τον χωροταξικό σχεδιασμό και την αειφορική ανάπτυξη.
4. **Ο Ν. 3937 / 2011**: ενσωματώνει τις ευρωπαϊκές οδηγίες που αφορούν στη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς και των οικοτόπων, παρέχοντας τη νομική βάση για την εφαρμογή της οδηγίας των οκοτόπων και της οδηγίας για τα πουλιά.
5. **Ο Ν. 3044 / 02** : αφορά στη μεταφορά συντελεστή δόμησης και άλλες ρυθμίσεις.
6. **Ο Ν. 4109 / 2013** : αφορά στην κατάργηση και την συγχώνευση νομικών προσώπων του Δημοσίου και άλλες διατάξεις.
7. **Ο Ν. 4519/2018**: Επικαιροποιεί και ενισχύει τις διαδικασίες για την προστασία των περιοχών Natura2000, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη και την καλύτερη διαχείριση των περιοχών αυτών (Υ.Π.Ε.Κ.Α., 2009, Πανούση, 2022).

Η διαχείριση των περιοχών Natura2000 στην Ελλάδα υπόκεινται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες περιφερειακές αρχές και οργανισμούς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών. Για την εφαρμογή των σχετικών μέτρων απαιτούνται :

- **Ο καθορισμός σχεδίων διαχείρισης**: για κάθε περιοχή του δικτύου υπάρχει σχέδιο διαχείρισης το οποίο καθορίζει τους στόχους διατήρησης της, τα μέτρα προστασίας, και τις δραστηριότητες που επιτρέπονται ή περιορίζονται.
- **Η δημιουργία προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης**: για την ενημέρωση του κοινού και των τοπικών κοινοτήτων σχετικά με τη σημασία των περιοχών που ανήκουν στο δίκτυο και την προστασίας τους.
- **Η παρακολούθηση και επιθεώρηση**: εφαρμογή προγραμμάτων παρακολούθησης για την κατάσταση διατήρησης των οικοτόπων και των ειδών, καθώς και επιθεώρηση συμμόρφωσης με τις ρυθμίσεις (Υ.Π.Ε.Κ.Α., 2009, Πανούση, 2022).

Η εφαρμογή του Δικτύου NATURA 2000 στην Ελλάδα αποτελεί ένα κρίσιμο βήμα για την προστασία της φυσικής κληρονομιάς και τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας, συνδυάζοντας την περιβαλλοντική προστασία με την ανάγκη για οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

2.10 Τι επικρατεί σήμερα στην Ελλάδα για το Natura 2000

Η πραγματικότητα για το δίκτυο το Natura 2000 σήμερα στην Ελλάδα είναι ανησυχητική, μια σειρά προβλημάτων που πλήττουν την προστασία της βιοποικιλότητας. Ακολουθούν μερικά από τα βασικά προβλήματα που αποτυπώνουν την τρέχουσα κατάσταση:

1. **Η κακή κατάσταση διατήρησης** : Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 31% των οικοτόπων στις χώρας μας η κατάσταση διατήρησης τους δεν ικανοποιητική. Οι θαλάσσιοι οικοτόποι είναι ακόμα πιο προβληματικοί, με το 80% τους να βρίσκονται σε κακή κατάσταση.
2. **Η Έλλειψη δεδομένων**: για ένα μεγάλο ποσοστό των ειδών και οικοτόπων, η κατάσταση διατήρησης τους είναι άγνωστη, γεγονός που καθιστά δύσκολη την αξιολόγηση της πραγματικής κατάστασης και την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων προστασίας.
3. **Οι υγρότοποι και ο κατάλογος Μοντρέ**: επτά από τους δέκα υγροτόπους διεθνούς σημασίας στην Ελλάδα περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Μοντρέ της Σύμβασης Ραμσάρ, υποδεικνύοντας τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν.
4. **Η ανεπαρκής θεσμική υποστήριξη**: παρά το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, πολλές περιοχές Natura 2000 στην Ελλάδα δεν έχουν καθορισμένα όρια, θεσμοθετημένες χρήσεις γης, ή επαρκείς επιστημονικούς φορείς να μεριμνήσουν για την προστασία τους. Οι φορείς διαχείρισης, οι οποίοι δημιουργήθηκαν με τον Ν. 2742/1999, καλύπτουν σε ποσοστό λιγότερο του 25% των προστατευόμενων περιοχών και συχνά έχουν ελλιπή στελέχωση και ανεπαρκή χρηματοδότηση.
5. **Τα διοικητικά και νομικά κενά** : υπάρχει έλλειψη σε διοικητικές ρυθμίσεις και σε σχέδια διαχείρισης για τις προστατευόμενες περιοχές, καθώς και προβλήματα με την εφαρμογή των ελεγκτικών μηχανισμών. Οι πρακτικές διαφθοράς, η ανεπάρκεια των ρυθμιστικών μηχανισμών και οι πολιτικές

εξαιρέσεις δημιουργούν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανεξέλεγκτη ανθρώπινη δραστηριότητα, που περιλαμβάνει παράνομες κατασκευές, απορρίψεις αποβλήτων και άλλες δραστηριότητες που επιβαρύνουν τις περιοχές αυτές (Όμιλος Φίλων του Δάσους Ν. Φθιώτιδας, 2011).

Η κατάσταση αυτή αναδεικνύει την ανάγκη για μια πιο συντονισμένη και αποτελεσματική προσέγγιση για την προστασία και την διαχείριση των περιοχών Natura 2000 στην Ελλάδα. Η ενίσχυση των θεσμών, η βελτίωση της χρηματοδότησης και η εφαρμογή αυστηρών ελεγκτικών μηχανισμών είναι κρίσιμες για την προστασία της φυσικής κληρονομιάς στην χώρα (Taliouris & Trihas, 2017, 2021, 2025). Η φιλοσοφία του δικτύου προωθεί τη συνεργασία του ανθρώπου με τη φύση και όχι την εκμετάλλευση ή την καταστροφή της. Η έννοια της αειφορίας είναι κεντρική, υποδηλώνοντας ότι οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται μέσα σε προστατευόμενες περιοχές πρέπει να είναι συμβατές με τη διατήρηση και την προστασία του περιβάλλοντος (Belias et al., 2023, Skagias et al., 2023). Δραστηριότητες όπως η βιολογική γεωργία, η αλιεία, η δασοκομία, ο αγροτουρισμός εντάσσονται σε αυτή την φιλοσοφία, καθώς προάγουν μια αλληλεπίδραση που δεν εξαντλεί τους φυσικούς πόρους αλλά αντιθέτως ενισχύει τη βιωσιμότητα και την υγεία των οικοσυστημάτων. Αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω δραστηριότητες σχεδιάζονται και πραγματώνονται με γνώμονα τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και την εξάλειψη των αρνητικών επιπτώσεων του περιβάλλοντος (Ιωακειμίδης, και Δαφνής, 2023, Όμιλος Φίλων του Δάσους Ν. Φθιώτιδας, 2011).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Διαχείριση και προώθηση προστατευόμενων περιοχών : Διεθνείς εμπειρίες

3.1 Εισαγωγή

Οι καλές Ευρωπαϊκές πρακτικές που αφορούν την προστασία και την ανάπτυξη των προστατευόμενων περιοχών μπορούν να ενισχύσουν την τοπική ανάπτυξη, συνδυάζοντας τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών με περιβαλλοντικά οφέλη. Η ευρωπαϊκή επιτροπή εκτιμά ότι τα οφέλη από τις περιοχές Natura 2000 ανέρχονται σε 200-300 δισ. ευρώ ετησίως, με περίπου 4,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, ενώ τα κόστη διαχείρισης είναι σχετικά χαμηλά (5,8 δισ. ευρώ ετησίως) (dianeosis, 2024, Driml, και Common,1995).

Η αποτελεσματική διοίκηση των περιοχών Natura 2000 είναι κρίσιμη για την προστασία της βιοποικιλότητας και τη διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών αυτών. Οι περιοχές Natura 2000 είναι ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών που έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να διασφαλιστεί μακροπρόθεσμα η επιβίωση πολύτιμων και απειλούμενων ειδών και οικοτόπων στην Ευρώπη (Trihas & Tzouliadaki, 2024). Η διοίκηση αυτών των περιοχών αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις, αλλά είναι θεμελιώδης για την επίτευξη των στόχων προστασίας του δικτύου. Οι κρίσιμοι παράγοντες για μια αποτελεσματική διοίκηση είναι:

1. **Ο σχεδιασμός και η διαχείριση**: Είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενός σαφούς και ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης για κάθε περιοχή Natura 2000. Αυτό περιλαμβάνει την αναγνώριση των οικολογικών αξιών, των απειλών και των αναγκών διατήρησης, καθώς και των δραστηριοτήτων που είναι αποδεκτές ή πρέπει να περιοριστούν.
2. **Η εμπλοκή των κοινοτήτων**: Η ενεργός συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και των ενδιαφερόμενων φορέων είναι κρίσιμη. Αυτό βοηθά στην εξασφάλιση της υποστήριξης και της συμμόρφωσης με τα μέτρα διαχείρισης, και μπορεί να οδηγήσει σε πιο βιώσιμες και αποδεκτές λύσεις.
3. **Η χρηματοδότηση**: Η επαρκής χρηματοδότηση είναι ζωτικής σημασίας για την εφαρμογή των σχεδίων διαχείρισης, την παρακολούθηση των οικοτόπων

και των ειδών, και την εκτέλεση δράσεων προστασίας και αποκατάστασης. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εθνικούς πόρους, ευρωπαϊκά κονδύλια ή και ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις.

4. **Η εκπαίδευση και η κατάρτιση**: Η εκπαίδευση και κατάρτιση των διαχειριστών των περιοχών, καθώς και των μελών των τοπικών κοινοτήτων, ενισχύει την ικανότητα τους να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις περιοχές και να αντιλαμβάνονται τη σημασία της προστασίας.
5. **Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση**: Η συνεχής παρακολούθηση των ειδών και των οικοτόπων, καθώς και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων διαχείρισης, είναι ουσιώδη για την προσαρμογή των στρατηγικών και την εξασφάλιση των στόχων προστασία.
6. **Προκλήσεις**

- **Σύγκρουση Συμφερόντων**: Συχνά προκύπτουν συγκρούσεις μεταξύ των στόχων διατήρησης και των τοπικών αναπτυξιακών αναγκών ή των δραστηριοτήτων, όπως η γεωργική και η τουριστική ανάπτυξη, η αλιεία και οι κατασκευές.
- **Κλιματική Αλλαγή**: Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής μπορούν να επιδεινώσουν τις πιέσεις στα οικοσυστήματα και να απαιτήσουν προσαρμοστικές στρατηγικές διαχείρισης.
- **Νομικές και Διοικητικές Δυσκολίες**: Η εφαρμογή των κανονισμών και των μέτρων προστασίας μπορεί να συναντήσει νομικά και διοικητικά εμπόδια, όπως η έλλειψη σαφούς νομοθεσίας ή η αδυναμία επιβολής των κανονισμών.

Η αποτελεσματική διοίκηση των περιοχών Natura 2000 αποτελεί ένα πολυδιάστατο έργο που απαιτεί συνεργασία, συντονισμό και συνεχή δέσμευση από όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές (Valachis et al., 2024). Η επιτυχία του θα συμβάλει σημαντικά στην προστασία της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης και στη διατήρηση των οικολογικών υπηρεσιών που είναι ζωτικές για την ανθρώπινη ευημερία (Pellegrino, Schirpke, και Marino, 2017, Warner,1997).

3.2 Διαχείριση και διοίκηση των περιοχών Natura2000 στην Ευρώπη

Η Ευρωπαϊκή εμπειρία σχετικά με την διαχείριση των περιοχών Natura 2000 έχει να προσφέρει πολύτιμα διδάγματα στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα

στον τομέα αυτόν. Αναλύοντας τη διεθνή βιβλιογραφία, διακρίνονται τέσσερις βασικοί τύποι διακυβέρνησης των προστατευόμενων περιοχών: Α, Β, Γ και Δ. Οι δύο πρώτοι τύποι, Α και Β, περιλαμβάνουν κρατική συμμετοχή, ενώ οι τύποι Γ και Δ αναφέρονται σε προστατευόμενες περιοχές που λειτουργούν χωρίς την κυβερνητική αναγνώριση και υποστήριξη (dianeosis, 2024, Stanciu, και Ioniță, 2014).

Τύποι διακυβέρνησης προστατευόμενων περιοχών

1. **Τύπος Α – Η διακυβέρνηση από κρατικές υπηρεσίες και φορείς:**

   Περιλαμβάνει υπουργεία ή άλλες κρατικές και περιφερειακές υπηρεσίες που αναλαμβάνουν την διαχείριση με εξουσιοδότηση της κυβέρνησης (π.χ. σε δήμους ή Μ.Κ.Ο.).

2. **Τύπος Β – Η κοινή διακυβέρνηση:**

   Περιλαμβάνει, συνεργατική διακυβέρνηση των κρατικών υπηρεσιών με ερευνητικά ινστιτούτα, Μ.Κ.Ο. και εκπροσώπων των τοπικών κοινωνιών.

3. **Τύπος Γ – Η ιδιωτική διακυβέρνηση:**

   Οι προστατευόμενες περιοχές μπορεί να καθορίζονται και να διαχειρίζονται από διάφορους φορείς, συμπεριλαμβανομένων ιδιοκτητών γης, μη κερδοσκοπικών οργανισμών (όπως εκπαιδευτικά ιδρύματα και Μ.Κ.Ο.) και κερδοσκοπικών οργανισμών (όπως συνεταιρισμούς).

4. **Τύπος Δ -Η διακυβέρνηση από τους ιθαγενείς πληθυσμούς και τις τοπικές κοινωνίες:**

   Αυτός ο τύπος διακυβέρνησης περιλαμβάνει την καθιέρωση και τη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών που γίνεται άμεσα από τους ιθαγενείς πληθυσμούς και τις τοπικές κοινότητες. Οι ιθαγενείς και οι τοπικοί κάτοικοι αναλαμβάνουν την ευθύνη για τον προσδιορισμό των ορίων των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και για την εφαρμογή και την τήρηση των κανονισμών που απαιτούνται για την προστασία τους (dianeosis, 2024, Langholz, και Krug,2004).

Στην Ευρώπη, κυριαρχούν οι τύποι Α και Β, με το μοντέλο της κοινής διακυβέρνησης να είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο και να εφαρμόζεται σε πολλές χώρες μέσω ειδικών νόμων, πολιτικών και διαχειριστικών μέτρων διασφαλίζοντας έτσι τα

βέλτιστα αποτελέσματα. Στο πλαίσιο αυτό, θεσμικοί φορείς του κράτους διαμοιράζονται την εξουσία και τις ευθύνες με μη κυβερνητικούς παράγοντες, δημιουργώντας έτσι ένα πολυσυμμετοχικό σύστημα λήψης αποφάσεων (Stanciu και Ioniță, 2014).

Η κοινή διακυβέρνηση συνδυάζει στοιχεία διαβούλευσης, συμφωνίας συν διαχείρισης και ένα πολυσυμμετοχικό όργανο διακυβέρνησης, όπου συμμετέχουν κυβερνητικοί και μη κυβερνητικοί φορείς. Αυτό το μοντέλο εξασφαλίζει ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών, επιτρέποντας την ενσωμάτωση διαφορετικών απόψεων και την αύξηση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών (dianeosis, 2024, Langholz και Krug,2004).

3.3 Παραδείγματα διαχείρισης περιοχών Natura2000 στην Ευρώπη

Η διαχείριση των περιοχών Natura 2000 σε διάφορες χώρες της Ευρώπης διαφέρει ως προς τις διαδικασίες και τους αρμόδιους φορείς, αλλά όλες έχουν ως κοινό στόχο τη διατήρηση και προστασία αυτών των περιοχών μεταξύ των χωρών-μελών της Ε.Ε.. Υπάρχει αρκετή ποικιλομορφία στις διοικητικές δομές για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών. Ιταλία, Ισπανία και Κροατία, χρησιμοποιούν δομές παρόμοιες με αυτές της Ελλάδας ενώ άλλες χώρες νομοθετούν μέτρα, καθιστώντας τα νομικά δεσμευτικά και υποχρεωτικά για όλους τους εμπλεκόμενους. Υπάρχουν χώρες που εστιάζουν σε τεχνικές πληροφορίες και δεδομένα τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον σχεδιασμό άλλων δραστηριοτήτων στην περιοχή. Αυτά τα δεδομένα μπορεί να περιλαμβάνουν γεωλογικές, κλιματολογικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την ακριβή και αποτελεσματική σχεδίαση έργων (dianeosis, 2024).

Στις περισσότερες περιπτώσεις, η εφαρμογή και υλοποίηση ενός διαχειριστικού σχεδίου πραγματοποιείται κυρίως από Υπουργεία, σε συνεργασία με Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και δομές της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι πρακτικές διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών ποικίλουν στην Ευρώπη, με χαρακτηριστικά παραδείγματα (dianeosis, 2024) :

Στη Φινλανδία, το 80% των περιοχών Natura 2000 ανήκουν στο κράτος και διαχειρίζονται από τον National Heritage Service of Metsähallitus υπό την εποπτεία

του υπουργείου Γεωργίας και Δασών. Διαχειριστικά σχέδια απαιτούνται μόνο για εθνικά πάρκα και ζώνες άγριας φύσης. Στη Δανία, η Υπηρεσία Φύσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος εκπονεί διαχειριστικά σχέδια για κάθε περιοχή, τα οποία τίθενται σε δημόσια διαβούλευση. Οι τοπικές αυτοδιοικήσεις υιοθετούν τα σχέδια, με την εποπτεία να ανατίθεται στο υπουργείο και τις τοπικές αρχές. Στη Φλάνδρα του Βελγίου τα σχέδια διαχείρισης τα εγκρίνει η κυβέρνηση και είναι δεσμευτικά για όλους τους εμπλεκόμενους. Στην Ολλανδία τα σχέδια διαχείρισης καταρτίζονται μέσω συνεργασίας ανάμεσα στις περιφέρειες και τα συναρμόδια υπουργεία. Η εφαρμογή των σχεδίων ανατίθεται σε κεντρικές ή περιφερειακές κυβερνητικές υπηρεσίες, ενώ ο συντονισμός τους γίνεται από ένα ανεξάρτητο γραφείο. Στην Πορτογαλία τα σχέδια ενσωματώνονται σε χωροταξικά εργαλεία, με έμφαση στη συνεργασία μεταξύ του δασικού και αγροτικού τομέα και των ιδιοκτητών γης για την επίτευξη στόχων διατήρησης. Οι παράκτιες περιοχές περιλαμβάνουν επίσης ειδικά μέτρα στα σχέδια χωροταξικού σχεδιασμού για τη διατήρηση της θαλάσσιας προστασίας. Στη Λιθουανία τα σχέδια διαχείρισης ενσωματώνονται με τα δασικά και τα άλλα χωροταξικά σχέδια μετά την έγκρισή τους. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα , αν τα σχέδια χρήσεων γης έχουν ήδη εγκριθεί, να προκύπτουν δυσκολίες ευθυγράμμισης με τις ανάγκες προστασίας.

Στην Ιρλανδία, οι στόχοι διατήρησης λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση περιβαλλοντικών προγραμμάτων για την γεωργία και κατά την αξιολόγηση έργων σύμφωνα με το άρθρο 6.3 της σχετικής ευρωπαϊκής οδηγίας. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα τομεακά σχέδια οφείλουν να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις προστασίας των περιοχών Natura 2000. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω αξιολόγησης των σχεδίων διαχείρισης κατά τη διαδικασία κατάρτισης των σχεδίων χρήσης γης. Οι μελέτες και οι στρατηγικές περιβαλλοντικών επιπτώσεων επιτρέπουν την αντιμετώπιση ζητημάτων προστασίας από τα αρχικά στάδια σχεδιασμού.

Στην Ουγγαρία, οι διευθύνσεις των Εθνικών Πάρκων, σε συνεργασία με τις περιβαλλοντικές αρχές, ενσωματώνουν τις κατευθυντήριες γραμμές των διαχειριστικών σχεδίων στα αναπτυξιακά χωροταξικά σχέδια. Αν και δεν είναι πάντα υποχρεωτικό, η εφαρμογή αυτών των μέτρων λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση άλλων έργων και σχεδίων, καθώς και στα συμβόλαια για τη χρήση κρατικής γης. Στη Σλοβενία, το Επιχειρησιακό πρόγραμμα Natura 2000 απαιτεί ότι όλες οι δραστηριότητες (αλιεία, δασοκομία, γεωργία, διαχείριση υδάτων και κυνήγι)

πρέπει να συμβαδίζουν με τους στόχους διατήρησης των προστατευόμενων περιοχών. Τα υπουργεία που έχουν την αρμοδιότητα πρέπει να ενσωματώσουν τα μέτρα που απαιτούνται στον οικονομικό και επιχειρησιακό τους σχεδιασμό. Στη Γαλλία κάθε προστατευόμενη περιοχή πρέπει να έχει ένα διαχειριστικό σχέδιο, το οποίο καθορίζει τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης. Η ευθύνη σύνταξης και εφαρμογής ανήκει στη νομαρχία και την τοπική επιτροπή εργασίας, με την υποστήριξη ομάδων εργασίας και ειδικών. Στη Τσεχία τα διαχειριστικά σχέδια είναι υποχρεωτικά για συγκεκριμένες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών και συντάσσονται από διάφορους κρατικούς φορείς με τη βοήθεια Μ.Κ.Ο. και εξωτερικών μελετητών. Όλες οι αρχές για την προστασία της φύσης είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή αυτών των σχεδίων. Τέλος στην Γερμανία η διαβούλευση για τη διαχείριση των περιοχών Natura 2000 πραγματοποιείται μέσω ενός συμβουλευτικού συμβουλίου που περιλαμβάνει κρατικές υπηρεσίες, ενδιαφερόμενες ομάδες και Μ.Κ.Ο. (euractiv, 2020, Kati κ.ά. .,2015).

3.4 Τα κοινά χαρακτηριστικά διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών από την Ευρωπαϊκή εμπειρία

Σύμφωνα με τις διάφορες προσεγγίσεις που εφαρμόζονται από τις χώρες της Ευρώπης και αφορούν την διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, παρατηρείται ότι υπάρχουν κοινά χαρακτηριστικά στις δομές διοίκησης :

1. **Υπάρχει συμβατότητα με τη συνολική διοικητική δομή της χώρας**:

   Η διοίκηση των προστατευόμενων περιοχών είναι σχεδιασμένη ώστε να συμβαδίζει με τη συνολική διοικητική διάρθρωση της χώρας. Με αυτόν τον τρόπο, αποφεύγεται η δημιουργία ανεξάρτητων δομών που θα μπορούσαν να προκαλέσουν επικαλύψεις αρμοδιοτήτων και προβλήματα συνεργασίας μεταξύ των φορέων.

2. **Η ύπαρξη και εφαρμογή σχεδίου διαχείρισης για κάθε προστατευόμενη περιοχή**:

   Κάθε προστατευόμενη περιοχή διαθέτει ένα ειδικό σχέδιο διαχείρισης, και η εφαρμογή και παρακολούθησή του αποτελεί την κύρια ευθύνη του αρμόδιου φορέα ή οργανισμού διαχείρισης. Για να είναι αποτελεσματικά τα μέτρα διατήρησης, πρέπει να ενσωματωθούν σε άλλες πολιτικές τομέων όπως το κυνήγι, η αλιεία, η δασοκομία, η διαχείριση υδάτων, η γεωργία και ο

χωροταξικός σχεδιασμός. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί είτε μέσω νομικών υποχρεώσεων είτε με τη χρήση διαδικασιών για καλό συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων τομέων πολιτικής.

3. **Η συνεχής και αποτελεσματική κοινωνική διαβούλευση**:

   Για την επιτυχή διαμόρφωση και εφαρμογή των σχεδίων διαχείρισης απαιτείται συνεχής και ουσιαστική κοινωνική διαβούλευση η οποία αποτελεί κρίσιμο στοιχείο της χρηστής διακυβέρνησης καθώς διακρίνεται για τη διαφάνεια, τη συμμετοχή, τη λογοδοσία, την αποτελεσματικότητα και τη συνοχή. Τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. πετυχαίνουν αυτό το στόχο μέσω της ενεργής συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων μερών στη διαδικασία διαμόρφωσης και εφαρμογής των διαχειριστικών σχεδίων. Μερικά κράτη-μέλη χρησιμοποιούν μόνιμες επιτροπές συντονισμού για την ανάπτυξη αυτών των σχεδίων. Αυτές οι επιτροπές συνήθως περιλαμβάνουν τοπικές αρχές και εκπροσώπους τοπικών ιδιοκτητών, χρηστών και δραστηριοποιούμενων στις προστατευόμενες περιοχές, καθώς και εκπροσώπους επαγγελματικών ομάδων και φορέων που σχετίζονται με διάφορους τομείς όπως η γεωργία, η δασοκομία, το κυνήγι, η αλιεία, ο αθλητισμός και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Αυτά τα τρία χαρακτηριστικά διασφαλίζουν ότι η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών είναι αποτελεσματική, συντονισμένη και κοινωνικά αποδεκτή, συμβάλλοντας έτσι στη διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (euractiv, 2020, Kati κ.ά. .,2015).

3.5 Ενέργειες προώθησης προστατευόμενων περιοχών

Οι προωθητικές ενέργειες για προστατευόμενες περιοχές Natura 2000, αποσκοπούν στην ευαισθητοποίηση του κοινού και στην ενίσχυση της στήριξης για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, με στόχο τη βιώσιμη διαχείριση αυτών των περιοχών. Εδώ είναι μερικές στρατηγικές και ενέργειες που μπορούν να προωθήσουν και να υποστηρίξουν προστατευόμενες περιοχές (STANCIU, BLAJ, και DUMITRU,2014) :

1. Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση

Εκπαιδευτικά Προγράμματα: οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων για σχολεία και τοπικές κοινότητες. Οι δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνουν επισκέψεις σε προστατευόμενες περιοχές, διαλέξεις και εργαστήρια.

Ενημερωτικά Υλικά: δημιουργία φυλλαδίων, μπροσούρων, ιστοσελίδων και ψηφιακού περιεχομένου που ενημερώνουν το κοινό για τη σημασία των προστατευόμενων περιοχών και τις δραστηριότητες διαχείρισης.

2. Δημόσιες Σχέσεις και Επικοινωνία

Δελτία Τύπου: αποστολή δελτίων τύπου σε τοπικά και εθνικά μέσα ενημέρωσης για να προβληθούν νέα έργα, επιτεύγματα ή πρωτοβουλίες σχετικές με την προστασία των περιοχών.

Συνεντεύξεις και Ρεπορτάζ: συνεργασία με δημοσιογράφους και μέσα ενημέρωσης για τη δημιουργία ρεπορτάζ και συνεντεύξεων που προβάλλουν την αξία των προστατευόμενων περιοχών.

3. Κοινωνικά Δίκτυα και Ψηφιακή Στρατηγική

Καμπάνιες στα Κοινωνικά Δίκτυα: οργάνωση καμπανιών σε πλατφόρμες κοινωνικών δικτύων (Facebook, Instagram, Twitter) για να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή του κοινού και να προωθηθούν μηνύματα προστασίας.

Δημιουργία Περιεχομένου: δημοσίευση φωτογραφιών, βίντεο και ιστοριών σχετικά με την άγρια ζωή, τα τοπία και τις δραστηριότητες προστασίας στις περιοχές Natura 2000.

4. Συνεργασία με Τοπικές Κοινότητες

Συμμετοχή Τοπικών Φορέων: συνεργασία με τοπικές οργανώσεις, φορείς και επιχειρήσεις για τη διοργάνωση εκδηλώσεων ή δράσεων που ενισχύουν τη διαχείριση και προστασία των περιοχών.

Συμβουλευτικές Ομάδες: δημιουργία συμβουλευτικών ομάδων ή επιτροπών που περιλαμβάνουν τοπικούς κατοίκους και ενδιαφερόμενους φορείς.

5. Διοργάνωση Εκδηλώσεων και Δραστηριοτήτων

Εκδηλώσεις Ενημέρωσης: οργάνωση ημερίδων, ανοικτών συνεδριάσεων και δημόσιων συζητήσεων με σκοπό την προώθηση της κατανόησης και της υποστήριξης των προστατευόμενων περιοχών.

Φεστιβάλ και Γιορτές: διοργάνωση εκδηλώσεων όπως φυσιολατρικά φεστιβάλ ή γιορτές που αναδεικνύουν την ομορφιά και την αξία των προστατευόμενων περιοχών.

6. Στρατηγική Χρηματοδότησης

Χρηματοδοτικά Σχέδια: ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων για την ανεύρεση και αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων από την ΕΕ ή εθνικούς πόρους για έργα προστασίας και αποκατάστασης.

Δωρεές και Επιχορηγήσεις: δημιουργία προγραμμάτων δωρεών και επιχορηγήσεων για να ενισχυθούν οι προσπάθειες προστασίας και διαχείρισης.

7. Δημιουργία Συνεργασιών

Συνεργασίες με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.): συνεργασία με Μ.Κ.Ο. που εστιάζουν στην περιβαλλοντική προστασία για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών.

Στρατηγικές Συνεργασίας: δημιουργία στρατηγικών συνεργασιών με άλλες χώρες, οργανισμούς ή εταιρείες για την ενίσχυση των προσπαθειών προστασίας και διαχείρισης.

8. Ενίσχυση της επισκεψιμότητας

Οδηγίες και Σημαντικές Πληροφορίες: παροχή πληροφοριών για τους επισκέπτες σχετικά με τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές για την επίσκεψη στις προστατευόμενες περιοχές.

Εκπαιδευτικές Περιηγήσεις: δημιουργία εκπαιδευτικών περιηγήσεων και δραστηριοτήτων που ενθαρρύνουν την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και τη σωστή συμπεριφορά των επισκεπτών.

Αυτές οι στρατηγικές και ενέργειες μπορούν να βοηθήσουν στην ευαισθητοποίηση του κοινού για την αξία των προστατευόμενων περιοχών, να ενισχύσουν την υποστήριξη για την προστασία τους και να συμβάλουν στην βιώσιμη διαχείρισή τους (Dawson, Martin και Danielsen,2018).

3.6 Καλές Ευρωπαϊκές Πρακτικές στις Περιοχές Natura 2000

Οι περιοχές Natura 2000 αποτελούν το μεγαλύτερο συντονισμένο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών στον κόσμο, με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας

και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, η εφαρμογή και διαχείριση αυτών των περιοχών έχει οδηγήσει σε σημαντικά οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη. Ας εξετάσουμε ορισμένα παραδείγματα καλών πρακτικών που μπορούν να αποτελέσουν πρότυπα για άλλες περιοχές (euractiv, 2020, Crofts,2014).

Οικοτουρισμός στο Εθνικό πάρκο Doñana στην Ισπανία

Το Εθνικό Πάρκο Doñana στην Ισπανία αποτελεί πρότυπο βιώσιμης ανάπτυξης μέσω του οικοτουρισμού. Αυτό το μοναδικό οικοσύστημα προσελκύει χιλιάδες επισκέπτες κάθε χρόνο, που έρχονται για να απολαύσουν την πλούσια πανίδα και χλωρίδα του πάρκου. Οι τοπικές κοινότητες επωφελούνται από τις τουριστικές δραστηριότητες, καθώς έχουν αναπτύξει μικρές επιχειρήσεις όπως ξενώνες, εστιατόρια και οργανωμένες περιηγήσεις. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να μάθουν για τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος, ενώ τα έσοδα από τον τουρισμό συμβάλλουν στην οικονομική ευημερία της περιοχής και στη χρηματοδότηση των δράσεων διατήρησης (Gómez-Baggethun κ.ά 2011, euractiv, 2020, dianeosis, 2024).

Παραγωγή επώνυμων αγροτικών προϊόντων στην προστατευμένη περιοχή της Γαλλίας Mont Ventoux

Στη Γαλλία, η περιοχή του Mont Ventoux, ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000, έχει γίνει γνωστή για τα επώνυμα αγροτικά της προϊόντα. Οι τοπικοί αγρότες καλλιεργούν ποιοτικά προϊόντα, όπως κρασί, ελαιόλαδο και αρωματικά βότανα, τα οποία πωλούνται με την επωνυμία της περιοχής. Η διασύνδεση των προϊόντων με την προστατευόμενη περιοχή αυξάνει την αξία τους και ενισχύει το εισόδημα των παραγωγών. Η στρατηγική αυτή βασίζεται στην ποιότητα και τη μοναδικότητα των τοπικών προϊόντων, συνδυάζοντας την αγροτική παραγωγή με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος (Brem, 2018).

Συνεργατικές δράσεις για την προστασία της βιοποικιλότητας στην περιοχή Altmühltal, της Γερμανίας

Η περιοχή Altmühltal στη Γερμανία αποτελεί παράδειγμα επιτυχημένης συνεργασίας μεταξύ τοπικών κοινοτήτων, γεωργών και περιβαλλοντικών οργανώσεων για την προστασία της βιοποικιλότητας. Μέσω κοινών πρωτοβουλιών, έχουν δημιουργηθεί προγράμματα διαχείρισης που περιλαμβάνουν την αποκατάσταση των φυσικών οικοσυστημάτων, την προώθηση βιώσιμων γεωργικών πρακτικών και την

ευαισθητοποίηση του κοινού. Οι γεωργοί λαμβάνουν οικονομική υποστήριξη για να εφαρμόσουν πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζεται η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην περιοχή (Maier, Klein και Schumacher, 2020).

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση στην περιοχή Burren στην Ιρλανδία

Στην Ιρλανδία, η περιοχή Burren είναι γνωστή για τις εκπαιδευτικές της πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη σημασία των προστατευόμενων περιοχών. Τοπικές οργανώσεις διοργανώνουν εκπαιδευτικά προγράμματα και σεμινάρια για μαθητές, φοιτητές και επισκέπτες, προκειμένου να τους ενημερώσουν για τη μοναδική γεωλογία, τη χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής. Αυτές οι ενέργειες προάγουν στην κατανόηση και στην υποστήριξη της τοπικής κοινότητας και των επισκεπτών σχετικά με τη σπουδαιότητα της προστασίας του περιβάλλοντος (Bird, 2023).

Το παράδειγμα δημιουργίας προστιθέμενης αξίας στην Αυστρία

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα δημιουργίας προστιθέμενης αξίας για τους ιδιοκτήτες ακινήτων είναι η Αυστρία. Στην περιοχή αυτή, οι κατοικίες που βρίσκονται εντός ή κοντά σε ζώνες Natura 2000 απολαμβάνουν αυξημένη ζήτηση και υψηλότερες τιμές, σε αντίθεση με τις ιδιοκτησίες γης.. Στην Αυστρία, τα δικαιώματα κυνηγιού σε περιοχές Natura 2000 μπορούν να προσφέρουν έως και 10.000 ευρώ ανά περιοχή, καθιστώντας τα ένα ισχυρότερο οικονομικό κίνητρο για τις τοπικές κοινότητες σε σύγκριση με τον οικοτουρισμό. Αυτό συμβαίνει γιατί τα δικαιώματα κυνηγιού δεν έχουν τις ίδιες επιπτώσεις στην καθημερινότητα των χωριών όπως ο μαζικός τουρισμός, ο οποίος μπορεί να προκαλέσει προβλήματα όπως συμφόρηση και αλλαγές στη ζωή των κατοίκων (Braun, 2020).

Το Εθνικό πάρκο Hoge Kempen στη Φλάνδρα

Το Εθνικό Πάρκο Hoge Kempen στη Φλάνδρα είναι ένα επιτυχημένο παράδειγμα αναγέννησης μιας περιοχής παλιών ανθρακωρυχείων μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας. Οι στόχοι του πάρκου περιλαμβάνουν στην επανασύνδεση του ανθρώπου με τη φύση, στην σταδιακή απομάκρυνση δραστηριοτήτων που δεν συμβαδίζουν με το περιβάλλον, στην προστασία της βιοποικιλότητας και στην προώθηση της δημιουργίας μικρών επιχειρήσεων. Τα αποτελέσματα δείχνουν: διπλασιασμό των επισκεπτών, αύξηση

των διανυκτερεύσεων 10%, αύξηση των τουριστών 22%, ετήσια οικονομικά οφέλη 20 εκατ. ευρώ και 400 νέες θέσεις εργασίας. Η πρωτοβουλία αυτή δείχνει πώς η προστασία της φύσης μπορεί να συνδυαστεί με την οικονομική ανάπτυξη (Smith-Barneveld κ.ά , 2021).

Οι βελανιδιές στην Σκωτία

Οι βελανιδιές της βορειοδυτικής Σκωτίας ήταν σημαντικές για την τοπική οικονομία, παρέχοντας τροφή, ξυλεία και καύσιμα. Όμως, οι πρακτικές διαχείρισης εγκαταλείφθηκαν και τα δάση αλλοιώθηκαν από την υλοτόμηση και την αντικατάσταση με κωνοφόρα δέντρα, ενώ η εντατική βόσκηση και τα κατακτητικά ροδόδεντρα εμπόδισαν την αναγέννησή τους. Με τη χρήση προγραμμάτων LIFE και ιδιωτικών κεφαλαίων, πραγματοποιήθηκε η αποκατάσταση επτά προστατευόμενων περιοχών μέσω της αφαίρεσης των ξένων ειδών και της ρύθμισης του πληθυσμού των ελαφιών. Οι ντόπιοι εκπαιδεύτηκαν και απέκτησαν εισόδημα, ενώ η τοπική οικονομία επωφελείται από την παραγωγή ξυλείας και τον οικοτουρισμό (Ratcliffe και Staines, 2003).

Το Καταφύγιο Βιόσφαιρας Ρήνου

Η κοιλάδα του Ρήνου αποτελεί ένα ακόμη παράδειγμα όπου η εγκατάλειψη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας είχε οδηγήσει σε εκτάσεις με θαμνώδη βλάστηση που δεν είχαν συντηρηθεί. Στην περιοχή του Καταφυγίου Βιόσφαιρας Ρήνου, εφαρμόστηκε μια στρατηγική επαναφοράς των παραδοσιακών χρήσεων γης για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Τα μέτρα περιλάμβαναν:

Απομάκρυνση θάμνων και βόσκηση προβάτων: Χρηματοδοτήθηκαν από το πρόγραμμα LIFE και την ΚΑΠ.

Συνεργασία ντόπιων γεωργών και βοσκών: Παρείχε επιπλέον εισόδημα και αντιμετώπισε τον κατακερματισμό του κλήρου με άτυπες ανταλλαγές εκτάσεων και κοινή χρήση εξοπλισμού.

Δημιουργία κοπαδιού αγελάδων: Ενθάρρυνε τη συνέχιση της πρακτικής βόσκησης.

Με χρηματοδότηση από κοινοτικά προγράμματα (LEADER), δημιουργήθηκαν διάφορες υποδομές (όπως σφαγείο, βιοτεχνία επεξεργασίας κρέατος, ψυγεία, στάβλοι και σημείο λιανικής πώλησης), γεγονός που βελτίωσε τις τιμές και το περιθώριο κέρδους για τους κτηνοτρόφους. Αυτή η στρατηγική αναβίωσε παραδοσιακές

δραστηριότητες και προσέφερε οικονομικά οφέλη στις τοπικές κοινότητες (Bouwma κ.ά., 2008).

Προγράμματα, τροποποιήσεις χρήσεων γης και αγορές ακινήτων για την προστασία των πτηνών στην Αγγλία

Η διεύρυνση του λιμανιού του Hull σε περιοχή Natura 2000 πραγματοποιήθηκε με γρήγορο συντονισμό μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων, αποφεύγοντας χρονοβόρες μελέτες. Η συμφωνία περιλάμβανε την αγορά 66,2 εκταρίων γης, τα οποία μετατράπηκαν σε αλμυρούς βάλτους για την προστασία της πανίδας των πτηνών και τη διαχείριση των πλημμυρών. Τα αντισταθμιστικά μέτρα περιλάμβαναν δαπάνες 3,5 εκατομμυρίων ευρώ για την αγορά γης και 1,5 εκατομμυρίων ευρώ για κατασκευαστικά έργα, ενισχύοντας τη βιοποικιλότητα και την ανθεκτικότητα απέναντι στις πλημμύρες (Bateman, κ.ά., 2013).

Υποστήριξη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στη Ρουμανία

Οι περιοχές Sighișoara-Târnava στη Ρουμανία συνδυάζουν γεωργικές δραστηριότητες με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Το Ίδρυμα ADEPT προωθεί βιώσιμες γεωργικές πρακτικές για να διατηρηθούν οι φυσικοί οικοτόποι και να ενισχυθεί η τοπική οικονομία. Οι πρωτοβουλίες του περιλαμβάνουν την αύξηση της παραγωγής γάλακτος, αποζημιώσεις για τη διαχείριση περιοχών με λιβάδια, τη δημιουργία τοπικών αγορών και την ανάπτυξη τουριστικών μονοπατιών. Αυτές οι ενέργειες έχουν αυξήσει το εισόδημα για πάνω από 2.300 οικογένειες και το Α.Ε.Π. της περιοχής κατά 2,5 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το μοντέλο επεκτείνεται σε άλλες περιοχές της χώρας (Benedek, 2018).

Επαναφορά της φυσικής ροής στον ποταμό στο Τυρόλο

Στην περιοχή Lech στο Τυρόλο, έγιναν έργα αποκατάστασης της φυσικής ροής του ποταμού Lech, που είχε διαταραχθεί από φράγματα και εγκιβωτισμένα τμήματα. Τα έργα περιλάμβαναν μείωση ύψους φραγμάτων, κατεδάφιση εγκιβωτισμένων τμημάτων και διεύρυνση της κοίτης για καλύτερη συγκράτηση των χαλικιών. Η αποκατάσταση της φυσικής ροής και η διαχείριση των χαλικιών αποτελούν βασικό στόχο διότι παρέχουν οικονομικά οφέλη στην περιοχή, βελτιώνουν την οικολογική ισορροπία και υποστηρίζουν την βιοποικιλότητα. (Moser κ.ά., 2000).

Το κυνήγι συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ανάπτυξη της περιοχής Lozère στη Γαλλία.

Η Κυνηγετική Ομοσπονδία της Lozère στη Γαλλία τιμήθηκε με το Βραβείο Natura 2000 το 2015 για την προώθηση κοινωνικών και οικονομικών ωφελειών μέσω της διατήρησης του περιβάλλοντος στην περιοχή "Gorges du Tarn et de la Jonte". Το 2008, τοπικοί αγρότες ανέλαβαν να διατηρήσουν τη βόσκηση και να παρέχουν τροφή για τα γύπες, βοηθώντας στη σημαντική αύξηση του πληθυσμού των αρπακτικών πτηνών. Αυτό οδήγησε σε αύξηση του τουρισμού, με την περιοχή να αναπτύσσει 600 τουριστικές μονάδες και να προσελκύει πάνω από 30.000 επισκέπτες το 2015. Το εμπορικό σήμα "τουρισμός Γύπα" προωθεί πλέον την περιοχή ως προορισμό για παρατήρηση του γύπα (Berriet-Solliec κ.ά,, 2018).

Τα εθνικά πάρκα της Σκανδιναβίας

Αποτελούν εξαιρετικά παραδείγματα επιτυχημένης διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και προσφέρουν σημαντικά διδάγματα για την προστασία και συντήρηση της φυσικής κληρονομιάς. Η Σκανδιναβία, που περιλαμβάνει κυρίως τη Σουηδία, τη Νορβηγία και τη Δανία, διαθέτει μια ποικιλία εθνικών πάρκων που προβάλλουν την μοναδική φυσική ομορφιά και βιοποικιλότητα της περιοχής. Ακολουθεί μια επισκόπηση μερικών από τα πιο σημαντικά εθνικά πάρκα και τα χαρακτηριστικά τους (Kullman, 2021) :

Στη Σουηδία:

Το Εθνικό πάρκο Abisko: βρίσκεται στην βόρεια Σουηδία, στον Αρκτικό Κύκλο, είναι γνωστό για τη σκανδιναβική τούντρα, το πάρκο είναι ιδανικό για παρατήρηση της Βόρειας Λάμψης (Aurora Borealis) και περιλαμβάνει το διάσημο μονοπάτι Kungsleden, ένα από τα καλύτερα πεζοπορικά μονοπάτια της Σουηδίας.

Εθνικό Πάρκο Sarek: στην Βόρεια Σουηδία, διάσημο για την άγρια φύση του και την έλλειψη σηματοδοτήσεων των μονοπατιών, ιδανικό για έμπειρους πεζοπόρους και ορειβάτες.

Εθνικό Πάρκο Tyresta: είναι κοντά στη Στοκχόλμη και περιλαμβάνει παρθένα δάση και πολλές λίμνες, προσφέροντας ευκαιρίες για ήπιες δραστηριότητες αναψυχής κοντά στην πόλη.

Στη Νορβηγία:

Εθνικό Πάρκο Jotunheimen: στην κεντρική Νορβηγία, περιλαμβάνει τα υψηλότερα βουνά της Νορβηγίας και προσφέρει εκπληκτικά τοπία και ευκαιρίες για ορειβασία, πεζοπορία και ανάβαση σε παγετώνες.

Εθνικό Πάρκο Rondane: στην κεντρική Νορβηγία είναι το πρώτο εθνικό πάρκο της Νορβηγίας, γνωστό για τα αλπικά τοπία και τη βιοποικιλότητά του, συμπεριλαμβανομένων των ταράνδων.

Εθνικό Πάρκο Hardangervidda : στην νότια Νορβηγία, είναι το μεγαλύτερο εθνικό πάρκο της Ευρώπης, με εκτενή υψίπεδα και μια μεγάλη ποικιλία άγριας ζωής, όπως τάρανδοι και αρπακτικά πτηνά.

Στη Δανία:

Εθνικό Πάρκο Thy : στην δυτική Δανία, περιλαμβάνει παραθαλάσσιες εκτάσεις, αμμόλοφους και έλη, προσφέροντας προστασία για πολλές σπάνιες φυλές και είδη πουλιών.

Εθνικό Πάρκο Mols Bjerge: κεντρική Δανία, είναι γνωστό για τους λόφους του, την ποικιλία των οικοσυστημάτων και τα αρχαία μνημεία, είναι ιδανικό για οικογενειακές εκδρομές και πεζοπορίες (Kullman, 2021,euractiv, 2020).

Στρατηγικές και Διαχείριση που εφαρμόστηκαν:

Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη: Τα εθνικά πάρκα της Σκανδιναβίας συνήθως επικεντρώνονται στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, προσφέροντας εκπαιδευτικά προγράμματα και καθοδηγούμενες περιηγήσεις για να διασφαλίσουν ότι οι επισκέπτες σέβονται το φυσικό περιβάλλον.

Συνεργασία με Τοπικές Κοινότητες: Υπάρχει στενή συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες για την ενσωμάτωσή τους στην προστασία και τη διαχείριση των περιοχών, ενισχύοντας την τοπική υποστήριξη και συμμετοχή.

Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση: Υλοποιούνται προγράμματα ευαισθητοποίησης για την εκπαίδευση του κοινού και την ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος.

Η προσέγγιση και η εμπειρία της Σκανδιναβίας στην προστασία των εθνικών πάρκων συνδυάζει την επιστημονική γνώση με τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας, προσφέροντας ένα βιώσιμο μοντέλο για την προστασία των φυσικών πόρων και την προώθηση της περιβαλλοντικής συνείδησης (Lundmark, Fredman, και Sandell, 2010, Müller,2013).

Συμπεράσματα : Όλες οι παραπάνω περιπτώσεις αποτελούν μερικά μόνο παραδείγματα των καλών πρακτικών που εφαρμόζονται σε περιοχές Natura 2000 σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η σωστή διαχείριση και η βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των περιοχών δεν προσφέρουν μόνο προστασία στο φυσικό περιβάλλον, αλλά επίσης προάγουν οικονομική και κοινωνική πρόοδο των τοπικών κοινοτήτων. Η ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών μπορεί να συμβάλει στην περαιτέρω βελτίωση και ενίσχυση των προστατευόμενων περιοχών, εξασφαλίζοντας ένα βιώσιμο μέλλον για όλους (euractiv, 2020, Evans,2012).

3.7 Κατευθύνσεις και δράσεις που μπορούν να οδηγήσουν σε ένα μοντέλο βιώσιμου τουρισμού για τις προστατευόμενες περιοχές της Ελλάδας

Η αποτελεσματική διαχείριση και προώθηση προστατευόμενων περιοχών απαιτεί μια πολυδιάστατη και ευέλικτη προσέγγιση η οποία να συνδυάζει επιστήμη, κοινότητα και πολιτική. Η ένταξη στο Natura 2000 πρέπει να είναι μια ευκαιρία ανάπτυξης, με τους στόχους προστασίας να καθορίζονται μέσω διαλόγου με την τοπική κοινωνία. Η σωστή επικοινωνία των ωφελειών της προστατευόμενης περιοχής είναι κρίσιμη. Σε περιοχές με περιοριστικά μέτρα, η απώλεια εισοδήματος μπορεί να αντισταθμιστεί με οικοτουρισμό και παραγωγή επώνυμων αγροτικών προϊόντων. Στην Ελλάδα, αν το 40% των περιοχών Natura 2000 αξιοποιούνταν με τον ίδιο τρόπο που γίνεται σε άλλες χώρες, η οικονομία θα μπορούσε να κερδίσει επιπλέον 2 δισεκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο και να δημιουργήσει 15.000 νέες θέσεις εργασίας (Votsi, κ.ά. 2014).

Για την ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού στις προστατευόμενες περιοχές της Ελλάδας, προτείνονται οι εξής κατευθύνσεις και δράσεις:

Ενίσχυση Διαχείρισης:

Συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων στη διαδικασία ανάπτυξης.

Δημιουργία ποιοτικών και αειφόρων μορφών τουρισμού.

Οικονομική βιωσιμότητα μέσω ρυθμίσεων και καταγραφής επισκεπτών.

Ολοκλήρωση του κανονιστικού πλαισίου τουρισμού.

Ενίσχυση Επιχειρησιακής Ικανότητας:

Εκπαίδευση προσωπικού σε αειφόρο τουρισμό.

Δημιουργία δικτύου εξειδικευμένων τουριστικών προορισμών.

Προβολή και Προώθηση:

Ανάπτυξη στρατηγικής μάρκετινγκ και δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας.

Σχεδιασμός επικοινωνιακής στρατηγικής και ειδικών προγραμμάτων τουριστικής ανάπτυξης.

Μείωση Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος:

Προώθηση πρακτικών μείωσης αποτυπώματος και εφαρμογή συστημάτων παρακολούθησης.

Παροχή Ποιοτικών Τουριστικών Προϊόντων:

Ανάπτυξη ήπιων δραστηριοτήτων και χρήση σύγχρονων τεχνολογιών για την ανάδειξη της κληρονομιάς.

Υποστήριξη Τοπικής Οικονομίας:

Σύνδεση με τοπικά προϊόντα και προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως οικολογικό τουρισμό ο οποίος σέβεται τη φύση και συμβάλλει στη διατήρηση του περιβάλλοντος και πολιτιστικό τουρισμό ο οποίος αναπτύσσει τουριστικά προϊόντα που προβάλλουν την τοπική πολιτιστική κληρονομιά.

Συμμετοχικός Σχεδιασμός:

Ενίσχυση της συνεργασίας με τοπικές κοινότητες και φορείς τουρισμού.

Η υιοθέτηση των ευρωπαϊκών πρακτικών και η προσαρμογή τους στις τοπικές συνθήκες μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση των προβλημάτων διαχείρισης των περιοχών Natura 2000 στην Ελλάδα. Η δημιουργία ενός συστήματος κοινής διακυβέρνησης που περιλαμβάνει κρατικούς και μη κρατικούς φορείς, καθώς και η διασφάλιση της ενεργής συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών, μπορεί να οδηγήσει σε μια πιο αποτελεσματική και βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Μελέτη περίπτωσης : Νήσος Χρυσή

4.1 Εισαγωγή

Η νήσος Χρυσή είναι μια από τις πιο όμορφες και ξεχωριστές νησίδες της Ελλάδας, με πλούσια ιστορία, μοναδική φυσική ομορφιά και ένα ιδιαίτερο οικοσύστημα (Trihas et al., 2013). Βρίσκεται στο νότιο ανατολικό μέρος της Κρήτης στο Νομό Λασιθίου. Είναι ένα μικρό νησί με απόσταση μόλις 8 μίλια από την Ιεράπετρα, με μήκος περίπου 5 χιλιόμετρα και πλάτος 1 χιλιόμετρο με συνολική έκταση που φτάνει τα 6.300 στρέμματα. Το μεγαλύτερο μέρος της καλύπτεται από κέδρους, οι οποίοι είναι από τους αρχαιότερους στην Ευρώπη και έχουν ηλικία που φτάνει μέχρι και τα 300 χρόνια. Το κεδροδάσος της Χρυσής είναι μοναδικό λόγω του μεγέθους του και της πυκνότητάς του, και καλύπτει περίπου το 70% του νησιού. Αποτελεί έναν εξαιρετικά δημοφιλή τουριστικό προορισμό από τον Μάιο έως τον Οκτώβριο, λόγω των πανέμορφων παραλιών και των εντυπωσιακών αμμοθινών της. Διοικητικά, υπάγεται στο Δήμο Ιεράπετρας και στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου (junicoast, 2009-2014, Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014).

Η Χρυσή, γνωστή και ως Γαϊδουρονήσι επισήμως θεωρείται ακατοίκητη, πράγμα που σημαίνει ότι δεν έχει μόνιμους κατοίκους. Παρόλα αυτά, σε μερικά σημεία του νησιού υπάρχουν πρόχειρες κατασκευές. Αυτές οι κατασκευές συνήθως χρησιμοποιούνται από επισκέπτες, παραθεριστές ή και από άτομα που επιθυμούν να περάσουν κάποιο χρονικό διάστημα στο νησί, κυρίως κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών. Δεν αποτελούν επίσημες οικιστικές μονάδες, αλλά πιο πολύ προσωρινές κατασκευές (Οικολογική Ομάδα Ιεράπετρας, 2001 – 2004, Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014).

Η βασική οικονομική δραστηριότητα του νησιού προέρχεται από τον τουρισμό, αν και στο παρελθόν υπήρχε κτηνοτροφία και γεωργία. Ένα μεγάλο ποσοστό των επισκεπτών φτάνει μέσω ημερήσιων εκδρομών από την Ιεράπετρα, ενώ πολλοί άλλοι προτιμούν την ελεύθερη κατασκήνωση και να παραμείνουν για μεγάλο διάστημα. Κατά την περίοδο από το 1991 έως το 2002, η επισκεψιμότητα αυξήθηκε σταθερά από 17.271 σε 81.838. Στην περίοδο από το 2003 έως 2008, ο αριθμός των επισκεπτών κυμάνθηκε κατά μέσο όρο γύρω στις 65.000 ετησίως. Μεγαλύτερη

επισκεψιμότητα υπάρχει κατά τους μήνες Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο, με ποσοστά 22,87%, 40,64% και 16,11% αντιστοίχως (Ζυγάκη, 2014, Kazakis, Ghosn, & Remoundou, 2010).

Στη Χρυσή η πρόσβαση γίνεται μόνο μέσω θαλάσσης. Από την Ιεράπετρα, καθημερινά κατά την τουριστική περίοδο, αναχωρούν καραβάκια που μεταφέρουν επισκέπτες στο νησί. Το ταξίδι διαρκεί περίπου 45 λεπτά. Ωστόσο, λόγω της ευαισθησίας του νησιού, η πρόσβαση σε ορισμένες περιοχές μπορεί να είναι περιορισμένη, ειδικά σε περιόδους αυξημένης τουριστικής κίνησης, ώστε να προστατευτεί το εύθραυστο περιβάλλον. Οι επισκέπτες στη Χρυσή μπορούν να απολαύσουν μια πραγματικά εξωτική εμπειρία, μακριά από την πολυκοσμία και τον θόρυβο. Το νησί προσφέρεται για εξερεύνηση, χαλάρωση και απόλυτη επαφή με τη φύση. Εξαιτίας της απομονωμένης του φύσης, δεν υπάρχουν οργανωμένες υποδομές φιλοξενίας στο νησί, επομένως οι εκδρομές είναι συνήθως ημερήσιες (Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014).

4.2 Αξίες του οικότοπου και ιστορική αναδρομή

Η νήσος Χρυσή έχει σημαντικές αξίες λόγω των χαρακτηριστικών του φυσικού της περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας που φιλοξενεί, όπως :

Οικολογική αξία: η οποία περιλαμβάνει σημαντικούς τύπους φυτών, σπάνια είδη φυτικής ζωής και τοπικά ενδημικά φυτά (Filotis, 2011, Ζυγάκη, 2014).

Αξία για την κοινωνία, την οικονομία και τον πολιτισμό : η οποία εξετάζει το αρχαιολογικό και γεωλογικό ενδιαφέρον, την αξία ως χώρος αναψυχής για τον τοπικό πληθυσμό, καθώς και την τουριστική και φυσιολατρική σημασία της περιοχής (Filotis, 2011, Ζυγάκη, 2014).

Αισθητική αξία: η οποία αφορά τα ενδιαφέροντα φυσικά και γεωμορφολογικά στοιχεία, την ιδιαίτερη φυσική ομορφιά, τις πανοραμικές θέες και τους σπάνιους τύπους τοπίου (Filotis, 2011, Ζυγάκη, 2014).

Η Χρυσή είναι ένα ακατοίκητο νησί με ιστορία που εκτείνεται από την αρχαιότητα. Στη Μινωική εποχή, το νησί είχε οικισμούς και δραστηριότητα, όπως δείχνουν τα διάσπαρτα όστρακα. Στο βόρειο δυτικό μέρος, βρίσκεται το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου, πιθανώς του 13ου αιώνα, με στοιχεία Ενετικής λιθοδομής.

Βορειοανατολικά της εκκλησίας, ένα παλιό σπίτι χτισμένο πάνω σε αρχαίες εγκαταστάσεις και μια αλυκή βρίσκονται στην περιοχή. Στην νοτιοδυτική περιοχή βρίσκονται πηγάδια και τάφοι λαξευμένοι με τον μεγαλύτερο από αυτούς, που ανήκει στην Ρωμαϊκή εποχή, να έχει σήμερα πλημμυρίσει. Αρχαιολογικά ευρήματα περιλαμβάνουν Μινωικά και Ρωμαϊκά όστρακα και πιθανόν ελληνιστικά κατάλοιπα. Δεν έχουν γίνει ανασκαφές, αλλά υπάρχουν ίχνη μεγάλων ορθογωνίων χωραφιών από τη Ρωμαϊκή εποχή, οριοθετημένα με πέτρινες τάφρους **(**Παραγκαμιάν,1996, Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014).

4.3 Η χλωρίδα, η πανίδα, το κλίμα, τα ενδιαιτήματα και τα απολιθώματα του νησιού

Η Χρυσή είναι ένα επίπεδο νησί με το ψηλότερο σημείο του να βρίσκεται στη θέση Κεφάλα. Διαθέτει επίσης δασικό φυλάκιο που έχει θέα σε όλο το νησί. Έχει δύο τμήματα, ανατολικό και δυτικό, ενωμένα με μια ζώνη από μάργες καλυμμένες με αμμοθίνες. Η παραλία είναι κυρίως καλυμμένη με ψαμμίτες και θρυμματισμένα ηφαιστειακά πετρώματα που περιέχουν απολιθωμένα όστρακα. Το νησί έχει σχηματιστεί από ηφαιστειακή λάβα και χαρακτηρίζεται από μια πλούσια ποικιλία χρωμάτων στα πετρώματά του. Το έδαφος στις επίπεδες περιοχές είναι συμπαγές με λεπτόκοκκη κοκκινωπή άμμο, ενώ στις αμμοθίνες είναι κίτρινη με χοντρούς κόκκους, η οποία συγκρατείται από τις ρίζες και το φύλλωμα των θαλασσόκεδρων (junicoast, 2009-2014, Παραγκαμιάν,1996, Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014).

Η νήσος Χρυσή ή Γαϊδουρονήσι, ανήκει γεωγραφικά στο Δήμο Ιεράπετρας και έχει πλούσια χλωρίδα και πανίδα, παρά το μικρό της μέγεθος.

Η χλωρίδα περιλαμβάνει:

Είδη Φυτών: Έχουν καταγραφεί πάνω από εκατό είδη φυτών, αντιστοιχώντας στο 1/20 της κρητικής χλωρίδας εκ των οποίων τα δεκατρία είναι ενδημικά είδη της Ελλάδας, τα πέντε της Κρήτης και το ένα της Χρυσής.

Βλάστηση: καλύπτεται από θαμνώδη, χαμηλή βλάστηση και δάση, όπου συναντώνται διάφορα είδη κέδρων από *Juniperus oxycedrus, Juniperus phoenicea και Pinus halepensis subsp*. Το κεδρόδασος της Χρυσής είναι ιδιαίτερα σπάνιο. Οι κέδροι

έχουν πυκνό ριζικό σύστημα που συγκρατεί την άμμο. Σημαντικά οικοσυστήματα του νησιού είναι και οι παράκτιες αμμοθίνες, που καταλαμβάνουν περίπου 70 εκτάρια.

Σπάνια και Απειλούμενα Είδη: Ορισμένα φυτά είναι σπάνια και προστατεύονται διεθνώς (junicoast, 2009-2014, Παραγκαμιάν,1996).

Η πανίδα περιλαμβάνει:

Θαλάσσια Ζώα: Η περιοχή γύρω από τη Χρυσή είναι ρηχή και πλούσια σε θαλάσσια είδη. Η θαλάσσια χελώνα Caretta - caretta έχει παρατηρηθεί, αν και δεν έχει αναφερθεί ωοτοκία.

Πουλιά: Στο νησί έχουν καταγραφεί πάνω από 120 είδη πουλιών, κυρίως μεταναστευτικά. Σημαντικά είδη περιλαμβάνουν τον Μαυροπετρίτη (Falco eleonorae) και τον Μίχο (Puffinus yelkouan).

Ζώα: Στη Χρυσή ζούσαν παλιότερα μεσογειακές φώκιες (Monachus monachus), αλλά σήμερα εμφανίζονται σπάνια. Εισαχθέντα είδη όπως πέρδικες, λαγοί και κουνέλια έχουν προκαλέσει περιβαλλοντικά προβλήματα (Ζυγάκη, 2014, Παραγκαμιάν, 1996).

Η ακτογραμμή του νησιού είναι γνωστή για τους ρηχούς κόλπους με τις αμμώδεις παραλίες, οι οποίες είναι στρωμένες με μικρά κοχύλια, και καταλαμβάνει το 22% της συνολικής επιφάνειας. Είναι σημαντικός φυσικός χώρος με πλούσια βιοποικιλότητα και προσφέρει σημαντικές οικολογικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα για τα μεταναστευτικά πουλιά (Παραγκαμιάν, 1996, Ζυγάκη, 2014).

Το κλίμα του είναι μεσογειακό, με ξηρά και θερμά καλοκαίρια και ήπιους χειμώνες. Οι βροχές είναι λίγες με το μέσο ετήσιο ύψος να κυμαίνεται γύρω από 550 χιλιοστά, ενώ πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι δεν ξεπερνούν τα 450 χιλιοστά (Filotis, 2011, Rackham & Moody, 1996).

Είναι μια περιοχή στην Ελλάδα με ποικιλία χαρακτηριστικών ενδιαιτημάτων και οικοσυστημάτων. Περιλαμβάνει αμμοθίνες, αμμώδεις παραλίες, μικρά νησιά, βραχονησίδες, μικρούς κόλπους, και παραλίες με χαλίκια ή πέτρες. Σημαντικά οικοσυστήματα της περιοχής είναι οι αβαθείς κολπίσκοι , οι θερμές αλόφιλες βλάστηση της Ατλαντικής περιοχής, οι θίνες με *Ammophila arenaria*, και η βλάστηση με άρκευθούς *Juniperus spp.* Ειδικότερα, στη Χρυσή εντοπίζονται σπάνιες μακκίες με *Juniperus oxycedrus ssp. macrocarpa* και δασική έκταση με *Juniperus*

phoenicea, που δεν είναι συχνές στην Ελλάδα. Το οικοσύστημα της περιοχής χαρακτηρίζεται από αισθητική αξία και σπανιότητα, φιλοξενώντας ενδημικά είδη και συμβάλλοντας στη βιοποικιλότητα της χώρας (Υ.Π.Ε.Κ.Α., 2014, Παραγκαμιάν,1996).

Στο νησί έχουν βρεθεί 49 είδη θαλάσσιων απολιθωμάτων, όπως κοχύλια, πεταλίδες, κοράλλια και αχινοί. Αυτά τα απολιθώματα χρονολογούνται από την περίοδο που κυμαίνεται από 350.000 χιλιάδες έως 70.000 χιλιάδες χρόνια πριν, όταν το νησί βρισκόταν κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας. Σήμερα, οι βορινές ακτές του νησιού, ιδιαίτερα η ανατολική πλευρά της βόρειας παραλίας, είναι γεμάτες από κοχύλια, κάτι που αποτελεί χαρακτηριστικό του νησιού (Παραγκαμιάν,1996, Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014).

Το νησί διαθέτει περίπου 10χλμ μονοπατιών, που απαιτούν γύρω στις τρεις ώρες για χαλαρή πεζοπορία. Για όσους δεν επιθυμούν να περπατήσουν πολύ, υπάρχουν δύο εξαιρετικές επιλογές για να απολαύσουν τη θάλασσα: η παραλία κοντά στο χώρο αποβίβασης και η βόρεια παραλία. (Παραγκαμιάν,1996, Ζυγάκη, 2014).

4.5 Το πρόγραμμα junicoast και δράσεις που έχουν γίνει στην Νήσο Χρυσή

Η Χρυσή είναι ενταγμένη στο πρόγραμμα JUNICOAST[1] το οποίο είναι μια σημαντική πρωτοβουλία που επικεντρώνεται στο να διατηρηθούν και να προστατευθούν οι παράκτιες αμμοθίνες της Κρήτης και του Νοτίου Αιγαίου, με κύριο στόχο τη διαχείριση των περιοχών αυτών και την ενίσχυση των φυσικών τους χαρακτηριστικών μέσω των ειδών Juniperus. (junicoast, 2014, Ζυγάκη, 2014).

Με βάση τον κατάλογο τύπων οικοτόπων της οδηγίας 9 / 43 / ΕΟΚ, η Χρυσή έχει καταταχθεί στην κατηγορία 22 η οποία περιλαμβάνει τις παράκτιες θίνες των Μεσογειακών ακτών και έχει **χαρακτηριστεί οικότοπος προτεραιότητας**. Οι ποικιλίες Juniperus, ευρέως γνωστές ως άρκευθοι ή κέδροι, ευδοκιμούν στο νησί. Η προστασία της Χρυσής αναλαμβάνεται από το πρόγραμμα LIFE 07 NAT/GR/00296, με τίτλο *"Δράσεις για τη διατήρηση των παράκτιων θινών με Juniperus spp στην Κρήτη και το Νότιο Αιγαίο"*. Το πρόγραμμα εκτελείται από το Μ.Α.Ι.Χ. το οποίο

[1] Όλο το JUNICOAST βρίσκεται σε διάθεση στο ***http://www.junicoast.gr/el/***

συνεργάζεται με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, την Διεύθυνση Δασών Χανίων και την Διεύθυνση Δασών Λασιθίου (Σμπώκος, 2009, Ζυγάκη, 2014).

Ο κύριος στόχος του προγράμματος είναι να προστατεύσει τα ευαίσθητα οικοσυστήματα των αμμοθινών, τα οποία είναι σημαντικά για την βιοποικιλότητα και τη φυσική ισορροπία των παράκτιων περιοχών (junicoast, 2009-2014). Αναλυτικότερα, το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το LIFE+ 2007-2013, το οποίο είναι ένα χρηματοδοτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υποστήριξη περιβαλλοντικών και κλιματικών δράσεων. Το JUNICOAST είναι ένα από τα έξι εγκεκριμένα έργα της περιόδου χρηματοδότησης αυτής και υλοποιήθηκε από το 2009 έως το 2014. Η υλοποίηση του έργου περιλάμβανε διάφορες δράσεις, όπως η αποκατάσταση και προστασία των φυσικών οικοτόπων, η ευαισθητοποίηση του κοινού, η ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης για την προστασία των ειδών και η επιστημονική παρακολούθηση της κατάστασης των αμμοθινών. Η διαχείριση τέτοιων έργων είναι κρίσιμη για την προστασία των ευαίσθητων οικοσυστημάτων και την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των φυσικών περιοχών για τις μελλοντικές γενιές (junicoast, 2014, Ζυγάκη, 2014).

Κρίνεται απαραίτητο να γίνει αναφορά στις δράσεις του προγράμματος καθώς και το στάδιο εξέλιξής τους, για να μπορεί να αξιολογηθεί συνολικά η κατάσταση της νήσου Χρυσής (junicoast, 2014).

Οι προπαρασκευαστικές δράσεις που έχουν ολοκληρωθεί :

Η γεωμορφολογία και οι διαδικασίες υποβάθμισης στα συστήματα των αμμοθινών

Ο καθορισμός της σύνθεσης και της δομής των φυτοκοινωνιών στα συστήματα των αμμοθινών

Η σύνθεση και η δομή των πληθυσμών του είδους Juniperus

Η χαρτογράφηση του οικοτόπου

Η εκτίμηση των επιπτώσεων από τους επισκέπτες

Η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς και την τοπική κοινωνία για τη νήσο Χρυσή

Η Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συμμετοχικών διαδικασιών

Η εκπόνηση των πρωτοκόλλων μακροχρόνιας παρακολούθησης και η επιλογή των δεικτών παρακολούθησης

Η επεξεργασία των προδιαγραφών προστασίας και της αποκατάστασης του οικοτόπου

Ο προσδιορισμός της διοικητικής διάρθρωσης και του νομικού καθεστώτος

Αποτελέσματα δράσεων προστασίας που έχουν ολοκληρωθεί :

Οριοθέτηση του οικοτόπου : οριοθετήθηκαν 874,6 στρέμματα στη νήσο Χρυσή παράκτιων αμμοθινών με είδη *Juniperus* Για την οριοθέτηση τοποθετήθηκαν 161 ξύλινοι πάσσαλοι στη νήσο Χρυσή.

Απομάκρυνση απορριμμάτων: με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας κρίθηκε απαραίτητο να γίνει παρέμβαση για να απομακρυνθούν τα απορρίμματα στη Χρυσή. Απομακρύνθηκαν αντικείμενα κατασκηνωτών και άλλα σκουπίδια και καθαρίστηκαν 874,6 στρέμματα.

Ενίσχυση της αναγέννησης του είδους Juniperus : έγινε μεταφύτευση και περίφραξη σε 96 νέα δενδρύλλια *Juniperus macrocarpa* σε διάφορες περιοχές του οικοτόπου στην Κρήτη. Περίπου 150 νέα δενδρύλλια *Juniperus macrocarpa* και 60 θηλυκά μεγαλώνουν στο φυτώριο του ΜΑΙΧ για να φυτευτούν όπου χρειαστεί.

Αποκαταστάθηκε η σύνθεση και η δομή στην χλωρίδα : Στη νήσο Χρυσή μεταφυτεύτηκαν τριάντα πέντε θηλυκά δενδρύλλια Juniperus macrocarpa, από την ανατολική πλευρά του νησιού ξεριζώθηκαν δέκα εννέα μικρά πεύκα *(Pinus gratia*) και είκοσι ένα από δυτική πλευρά. Επίσης ξεριζώθηκε το *Carpobrotus edulis* το οποίο αποτελεί ξένο είδος και απειλεί την περιοχή.

Σταθεροποιήθηκαν οι αμμοθίνες που βρίσκονται μπροστά για να αποκατασταθεί η βλάστηση:
Έγινε η τοποθέτηση δέκα τεσσάρων ανασχετικών φραχτών παγίδευσης άμμου στην ανατολική πλευρά του νησιού μήκους 200 μέτρων.

Έγινε παρέμβαση στη διαχείριση των υποδομών για τους επισκέπτες : Κατασκευάστηκαν και τοποθετήθηκαν 220 μέτρα ξύλινων διαδρόμων και δύο ξύλινα παγκάκια στο νησί ενώ στα κεντρικά μονοπάτια του έγινε τοποθέτηση 40 κατευθυντήριων ξύλινων πασσάλων

Σχεδιάστηκαν και εγκαταστάθηκαν ενημερωτικές πινακίδες : τοποθετήθηκαν 3 πληροφοριακές πινακίδες στη νήσο Χρυσή.

Πραγματοποιήθηκε η διατήρηση και πολλαπλασιασμός σε βασικά είδη: Έγινε η συλλογή, ο καθαρισμός και η αποθήκευση σπόρων από το είδος Juniperus macrocarpa καθώς και όλα τα είδη που φυτρώνουν στον οικότοπο, στην τράπεζα σπόρων του Μ.Α.Ι.Χ.. Παράλληλα έγιναν πειράματα για την φύτρωση και δημιουργήθηκαν πρωτόκολλα που αφορούν στη συλλογή, στον καθαρισμό, στη φύτρωση και στην αποθήκευση για όλα τα είδη. Τα νέα φυτά που παράγονται βρίσκονται στο φυτώριο του Μ.Α.Ι.Χ..

Οι δράσεις που αφορούν την ευαισθητοποίηση του κοινού και την διάχυση των αποτελεσμάτων βρίσκονται σε εξέλιξη

Οι δράσεις που αφορούν την λειτουργία και την παρακολούθηση του προγράμματος βρίσκονται σε εξέλιξη.

4.6 Η Νομοθεσία που διέπει τη Νήσο Χρυσή

Η νήσος Χρυσή αποτελεί προστατευόμενη περιοχή του δικτύου NATURA 2000**.** Με βάση την ευρωπαϊκή οδηγία για τους οικοτόπους **(Κ.Υ.Α. 33318 /3028 /1998)** έχει χαρακτηριστεί ως περιοχή Natura 2000, φέροντας τον κωδικό GR4320003. (junicoast, 2009-2014) (Σμπώκος, 2009). Η κύρια νομοθεσία με την οποία προστατεύεται Χρυσή είναι:

Με το Π.Δ. (ΦΕΚ 562/27.9.83) κηρύχθηκε καταφύγιο Άγριας Ζωής. Αρμοδιότητα έχουν ο Γ.Γ. Περιφέρειας και η Δασική Υπηρεσία ο οποίοι μπορεί να θέτουν περιορισμούς για το πώς θα πραγματοποιούνται συγκεκριμένες δραστηριότητες εντός των καταφυγίων (Σμπώκος, 2009, Ζυγάκη, 2014).

Με την Υ.Α. (ΦΕΚ 50/τ.Β΄/10.2.82) ανακηρύχθηκε επίσημα Αρχαιολογικό Μνημείο (Σμπώκος, 2009, Ζυγάκη, 2014).

Με την Υ.Α. (ΦΕΚ 150/τ.Β΄/16.10.1986) κηρύχθηκε *«τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους»* (Σμπώκος, 2009, Ζυγάκη, 2014).

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 2717/ΔΑΔ/19-10-83 Νομαρχιακή απόφαση που αφορά την απαγόρευση της βοσκής η οποία προβλέπει επίσης ποινές στις περιπτώσεις που δεν συμμορφώνονται (Σμπώκος, 2009, Ζυγάκη, 2014).

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 2576 / 2001 (ΦΕΚ 896/τ Β΄/22.10.2001) απόφαση Γ.Γ. της Περιφέρειας η οποία κηρύσσει το νησί σε αναδασωτέα περιοχή με σκοπό να προστατεύσει, να βελτιώσει και να επεκτείνει της υπάρχουσα βλάστηση αποκλείοντας την διάθεση της περιοχής για διαφορετική χρήση (Σμπώκος, 2009, Ζυγάκη, 2014)).

Την με αριθμό πρωτ. 462/6.3.2000 απόφαση της Δασικής Υπηρεσίας περί απαγόρευσης (Σμπώκος, 2009, Ζυγάκη, 2014).

Με την Ειδική περιβαλλοντική μελέτη για την Νήσο Χρυσή (2015) με ανάδοχο το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτη. Μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει τον ακριβή καθορισμό της έκτασης και των ορίων της προστατευόμενης περιοχής, καθώς και των ζωνών που μπορεί να υπάρχουν μέσα σε αυτή. Επιπλέον, διατυπώνονται οι όροι, οι περιορισμοί και οι απαγορεύσεις που πρέπει να ισχύουν εντός αυτών των ζωνών. Σύμφωνα με την Μελέτη τα ποιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το νησί αφορούν στην ξήρανση, στην αδυναμία φυσικής αναγέννησης και στην υποχώρηση των αμμοθινών (greenagenda,2024).

Με την Απόφαση 2548 / 2015 για την προστασία και τη δημιουργία κανονισμού λειτουργίας για τη Νήσο Χρυσή (ΦΕΚ 1678/τΒ΄11-08-2015). Η απόφαση αυτή έχει ως σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Νήσου Χρυσής, καθώς και τη ρύθμιση της λειτουργίας της, με στόχο την αειφόρο διαχείριση και την προστασία των φυσικών πόρων (nomoskopio,2017).

Με το ΦΕΚ 617/τ.Δ΄/17.09.2021 «*Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση του Σχεδίου Δράσης*» Έγκριση σχεδίου δράσης Νήσου Χρυσής και καθορισμός ζωνών (apdkritis, 2021).

Με το ΦΕΚ 1414 (τ.Β΄/24-03-2022) Απόφαση *«Ρύθμιση θεμάτων για την νήσο Χρυσή για το έτος 2022»* (apdkritis, 2021).

Με το ΦΕΚ 1432 (τ.Β΄/18-03-2023) Απόφαση με θέμα «*Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την νήσο Χρυσή για το έτος 2023»* (apdkritis, 2021).

Με τις αποφάσεις αυτές από την 1η Μαΐου έως και την 31η Οκτωβρίου 2022-2023, για να προστατευθεί το φυσικό οικοσύστημα δεν επιτρέπεται να αποβιβάζονται στο νησί επισκέπτες με κάθε είδους πλοιάρια. Η πρόσβαση επιτρέπεται μόνο στις

καθορισμένες παραλίες, ενώ η είσοδος στο εσωτερικό του νησιού και στη ζώνη αυστηρής προστασίας (κεδρόδασος) είναι απαγορευμένη. Για την ασφάλεια της θαλάσσιας περιοχής μεριμνά το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας, ενώ για τα θέματα της φύλαξης και της προστασίας του δασικού περιβάλλοντος μεριμνά η Δασική Υπηρεσία και ο ΟΦΥΠΕΚΑ, σύμφωνα με σχετική ΚΥΑ του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

Με το ΦΕΚ 2250 (τ.Β΄/16-04-24) Απόφαση με θέμα «*Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2024»* (apdkritis, 2021).

Με την απόφαση αυτή, η οποία βασίζεται στη σχετική ΚΥΑ του Υπουργείου Περιβάλλοντος, ρυθμίζονται η πρόσβαση και η επισκεψιμότητα στη νήσο Χρυσή στοχεύοντας στην προστασία του οικοσυστήματος και στην ασφάλεια των επισκεπτών. Η ισχύς της κοινής υπουργικής απόφασης παρατάθηκε μέχρι το 2025, απαγορεύοντας την αποβίβαση επισκεπτών στο νησί από 1η Μαΐου έως 31η Οκτωβρίου 2024, εκτός από συγκεκριμένες οριοθετημένες παραλίες. Η πρόσβαση στην ενδοχώρα και ειδικά στις προστατευόμενες ζώνες του νησιού, όπως το κεδρόδασος, παραμένει απαγορευμένη. Οι παραλίες «Πελεγκρίνα» και «Βουγιού Μάτι» εξαιρούνται από την παραχώρηση για τη χρήση του αιγιαλού και της παραλίας μέχρι το 2025. Για το χρονικό διάστημα αυτό δεν θα υπάρχει στο νησί καμία υποδομή παροχής υπηρεσιών για τους επισκέπτες.

Με το ΦΕΚ 1805 (τ.Β΄/11-04-2025) Απόφαση με θέμα «*Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2025»* (apdkritis, 2021).

Με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται η πρόσβαση και η επισκεψιμότητα στη νήσο Χρυσή από **1 Μαΐου 2025** έως **31 Οκτωβρίου 2025** με στόχο στην προστασία του οικοσυστήματος. Δεν επιτρέπεται η αποβίβαση επισκεπτών με οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο από πλοία, σκάφη κτλ., βάσει των νόμων 4256/2014 και 4926/2022**,** καθώς και του Γενικού Κανονισμού Λιμένα υπ' αρ. 23/2000. Οι επισκέπτες μπορούν να χρησιμοποιούν μόνο τις παραλίες όπου έχει γίνει οριοθέτηση**.** Απαγορεύεται η πρόσβαση στην **ε**νδοχώρα του νησιού και η χρήση της σκιάς των θαλασσόκεδρων. Πρέπει να τηρούνται οι όροι της ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 και του Κανονισμού 2548 Π.Ε./10.03.2016**.** Εξαιρούνται από την απαγόρευση ***το*** προσωπικό φύλαξης και εποπτείας, οι επιστημονικές ομάδες με αδειοδότηση και οι ιδιοκτήτες με νόμιμα εμπράγματα δικαιώματα. Ο έλεγχος συμμόρφωσης και η

επιβολή κυρώσεων βασίζεται στους όρους της απόφασης 2548 Π.Ε./10.03.2016 και στο άρθρο 5 της ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021**.** Τα θέματα θαλάσσιας ασφάλειας ρυθμίζονται από την αρμόδια Λιμενική Αρχή σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Κατά τα άλλα ισχύουν όλοι οι προηγούμενοι όροι και περιορισμοί του Κανονισμού Λειτουργίας της Νήσου Χρυσής.

Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι έχει ορισθεί επιτροπή που είναι αρμόδια για την εφαρμογή και την παρακολούθηση του Σχεδίου Δράσης για τη νήσο Χρυσή, με θητεία έως τις 17 Σεπτεμβρίου 2025. Συντονιστής της επιτροπής έχει ορισθεί ο κ. Καλούστ Παραγκαμιάν, ο οποίος είναι Διευθυντής στο Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών Ερευνών της Ελλάδας με τακτικά μέλη τα οποία είναι εκπρόσωποι από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, από την Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου, από τον Δήμο Ιεράπετρας, από την Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία "ΚΟΚΚΙΝΕΛΛΑ", από το Σωματείο Καταστηματαρχών Καφέ εστίασης Ιεράπετρας, καθώς και από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης. Η Επιτροπή παρακολουθεί την υλοποίηση των δράσεων και μέτρων διατήρησης του Σχεδίου (apdkritis, 2021).

Το σύνολο του έργου και των δράσεων που υλοποιεί η Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης θα αποτελέσει μια πολύτιμη παρακαταθήκη για τη Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής **(Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.),** η οποία θα αναλάβει ως διάδοχο σχήμα τη διαχείριση της περιοχής. Ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), συσταθείς το 2020, αποτελεί βασικό φορέα διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών της Ελλάδας, εφαρμόζοντας τις πολιτικές του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Με έναν σημαντικό προϋπολογισμό, αναλαμβάνει τον συντονισμό και τη διαχείριση αυτών των περιοχών, διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητά τους. Από τον Σεπτέμβριο του 2025, μέσω της Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο, ο ΟΦΥΠΕΚΑ θα αναλάβει πλήρως τη διαχείριση της νήσου Χρυσής. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης που λειτουργεί σήμερα δεν αναμένεται να ανανεωθεί, καθώς η νέα μονάδα διαχείρισης θα αναλάβει τις αρμοδιότητές της. Αυτό σημαίνει ότι η Χρυσή θα έχει πιο σταθερή και κεντρική διαχείριση, ευθυγραμμισμένη με τις εθνικές πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος (apdkritis, 2021, cretaone, 2024, radiolasithi, 2024).

Η επιτυχής ολοκλήρωση του έργου της Επιτροπής, ιδιαίτερα όσον αφορά στην εφαρμογή της νομιμότητας και την αποκατάσταση του μοναδικού οικοτόπου, θα δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική άσκηση της Κοινοτικής και Εθνικής πολιτικής διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών από το νέο φορέα. Επιπλέον, η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης θα ενισχύσει τη διατήρηση και βιώσιμη λειτουργία της νήσου, καθιστώντας την έναν πρότυπο περιβαλλοντικό προορισμό που σέβεται τη φύση και τον άνθρωπο.

4.7 Οι απειλές που δέχεται το οικοσύστημα στη Νήσο Χρυσή

Ένα σημαντικό οικοσύστημα της Κρήτης, η Νήσος Χρυσή, αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις που απειλούν τη φυσική του ισορροπία. Οι κύριες απειλές που δέχεται το οικοσύστημα της Νήσου Χρυσής είναι :

Δεν μπορεί να αναγεννηθεί φυσικά : Από μελέτες έχουμε στοιχεία που δείχνουν πως η φυσική αναγέννηση του Juniperus oxycedrus ssp. macrocarpa και των άλλων συγγενικών ειδών είναι περιορισμένη λόγω της αργής ανάπτυξης, της χαμηλής βιωσιμότητας, της δυσκολίας φύτρωσης των σπόρων, καθώς και της δυσανάλογης κατανομής των ομάδων που έχουν τα αρσενικά με τα θηλυκά δέντρα. (Junicoast 2009-2014, Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014).

Δέχεται μεγάλη πίεση από τον τουρισμό : Όλοι οι οικότοποι των παράκτιων αμμοθίνων με το είδος *Juniperus* έχουν επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από την τουριστική δραστηριότητα. Η υπερβολική ανθρώπινη παρουσία οδηγεί στην υποβάθμιση των φυσικών περιοχών, στην καταστροφή της βλάστησης και στην συσσώρευση απορριμμάτων. Οι επισκέπτες συχνά προκαλούν ζημιές μέσω της ποδοπάτησης, της κατασκήνωσης, και της ακούσιας καταστροφής του ριζικού συστήματος των δέντρων. Επιπλέον, αυξάνεται ο κίνδυνος πυρκαγιάς και ρύπανσης. Οι δράσεις διαχείρισης επισκεπτών είναι απαραίτητες σε περιοχές όπως η Χρυσή, όπου υπάρχει έντονος μαζικός και ατομικός τουρισμός (Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014)

Υπάρχει έλλειψη ευαισθητοποίησης των επισκεπτών : Οι παράκτιες αμμοθίνες με είδη Juniperus αποτελούν οικολογικά συστήματα μεγάλης αξίας λόγω της αισθητικής και της αναψυχής που προσφέρουν. Ωστόσο, η έλλειψη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την ανάγκη προστασίας αυτών των οικοτόπων προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις, όπως ανεξέλεγκτες δραστηριότητες (κατασκήνωση, φωτιές, υλοτόμηση, περίπατοι) που βλάπτουν το οικοσύστημα. Επιπλέον η ανεπάρκεια που

υπάρχει από τους αρμόδιους φορείς , όπως τα γραφεία τουρισμού και οι τοπικές αρχές όσον αφορά την ενημέρωση και τη διαχείριση της περιοχής, ενισχύει το πρόβλημα. Η έλλειψη τεκμηριωμένων δεδομένων για τις κατάλληλες τεχνικές προστασίας και διαχείρισης συμβάλλει στην αναποτελεσματική διαχείριση των οικοτόπων αυτών (Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014)

Υπάρχει εναπόθεση μεγάλου όγκου των στερεών αποβλήτων : Οι παράκτιες αμμοθίνες της Κρήτης, που φιλοξενούν τα είδη Juniperus, βρίσκονται σε σοβαρό κίνδυνο λόγω της ανεξέλεγκτης απόρριψης στερεών αποβλήτων και της ρύπανσης που προκαλείται από τους επισκέπτες. Τα απόβλητα, συχνά μη βιοδιασπώμενα και περιέχοντα τοξικές ουσίες, διαλύονται και μολύνουν το έδαφος και το νερό, επηρεάζοντας αρνητικά την υγεία του οικοτόπου και την τοπική βιοποικιλότητα (Τριχάς, 2017, Ζυγάκη, 2014).

Υπάρχει κίνδυνος από την υλοτόμηση : Η υλοτόμηση ξερών κλαδιών από δέντρα κέδρου στην Κρήτη, κυρίως από κατασκηνωτές για φωτιά, προκαλεί σημαντική ζημιά στους παράκτιους αμμοθινών οικότοπους με είδη Juniperus. Αυτή η πρακτική προκύπτει από την έλλειψη ενημέρωσης των επισκεπτών, καθώς τα ξερά κλαδιά θεωρούνται νεκρά ενώ είναι ζωντανά. Λόγω του αργού ρυθμού ανάπτυξης του κέδρου, η ζημιά είναι σημαντική και επηρεάζει αρνητικά τους οικοτόπους (Junicoast 2009-2014).

Κλιματική αλλαγή : Οι μεταβολές στις καιρικές συνθήκες και η άνοδος της θερμοκρασίας επηρεάζουν αρνητικά τα τοπικά οικοσυστήματα, με πιθανές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα της περιοχής. Ο θαλασσόκεδρος και το θαμνοκυπάρισσο τα δύο είδη δέντρων που κυριαρχούν στο νησί τα τελευταία χρόνια ξεραίνονται λόγω της ανομβρίας και της αλόγιστης άντλησης του νερού από τα πηγάδια (greenagenda,2024).

Παράνομη συλλογή φυτών και ζώων : Η συλλογή σπάνιων ή προστατευόμενων ειδών από τη χλωρίδα και την πανίδα της Νήσου μπορεί να οδηγήσει σε μείωση των πληθυσμών και σε διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας.

Η κατάσταση του νησιού θεωρείται ιδιαίτερα υποβαθμισμένη, με την υποβάθμιση να επιδεινώνεται ταχύτατα, ενώ το τοπίο είναι εξαιρετικά ευαίσθητο σε αλλοιώσεις. Η ανάγκη για την προστασία του νησιού είναι επείγουσα. Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της Χρυσής, ενσωματώνει την ηθική ευθύνη για την προστασία της

φυσικής κληρονομιάς με τη συμμόρφωση στους αυστηρούς νόμους και κανονισμούς σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο. Στη Χρυσή απαγορεύονται σήμερα αυστηρά η ρύπανση, η μετακίνηση εκτός των καθορισμένων μονοπατιών και του αιγιαλού, η λήψη πετρωμάτων, απολιθωμάτων, κογχυλιών, αρχαίων ευρημάτων, το μάζεμα των ζώων και των φυτών, το κάμπινγκ (ελεύθερη κατασκήνωση), να ανάβεται φωτιά, καθώς και το κάπνισμα σε περιοχές με θαμνώδη ή δασική βλάστηση.

Στη Χρυσή (και στο Μικρονήσι) υπάρχουν τόσο ιδιωτικές όσο και δημόσιες εκτάσεις. Το θέμα της κυριότητας αυτών των εκτάσεων είναι πολύ σημαντικό και επηρεάζει άμεσα τη λειτουργία και τη διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής.

Για να διευκρινιστούν πλήρως και οριστικά τα εμπράγματα δικαιώματα (δηλαδή ποιος έχει νόμιμη κυριότητα ή άλλα δικαιώματα επί των εκτάσεων), ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.) έχει αναθέσει σε νομικούς ειδικούς την εκπόνηση πορίσματος. Το πόρισμα αυτό θα συγκεντρώσει και θα αξιολογήσει όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, με στόχο να προταθούν λύσεις που θα αποκαταστήσουν τη νομιμότητα σχετικά με τις ιδιοκτησίες, και αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του τρέχοντος έτους.

Τέλος στις 27 Μαΐου 2024, παρουσιάστηκαν στην αίθουσα “Μελίνα Μερκούρη” στην Ιεράπετρα τέσσερις σημαντικές μελέτες για την προστασία και ανάδειξη της νήσου Χρυσής, στο πλαίσιο της βιώσιμης διαχείρισής της από τον ΟΦΥΠΕΚΑ και την Ελληνική Πολιτεία. Η αφορμή για την εκπόνηση των μελετών ήταν η ξήρανση των κέδρων, η οποία δεν οφείλεται σε ασθένεια αλλά σε δευτερογενή αίτια, όπως στην κλιματική αλλαγή, στην ανομβρία και στην ανθρώπινη πίεση. Οι μελέτες περιλαμβάνουν πλήρη αποτύπωση του χερσαίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, καθώς και προτάσεις για τη φέρουσα ικανότητα και φύλαξη του νησιού. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, προτείνεται ημερήσιος περιορισμός στους 900-1.000 επισκέπτες, υπό την προϋπόθεση επαρκούς φύλαξης. Επισημάνθηκε η ανάγκη έγκρισης και χρηματοδότησης των μελετών για την εφαρμογή τους, καθώς και η σημασία της συντήρησης των υποδομών, όπως ο προβλεπόμενος νόμιμος μόλος. Οι κάτοικοι της περιοχής εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να επισκέπτονται τη Χρυσή υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Ωστόσο, η πρόσβαση στο δάσος παραμένει απαγορευμένη, προκειμένου να προστατευτεί και να διασωθεί ό,τι απέμεινε από το οικοσύστημα, το οποίο έχει υποστεί σοβαρές ζημιές κατά τη διάρκεια πολλών δεκαετιών.

Κεφάλαιο 5
Μεθοδολογία Έρευνας

5.1 Ερευνητικό Πλαίσιο και Ερευνητική Προσέγγιση

Η Νήσος Χρυσή αποτελεί ένα μοναδικό οικοσύστημα με έντονη τουριστική ανάπτυξη, γεγονός που γεννά προκλήσεις που σχετίζονται σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος, την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στη λήψη αποφάσεων. Για τον λόγο αυτό πραγματοποιήθηκε πρωτογενής έρευνα η οποία επικεντρώνεται στις απόψεις και αντιλήψεις των κατοίκων του Δήμου Ιεράπετρας σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής, ενός φυσικού περιβάλλοντος ιδιαίτερης σημασίας για την τοπική κοινότητα. Ο **Σκοπός της έρευνας** είναι να καταγραφούν, οι γνώσεις και οι στάσεις των κατοίκων για τη σημερινή κατάσταση του νησιού, οι προτεραιότητες και οι αντιλήψεις τους σχετικά με μέτρα διαχείρισης, όπως η περιβαλλοντική προστασία, η τουριστική ανάπτυξη και η κοινωνική ωφέλεια και τέλος ο βαθμός συμμετοχής και εμπλοκής της τοπικής κοινωνίας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για το νησί.

Οι ειδικοί στόχοι της έρευνας είναι να εξεταστεί ο βαθμός ενημέρωσης των κατοίκων για τα οικολογικά και διαχειριστικά ζητήματα της Νήσου, να καταγραφούν οι στάσεις τους απέναντι στις υπάρχουσες πολιτικές και μέτρα διαχείρισης και τέλος να αναδειχθούν οι προτάσεις τους για τη βελτίωση της διαχείρισης και της προστασίας της Νήσου.

Ως περιοχή έρευνας επιλέχτηκε ο Δήμος Ιεράπετρας, ο οποίος αποτελεί το κύριο ενδιαφέρον λόγω της γεωγραφικής και κοινωνικής σύνδεσης με τη Νήσο Χρυσή.

Η έρευνα βασίζεται σε μια **ποσοτική προσέγγιση**, μέσω δομημένου ερωτηματολογίου[2]. ως κύριο εργαλείο συλλογής δεδομένων. Η επιλογή της ποσοτικής μεθόδου έγινε για να εξασφαλιστεί η δυνατότητα ανάλυσης μεγάλου αριθμού συμμετεχόντων, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη εικόνα των απόψεων της τοπικής κοινωνίας.

[2] Το ερωτηματολόγιο είναι διαθέσιμο στο Παράρτημα της εργασίας

Η έρευνα ακολουθεί ένα περιγραφικό σχέδιο, το οποίο επιτρέπει τη συστηματική συλλογή δεδομένων από ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του πληθυσμού. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε με βάση τις θεματικές ενότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση του νησιού, όπως περιβαλλοντικά θέματα, οικονομικές δραστηριότητες, τουρισμός, καθώς και κοινωνικές και πολιτιστικές προεκτάσεις.

5.2 Πληθυσμός Στόχος – Δειγματοληψία

Ο πληθυσμός στόχος είναι οι κάτοικοι του Δήμου Ιεράπετρας ηλικίας 18 ετών και άνω, οι οποίοι αποτελούν την κύρια δημογραφική ομάδα για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τη διαχείριση της νήσου Χρυσής.

Ο στόχος είναι να εξασφαλιστεί ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα, λαμβάνοντας υπόψη:

- Το συνολικό πληθυσμό του Δήμου Ιεράπετρας.
- Το απαιτούμενο στατιστικό περιθώριο σφάλματος (5%) και επίπεδο εμπιστοσύνης (95%).
- Προτεινόμενο μέγεθος δείγματος: περίπου 250 άτομα.

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι συνολικός πληθυσμός των κατοίκων του Δήμου Ιεράπετρας 18+ θα καθορίσει το μέγεθος του δείγματος. Ένα στατιστικό περιθώριο σφάλματος 5% σημαίνει ότι τα αποτελέσματα μπορούν να αποκλίνουν κατά μέσο όρο ±5% από την πραγματική τιμή του πληθυσμού. Το επίπεδο εμπιστοσύνης στο 95%, σημαίνει ότι υπάρχει 95% πιθανότητα τα αποτελέσματα να αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό. Με βάση τους στόχους και τις στατιστικές απαιτήσεις, το προτεινόμενο μέγεθος δείγματος κυμαίνεται μεταξύ 250 ατόμων αριθμός επαρκής για στατιστική αξιοπιστία.

Αυτό το εύρος μεγέθους δείγματος εξασφαλίζει ικανοποιητική ακρίβεια στα αποτελέσματα, χωρίς να απαιτεί υπερβολικούς πόρους για τη συλλογή των δεδομένων.

5.3 Η Θεματολογία Ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει :

1. **Τουριστική δραστηριότητα στη Χρυσή**: Διερεύνηση του επιπέδου γνώσης των κατοίκων της Ιεράπετρας σχετικά με τη Νήσο Χρυσή, τις τουριστικές χρήσεις της και το υπάρχον καθεστώς διαχείρισης.

2. **Αντιλήψεις για την διαχείριση της Νήσου Χρυσής**: Καταγραφή της στάσης των κατοίκων απέναντι στις προτεραιότητες που τίθενται για το νησί (περιβαλλοντική προστασία, τουριστική ανάπτυξη, οικονομικό όφελος).
3. **Δημογραφικά στοιχεία**: Συλλογή βασικών κοινωνικό-δημογραφικών πληροφοριών για τη σκιαγράφηση του προφίλ των συμμετεχόντων, φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση και εκπαίδευση.

Οι ερωτήσεις διατυπώθηκαν κυρίως ως κλειστού τύπου πολλαπλής επιλογής και κλίμακες Likert (ερωτήσεις διαβάθμισης) για την ευκολία ανάλυσης.

Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε με δύο τρόπους:

1. **Δια ζώσης διανομή**:

Διανομή ερωτηματολογίων σε δημόσιους χώρους, όπως πλατείες, καφετέριες και μαγαζιά.

2. **Ηλεκτρονική διανομή**:

Δημιουργία ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου (π.χ. μέσω Google Forms) και διάδοση μέσω κοινωνικών δικτύων και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Η περίοδος συλλογής δεδομένων άρχισε στις 25-04-2025 έως 30-05-2025 και συλλέχθηκαν 267 ερωτηματολόγια. Η έρευνα διασφάλισε την ανωνυμία και την εμπιστευτικότητα των συμμετεχόντων. Η συμμετοχή ήταν εθελοντική, και οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν πλήρως για τους στόχους της έρευνας πριν την παροχή των απαντήσεών τους.

5.4 Ανάλυση Δεδομένων

Μετά τη συγκέντρωση 267 απαντήσεων, διακόπηκε η δυνατότητα λήψης επιπλέον απαντήσεων και έγινε εξαγωγή των αποτελεσμάτων μέσω υπολογιστικού φύλλου (Excel). Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αναλύθηκαν με τη χρήση στατιστικού λογισμικού (SPSS και Excel). Εφαρμόστηκαν περιγραφικές στατιστικές μέθοδοι (π.χ. μέσοι όροι, ποσοστά) για την αποτύπωση των απόψεων των συμμετεχόντων και διερευνήθηκαν συσχετίσεις μεταξύ δημογραφικών χαρακτηριστικών και στάσεων (π.χ. εάν η ηλικία ή το επίπεδο εκπαίδευσης επηρεάζουν τις απόψεις).

Για την ανάλυση των απόψεων των συμμετεχόντων σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής, εφαρμόστηκαν ποσοτικές μέθοδοι στατιστικής ανάλυσης, τόσο

περιγραφικές όσο και επαγωγικές, προκειμένου να καταγραφούν γενικές τάσεις και να εντοπιστούν ενδεχόμενες διαφορές ανάμεσα σε πληθυσμιακές ομάδες.

Αρχικά, αξιοποιήθηκε η **κλίμακα Likert πέντε σημείων**, με βαθμολογίες από 1 (Διαφωνώ απόλυτα) έως 5 (Συμφωνώ απόλυτα), η οποία επέτρεψε την ποσοτικοποίηση των στάσεων των ερωτηθέντων απέναντι σε σειρά προτάσεων σχετικών με τη διαχείριση του νησιού.

Για την περιγραφική στατιστική ανάλυση, χρησιμοποιήθηκε ο **μέσος όρος (mean)**, ώστε να εντοπιστεί η γενική τάση συμφωνίας ή διαφωνίας για κάθε πρόταση. Παράλληλα, υπολογίστηκε η **τυπική απόκλιση (standard deviation)**, για να διαπιστωθεί ο βαθμός σύγκλισης ή απόκλισης των απόψεων στο εσωτερικό του δείγματος. Χαμηλές τιμές τυπικής απόκλισης υποδηλώνουν ομοιογένεια απόψεων, ενώ υψηλότερες τιμές φανερώνουν σημαντική διαφοροποίηση.

Σε επίπεδο επαγωγικής στατιστικής, εφαρμόστηκε η **δοκιμή t (t-test)** για ανεξάρτητα δείγματα, προκειμένου να εξεταστεί αν υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις απόψεις μεταξύ δύο ομάδων, συγκεκριμένα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η στατιστική σημαντικότητα κρίθηκε βάσει της τιμής *sig.* (p-value), με όριο το 0,05. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκε η **ανάλυση διακύμανσης (ANOVA - F-test)** για να διερευνηθούν διαφορές στις απαντήσεις μεταξύ περισσοτέρων από δύο ομάδων, όπως για παράδειγμα οι ηλικιακές ομάδες, η οικογενειακή κατάσταση και το επίπεδο εκπαίδευσης. Και σε αυτή την περίπτωση, η στατιστική σημαντικότητα προσδιορίστηκε με βάση την τιμή $sig. < 0,05$.

Ο συνδυασμός αυτών των εργαλείων παρείχε τη δυνατότητα για μια ολοκληρωμένη, συστηματική και αντικειμενική αποτύπωση των απόψεων των συμμετεχόντων, καθώς και για την εντοπισμό συσχετίσεων και διαφορών που ενδεχομένως να σχετίζονται με δημογραφικά χαρακτηριστικά. Η στατιστική επεξεργασία επιτρέπει τη διαμόρφωση τεκμηριωμένων συμπερασμάτων με επιστημονική εγκυρότητα και αξιοπιστία.

Κεφάλαιο 6

Αποτελέσματα Έρευνας

Το παρόν κεφάλαιο εστιάζει στην ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν από την πρωτογενή έρευνα σε δείγμα Ν=**267 ατόμων,** η οποία υλοποιήθηκε με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Στόχος είναι η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και η ανάδειξη των βασικών ευρημάτων που εξήχθησαν μέσω της εφαρμογής στατιστικών μεθόδων. Για την αποτελεσματικότερη αποτύπωση των στοιχείων αξιοποιούνται πίνακες και γραφήματα, τα οποία συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση και ερμηνεία των δεδομένων. Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων.

Ανάλυση πίνακα 1: Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος της έρευνας(Φύλο, Ηλικία, Οικογενειακή Κατάσταση, Επίπεδο εκπαίδευσης) – Συχνότητα και ποσοστό

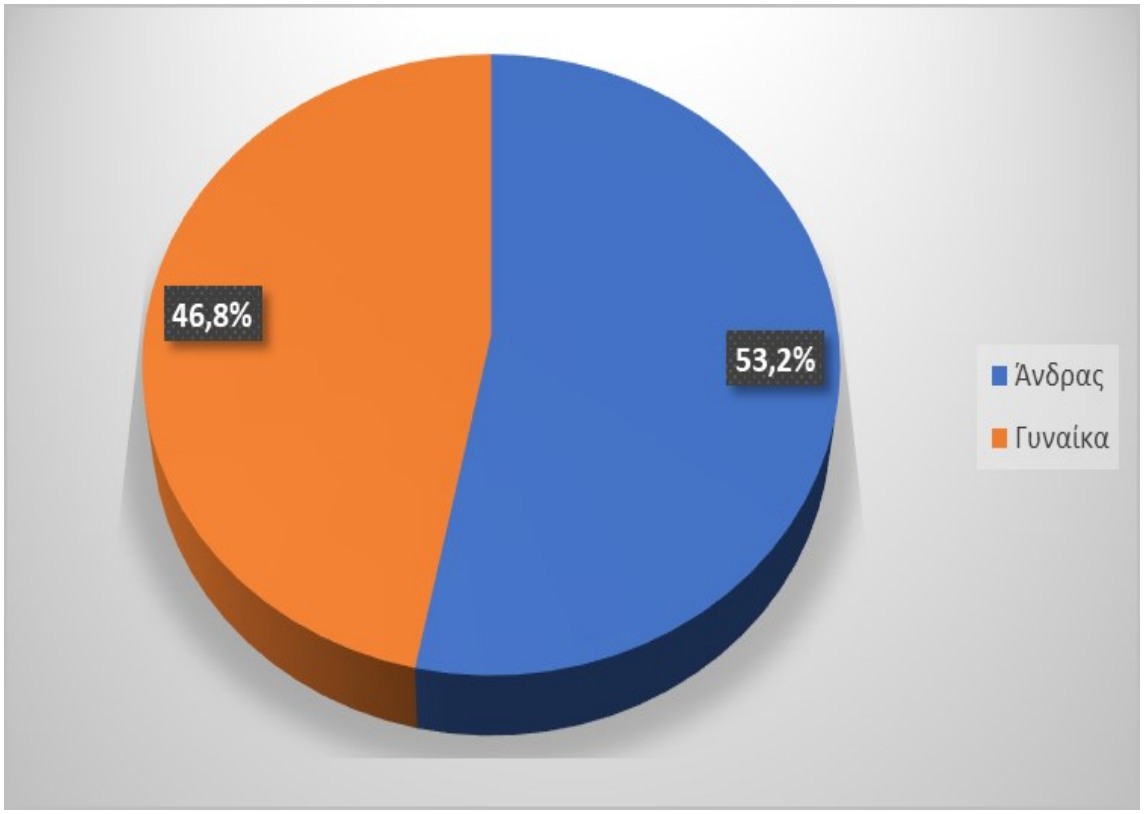
Πίνακας 1: Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Συμμετεχόντων

		N	**%**
Φύλο	Άνδρας	142	53,2
	Γυναίκα	125	46,8
Ηλικία	18-24	6	2,2
	25-34	23	8,6
	35-44	80	30,0
	45-60	133	49,8
	Άνω των 60	25	9,4
Οικογενειακή Κατάσταση	Ανύπαντρος/η	66	24,7
	Παντρεμένος/η	173	64,8
	Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	28	10,5
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δημοτικό	2	0,7
	Γυμνάσιο / Λύκειο	77	28,8
	ΙΕΚ / Κολέγιο	41	15,4
	Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	92	34,5
	Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	55	20,6
ΣΥΝΟΛΟ		**267**	**100,0**

Το προφίλ του δείγματος των συμμετεχόντων της έρευνας διαμορφώθηκε με βάση το φύλο, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση και το επίπεδο εκπαίδευσης. Η συχνότητα των απαντήσεων και τα αντίστοιχα ποσοστά τα οποία αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία παρουσιάζονται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 1.

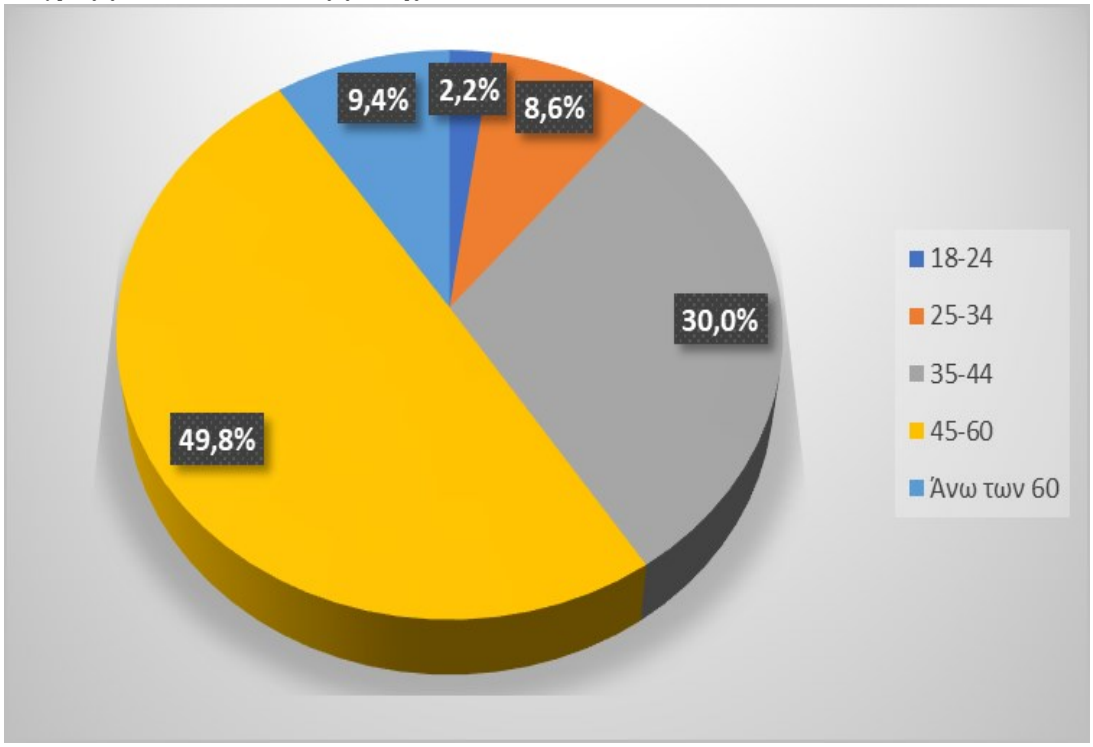
Ανάλυση Δείγματος (N = 267)

Διάγραμμα 1: Φύλο συμμετεχόντων

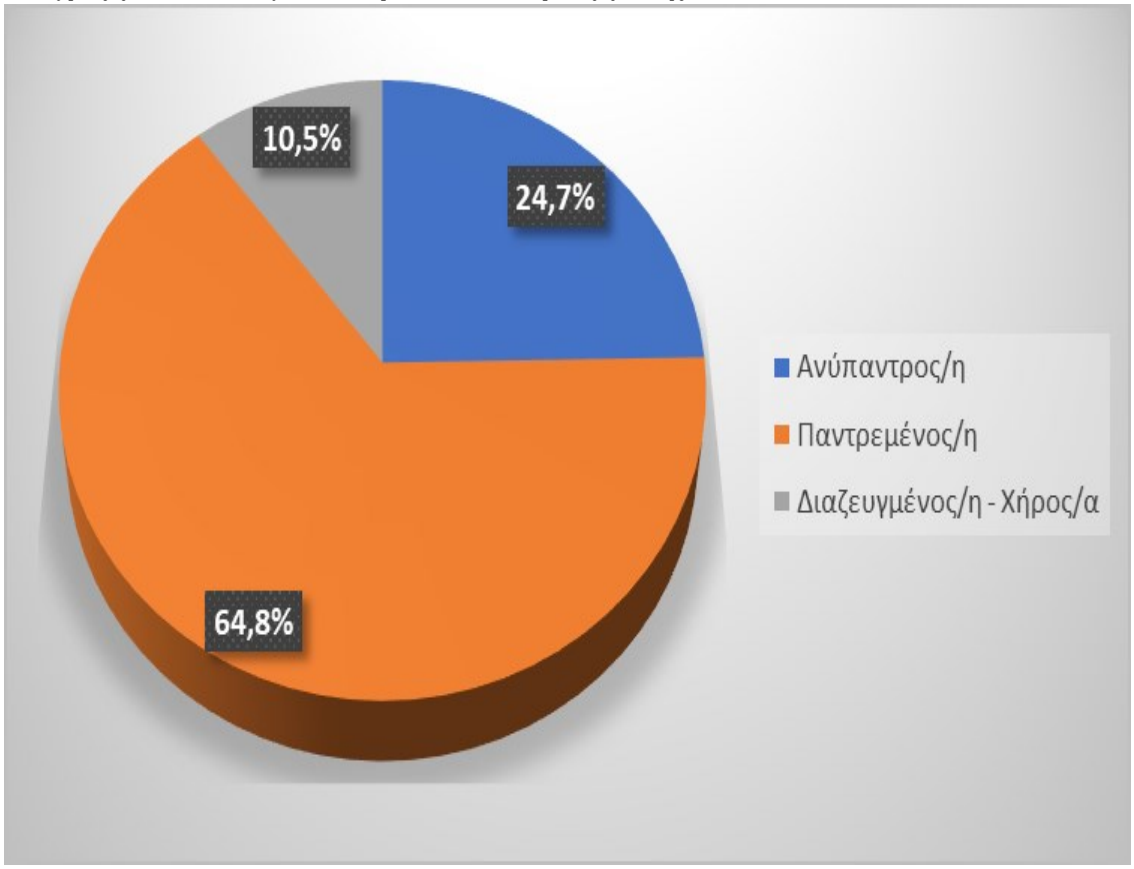
Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από N= 267 άτομα**,** με σχετικά ισορροπημένη κατανομή ως προς το φύλο**.** Συγκεκριμένα, 142 άτομα το 53,2% των συμμετεχόντων είναι άνδρες ενώ 125 άτομα το 46,8% είναι γυναίκες. Το δείγμα είναι ισορροπημένο ως προς το φύλο, με μικρή υπεροχή των ανδρών (+6,4%). Εφόσον δεν υπάρχει ισχυρή ανισορροπία, μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό ως προς το φύλο Η ελαφρά υπεροχή του ανδρικού φύλου δεν θεωρείται στατιστικά ανησυχητική, καθώς το δείγμα παραμένει αναλογικά ισορροπημένο. Η συγκεκριμένη κατανομή ενισχύει την αξιοπιστία της έρευνας, εφόσον οι απόψεις και των δύο φύλων εκπροσωπούνται επαρκώς.

Διάγραμμα 2: Ηλικία συμμετεχόντων

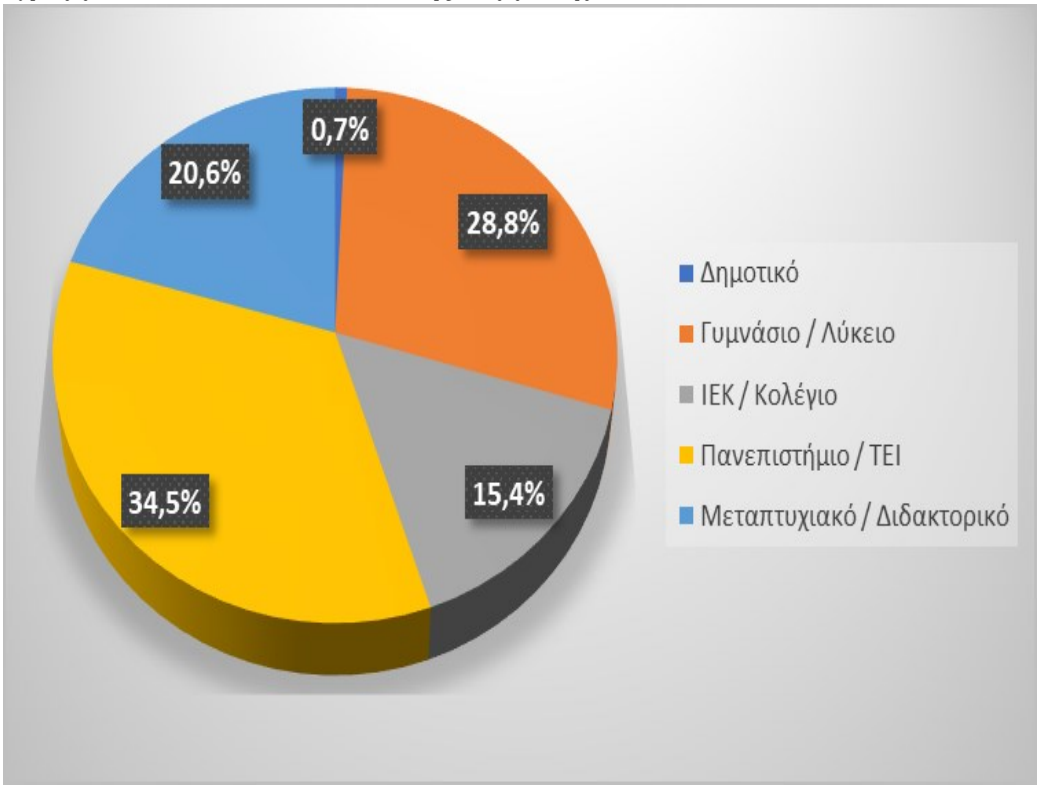
Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων εντάσσεται σε **ηλικιακές ομάδες μέσης και ώριμης ηλικίας**. Αναλυτικότερα , στην ηλικία **18-24 ετών** έχουμε 6 άτομα (**2,2%**), στην ηλικία **25-34 ετών** έχουμε 23 άτομα (**8,6%**), στην ηλικία **35-44 ετών** έχουμε 80 άτομα (**30,0%**), στην ηλικία **45-60 ετών** έχουμε 133 άτομα (**49,8%**) και τέλος στην ηλικία **άνω των 60 ετών** έχουμε 25 άτομα (**9,4%**). Ως προς την **ηλικιακή κατανομή**, το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος ανήκει στην **ηλικιακή ομάδα των 45 έως 60 ετών** (49,8%), ενώ σημαντική είναι και η παρουσία της ομάδας **35-44 ετών** (30,0%). Αντιθέτως, οι νεότερες ηλικίες (18-34 ετών) υπό εκπροσωπούνται, συγκεντρώνοντας συνολικά μόλις το 10,8% του δείγματος. Η ηλικιακή ομάδα **άνω των 60** ετών αποτελεί το 9,4%. Συνεπώς, το δείγμα απαρτίζεται κυρίως από άτομα **μέσης και μεγαλύτερης ηλικίας**. Παρατηρείται ότι περίπου **8 στους 10 συμμετέχοντες (79,8%)** ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες **35-60 ετών** καλύπτουν σχεδόν **80%** του δείγματος γεγονός που υποδηλώνει έντονη παρουσία της **παραγωγικά ενεργής και ώριμης ηλικιακά ομάδας**. και ότι υπάρχει **χαμηλή εκπροσώπηση των νέων** (18-34): μόλις **10,8%**. Αυτό δείχνει ότι το θέμα της έρευνας αφορά περισσότερο τον ώριμο πληθυσμό.

Διάγραμμα 3: Οικογενειακή κατάσταση συμμετεχόντων

Ως προς την οικογενειακή κατάσταση, η κατανομή των συμμετεχόντων είναι η εξής: παντρεμένοι /ες είναι 173 άτομα (**64,8%**), **ανύπαντροι/ες** είναι 66 άτομα (**24,7%**) και οι **διαζευγμένοι/ες ή Χήροι/ες** είναι 28 άτομα (**10,5%**). Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων είναι παντρεμένοι (σχεδόν 2 στους 3). Η υψηλή συγκέντρωση παντρεμένων ατόμων (σχεδόν **2 στους 3**) ενισχύει την εικόνα ενός **σταθερού και ώριμου πληθυσμιακού προφίλ**, στοιχείο που ευθυγραμμίζεται με την ηλικιακή κατανομή του δείγματος. Το γεγονός ότι οι ανύπαντροι εκπροσωπούν κυρίως τις νεότερες ηλικιακές ομάδες, που είναι και οι λιγότερο πολυάριθμες στο δείγμα, εξηγεί τη χαμηλότερη συμμετοχή τους.

Διάγραμμα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης συμμετεχόντων

Η ανάλυση του μορφωτικού επιπέδου καταδεικνύει την ύπαρξη ενός **ιδιαίτερα μορφωμένου δείγματος**. Πιο συγκεκριμένα οι **απόφοιτοι Δημοτικού** είναι 2 άτομα (**0,7%**), οι **απόφοιτοι Γυμνασίου ή Λυκείου** είναι 77 άτομα (**28,8%**), οι **απόφοιτοι ΙΕΚ ή Κολλεγίου** είναι 41 άτομα (**15,4%**), **οι απόφοιτοι Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ** είναι 92 άτομα (**34,5%**), και οι **κάτοχοι Μεταπτυχιακού ή Διδακτορικού** είναι 55 άτομα (**20,6%**). Παρατηρούμε ότι το **55,1%** του δείγματος διαθέτει **ανώτατη ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση και μόνο 0,7%** έχει ολοκληρώσει μόνο την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η μορφωτική αυτή σύνθεση αποκαλύπτει ότι το δείγμα αποτελείται κυρίως από άτομα με **ακαδημαϊκή κατάρτιση και ενδεχομένως αυξημένη ευαισθητοποίηση** σε κοινωνικά, πολιτικά ή περιβαλλοντικά θέματα

Συνοψίζοντας, το δείγμα της παρούσας έρευνας απαρτίζεται κυρίως από **άνδρες και γυναίκες μέσης ηλικίας (35-60 ετών)**, **παντρεμένους**, με **υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης**. Η **ισορροπημένη κατανομή φύλου** και το **μορφωτικό υπόβαθρο** των συμμετεχόντων ενισχύουν την εγκυρότητα της έρευνας.

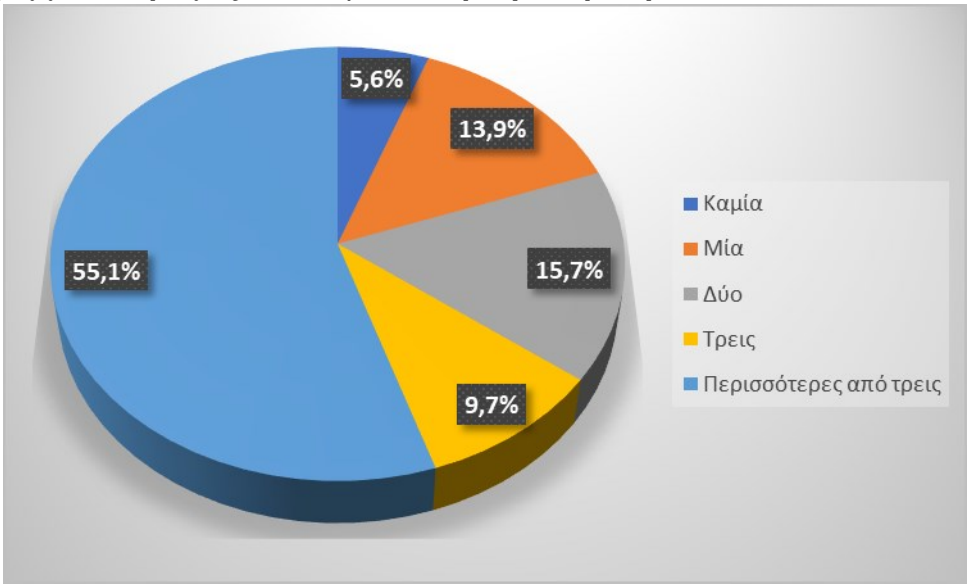
Ανάλυση Πίνακα 2: Αριθμός Επισκέψεων στη Νήσο Χρυσή

Ο Πίνακας 2 αποτυπώνει τον αριθμό επισκέψεων των ερωτηθέντων στη Νήσο Χρυσή σε συσχέτιση με βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά: φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση και επίπεδο εκπαίδευσης. Η κατηγορία "Περισσότερες από τρεις επισκέψεις" παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση απαντήσεων, δηλώνοντας ευρεία οικειότητα του δείγματος με τον προορισμό.

Πίνακας 2: Αριθμός επισκέψεων στη Νήσο Χρυσή

	Καμία	**Μία**	**Δύο**	**Τρεις**	**Περισσότερες από τρεις**
Φύλο					
Άνδρας	5	20	22	11	84
Γυναίκα	10	17	20	15	63
Ηλικία					
18-24	1	0	2	0	3
25-34	0	2	7	4	10
35-44	5	11	15	7	42
45-60	8	18	14	13	80
Άνω των 60	1	6	4	2	12
Οικογενειακή Κατάσταση					
Ανύπαντρος/η	2	7	10	9	38
Παντρεμένος/η	11	28	29	16	89
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	2	2	3	1	20
Επίπεδο Εκπαίδευσης					
Δημοτικό	0	0	0	0	2
Γυμνάσιο / Λύκειο	7	14	15	6	35
ΙΕΚ / Κολέγιο	5	4	4	6	22
Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	3	7	13	11	58
Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	0	12	10	3	30
ΣΥΝΟΛΟ	**15**	**37**	**42**	**26**	**147**

Διάγραμμα 5: Αριθμός επισκέψεων στη Νήσο Χρυσή

Κατανομή βάσει Φύλο

Οι άνδρες εμφανίζουν **ελαφρώς υψηλότερα ποσοστά** σε όλες σχεδόν τις κατηγορίες συχνών επισκέψεων, ιδίως στην κατηγορία **"περισσότερες από τρεις φορές"**, όπου καταγράφονται **84 άνδρες** έναντι **63 γυναικών**. Παρά το γεγονός ότι το δείγμα είναι σχεδόν ίσο κατανεμημένο ως προς το φύλο, οι άνδρες φαίνεται να έχουν **ελαφρώς εντονότερη σχέση με τη νήσο**, κάτι που μπορεί να ερμηνευτεί με βάση επαγγελματικούς ή τοπικούς παράγοντες.

Κατανομή βάσει Ηλικίας

Η ηλικιακή ομάδα **45-60 ετών** εμφανίζει **τη μεγαλύτερη εξοικείωση με τη Νήσο Χρυσή**, με **80 άτομα** να την έχουν επισκεφθεί **πάνω από τρεις φορές** (δηλ. το 60% της ηλικιακής τους ομάδας). Οι ηλικίες **35-44** ακολουθούν με **42 άτομα** στην ίδια κατηγορία. Αντιθέτως, οι νεότεροι (18-34) δηλώνουν σαφώς μικρότερη συχνότητα επισκέψεων, πιθανόν λόγω περιορισμένης χρονικής διαθεσιμότητας, ενδιαφέροντος ή διασύνδεσης με την περιοχή.

Κατανομή βάσει Οικογενειακής Κατάστασης

Οι **παντρεμένοι συμμετέχοντες** παρουσιάζουν τη **μεγαλύτερη πυκνότητα επισκέψεων**, με **89 άτομα** να έχουν επισκεφθεί τη Χρυσή **πάνω από τρεις φορές**. Το υψηλό αυτό ποσοστό ενδέχεται να συνδέεται με σταθερές οικογενειακές διακοπές ή διαχρονική επαφή με την περιοχή. Οι ανύπαντροι, αν και λιγότεροι συνολικά,

παρουσιάζουν επίσης αξιοσημείωτη συχνότητα επαναλαμβανόμενων επισκέψεων (38 άτομα με >3).

Κατανομή βάσει Εκπαιδευτικού Επιπέδου

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η **κατηγορία των πτυχιούχων Πανεπιστημίου / ΤΕΙ**, όπου **58 άτομα** δηλώνουν πάνω από τρεις επισκέψεις στη Χρυσή. Παρομοίως, 30 άτομα με **μεταπτυχιακό ή διδακτορικό** έχουν επίσης συχνή επαφή με το νησί. Αυτό υποδηλώνει ότι τα άτομα **υψηλής μόρφωσης** ότι διαθέτουν τόσο **τουριστικό ενδιαφέρον**, όσο και **ευαισθησία σε πολιτιστικά ή περιβαλλοντικά θέματα** που σχετίζονται με τη νήσο.

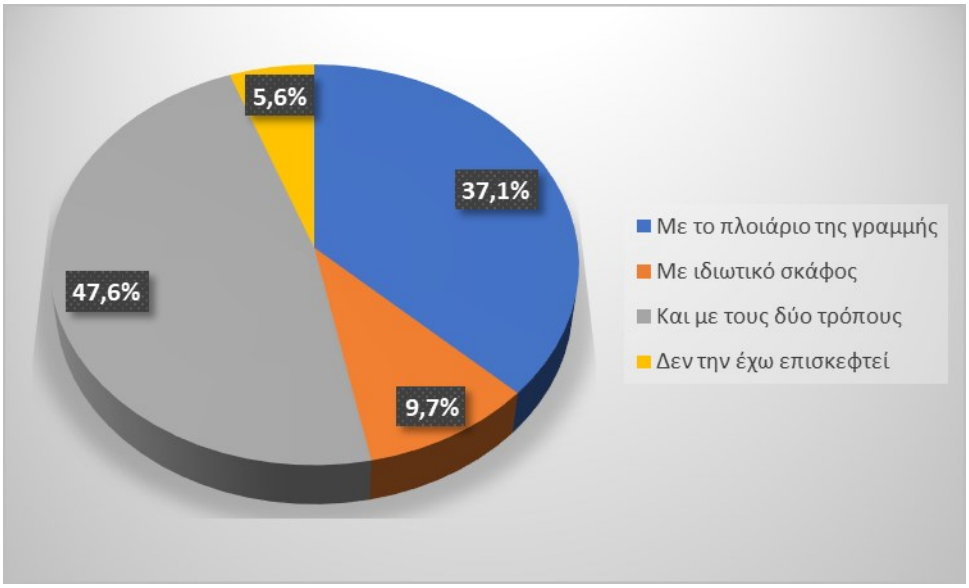
Ανάλυση πίνακα 3: Μέσο επίσκεψης στη Νήσο Χρυσή Συνολικός Πίνακας Επισκεψιμότητας

Πρόκειται για έναν πίνακα που παρουσιάζει στοιχεία επισκεψιμότητας στη νήσο Χρυσή, ανάλογα με τον **τρόπο επίσκεψης** και τα **δημογραφικά χαρακτηριστικά** (φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, εκπαίδευση). Ο πίνακας περιλαμβάνει τέσσερις κατηγορίες μετακίνησης: **με το πλοιάριο της γραμμής**, **με ιδιωτικό σκάφος**, **και με τους δύο τρόπους**, **δεν την έχω επισκεφτεί.**

Πίνακας 3: Μέσο επίσκεψης στη Νήσο Χρυσή

	Με το πλοιάριο της γραμμής	**Με ιδιωτικό σκάφος**	**Και με τους δύο τρόπους**	**Δεν την έχω επισκεφτεί**
Φύλο				
Άνδρας	50	18	69	5
Γυναίκα	49	8	58	10
Ηλικία				
18-24	2	0	3	1
25-34	11	2	10	0
35-44	29	12	34	5
45-60	45	10	70	8
Άνω των 60	12	2	10	1
Οικογενειακή Κατάσταση				
Ανύπαντρος/η	28	7	29	2
Παντρεμένος/η	63	17	82	11
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	8	2	16	2
Επίπεδο Εκπαίδευσης				
Δημοτικό	0	0	2	0
Γυμνάσιο / Λύκειο	34	6	30	7
ΙΕΚ / Κολέγιο	15	2	19	5
Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	27	10	52	3
Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	23	8	24	0
ΣΥΝΟΛΟ	**99**	**26**	**127**	**15**

Διάγραμμα 6: Μέσο επίσκεψης στη Νήσο Χρυσή

Ανάλυση κατά Φύλο

Παρατηρούμε ότι οι άνδρες είναι περισσότεροι σε όλους τους τρόπους επίσκεψης εκτός από το «δεν επισκέφτηκα» (όπου υπερτερούν οι γυναίκες). Αναλυτικά οι άνδρες σε σύνολο 142 άτομα έχουν επισκεφθεί το νησί: με πλοιάριο 50 άτομα 35,2%, με ιδιωτικό σκάφος 18 άτομα 12,7%, και με τους δύο τρόπους: 69 άτομα 48,6%, δεν την έχει επισκεφτεί 5 άτομα 3,5%. Οι γυναίκες σε σύνολο 125 άτομα έχουν επισκεφθεί το νησί: με πλοιάριο 49 άτομα 39,2%, με ιδιωτικό σκάφος 8 άτομα 6,4%, και με τους δύο τρόπους 58 άτομα 46,4%, δεν την έχει επισκεφτεί 10 άτομα 8,0%. Οι άνδρες έχουν υψηλότερα ποσοστά επίσκεψης με ιδιωτικό σκάφος (12,7% έναντι 6,4%) ενώ οι γυναίκες εμφανίζουν ελαφρώς μεγαλύτερη τάση μη επίσκεψης (8% έναντι 3,5%). Οι άνδρες προτιμούν περισσότερο το ιδιωτικό σκάφος και τον συνδυασμό των δύο μέσων. Οι άνδρες έχουν υψηλότερα ποσοστά επίσκεψης με ιδιωτικό σκάφος (12,7% έναντι 6,4%) ενώ οι γυναίκες εμφανίζουν ελαφρώς μεγαλύτερη τάση μη επίσκεψης (8% έναντι 3,5%). Η κατανομή των επισκεπτών ως προς το φύλο είναι σχεδόν ισομερής: 142 άνδρες και 125 γυναίκες. Οι άνδρες παρουσιάζουν μεγαλύτερη κινητικότητα, ιδίως ως προς την επίσκεψη με ιδιωτικό σκάφος (18 άνδρες έναντι 8 γυναικών) και τη χρήση και των δύο τρόπων (69 άνδρες έναντι 58 γυναικών). Στην επίσκεψη με το πλοιάριο της γραμμής, τα ποσοστά είναι σχεδόν ίσα (50 άνδρες και 49 γυναίκες), ενώ στο σκέλος όσων **δεν έχουν επισκεφτεί καθόλου** τη Χρυσή, παρατηρείται αισθητή υπεροχή των γυναικών (10 έναντι 5). Αυτό ενδέχεται να σχετίζεται με προσωπικά ενδιαφέροντα, στάσεις απέναντι στο νησί ή και τη συχνότητα χρήσης ιδιωτικών μέσων μετακίνησης.

Ανάλυση κατά Ηλικιακή Ομάδα

Παρατηρούμε ότι οι ηλικίες **45-60** αποτελούν σχεδόν το **μισό δείγμα**, οι **35-44** επίσης είναι μια σημαντική κατηγορία, ενώ οι 18-24 έχουν ελάχιστη συμμετοχή – πιθανή εξήγηση: περιορισμένοι οικονομικοί πόροι ή χαμηλότερο ενδιαφέρον. Η πιο ενεργή ηλικιακή ομάδα είναι **45-60 ετών**, η οποία αποτελεί σχεδόν το μισό του δείγματος και καταγράφει τις περισσότερες επισκέψεις, ιδιαίτερα με τον συνδυασμό πλοιαρίου και ιδιωτικού σκάφους (70 άτομα). Ακολουθούν οι ηλικίες **35-44**, επίσης με έντονη παρουσία σε όλους τους τρόπους πρόσβασης. Οι **νεότερες ηλικίες** (18-24 και 25-34) εμφανίζουν μικρή συμμετοχή· η πρώτη μόλις 6 άτομα συνολικά. Αυτό πιθανόν οφείλεται σε περιορισμένο εισόδημα, λιγότερες οικογενειακές υποχρεώσεις ή χαμηλότερο ενδιαφέρον για το νησί. Οι άνω των 60 ετών παρουσιάζουν μέτρια συμμετοχή, αλλά με αξιόλογη χρήση και των δύο τρόπων μετακίνησης (10 άτομα). Αναλυτικότερα:

Για την ηλικιακή ομάδα **18-24 σε σύνολο 6 ατόμων έχουν επισκεφθεί το νησί:** με πλοιάριο 2 ποσοστό **33,3%,** με ιδιωτικό σκάφος 0 ποσοστό **0,0%,** και οι δύο τρόποι 3 ποσοστό **50,0%,** και δεν επισκέφτηκε 1 ποσοστό**16,7%.**

Για την ηλικιακή ομάδα 25-34 σε σύνολο 23 ατόμων: με πλοιάριο 11 ποσοστό **47,8%**, με ιδιωτικό σκάφος 2 ποσοστό **8,7%,** και με τα δύο 10 ποσοστό **43,5%, και** δεν επισκέφτηκε: 0 ποσοστό **0,0%**.

Για την ηλικιακή ομάδα **35-44 σε σύνολο 80 ατόμων:** με πλοιάριο 29 ποσοστό **36,3%,** με ιδιωτικό σκάφος 12 ποσοστό **15,0%,** και τα δύο 34 ποσοστό **42,5%**, δεν επισκέφτηκε 5 ποσοστό **6,3%.**

Για την ηλικιακή ομάδα **45-60 σε σύνολο 133 ατόμων:** με πλοιάριο 45 ποσοστό **33,8%,** με ιδιωτικό σκάφος 10 ποσοστό **7,5%**, και τα δύο 70 ποσοστό **52,6%**, δεν επισκέφτηκε 8 ποσοστό **6,0%.**

Για την ηλικιακή ομάδα άνω των 60 σε σύνολο 25 ατόμων: με πλοιάριο 12 ποσοστό **48,0%,** με ιδιωτικό 2 ποσοστό **8,0%,** και τα δύο 10 ποσοστό **40,0%,** δεν επισκέφτηκε 1ποσοστό **4,0%**. Συμπερασματικά η ομάδα **45-60** έχει το υψηλότερο ποσοστό επίσκεψης με συνδυασμό μέσων (52,6%). Οι **18-24** και οι **άνω των 60** έχουν μικρότερη συνολική παρουσία αλλά υψηλό ποσοστό χρήσης του πλοιαρίου.

Ανάλυση κατά Οικογενειακή Κατάσταση

Παρατηρούμε ότι οι **παντρεμένοι** είναι η κύρια ομάδα επισκεπτών, ειδικά με **συνδυασμό μέσων** (82 άτομα) ενώ οι **ανύπαντροι** έχουν πιο ίσο κατανεμημένη

συμπεριφορά. Η κατηγορία «διαζευγμένος/χήρος» είναι μικρή αλλά δραστήρια. Η συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων είναι παντρεμένοι (173 άτομα), οι οποίοι είναι και οι πιο συχνοί επισκέπτες του νησιού – ιδίως με και τους δύο τρόπους (82 άτομα). Οι ανύπαντροι ακολουθούν με 66 άτομα, αλλά με λιγότερη ένταση χρήσης των μέσων. Η κατηγορία διαζευγμένος/χήρος είναι η μικρότερη (28 άτομα), αλλά αξιοσημείωτο είναι ότι τα περισσότερα από αυτά έχουν επισκεφτεί το νησί και με τους δύο τρόπους. Γενικά, όσο πιο «οικογενειακή» είναι η κατάσταση, τόσο αυξάνεται και η πιθανότητα επίσκεψης στο νησί, πιθανώς λόγω ταξιδιών με παιδιά ή μεγαλύτερου ενδιαφέροντος για αναψυχή κοντά στον τόπο κατοικίας.

Αναλυτικότερα:

Οι ανύπαντροι σε σύνολο 66 ατόμων έχουν επισκεφθεί τη νήσο Χρυσή : με πλοιάριο 28 ποσοστό 42,4%, με ιδιωτικό σκάφος 7 ποσοστό **10,6%,** και τα δύο 29 ποσοστό **43,9%,** δεν επισκέφτηκε 2 ποσοστό **3,0%.**

Οι παντρεμένοι σε σύνολο 173 ατόμων: με πλοιάριο 63ποσοστό **36,4%,** με ιδιωτικό σκάφος 17 ποσοστό **9,8%**, και τα δύο 82 ποσοστό **47,4%,** δεν επισκέφτηκε 11 ποσοστό **6,4%.**

Οι διαζευγμένοι / χήροι σε σύνολο 28 ατόμων: με πλοιάριο 8 ποσοστό **28,6%,** με ιδιωτικό 2 ποσοστό **7,1%,** και τα δύο 16 ποσοστό **57,1%,** δεν επισκέφτηκε 2 ποσοστό **7,1%.**

Ανάλυση κατά Εκπαίδευση

Παρατηρούμε ότι η **ανώτατη και μεταπτυχιακή εκπαίδευση** εμφανίζει έντονη επισκεψιμότητα, κυρίως με χρήση και των δύο μέσων. Όσοι έχουν **μόνο Δημοτικό** ουσιαστικά **δεν επισκέπτονται** το νησί. Η πλειοψηφία όσων δεν έχουν επισκεφτεί τη Χρυσή έχει **μεσαίο μορφωτικό επίπεδο** (Γυμνάσιο/Λύκειο ή ΙΕΚ). Η εκπαίδευση φαίνεται να επηρεάζει καθοριστικά την επισκεψιμότητα. Τα άτομα με **πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ** και **μεταπτυχιακό/διδακτορικό** παρουσιάζουν πολύ υψηλή επισκεψιμότητα, ειδικά με **συνδυασμό πλοιαρίου και ιδιωτικού μέσου**. Τα άτομα με **χαμηλό μορφωτικό επίπεδο (Δημοτικό)** είναι σχεδόν απόντα, με μόλις 2 άτομα να έχουν επισκεφτεί το νησί και αυτά μόνο με συνδυασμό μέσων. Τα άτομα με **δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο/Λύκειο)** αποτελούν περίπου το 1/3 του δείγματος και έχουν γενικά ισομερή κατανομή ανά τρόπο επίσκεψης. Η σχέση μορφωτικού επιπέδου και επισκεψιμότητας υποδηλώνει ότι τα άτομα με υψηλότερη

εκπαίδευση πιθανώς διαθέτουν περισσότερους πόρους, ευκολία μετακίνησης ή και οικολογική / πολιτισμική ευαισθησία που τους ωθεί προς επισκέψεις σε προστατευόμενες περιοχές. Αναλυτικότερα:

Οι απόφοιτοι Δημοτικού σε σύνολο 2 ατόμων: έχουν επισκεφθεί με πλοιάριο 0 ποσοστό 0,0%, με ιδιωτικό σκάφος 0 ποσοστό 0,0%, και τα δύο 2 ποσοστό 100,0%, δεν επισκέφτηκε 0 ποσοστό 0,0%.

Οι απόφοιτοι Γυμνάσιου / Λυκείου σε σύνολο 77ατόμων: με πλοιάριο 34 ποσοστό **44,2%,** με ιδιωτικό σκάφος 6 ποσοστό **7,8%,** και τα δύο 30 ποσοστό **39,0%**, δεν επισκέφτηκε 7 ποσοστό **9,1%.**

Οι απόφοιτοι ΙΕΚ / Κολέγιο σε σύνολο 41ατόμων: με πλοιάριο 15 ποσοστό **36,6%,** με ιδιωτικό σκάφος 2 ποσοστό **4,9%**, και τα δύο: 19 ποσοστό **46,3%,** δεν επισκέφτηκε 5 ποσοστό **12,2%.**

Οι απόφοιτοι Πανεπιστημίου / ΤΕΙ σε Σύνολο 92 : με πλοιάριο 27 ποσοστό **29,3%,** με ιδιωτικό 10 ποσοστό **10,9%,** και τα δύο 52 ποσοστό **56,5%**, δεν επισκέφτηκε 3ποσοστό **3,3%.**

Οι απόφοιτοι Μεταπτυχιακού / Διδακτορικού σε Σύνολο: 55 ατόμων: με πλοιάριο 23 ποσοστό **41,8%,** με ιδιωτικό σκάφος 8 ποσοστό **14,5%,** και τα δύο 24 ποσοστό **43,6%,** δεν επισκέφτηκε 0 ποσοστό **0,0%.**

Ανάλυση πίνακα 4: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή (1/2)

Πίνακας 4: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή (1/2)

	Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία	Κατασκήνωση	Πικ-νικ	Θαλάσσια σπορ	Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας	Καταδύσεις	Γεύμα στην ταβέρνα
Φύλο							
Άνδρας	119	59	23	9	28	16	51
Γυναίκα	108	36	20	1	18	3	38
Ηλικία							
18-24	5	1	1	0	2	0	3
25-34	21	8	4	0	5	2	9
35-44	67	29	13	4	10	5	23
45-60	117	49	22	5	22	10	45
Άνω των 60	17	8	3	1	7	2	9
Οικογενειακή Κατάσταση							
Ανύπαντρος/η	57	28	14	2	18	5	29
Παντρεμένος/η	145	58	26	7	22	11	49
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	25	9	3	1	6	3	11
Επίπεδο Εκπαίδευσης							
Δημοτικό	1	1	0	0	0	1	1
Γυμνάσιο / Λύκειο	60	20	7	1	8	3	24
ΙΕΚ / Κολέγιο	35	13	3	1	7	2	12
Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	80	39	21	5	20	9	32
Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	51	22	12	3	11	4	20
ΣΥΝΟΛΟ	**227**	**95**	**43**	**10**	**46**	**19**	**89**

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, οι συμμετέχοντες επέλεξαν τις εξής δραστηριότητες κατά μέσο όρο:

Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία: 227 άτομα από τα 267 συνολικά, δηλαδή περίπου το **85%** των συμμετεχόντων, επιλέγουν αυτή τη δραστηριότητα, καθιστώντας την τη δημοφιλέστερη.

Κατασκήνωση: 95 άτομα, δηλαδή περίπου το **35,6%** των συμμετεχόντων, δήλωσαν ότι ασχολούνται με κατασκήνωση στο νησί.

Πικ-νικ: 43 άτομα ή το **16,1%** των συμμετεχόντων προτιμούν να κάνουν πικνίκ.

Θαλάσσια σπορ: Μόλις 10 άτομα, περίπου το **3,7%**, ασχολούνται με θαλάσσια σπορ, γεγονός που δείχνει ότι αυτή η δραστηριότητα είναι σχετικά περιορισμένη.

Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας: 46 συμμετέχοντες, περίπου το **17,2%**, ενδιαφέρονται για την παρατήρηση της φύσης.

Καταδύσεις: 19 άτομα ή το **7,1%** συμμετέχουν σε καταδύσεις, με μικρή όμως συμμετοχή.

Γεύμα στην ταβέρνα: 89 άτομα, δηλαδή το **33,3%**, επιλέγουν να απολαύσουν γεύμα στην ταβέρνα της περιοχής.

Ανάλυση κατά Φύλο

Άνδρας: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (119), Κατασκήνωση (59), Πικ-νικ (23), Θαλάσσια σπορ (9), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (28), Καταδύσεις (16), Γεύμα στην ταβέρνα (51)

Γυναίκα: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (108), Κατασκήνωση (36), Πικ-νικ (20), Θαλάσσια σπορ (1), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (18), Καταδύσεις (3), Γεύμα στην ταβέρνα (38)

Ανάλυση κατά Ηλικία

18-24: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (5), Κατασκήνωση (1), Πικ-νικ (1), Θαλάσσια σπορ (0), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (2), Καταδύσεις (0), Γεύμα στην ταβέρνα (3)

25-34: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (21), Κατασκήνωση (8), Πικ-νικ (4), Θαλάσσια σπορ (0), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (5), Καταδύσεις (2), Γεύμα στην ταβέρνα (9)

35-44: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (67), Κατασκήνωση (29), Πικ-νικ (13), Θαλάσσια σπορ (4), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (10), Καταδύσεις (5), Γεύμα στην ταβέρνα (23)

45-60: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (117), Κατασκήνωση (49), Πικ-νικ (22), Θαλάσσια σπορ (5), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (22), Καταδύσεις (10), Γεύμα στην ταβέρνα (45)

Άνω των 60: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (17), Κατασκήνωση (8), Πικ-νικ (3), Θαλάσσια σπορ (1), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (7), Καταδύσεις (2), Γεύμα στην ταβέρνα (9)

Οι ηλικιακές ομάδες 35-44 και 45-60 ετών είναι οι πιο δραστήριες, με ποσοστά άνω του 75% για το κολύμπι και σημαντική συμμετοχή σε κατασκήνωση και πικνίκ.

Η ομάδα 18-24 ετών εμφανίζει χαμηλότερη συμμετοχή σε όλες τις δραστηριότητες (π.χ., μόνο 5 άτομα κολυμπούν, δηλαδή περίπου 1,9% του συνόλου).

Οι άνω των 60 ετών συμμετέχουν κυρίως σε ήπιες δραστηριότητες, όπως το γεύμα στην ταβέρνα (9 άτομα, 3,4%).

Ανάλυση κατά Οικογενειακή Κατάσταση

Ανύπαντρος/η: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (57), Κατασκήνωση (28), Πικ-νικ (14), Θαλάσσια σπορ (2), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (18), Καταδύσεις (5), Γεύμα στην ταβέρνα (29)

Παντρεμένος/η: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (145), Κατασκήνωση (58), Πικ-νικ (26), Θαλάσσια σπορ (7), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (22), Καταδύσεις (11), Γεύμα στην ταβέρνα (49)

Διαζευγμένος/η - Χήρος/α: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (25), Κατασκήνωση (9), Πικ-νικ (3), Θαλάσσια σπορ (1), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (6), Καταδύσεις (3), Γεύμα στην ταβέρνα (11)

Οι παντρεμένοι αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων και έχουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή στις δραστηριότητες (π.χ. 145 άτομα κολύμπι, 54,3%). Οι ανύπαντροι συμμετέχουν περισσότερο στο κολύμπι (57 άτομα, 21,3%) και στην κατασκήνωση (28 άτομα, 10,5%).

Ανάλυση κατά Επίπεδο Εκπαίδευσης

Δημοτικό: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (1), Κατασκήνωση (1), Πικ-νικ (0), Θαλάσσια σπορ (0), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (0), Καταδύσεις (1), Γεύμα στην ταβέρνα (1)

Γυμνάσιο / Λύκειο: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (60), Κατασκήνωση (20), Πικ-νικ (7), Θαλάσσια σπορ (1), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (8), Καταδύσεις (3), Γεύμα στην ταβέρνα (24)

ΙΕΚ / Κολέγιο: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (35), Κατασκήνωση (13), Πικ-νικ (3), Θαλάσσια σπορ (1), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (7), Καταδύσεις (2), Γεύμα στην ταβέρνα (12)

Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (80), Κατασκήνωση (39), Πικ-νικ (21), Θαλάσσια σπορ (5), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (20), Καταδύσεις (9), Γεύμα στην ταβέρνα (32)

Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό: Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία (51), Κατασκήνωση (22), Πικ-νικ (12), Θαλάσσια σπορ (3), Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας (11), Καταδύσεις (4), Γεύμα στην ταβέρνα (20). Οι συμμετέχοντες με πανεπιστημιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο είναι πιο ενεργοί σε όλες τις δραστηριότητες, ειδικά στο κολύμπι (131 άτομα συνολικά, 49%) και το γεύμα στην ταβέρνα (52 άτομα, 19,5%).

Όσοι έχουν μόνο δημοτικό ή γυμνάσιο/λύκειο συμμετέχουν λιγότερο, π.χ. μόνο 60 άτομα με γυμνάσιο/λύκειο κολυμπούν (22,5%).

Ανάλυση πίνακα 4: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή (2/2)

Πίνακας 4: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή (2/2)

	Ψάρεμα	**Πεζοπορία / εξερεύνηση**	**Συλλογή κογχυλιών**	**Άναμμα φωτιάς / μπάρμπεκιου**	**Επίσκεψη σε αρχαιότητες**	**Επίσκεψη στο Ναό Αγίου Νικολάου**	**Άλλο**
Φύλο							
Άνδρας	43	69	9	11	28	60	0
Γυναίκα	20	56	13	5	20	49	1
Ηλικία							
18-24	0	2	0	0	3	3	0
25-34	2	13	4	1	6	6	0
35-44	19	39	6	2	14	31	0
45-60	35	58	10	11	20	58	1
Άνω των 60	7	13	2	2	5	11	0
Οικογενειακή Κατάσταση							
Ανύπαντρος/η	13	38	7	5	15	29	1
Παντρεμένος/η	42	74	13	11	28	66	0
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	8	13	2	0	5	14	0
Επίπεδο Εκπαίδευσης							
Δημοτικό	1	0	0	0	1	2	0
Γυμνάσιο / Λύκειο	18	25	4	2	4	26	0
ΙΕΚ / Κολέγιο	8	18	0	2	5	17	0
Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	29	49	13	8	28	42	1
Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	7	33	5	4	10	22	0
ΣΥΝΟΛΟ	**63**	**125**	**22**	**16**	**48**	**109**	**1**

Κατανομή ανά Φύλο

Οι άνδρες υπερτερούν αριθμητικά στις περισσότερες δραστηριότητες, με εξαίρεση τη συλλογή κογχυλιών.

Ψάρεμα. 43 άνδρες (68,3%), 20 γυναίκες (31,7%) . Πεζοπορία, 69 άνδρες (55,2%), 56 γυναίκες (44,8%). Επίσκεψη στον Ναό, 60 άνδρες (55%), 49 γυναίκες (45%). Συλλογή κογχυλιών, 9 άνδρες (40,9%), 13 γυναίκες (59,1%). Άναμμα φωτιάς, 11 άνδρες (68,8%), 5 γυναίκες (31,2%).

Κατανομή ανά Ηλικία

Η ηλικιακή ομάδα 45-60 ετών είναι μακράν η πιο δραστήρια, με 58 συμμετοχές στην πεζοπορία **(**46,4% του συνόλου της δραστηριότητας), 35 στο ψάρεμα **(**55,6%**)** και 58 στην επίσκεψη στον Άγιο Νικόλαο **(**53,2%**).** Οι επισκέπτες 35-44 ετών ακολουθούν, συμμετέχοντας με 39 άτομα στην πεζοπορία και 31 στην επίσκεψη στον ναό. Οι νέοι 18-24 ετών έχουν εξαιρετικά χαμηλή συμμετοχή: μόλις 2 στην πεζοπορία**,** 3 στην επίσκεψη σε αρχαιότητες και 3 στην επίσκεψη στον Άγιο Νικόλαο**.** Αντίστοιχα χαμηλή είναι η συμμετοχή και των ατόμων άνω των 60, με 13 άτομα στην πεζοπορία και 11 στον ναό**,** γεγονός που μπορεί να σχετίζεται με φυσικούς περιορισμούς (λόγω ηλικίας).

Κατανομή ανά Οικογενειακή Κατάσταση

Οι παντρεμένοι εμφανίζονται οι πιο ενεργοί επισκέπτες: Πεζοπορία, 74 άτομα (59,2% των πεζοπόρων), Επίσκεψη στον Ναό 66 άτομα (60,6%), Ψάρεμα 42 άτομα (66,7%).

Οι ανύπαντροι παρουσιάζουν επίσης αξιοσημείωτη παρουσία: Πεζοπορία, 38 (30,4%), Επίσκεψη στον Ναό, 29 (26,6%). Οι διαζευγμένοι/χήροι έχουν περιορισμένη συμμετοχή σε όλες τις δραστηριότητες. Οι παντρεμένοι συμμετέχουν περισσότερο σε όλες τις δραστηριότητες. Οι ανύπαντροι δείχνουν ενδιαφέρον για φυσιολατρικές και πολιτιστικές δραστηριότητες

Κατανομή ανά Εκπαίδευση

Η εκπαίδευση σχετίζεται άμεσα με την ποικιλία δραστηριοτήτων που επιλέγουν οι επισκέπτες:

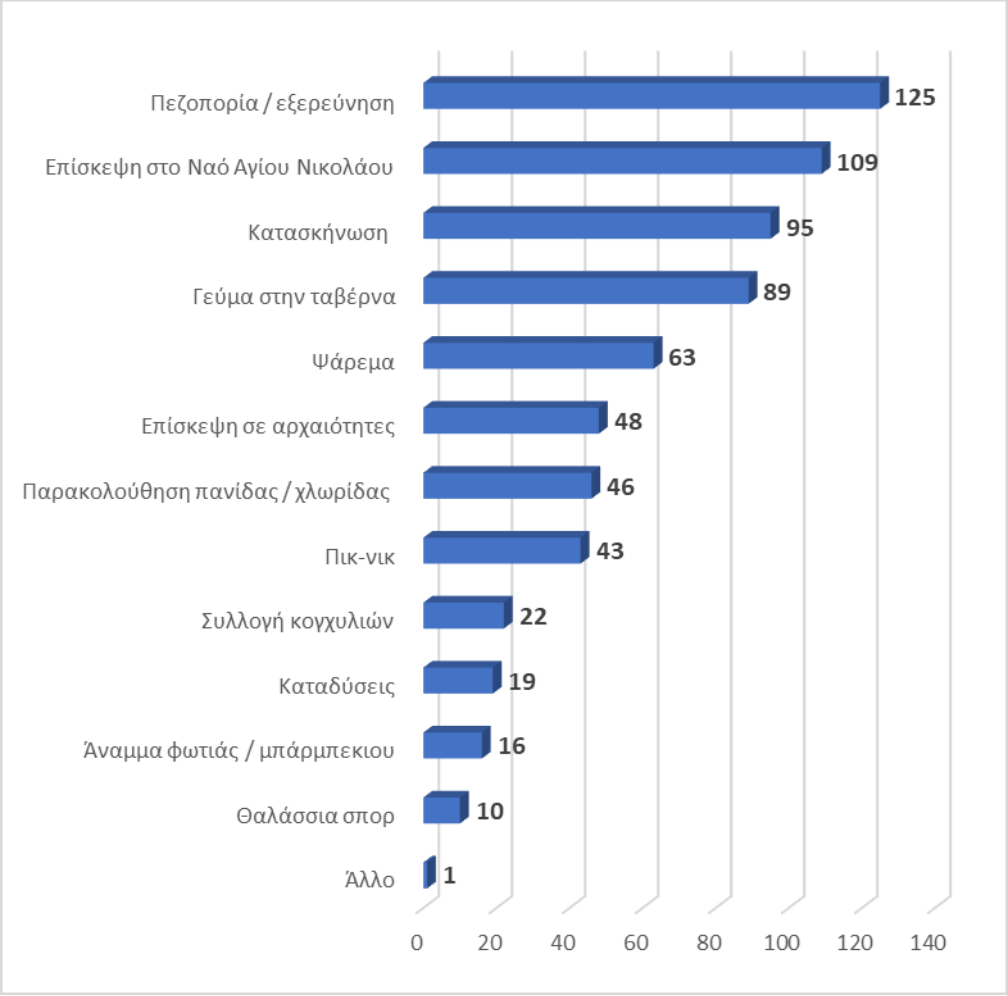
Πανεπιστήμιο/ΤΕΙ: Πεζοπορία 49 άτομα (39,2% των πεζοπόρων), Ψάρεμα 29 (46%), Κοχύλια 13 (59%).

Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό: Πεζοπορία 33 (26,4%), Πολιτιστική δραστηριότητα 22 άτομα στον Ναό,

Δημοτικό: Σχεδόν μηδενική συμμετοχή, μόνο 1 άτομο στο ψάρεμα και 2 στον Ναό.

Παρατηρούμε ότι όσο υψηλότερο το επίπεδο εκπαίδευσης, τόσο μεγαλύτερη η συμμετοχή, ειδικά σε φυσιολατρικές και πολιτιστικές δραστηριότητες.

Διάγραμμα 7: Δραστηριότητες των επισκεπτών στη Νήσο Χρυσή

(*) Άλλο: Συλλογή απορριμμάτων στο τέλος της τουριστικής περιόδου.

Η πλέον δημοφιλής δραστηριότητα είναι η πεζοπορία και η εξερεύνηση της φύσης, με 125 συμμετοχές, γεγονός που αναδεικνύει το ενδιαφέρον των επισκεπτών για το φυσικό περιβάλλον της Χρυσής. Ακολουθεί η επίσκεψη στον Ναό του Αγίου Νικολάου (109 συμμετοχές), που συνδέεται με το πολιτιστικό και θρησκευτικό ενδιαφέρον. Λιγότερο δημοφιλείς είναι η συλλογή κογχυλιών, το άναμμα φωτιάς / μπάρμπεκιου, και άλλες εξατομικευμένες δραστηριότητες. Οι άνδρες δείχνουν μεγαλύτερη προτίμηση σε δραστηριότητες όπως το ψάρεμα και το μπάρμπεκιου, ενώ οι γυναίκες εμφανίζουν ελαφρώς μεγαλύτερο ενδιαφέρον για συλλογή κογχυλιών. Η πεζοπορία και η επίσκεψη στον ναό είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς και στα δύο φύλα.

Ανάλυση πίνακα 5: Γνώση ότι η Νήσος Χρυσή είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί προστατευόμενη περιοχή

Πίνακας 5: Γνώση ότι η Νήσος Χρυσή είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί προστατευόμενη περιοχή

	Ναι	Όχι
Φύλο		
Άνδρας	138	4
Γυναίκα	118	7
Ηλικία		
18-24	4	2
25-34	19	4
35-44	77	3
45-60	132	1
Άνω των 60	24	1
Οικογενειακή Κατάσταση		
Ανύπαντρος/η	59	7
Παντρεμένος/η	169	4
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	28	0
Επίπεδο Εκπαίδευσης		
Δημοτικό	2	0
Γυμνάσιο / Λύκειο	74	3
ΙΕΚ / Κολέγιο	38	3
Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	89	3
Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	53	2
ΣΥΝΟΛΟ	**256**	**11**

Παρατηρούμε ότι ανεξάρτητα από το μορφωτικό επίπεδο, η γνώση παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα. Τα αποτελέσματα αυτά υποδεικνύουν την επιτυχή ενημέρωση των κατοίκων για τη σημαντική περιβαλλοντική προστασία της Νήσου Χρυσής, ενώ αναδεικνύουν το ρόλο της ηλικίας ως παράγοντα που επηρεάζει την ενημέρωση και ενδεχομένως τη συμμετοχή σε περιβαλλοντικές δράσεις.

Ανάλυση κατά Φύλο

Από τους 142 άνδρες που συμμετείχαν, οι 138 (97,18%) γνώριζαν τη σχετική πληροφορία, ενώ μόνο 4 (2,82%) δεν γνώριζαν. Αντίστοιχα, από τις 125 γυναίκες, οι

118 (94,4%) είχαν γνώση της προστατευόμενης φύσης της Χρυσής και 7 (5,6%) όχι. Τα δεδομένα δείχνουν ότι το ποσοστό γνώσης είναι υψηλό και για τα δύο φύλα, με μια μικρή υπεροχή στους άνδρες.

Ανάλυση κατά Ηλικιακές Ομάδες

Η γνώση αυξάνει σημαντικά με την ηλικία: Ηλικία 18-24 4 από 6 άτομα (66,7%) γνωρίζουν, ενώ το 33,3% αγνοούν. Ηλικία 25-34 19 από 23 (82,6%) γνωρίζουν. Ηλικία 35-44 77 από 80 (96,3%) γνωρίζουν. Ηλικία 45-60 132 από 133 (99,25%) γνωρίζουν. Άνω των 60 24 από 25 (96%) γνωρίζουν.

Η μεγαλύτερη γνώση καταγράφεται στις ηλικίες 45-60, όπου σχεδόν όλοι γνωρίζουν την προστασία της Χρυσής. Οι νεότερες ηλικίες παρουσιάζουν σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά γνώσης, ειδικά η ομάδα 18-24.

Ανάλυση κατά Οικογενειακή Κατάσταση.

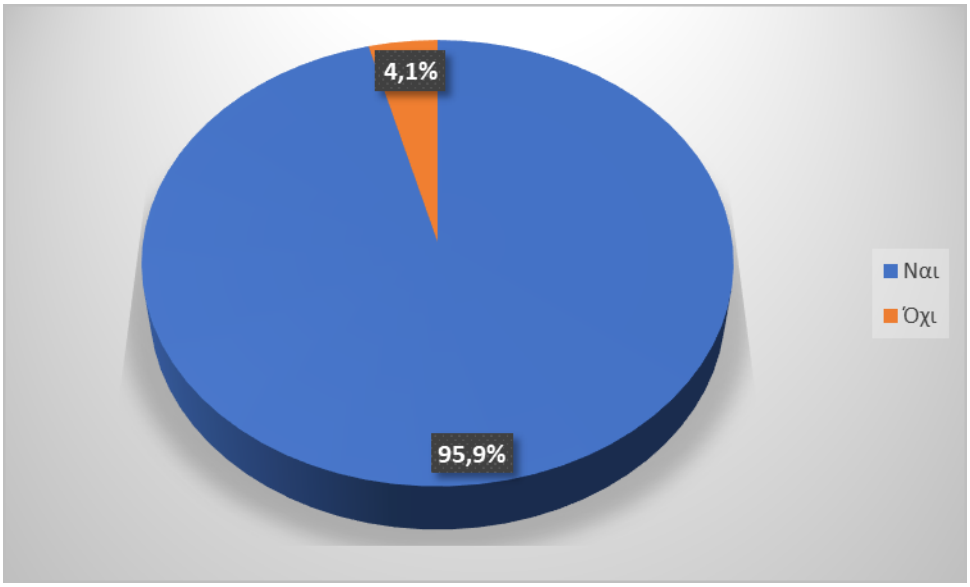
Το επίπεδο γνώσης ανά οικογενειακή κατάσταση διαμορφώνεται ως εξής: Ανύπαντροι 59 από 66 (89,4%) γνωρίζουν. Παντρεμένοι 169 από 173 (97,7%) γνωρίζουν. Διαζευγμένοι/χήροι 28 από 28 (100%) γνωρίζουν.

Οι διαζευγμένοι/χήροι είναι 100% ενημερωμένοι, ενώ οι παντρεμένοι έχουν πολύ υψηλό ποσοστό γνώσης. Οι ανύπαντροι παρουσιάζουν σχετικά μικρότερο ποσοστό, αλλά και πάλι υψηλό.

Ανάλυση κατά Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Το επίπεδο γνώσης ανά μορφωτικό επίπεδο: Δημοτικό 2 από 2 γνωρίζουν (100%), αλλά το δείγμα είναι μικρό. Γυμνάσιο/Λύκειο 74 από 77 (96,1%) γνωρίζουν. ΙΕΚ/Κολέγιο 38 από 41 (92,7%) γνωρίζουν. Πανεπιστήμιο/ΤΕΙ 89 από 92 (96,7%) γνωρίζουν. Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό 53 από 55 (96,4%) γνωρίζουν.

Διάγραμμα 8: Γνώση ότι η Νήσος Χρυσή είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί προστατευόμενη περιοχή

Η παρούσα έρευνα διερεύνησε το επίπεδο γνώσης των κατοίκων σχετικά με την προστατευόμενη κατάσταση της Νήσου Χρυσής και την ένταξή της στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000. Συνολικά, το δείγμα αποτελείται από N= 267 άτομα, από τα οποία 256 (ποσοστό 95,9%) γνωρίζουν ότι η Χρυσή είναι προστατευόμενη περιοχή ενταγμένη στο Natura 2000, ενώ μόλις 11 άτομα (4,1%) δήλωσαν άγνοια.

Ανάλυση πίνακα 6: Γνώση ότι τα τελευταία χρόνια η Νήσος Χρυσή είναι κλειστή για τους επισκέπτες

Πίνακας 6: Γνώση ότι τα τελευταία χρόνια η Νήσος Χρυσή είναι κλειστή για τους επισκέπτες

	Ναι	**Όχι**
Φύλο		
Άνδρας	141	1
Γυναίκα	124	1
Ηλικία		
18-24	6	0
25-34	22	1
35-44	80	0
45-60	133	0
Άνω των 60	24	1
Οικογενειακή Κατάσταση		
Ανύπαντρος/η	65	1
Παντρεμένος/η	172	1
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	28	0
Επίπεδο Εκπαίδευσης		
Δημοτικό	2	0
Γυμνάσιο / Λύκειο	75	2
ΙΕΚ / Κολέγιο	41	0
Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	92	0
Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	55	0
ΣΥΝΟΛΟ	**265**	**2**

Η παρούσα έρευνα διερεύνησε το επίπεδο ενημέρωσης των κατοίκων σχετικά με το γεγονός ότι η Νήσος Χρυσή είναι κλειστή για τους επισκέπτες τα τελευταία χρόνια. Από το σύνολο των 267 ερωτηθέντων, η συντριπτική πλειονότητα, δηλαδή 265 άτομα ή ποσοστό 99,25%, γνωρίζουν αυτή την πληροφορία, ενώ μόλις δύο άτομα (0,75%) δηλώνουν ότι δεν γνωρίζουν ότι η Χρυσή είναι κλειστή. Όσον αφορά το φύλο, η γνώση είναι σχεδόν απόλυτη και στους άνδρες και στις γυναίκες. Συγκεκριμένα, από τους 142 άνδρες, οι 141 (99,3%) γνώριζαν για το κλείσιμο της Χρυσής, ενώ μόνο ένας άνδρας δεν γνώριζε. Αντίστοιχα, από τις 125 γυναίκες, οι 124 (99,2%) ήταν ενημερωμένες, με μόλις μία γυναίκα να αγνοεί το γεγονός. Αυτό δείχνει ότι η ενημέρωση είναι ομοιόμορφα διανεμημένη μεταξύ των δύο φύλων. Όσον αφορά την

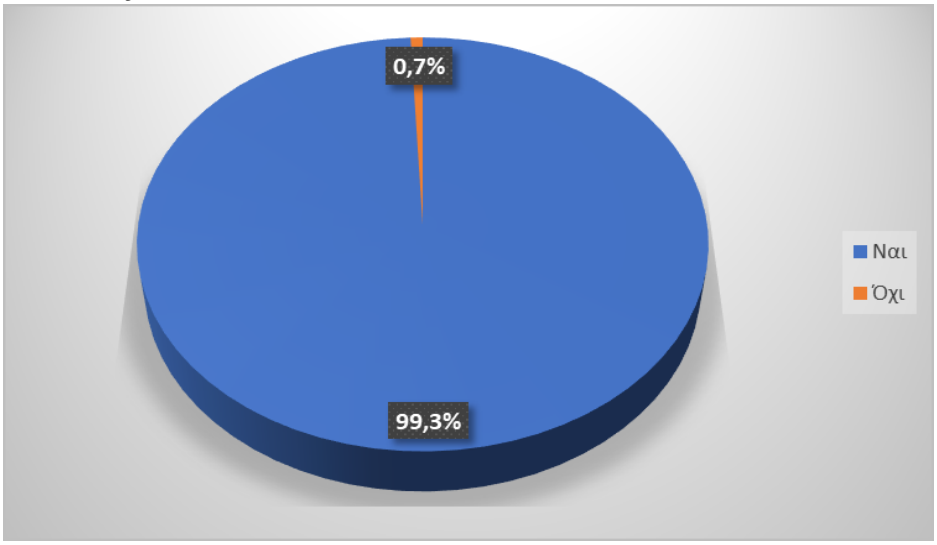
ηλικία, η γνώση είναι επίσης σχεδόν απόλυτη σε όλες τις ομάδες. Οι νεότερες ηλικίες 18-24 και 35-44, καθώς και η ομάδα 45-60, εμφανίζουν 100% γνώση για το κλείσιμο της Χρυσής. Μόνο στις ηλικίες 25-34 και άνω των 60 παρατηρούνται μικρές εξαιρέσεις, με ένα άτομο σε κάθε ομάδα να μην γνωρίζει. Συνολικά, το ποσοστό γνώσης σε όλες τις ηλικιακές ομάδες κυμαίνεται μεταξύ 95,7% και 100%.

Η οικογενειακή κατάσταση δεν διαφοροποιεί σημαντικά την ενημέρωση, καθώς οι διαζευγμένοι/χήροι είναι πλήρως ενημερωμένοι (100%), ενώ οι παντρεμένοι και οι ανύπαντροι εμφανίζουν επίσης εξαιρετικά υψηλά ποσοστά γνώσης, 99,4% και 98,5% αντίστοιχα. Η μικρή διαφορά που παρατηρείται δεν θεωρείται στατιστικά σημαντική.

Τέλος, η εκπαίδευση δεν φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά το επίπεδο γνώσης, αφού σε όλα τα μορφωτικά επίπεδα το ποσοστό ενημέρωσης κυμαίνεται πάνω από το 97%. Μάλιστα, σε όλες τις κατηγορίες εκπαίδευσης εκτός της κατηγορίας «Γυμνάσιο / Λύκειο» όπου υπάρχουν δύο μικρές εξαιρέσεις, τα άτομα γνωρίζουν με βεβαιότητα το γεγονός του κλεισίματος της Χρυσής για το κοινό.

Συνολικά, τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η πληροφορία για το κλείσιμο της Νήσου Χρυσής τα τελευταία χρόνια είναι ευρέως γνωστή και έχει εδραιωθεί στην τοπική κοινωνία. Η σχεδόν απόλυτη γνώση σε όλες τις δημογραφικές ομάδες υπογραμμίζει την αποτελεσματικότητα της ενημέρωσης και την ευαισθητοποίηση των κατοίκων σε θέματα προστασίας και διαχείρισης της περιοχής.

Διάγραμμα 9: Γνώση ότι τα τελευταία χρόνια η Νήσος Χρυσή είναι κλειστή για τους επισκέπτες

Ανάλυση πίνακα 7: Βαθμός ενημέρωσης για τις ενέργειες των αρχών σχετικά με την προστασία και διαχείριση της Χρυσής

Πίνακας 7: Βαθμός ενημέρωσης για τις ενέργειες των αρχών σχετικά με την προστασία και διαχείριση της Χρυσής

Mean		2,70
SD		1,113
Φύλο	Άνδρας	2,89
	Γυναίκα	2,50
T-ratio		2,942
sig.		0,034
Ηλικία	18-24	2,50
	25-34	2,48
	35-44	2,73
	45-60	2,68
	Άνω των 60	3,04
F.		0,882
Sig.		0,475
Οικογενειακή Κατάσταση	Ανύπαντρος/η	2,70
	Παντρεμένος/η	2,65
	Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	3,07
F.		1,760
sig.		0,174
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δημοτικό	1,50
	Γυμνάσιο / Λύκειο	2,39
	ΙΕΚ / Κολέγιο	2,22
	Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	2,93
	Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	3,16
F.		8,195
Sig.		0,000

Σημείωση: 1=Καθόλου ενημερωμένος/η, 5=Πάρα πολύ ενημερωμένος/η

Η μέση τιμή του βαθμού ενημέρωσης που δηλώνουν οι κάτοικοι για τις ενέργειες των αρμόδιων αρχών σχετικά με την προστασία και διαχείριση της Νήσου Χρυσής ανέρχεται σε 2,70 σε μια κλίμακα από 1 έως 5, όπου το 1 αντιστοιχεί σε «Καθόλου ενημερωμένος/η» και το 5 σε «Πάρα πολύ ενημερωμένος/η». Η τυπική απόκλιση είναι 1,113, υποδεικνύοντας μια σχετικά μεγάλη διασπορά στις απόψεις των ερωτηθέντων.

Ανάλυση κατά Φύλο

Οι άνδρες εμφανίζουν υψηλότερο μέσο βαθμό ενημέρωσης (2,89) σε σχέση με τις γυναίκες (2,50). Η διαφορά αυτή είναι στατιστικά σημαντική, όπως προκύπτει από το t-test (t=2,942, p=0,034), γεγονός που σημαίνει ότι οι άνδρες δηλώνουν σε γενικές γραμμές ότι είναι πιο ενημερωμένοι για τις ενέργειες των αρχών σε σύγκριση με τις γυναίκες.

Ανάλυση κατά Ηλικία

Η ενημέρωση παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις ανά ηλικιακή ομάδα, χωρίς να είναι στατιστικά σημαντικές (F=0,882, p=0,475). Συγκεκριμένα, οι νεότεροι σε ηλικία (18-24 και 25-34) εμφανίζουν χαμηλότερους μέσους βαθμούς (2,50 και 2,48 αντίστοιχα), ενώ οι ηλικίες άνω των 60 ετών έχουν το υψηλότερο μέσο όρο (3,04). Οι υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες κυμαίνονται κοντά στον γενικό μέσο όρο.

Ανάλυση κατά Οικογενειακή Κατάσταση

Τα δεδομένα δείχνουν ότι οι διαζευγμένοι/χήροι δηλώνουν υψηλότερο βαθμό ενημέρωσης (3,07) σε σύγκριση με τους παντρεμένους (2,65) και τους ανύπαντρους (2,70), αν και αυτή η διαφορά δεν είναι στατιστικά σημαντική (F=1,760, p=0,174).

Ανάλυση κατά Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Η εκπαίδευση φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά το επίπεδο ενημέρωσης (F=8,195, p=0,000). Συγκεκριμένα, τα άτομα με μεταπτυχιακό ή διδακτορικό έχουν τον υψηλότερο μέσο όρο (3,16), ακολουθούμενα από τα άτομα με πανεπιστημιακή ή ΤΕΙ εκπαίδευση (2,93). Τα άτομα με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο, όπως όσοι έχουν μόνο δημοτικό ή έχουν φοιτήσει σε ΙΕΚ/κολέγιο, δηλώνουν σημαντικά χαμηλότερο βαθμό ενημέρωσης (1,50 και 2,22 αντίστοιχα).

Ανάλυση πίνακα 8: Ποιος Φορέας θα έπρεπε κατά τη γνώμη των συμμετεχόντων να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσή

Πίνακας 8: Ποιος Φορέας θα έπρεπε κατά τη γνώμη των συμμετεχόντων να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσή

	Δήμος Ιεράπετρας	Περιφέρεια Κρήτης	Δασαρχείο	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης	Όλοι οι προηγούμενοι μαζί	Άλλο
Φύλο						
Άνδρας	90	3	4	4	33	8
Γυναίκα	63	3	4	7	47	1
Ηλικία						
18-24	5	0	0	0	1	0
25-34	11	1	2	1	8	0
35-44	56	0	2	2	19	1
45-60	69	4	4	7	43	6
Άνω των 60	12	1	0	1	9	2
Οικογενειακή Κατάσταση						
Ανύπαντρος/η	38	0	4	3	19	2
Παντρεμένος/η	103	6	4	6	48	6
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	12	0	0	2	13	1
Επίπεδο Εκπαίδευσης						
Δημοτικό	2	0	0	0	0	0
Γυμνάσιο / Λύκειο	50	1	1	2	21	2
ΙΕΚ / Κολέγιο	25	1	1	1	12	1
Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	56	4	3	6	20	3
Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	20	0	3	2	27	3
ΣΥΝΟΛΟ	**153**	**6**	**8**	**11**	**80**	**9**

Στην έρευνα ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να εκφράσουν τη γνώμη τους σχετικά με το ποιος φορέας θα έπρεπε να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής. Οι επιλογές περιλάμβαναν τον Δήμο Ιεράπετρας, την Περιφέρεια Κρήτης, το Δασαρχείο, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, έναν συνδυασμό όλων αυτών, καθώς και την κατηγορία «Άλλο». Από τους συνολικά 267 συμμετέχοντες, η πλειοψηφία, δηλαδή 153 άτομα ή το 57,3%, θεωρεί ότι η διαχείριση πρέπει να ανήκει αποκλειστικά στον Δήμο Ιεράπετρας. Επιπλέον, 80 άτομα (29,9%) υποστηρίζουν ότι

η διαχείριση θα έπρεπε να γίνεται από όλους τους φορείς μαζί (Δήμο, Περιφέρεια, Δασαρχείο και Μουσείο), υποδεικνύοντας μια προτίμηση για συνεργασία και συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων φορέων. Μικρότερα ποσοστά συγκεντρώνουν η Περιφέρεια Κρήτης με 6 άτομα (2,2%), το Δασαρχείο με 8 άτομα (3,0%) και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης με 11 άτομα (4,1%). Η κατηγορία «Άλλο» επιλέχθηκε από 9 συμμετέχοντες (3,4%).

Ανάλυση κατά Φύλο

Αναλύοντας τα δεδομένα κατά φύλο, παρατηρείται ότι οι άνδρες προτιμούν περισσότερο τον Δήμο Ιεράπετρας, με 90 άτομα να τον επιλέγουν, ποσοστό 38,3% επί του συνολικού ανδρικού δείγματος. Αντίθετα, οι γυναίκες, ενώ επίσης προτιμούν τον Δήμο (63 άτομα, 26,8%), δείχνουν μεγαλύτερη προτίμηση στην επιλογή της συνεργασίας όλων των φορέων, με 47 γυναίκες (20%) να την επιλέγουν έναντι 33 ανδρών (14,1%). Επίσης, οι γυναίκες επιλέγουν σε μεγαλύτερο ποσοστό το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας (3% έναντι 1,7% των ανδρών).

Ανάλυση κατά Ηλικία

Σε επίπεδο ηλικίας, όλες οι ομάδες κυρίως προτιμούν τον Δήμο Ιεράπετρας, με υψηλά ποσοστά ειδικά στις ηλικίες 35-44 (70%) και 45-60 (51,9%). Η ομάδα 45-60 ετών επιλέγει επίσης σε σημαντικό ποσοστό (32,3%) τον συνδυασμό όλων των φορέων, ενώ οι νεότεροι (18-24) προτιμούν σχεδόν αποκλειστικά τον Δήμο ή τη συνεργασία φορέων.

Ανάλυση κατά Οικογενειακή Κατάσταση

Οι παντρεμένοι συμμετέχοντες επιλέγουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τον Δήμο (103 άτομα) και τη συνεργασία όλων (48 άτομα). Αντίθετα, οι ανύπαντροι και διαζευγμένοι/χήροι εμφανίζουν πιο ποικίλες επιλογές, με αρκετούς να προτιμούν τη συνεργασία όλων των φορέων.

Ανάλυση κατά Εκπαιδευτικό Επίπεδο.

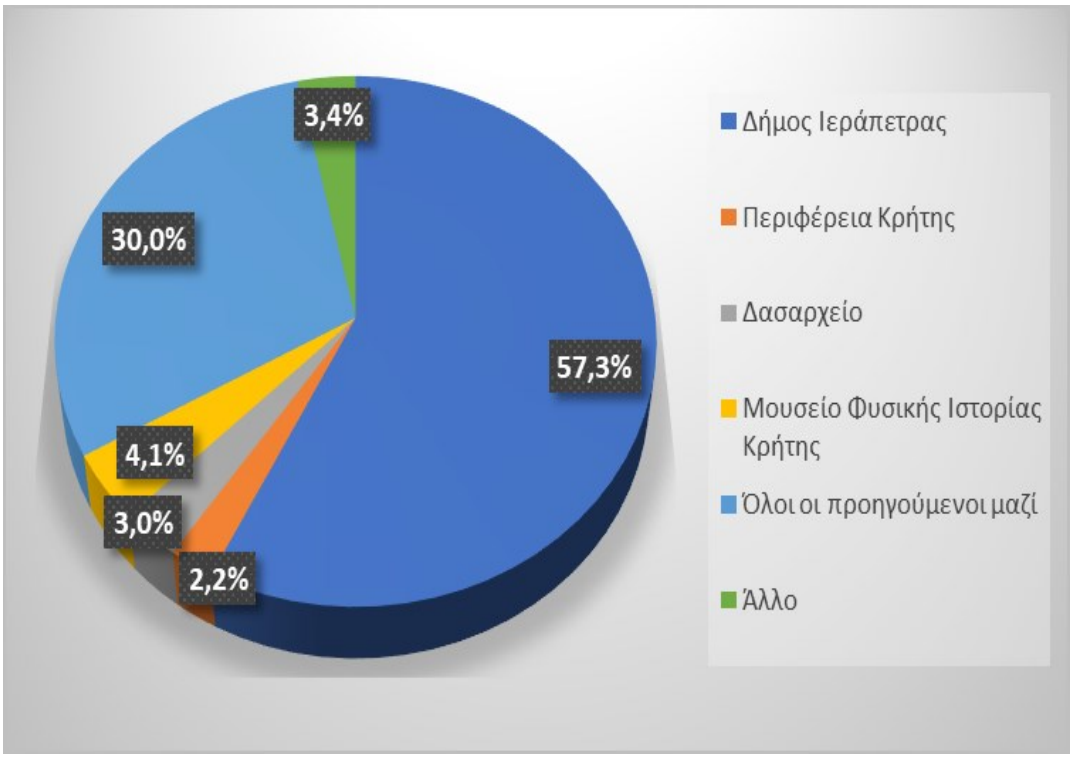
Το μορφωτικό επίπεδο φαίνεται να επηρεάζει τις επιλογές:

Όσοι έχουν μεταπτυχιακό ή διδακτορικό επιλέγουν περισσότερο τον συνδυασμό όλων των φορέων (27 άτομα, ποσοστό 10,1%), δείχνοντας προτίμηση για συντονισμένη διαχείριση.

Οι κάτοχοι πανεπιστημιακού ή ΤΕΙ τίτλου δείχνουν έντονη προτίμηση στον Δήμο (56 άτομα), αλλά και στο Μουσείο (6 άτομα).

Τα άτομα με χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης προτιμούν επίσης τον Δήμο, αν και σε μικρότερο ποσοστό

Διάγραμμα 10: Φορέας που θα έπρεπε κατά τη γνώμη των συμμετεχόντων να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής

(*) Άλλο: Ειδικός φορέας διαχείρισης, Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ό,τι προβλέπει η νομοθεσία για τις περιοχές Natura, οι ιδιοκτήτες

Ανάλυση πίνακα 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (1/5)

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (1/5)

		Η Νήσος Χρυσή αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα τουριστικά αξιοθέατα του Δήμου Ιεράπετρας	Το περιβάλλον της Χρυσής έχει υποστεί ανεπανόρθωτη ζημιά	Η περιβαλλοντική καταστροφή στη Χρυσή είναι αποτέλεσμα της ανεξέλεγκτης ανθρώπινης δραστηριότητας	Η εστίαση αποκλειστικά στα οικονομικά οφέλη από την εκμετάλλευση της Χρυσής έφεραν την οικολογική καταστροφή του νησιού	Οι ανθρώπινες δραστηριότητες στο παρελθόν στη Χρυσή ήταν ανεξέλεγκτες και μη ελεγχόμενες
Mean		4,46	3,71	3,84	3,60	4,11
SD		0,893	1,042	1,128	1,164	0,971
Φύλο	Άνδρας	4,42	3,72	3,81	3,59	4,17
	Γυναίκα	4,50	3,70	3,86	3,60	4,05
T-ratio		-0,743	0,112	-0,391	-0,059	1,017
sig.		0,302	0,068	0,070	0,454	0,902
Ηλικία	18-24	4,50	3,17	3,83	3,00	3,67
	25-34	4,61	3,74	3,96	3,74	4,04
	35-44	4,55	3,71	3,75	3,64	4,06
	45-60	4,40	3,67	3,86	3,55	4,15
	Άνω των 60	4,36	4,04	3,84	3,72	4,24
F.		0,597	1,092	0,201	0,628	0,553
Sig.		0,665	0,361	0,938	0,643	0,697
Οικογενειακή Κατάσταση	Ανύπαντρος/η	4,47	3,70	3,89	3,48	4,08
	Παντρεμένος/η	4,45	3,69	3,76	3,51	4,10
	Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	4,50	3,89	4,18	4,36	4,25
F.		0,041	0,473	1,809	7,017	0,333
sig.		0,960	0,624	0,166	0,001	0,717
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δημοτικό	5,00	4,50	3,00	2,50	5,00
	Γυμνάσιο / Λύκειο	4,48	3,57	3,70	3,39	4,09
	ΙΕΚ / Κολέγιο	4,59	3,78	4,02	3,34	3,98
	Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	4,38	3,77	3,79	3,72	4,05
	Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	4,45	3,73	3,98	3,91	4,31
F.		0,574	0,756	1,098	2,862	1,283
Sig.		0,682	0,555	0,358	0,024	0,277

Σημείωση: 1=Διαφωνώ απόλυτα, 5=Συμφωνώ απόλυτα

Ο Πίνακας 9 παρουσιάζει τον βαθμό συμφωνίας των συμμετεχόντων με πέντε κρίσιμες προτάσεις για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής, αξιολογώντας παράλληλα την επίδραση μεταβλητών όπως το φύλο, η ηλικία, η οικογενειακή κατάσταση και το επίπεδο εκπαίδευσης. Η ανάλυση βασίζεται στους δείκτες **μέσου όρου (Mean)**, **τυπικής απόκλισης (SD)**, αλλά και σε στατιστικούς ελέγχους διαφορών μέσω **t-test** και **ανάλυσης διασποράς (ANOVA - F και Sig.)**.

1. Η Νήσος Χρυσή αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα τουριστικά αξιοθέατα του Δήμου Ιεράπετρας.

Μέσος όρος 4,46 (πολύ υψηλή συμφωνία), **Τυπική απόκλιση** 0,893 (χαμηλή διακύμανση – ομοιογενής άποψη) , **Διαφορές Φύλου** t = -0,743, sig. = 0,302 (**μη σημαντική διαφορά)**, **Διαφορές Ηλικίας** F = 0,597, sig. = 0,665 9 (**μη σημαντική)**, **Διαφορές Οικογενειακής Κατάστασης** F = 0,041, sig. = 0,960 (**μη σημαντική)** ,**Εκπαίδευση** F = 0,574, sig. = 0,682 (**μη σημαντική). Συμπέρασμα:** η αντίληψη της Χρυσής ως τουριστικό αξιοθέατο είναι **καθολικά αποδεκτή**, χωρίς διαφορές μεταξύ δημογραφικών ομάδων.

2.Το περιβάλλον της Χρυσής έχει υποστεί ανεπανόρθωτη ζημιά

Μέσος όρος 3,71 (μέτρια προς υψηλή συμφωνία). **SD** 1,042 (μέτρια διακύμανση), **Φύλο** t = 0,112, sig. = 0,068 (**οριακά μη σημαντική), Ηλικία** F = 1,092, sig. = 0,361(**μη σημαντική)**,

Οικογενειακή κατάσταση F = 0,473, sig. = 0,624 (**μη σημαντική)**, **Εκπαίδευση** F = 0,756, sig. = 0,555 (**μη σημαντική). Συμπέρασμα:** υπάρχει γενική αποδοχή της φθοράς του περιβάλλοντος, αλλά με **ορισμένες διαφοροποιήσεις**, ιδιαίτερα από τους μεγαλύτερους σε ηλικία (άνω των 60: Μ.Ο. = 4,04) που όμως **δεν είναι στατιστικά σημαντικές**.

3.Η περιβαλλοντική καταστροφή στη Χρυσή είναι αποτέλεσμα της ανεξέλεγκτης ανθρώπινης δραστηριότητας

Μέσος όρος 3,84 (σαφής τάση συμφωνίας), **SD** 1,128 (μεγαλύτερη διακύμανση – λιγότερη ομοιογένεια απόψεων), **Φύλο** t = -0,391, sig. = 0,070 (**οριακά μη σημαντική), Ηλικία** F = 0,201, sig. = 0,938(**μη σημαντική), Οικογενειακή κατάσταση** F = 1,809, sig. = 0,166 (**μη σημαντική)**, **Εκπαίδευση** F = 1,098, sig. = 0,358 (**μη σημαντική).** Οι περισσότεροι θεωρούν **την ανθρώπινη δραστηριότητα ως υπεύθυνη για την οικολογική καταστροφή**, χωρίς όμως σημαντικές διαφορές στις κοινωνικές ομάδες.

4.Η εστίαση αποκλειστικά στα οικονομικά οφέλη από την εκμετάλλευση της Χρυσής έφεραν την οικολογική καταστροφή

Μέσος όρος 3,60 (μέτρια συμφωνία), **SD** 1,164 (υψηλή διασπορά – πολυμορφία απόψεων), **Φύλο** t = -0,059, sig. = 0,454 (**μη σημαντική), Ηλικία** F = 0,628, sig. = 0,643(**μη σημαντική), Οικογενειακή κατάσταση F = 7,017, sig. = 0,001** (**στατιστικά σημαντική διαφορά**), **Εκπαίδευση F = 2,862, sig. = 0,024** (**στατιστικά σημαντική διαφορά). Συμπέρασμα:** Υπάρχει **σημαντική διαφοροποίηση** στην άποψη ότι η οικονομική εκμετάλλευση κατέστρεψε το νησί: Οι **διαζευγμένοι/χήροι** συμφωνούν έντονα (Μ.Ο. = 4,36). Όσοι έχουν **μεταπτυχιακές σπουδές** συμφωνούν περισσότερο από άτομα με βασική εκπαίδευση (π.χ. απόφοιτοι Δημοτικού: Μ.Ο. = 2,50)

5.Οι ανθρώπινες δραστηριότητες στο παρελθόν στη Χρυσή ήταν ανεξέλεγκτες και μη ελεγχόμενες

Μέσος όρος 4,11 (υψηλή συμφωνία), **SD** 0,971 (σχετικά ομοιογενής άποψη), **Φύλο** t = 1,017, sig. = 0,902(**μη σημαντική)**, **Ηλικία** F = 0,553, sig. = 0,697 (**μη σημαντική)**, **Οικογενειακή κατάσταση** F = 0,333, sig. = 0,717 (**μη σημαντική)**, **Εκπαίδευση:** F = 1,283, sig. = 0,277 (**μη σημαντική).** Παρατηρούμε ότι υπάρχει **γενικευμένη αποδοχή** της ανεξέλεγκτης διαχείρισης του νησιού στο παρελθόν, χωρίς διαφορές μεταξύ των επιμέρους ομάδων.

Ανάλυση πίνακα 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (2/5)

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (2/5)

		Το κλείσιμο της Χρυσής για τους επισκέπτες ήταν απαραίτητο για την προστασία του περιβάλλοντος	Το κλείσιμο της Χρυσής θα μειώσει την τουριστική κίνηση στην Ιεράπετρα	Το κλείσιμο της Χρυσής θα επηρεάσει αρνητικά την οικονομία της Ιεράπετρας	Το κλείσιμο της Χρυσής δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα για την αναβίωση του περιβάλλοντος στο νησί	Το κλείσιμο της Χρυσής πρέπει να είναι μόνιμο μέχρι να αναγεννηθεί το περιβάλλον
Mean		2,99	3,75	3,59	3,38	2,54
SD		1,336	1,221	1,261	1,252	1,298
Φύλο	Άνδρας	2,85	3,63	3,49	3,52	2,39
	Γυναίκα	3,15	3,87	3,70	3,22	2,71
T-ratio		-1,882	-1,595	-1,315	1,999	-2,006
sig.		0,195	0,051	0,263	0,382	0,643
Ηλικία	18-24	3,17	4,33	4,33	3,67	2,67
	25-34	3,26	3,74	3,78	3,22	2,70
	35-44	2,56	3,86	3,58	3,61	2,20
	45-60	3,11	3,71	3,59	3,25	2,71
	Άνω των 60	3,40	3,40	3,28	3,40	2,60
F.		3,288	1,054	1,037	1,241	2,063
Sig.		0,012	0,380	0,388	0,294	0,086
Οικογενειακή Κατάσταση	Ανύπαντρος/η	2,97	3,76	3,64	3,38	2,61
	Παντρεμένος/η	2,94	3,71	3,56	3,40	2,49
	Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	3,36	3,93	3,64	3,25	2,71
F.		1,205	0,385	0,115	0,169	0,457
sig.		0,301	0,681	0,891	0,844	0,634
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δημοτικό	2,50	5,00	5,00	4,00	1,00
	Γυμνάσιο / Λύκειο	2,73	3,81	3,68	3,51	2,38
	ΙΕΚ / Κολέγιο	2,78	3,95	3,90	3,44	2,49
	Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	2,93	3,75	3,52	3,46	2,37
	Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	3,62	3,45	3,29	3,00	3,16

F.		4,350	1,662	2,225	1,713	4,861
Sig.		0,002	0,159	0,067	0,147	0,001

Σημείωση: 1=Διαφωνώ απόλυτα, 5=Συμφωνώ απόλυτα

Η έρευνα κατέγραψε τη στάση των κατοίκων της Ιεράπετρας απέναντι σε πέντε προτάσεις σχετικά με το κλείσιμο της Νήσου Χρυσής και τις πιθανές συνέπειες αυτής της διαχείρισης. Τα δεδομένα περιλαμβάνουν μέσους όρους (Mean), τυπικές αποκλίσεις (SD) και στατιστικούς ελέγχους (t-ratio, F και επίπεδα σημαντικότητας).

1.Το κλείσιμο της Χρυσής για τους επισκέπτες ήταν απαραίτητο για την προστασία του περιβάλλοντος

Μέσος όρος 2,99 (μέτρια συμφωνία), SD 1,336 (μεγάλη διασπορά απόψεων).

Φύλο t = -1,882, sig. = 0,195 (μη σημαντική διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών).

Ηλικία F = 3,288, sig. = 0,012 (σημαντική διαφορά μεταξύ ηλικιακών ομάδων).

Οικογενειακή κατάσταση F = 1,205, sig. = 0,301 (μη σημαντική).

Εκπαίδευση F = 4,350, sig. = 0,002 (σημαντική διαφορά ανά μορφωτικό επίπεδο).

Υπάρχει μετριοπαθής αποδοχή του κλεισίματος ως μέτρο προστασίας του περιβάλλοντος. Η ηλικία και το μορφωτικό επίπεδο επηρεάζουν σημαντικά τις απόψεις, με τους νεότερους και πιο μορφωμένους να συμφωνούν περισσότερο.

2.Το κλείσιμο της Χρυσής θα μειώσει την τουριστική κίνηση στην Ιεράπετρα

Μέσος όρος 3,75 (ισχυρή συμφωνία), SD 1,221 (μέτρια ομοιογένεια).

Φύλο t = -1,595, sig. = 0,051 (οριακή μη σημαντική διαφορά).

Ηλικία F = 1,054, sig. = 0,380 (μη σημαντική).

Οικογενειακή κατάσταση F = 0,385, sig. = 0,681 (μη σημαντική).

Εκπαίδευση F = 1,662, sig. = 0,159 (μη σημαντική).

Υπάρχει έντονη ανησυχία για μείωση της τουριστικής κίνησης λόγω του κλεισίματος, χωρίς σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ κοινωνικών ομάδων.

3.Το κλείσιμο της Χρυσής θα επηρεάσει αρνητικά την οικονομία της Ιεράπετρας

Μέσος όρος 3,59 (σημαντική συμφωνία), SD 1,261 (μεγάλη διασπορά).

Φύλο t = -1,315, sig. = 0,263 (μη σημαντική).

Ηλικία F = 1,037, sig. = 0,388 (μη σημαντική).

Οικογενειακή κατάσταση F = 0,115, sig. = 0,891 (μη σημαντική).

Εκπαίδευση F = 2,225, sig. = 0,067 (οριακή μη σημαντική). Οι κάτοικοι ανησυχούν για τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες, χωρίς όμως να παρατηρούνται σημαντικές διαφορές ανά φύλο, ηλικία ή οικογενειακή κατάσταση.

4.Το κλείσιμο της Χρυσής δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα για την αναβίωση του περιβάλλοντος στο νησί

Μέσος όρος 3,38 (μέτρια συμφωνία), SD 1,252 (μεγάλη διασπορά).

Φύλο t = 1,999, sig. = 0,382 (μη σημαντική).

Ηλικία F = 1,241, sig. = 0,294 (μη σημαντική).

Οικογενειακή κατάσταση F = 0,169, sig. = 0,844 (μη σημαντική).

Εκπαίδευση F = 1,713, sig. = 0,147 (μη σημαντική). Υπάρχει μέτρια αμφιβολία για την αποτελεσματικότητα του κλεισίματος στην αναγέννηση του περιβάλλοντος, με ομοιογενείς απόψεις ανά κοινωνικά χαρακτηριστικά.

5.Το κλείσιμο της Χρυσής πρέπει να είναι μόνιμο μέχρι να αναγεννηθεί το περιβάλλον

Μέσος όρος 2,54 (χαμηλή προς μέτρια συμφωνία), SD 1,298 (μεγάλη διασπορά).

Φύλο t = -2,006, sig. = 0,643 (μη σημαντική).

Ηλικία F = 2,063, sig. = 0,086 (μη σημαντική).

Οικογενειακή κατάσταση F = 0,457, sig. = 0,634 (μη σημαντική).

Εκπαίδευση F = 4,861, sig. = 0,001 (σημαντική διαφορά ανά μορφωτικό επίπεδο). Υπάρχει χαμηλή αποδοχή για μόνιμο κλείσιμο, με σημαντική διαφορά ανά μορφωτικό επίπεδο: οι πιο μορφωμένοι υποστηρίζουν περισσότερο το μόνιμο μέτρο.

Ανάλυση πίνακα 9: : Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (3/5)

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (3/5)

		Θα μπορούσε να βρεθεί μία λύση ώστε να επιτρέπεται η περιορισμένη πρόσβαση στη Χρυσή υπό όρους	Οι ντόπιοι θα έπρεπε να εξαιρεθούν από την απόφαση απαγόρευσης επίσκεψης στη Χρυσή	Οι απόψεις των ντόπιων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις μελλοντικές αποφάσεις για τη Χρυσή	Η διαχείριση της Νήσου Χρυσής διαχρονικά έχει αποτύχει	Πρέπει να ληφθούν ακόμα πιο αυστηρά μέτρα για την προστασία της Χρυσής
Mean		4,17	2,55	3,71	4,01	2,96
SD		1,037	1,309	1,258	1,048	1,296
Φύλο	Άνδρας	4,20	2,51	3,76	4,08	2,85
	Γυναίκα	4,14	2,61	3,65	3,94	3,09
T-ratio		0,417	-0,628	0,729	1,039	-1,533
sig.		0,363	0,758	0,976	0,643	0,248
Ηλικία	18-24	4,33	2,83	3,17	3,83	2,83
	25-34	4,17	2,22	3,26	3,83	3,04
	35-44	4,25	2,65	3,91	3,90	2,71
	45-60	4,11	2,57	3,68	4,08	3,03
	Άνω των 60	4,20	2,40	3,76	4,24	3,32
F.		0,260	0,645	1,577	0,899	1,355
Sig.		0,904	0,631	0,181	0,465	0,250
Οικογενειακή Κατάσταση	Ανύπαντρος/η	4,05	2,58	3,59	3,91	2,85
	Παντρεμένος/η	4,18	2,56	3,74	4,02	2,95
	Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	4,39	2,46	3,79	4,25	3,25
F.		1,141	0,077	0,393	1,042	0,947
sig.		0,321	0,926	0,676	0,354	0,389
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δημοτικό	5,00	1,00	4,00	4,50	1,50
	Γυμνάσιο / Λύκειο	4,29	2,82	3,82	3,91	2,99
	ΙΕΚ / Κολέγιο	4,17	2,80	3,93	4,10	3,15
	Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	4,23	2,59	3,76	4,20	2,71
	Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	3,89	2,00	3,29	3,93	3,25
F.		1,644	4,574	2,068	1,742	2,501
Sig.		0,164	0,001	0,085	0,141	0,043

Σημείωση: 1=Διαφωνώ απόλυτα, 5=Συμφωνώ απόλυτα

Ο Πίνακας 9 (3/5) αποτυπώνει τις στάσεις και αντιλήψεις των κατοίκων της Ιεράπετρας αναφορικά με επιμέρους προτάσεις για τη μελλοντική διαχείριση της Νήσου Χρυσής. Οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να εκφράσουν τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας τους με πέντε δηλώσεις, οι οποίες σχετίζονται με τον εντοπισμό εναλλακτικών λύσεων πρόσβασης, την εξαίρεση των ντόπιων από την απαγόρευση, τη σημασία συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στις αποφάσεις, την αποτίμηση της διαχρονικής διαχείρισης του νησιού και την ανάγκη λήψης αυστηρότερων μέτρων προστασίας. Η ανάλυση βασίζεται στον υπολογισμό μέσων όρων (Mean), τυπικών αποκλίσεων (SD), καθώς και στατιστικών ελέγχων διαφορών (t-test και ANOVA) μεταξύ διαφορετικών κοινωνικό-δημογραφικών ομάδων (φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, επίπεδο εκπαίδευσης). Τα αποτελέσματα επιτρέπουν την εξαγωγή ουσιαστικών συμπερασμάτων για τις τάσεις και τις διαφοροποιήσεις που καταγράφονται στον πληθυσμό της περιοχής σε σχέση με την περιβαλλοντική διαχείριση και τη βιώσιμη ανάπτυξη του νησιού.

1.Θα μπορούσε να βρεθεί μία λύση ώστε να επιτρέπεται η περιορισμένη πρόσβαση στη Χρυσή υπό όρους

Μέσος όρος: 4,17 (υψηλή συμφωνία), **SD**: 1,037 (σχετικά ομοιογενής άποψη).
Φύλο: t = 0,417, sig. = 0,363 (μη σημαντική διαφορά).
Ηλικία: F = 0,260, sig. = 0,904 (μη σημαντική).
Οικογενειακή κατάσταση: F = 1,141, sig. = 0,321 (μη σημαντική).
Εκπαίδευση: F = 1,644, sig. = 0,164 (μη σημαντική). Υπάρχει ευρεία αποδοχή της ιδέας μιας ελεγχόμενης πρόσβασης στη Χρυσή. Η άποψη αυτή είναι ομοιογενής και κοινά αποδεκτή ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, οικογενειακής κατάστασης ή μορφωτικού επιπέδου.

2.Οι ντόπιοι θα έπρεπε να εξαιρεθούν από την απόφαση απαγόρευσης επίσκεψης στη Χρυσή

Μέσος όρος: 2,55 (χαμηλή συμφωνία), **SD**: 1,309 (μεγάλη διασπορά).
Φύλο: t = -0,628, sig. = 0,758 (μη σημαντική).
Ηλικία: F = 0,645, sig. = 0,631 (μη σημαντική).
Οικογενειακή κατάσταση: F = 0,077, sig. = 0,926 (μη σημαντική).
Εκπαίδευση: F = 4,574, sig. = 0,001 (**σημαντική διαφορά**) Η ιδέα εξαίρεσης των ντόπιων από την απαγόρευση δεν τυγχάνει ευρείας αποδοχής. Μόνο το μορφωτικό

επίπεδο επηρεάζει σημαντικά τις απαντήσεις – όσοι έχουν χαμηλότερη εκπαίδευση (Δημοτικό) συμφωνούν πολύ περισσότερο.

3.Οι απόψεις των ντόπιων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις μελλοντικές αποφάσεις για τη Χρυσή

Μέσος όρος: 3,71 (θετική στάση), **SD**: 1,258 (μέτρια διασπορά).

Φύλο: t = 0,729, sig. = 0,976 (μη σημαντική).

Ηλικία: F = 1,577, sig. = 0,181 (μη σημαντική).

Οικογενειακή κατάσταση: F = 0,393, sig. = 0,676 (μη σημαντική).

Εκπαίδευση: F = 2,068, sig. = 0,085 (οριακά μη σημαντική). Οι περισσότεροι συμφωνούν ότι οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να συμμετέχουν στις αποφάσεις για τη Χρυσή, χωρίς σημαντικές διαφορές μεταξύ κοινωνικών ομάδων.

4.Η διαχρονική διαχείριση της Νήσου Χρυσής έχει αποτύχει

Μέσος όρος: 4,01 (υψηλή συμφωνία), **SD**: 1,048 (σχετική συμφωνία).

Φύλο: t = 1,039, sig. = 0,643 (μη σημαντική).

Ηλικία: F = 0,899, sig. = 0,465 (μη σημαντική).

Οικογενειακή κατάσταση: F = 1,042, sig. = 0,354 (μη σημαντική).

Εκπαίδευση: F = 1,742, sig. = 0,141 (μη σημαντική).

Παρατηρούμε ότι υπάρχει κοινή αντίληψη αποτυχίας στη διαχείριση της Χρυσής ανεξαρτήτως δημογραφικών χαρακτηριστικών. Η ευρεία συμφωνία υποδηλώνει διάχυτη δυσπιστία απέναντι στο παρελθόν των αρμόδιων αρχών.

Πρέπει να ληφθούν ακόμα πιο αυστηρά μέτρα για την προστασία της Χρυσή

Μέσος όρος: 2,96 (μέτρια αποδοχή), **SD**: 1,296 (μεγάλη διασπορά).

Φύλο: t = -1,533, sig. = 0,248 (μη σημαντική).

Ηλικία: F = 1,355, sig. = 0,250 (μη σημαντική).

Οικογενειακή κατάσταση: F = 0,947, sig. = 0,389 (μη σημαντική).

Εκπαίδευση: F = 2,501, sig. = 0,043 (σημαντική διαφορά). Οι απόψεις είναι διχασμένες όσον αφορά τη λήψη αυστηρότερων μέτρων. Οι πιο μορφωμένοι (μεταπτυχιακό) φαίνεται να τα υποστηρίζουν περισσότερο, γεγονός που υποδηλώνει ότι το επίπεδο εκπαίδευσης σχετίζεται με την περιβαλλοντική ευαισθησία.

Ανάλυση πίνακα 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (4/5)

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (4/5)

		Όταν ανοίξει ξανά η Χρυσή θα πρέπει να μπουν αυστηροί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών και τις δραστηριότητες που επιτρέπονται στο νησί	Όταν ανοίξει ξανά η Νήσος Χρυσή θα την επισκεφτώ με την πρώτη ευκαιρία	Η Χρυσή θα μπορούσε να γίνει βιώσιμος τουριστικός προορισμός με τη σωστή διαχείριση	Η τουριστική ανάπτυξη της Χρυσής πρέπει να βασιστεί σε ένα ήπιο μοντέλο και τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού (π.χ. οικοτουρισμός)	Στη Χρυσή πρέπει να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις εναλλακτικού τουρισμού (μονοπάτια, καταφύγια, σημεία παρατήρησης, κλπ.)
Mean		4,11	4,09	4,46	4,06	4,10
SD		0,985	1,067	0,823	1,079	1,085
Φύλο	Άνδρας	4,04	4,11	4,46	4,06	4,12
	Γυναίκα	4,18	4,07	4,46	4,07	4,09
T-ratio		-1,175	0,310	0,087	-0,118	0,238
sig.		0,767	0,533	0,958	0,828	0,791
Ηλικία	18-24	4,17	3,67	3,83	3,83	4,17
	25-34	4,52	4,30	4,65	4,17	4,09
	35-44	3,99	4,21	4,46	4,16	4,14
	45-60	4,11	4,03	4,44	3,99	4,11
	Άνω των 60	4,08	3,96	4,52	4,08	3,96
F.		1,333	0,928	1,233	0,438	0,136
Sig.		0,258	0,448	0,297	0,781	0,969
Οικογενειακή Κατάσταση	Ανύπαντρος/η	4,17	4,18	4,50	4,12	4,05
	Παντρεμένος/η	4,05	4,05	4,42	4,01	4,13
	Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	4,32	4,14	4,61	4,29	4,11
F.		1,055	0,385	0,708	0,935	0,135
sig.		0,350	0,681	0,494	0,394	0,874
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δημοτικό	2,50	5,00	5,00	4,00	4,50
	Γυμνάσιο / Λύκειο	3,90	4,19	4,51	4,12	4,19
	ΙΕΚ / Κολέγιο	4,05	4,20	4,46	3,80	4,02
	Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	4,21	4,10	4,36	4,14	4,13
	Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	4,35	3,84	4,55	4,05	3,98

F.		3,412	1,437	0,770	0,755	0,441
Sig.		0,010	0,222	0,545	0,556	0,779

Σημείωση: 1=Διαφωνώ απόλυτα, 5=Συμφωνώ απόλυτα

Ο Πίνακας 9 (4/5) εστιάζει στις στάσεις των κατοίκων της Ιεράπετρας σε σχέση με τις προοπτικές επαναλειτουργίας της Νήσου Χρυσής υπό νέους, αυστηρότερους και βιώσιμους όρους. Οι προτάσεις εξετάζουν τη σκοπιμότητα περιορισμών στον αριθμό επισκεπτών και τις δραστηριότητες, τη διάθεση του κοινού να επισκεφθεί ξανά τη Χρυσή, τη δυνατότητα βιώσιμου τουρισμού, την ανάγκη ήπιου τουριστικού μοντέλου και τη δημιουργία υποδομών εναλλακτικού τουρισμού. Η στατιστική επεξεργασία περιλαμβάνει ανάλυση μέσων όρων, τυπικών αποκλίσεων, καθώς και ελέγχους διαφορών (t-test και ANOVA) με βάση μεταβλητές όπως φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση και επίπεδο εκπαίδευσης.

1. Όταν ανοίξει ξανά η Χρυσή θα πρέπει να μπουν αυστηροί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών και τις δραστηριότητες

Μ.Ο. = 4,11 (πολύ υψηλή συμφωνία), **Τυπ. Απόκλ.** = 0,985 (ομοιογενής κατανομή),**Φύλο** t = -1,175, sig. = 0,767 (μη σημαντική), **Ηλικία** F = 1,333, sig. = 0,258 (μη σημαντική), **Οικογενειακή κατάσταση** F = 1,055, sig. = 0,350 (μη σημαντική), **Εκπαίδευση** F = 3,412, sig. = 0,010 (**σημαντική**). Υπάρχει ισχυρή συναίνεση στην ανάγκη για αυστηρούς περιορισμούς. Οι σημαντικές διαφοροποιήσεις εντοπίζονται μόνο ως προς το μορφωτικό επίπεδο, όπου άτομα με ανώτερη εκπαίδευση είναι πιο σύμφωνοι.

2. Όταν ανοίξει ξανά η Νήσος Χρυσή θα την επισκεφτώ με την πρώτη ευκαιρία

Μ.Ο. = 4,09 (πολύ υψηλή συμφωνία), **SD** = 1,067 (σχετική ομοιογένεια), **Φύλο** t = 0,310, sig. = 0,533 (μη σημαντική), **Ηλικία** F = 0,928, sig. = 0,448 (μη σημαντική), **Οικογ. κατάσταση** F = 0,385, sig. = 0,681 (μη σημαντική), **Εκπαίδευση** F = 1,437, sig. = 0,222 (μη σημαντική). Υπάρχει ευρεία πρόθεση επανεπίσκεψης της Χρυσής, ανεξαρτήτως κοινωνικό-δημογραφικών χαρακτηριστικών.

3. Η Χρυσή θα μπορούσε να γίνει βιώσιμος τουριστικός προορισμός με τη σωστή διαχείριση

Μ.Ο. = 4,46 (**υψηλότερος μέσος όρος του πίνακα**), **SD** = 0,823 (μεγάλη ομοιογένεια), **Φύλο** t = 0,087, sig. = 0,958 (μη σημαντική), **Ηλικία** F = 1,233, sig. = 0,297 (μη σημαντική), **Οικογ. κατάσταση** F = 0,708, sig. = 0,494 (μη σημαντική), **Εκπαίδευση** F = 0,770, sig. = 0,545 (μη σημαντική). Καθολική αποδοχή της ιδέας βιώσιμης τουριστικής αξιοποίησης, χωρίς διαφορές μεταξύ ομάδων.

4. Η τουριστική ανάπτυξη της Χρυσής πρέπει να βασιστεί σε ένα ήπιο μοντέλο και τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού (π.χ. οικοτουρισμός)

M.O. = 4,06 (υψηλή συμφωνία), **SD** = 1,079, **Φύλο:** t = -0,118, sig. = 0,828 (μη σημαντική), **Ηλικία:** F = 0,438, sig. = 0,781 (μη σημαντική), **Οικογ. κατάσταση:** F = 0,935, sig. = 0,394 (μη σημαντική), **Εκπαίδευση:** F = 0,755, sig. = 0,556 (μη σημαντική). Υπάρχει γενικευμένη αποδοχή της ήπιας τουριστικής ανάπτυξης, χωρίς στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις.

5. Στη Χρυσή πρέπει να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις εναλλακτικού τουρισμού (μονοπάτια, καταφύγια, σημεία παρατήρησης, κ.λπ.)

M.O. = 4,10 (υψηλή συμφωνία), **SD** = 1,085, **Φύλο:** t = 0,238, sig. = 0,791 (μη σημαντική), **Ηλικία:** F = 0,136, sig. = 0,969 (μη σημαντική), **Οικογ. κατάσταση:** F = 0,135, sig. = 0,874 (μη σημαντική), **Εκπαίδευση:** F = 0,441, sig. = 0,779 (μη σημαντική). Ευρεία υποστήριξη στη δημιουργία υποδομών εναλλακτικού τουρισμού με απόλυτη ομοφωνία μεταξύ των κοινωνικών ομάδων.

Ανάλυση πίνακα 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (5/5)

Πίνακας 9: Βαθμός συμφωνίας με προτάσεις σχετικά με τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής (5/5)

		Πρέπει να δοθεί έμφαση στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των ντόπιων και των επισκεπτών της Χρυσής	Ο ρόλος των περιβαλλοντικών οργανώσεων είναι σημαντικός στη διαχείριση της Χρυσής	Θα πρέπει να μπει εισιτήριο στους επισκέπτες της Χρυσής και τα έσοδα να διατεθούν στην προστασία του περιβάλλοντος του νησιού	Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας μόνιμος φορέας διαχείρισης της Νήσου Χρυσής
Mean		4,44	3,67	4,29	4,38
SD		0,845	1,135	1,001	0,865
Φύλο	Άνδρας	4,37	3,36	4,25	4,37
	Γυναίκα	4,53	4,03	4,33	4,40
T-ratio		-1,566	-5,111	-0,606	-0,318
sig.		0,103	0,000	0,828	0,943
Ηλικία	18-24	4,67	4,17	4,33	4,17
	25-34	4,61	4,26	4,48	4,48
	35-44	4,35	3,55	4,31	4,38
	45-60	4,49	3,62	4,30	4,36
	Άνω των 60	4,28	3,68	3,96	4,48
F.		0,897	2,160	0,897	0,263
Sig.		0,466	0,074	0,466	0,902
Οικογενειακή Κατάσταση	Ανύπαντρος/η	4,53	3,77	4,33	4,27
	Παντρεμένος/η	4,40	3,62	4,27	4,40
	Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	4,50	3,79	4,29	4,50
F.		0,651	0,590	0,090	0,845
sig.		0,523	0,555	0,914	0,431
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δημοτικό	4,50	2,50	5,00	5,00
	Γυμνάσιο / Λύκειο	4,39	3,83	4,34	4,40
	ΙΕΚ / Κολέγιο	4,44	3,76	4,24	4,37
	Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ	4,37	3,58	4,26	4,34
	Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό	4,64	3,60	4,27	4,42
F.		0,973	1,191	0,337	0,353
Sig.		0,423	0,315	0,853	0,842

Σημείωση: 1=Διαφωνώ απόλυτα, 5=Συμφωνώ απόλυτα

Ο πέμπτος και τελευταίος πίνακας της ενότητας εστιάζει στη στάση των συμμετεχόντων απέναντι σε πιο θεσμικά και περιβαλλοντικά ζητήματα που αφορούν

τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής. Οι προτάσεις αφορούν την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, τον ρόλο των περιβαλλοντικών οργανώσεων, την πιθανή θέσπιση εισιτηρίου για τους επισκέπτες με ανταποδοτικό χαρακτήρα και την ανάγκη ίδρυσης ενός μόνιμου φορέα διαχείρισης για το νησί. Όπως και στους προηγούμενους πίνακες, παρουσιάζονται οι μέσοι όροι συμφωνίας, οι τυπικές αποκλίσεις και τα αποτελέσματα ελέγχων διαφορών με βάση δημογραφικές μεταβλητές.

1. Πρέπει να δοθεί έμφαση στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των ντόπιων και των επισκεπτών της Χρυσής

M.O. = 4,44 (πολύ υψηλός), **SD** = 0,845 (μεγάλη ομοιογένεια), **Φύλο** t = -1,566, sig. = 0,103 (μη σημαντική), **Ηλικία** F = 0,897, sig. = 0,466 (μη σημαντική), **Οικ. κατάσταση** F = 0,651, sig. = 0,523 (μη σημαντική), **Εκπαίδευση:** F = 0,973, sig. = 0,423 (μη σημαντική) .Παρατηρούμε καθολική αποδοχή της ανάγκης για περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση, χωρίς στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες.

2. Ο ρόλος των περιβαλλοντικών οργανώσεων είναι σημαντικός στη διαχείριση της Χρυσής

M.O. = 3,67 (μέτρια προς υψηλή συμφωνία, χαμηλότερη του πίνακα), **SD** = 1,135 (μεγαλύτερη διακύμανση), **Φύλο** t = -5,111, **sig. = 0,000** (**στατιστικά σημαντική διαφορά** υπέρ των γυναικών), **Ηλικία:** F = 2,160, sig. = 0,074 (οριακά μη σημαντική), **Οικ. κατάσταση:** F = 0,590, sig. = 0,555 (μη σημαντική), **Εκπαίδευση:** F = 1,191, sig. = 0,315 (μη σημαντική).

Υπάρχει θετική αλλά λιγότερο ενθουσιώδης στάση έναντι των περιβαλλοντικών οργανώσεων. Οι γυναίκες εμφανίζονται σημαντικά πιο θετικές από τους άνδρες, γεγονός που συνιστά τη μοναδική στατιστικά σημαντική διαφορά σε αυτόν τον πίνακα.

3. Θα πρέπει να μπει εισιτήριο στους επισκέπτες της Χρυσής και τα έσοδα να διατεθούν στην προστασία του περιβάλλοντος του νησιού

M.O. = 4,29 (πολύ υψηλή συμφωνία), **SD** = 1,001, **Φύλο** t = -0,606, sig. = 0,828 (μη σημαντική), **Ηλικία:** F = 0,897, sig. = 0,466 (μη σημαντική), **Οικ. κατάσταση:** F = 0,090, sig. = 0,914 (μη σημαντική), **Εκπαίδευση:** F = 0,337, sig. = 0,853 (μη σημαντική). Οι πολίτες φαίνεται να στηρίζουν την επιβολή εισιτηρίου με ανταποδοτικό χαρακτήρα υπέρ του περιβάλλοντος, χωρίς διαφορές μεταξύ των κοινωνικών ή εκπαιδευτικών ομάδων.

4. **Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας μόνιμος φορέας διαχείρισης της Νήσου Χρυσής**

Μ.Ο. = 4,38 (πολύ υψηλή συμφωνία), SD = 0,865 (μεγάλη ομοιογένεια),

Φύλο t = -0,318, sig. = 0,943 (μη σημαντική) Ηλικία: F = 0,263, sig. = 0,902 (μη σημαντική), Οικ. κατάσταση: F = 0,845, sig. = 0,431 (μη σημαντική,) Εκπαίδευση: F = 0,353, sig. = 0,842 (μη σημαντική). Πολύ θετική στάση απέναντι στη δημιουργία μόνιμου θεσμικού φορέα για την προστασία και διαχείριση του νησιού, με απόλυτη ομοφωνία.

Κεφάλαιο 7
Συμπεράσματα – Προτάσεις

7.1 Συμπεράσματα

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η επίσκεψη στη Χρυσή δεν είναι τυχαία ή ευκαιριακή, αλλά συνδέεται με συγκεκριμένα κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά. Η υψηλή συχνότητα επαναλαμβανόμενων επισκέψεων από άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο και οικογενειακή σταθερότητα, υποδηλώνει έναν ισχυρό δεσμό με τον τόπο, σε πολιτισμικό, συναισθηματικό και σε επίπεδο αναψυχής.

Ο τρόπος μετακίνησης, με έμφαση στη συνδυασμένη χρήση πλοιαρίου και ιδιωτικού σκάφους, λειτουργεί ως ένδειξη κοινωνικοοικονομικού προφίλ και αναδεικνύει την ανάγκη για σχεδιασμό προσβάσιμων και ισόρροπων πολιτικών τουριστικής ανάπτυξης στο νησί.

Οι επισκέπτες στη νήσο Χρυσή επιδεικνύουν έντονο ενδιαφέρον για μια ποικιλία δραστηριοτήτων που συνδυάζουν τη φυσιολατρία, τον πολιτισμό και την αναψυχή. Η κυρίαρχη προτίμηση σε δραστηριότητες όπως το κολύμπι και η ηλιοθεραπεία υπογραμμίζει τον χαρακτήρα της Χρυσής ως προορισμού χαλάρωσης και απόλαυσης της παραλίας. Παράλληλα, η πεζοπορία, η επίσκεψη σε αρχαιολογικούς χώρους και η κατασκήνωση αποτελούν σημαντικά στοιχεία της εμπειρίας, ιδιαίτερα για το πιο ώριμο και μορφωμένο κοινό, το οποίο φαίνεται να αναζητά ήπιες, πολιτιστικές και φυσιολατρικές εμπειρίες. Η συμμετοχή σε πιο παραδοσιακές ή πιο ενεργητικές δραστηριότητες, όπως το ψάρεμα, τα θαλάσσια σπορ και οι καταδύσεις, είναι περιορισμένη, ενδεχομένως λόγω περιβαλλοντικών περιορισμών, περιορισμένης προσβασιμότητας ή διαφοροποιημένων ενδιαφερόντων. Η κοινωνική διάσταση της επίσκεψης ενισχύεται μέσα από δραστηριότητες όπως το πικνίκ και τα γεύματα στην ταβέρνα, που συνδυάζουν τη φύση με την τοπική γαστρονομία.

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των επισκεπτών, με έμφαση σε άτομα μέσης ηλικίας, παντρεμένα και με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο, αναδεικνύουν μια ομάδα που προτιμά πιο ήπιες και συνειδητές μορφές τουρισμού. Η περιορισμένη συμμετοχή των νεότερων ηλικιακών ομάδων και των λιγότερο μορφωμένων πιθανόν αντανακλά

διαφορές στις προτεραιότητες και στην ενημέρωση σχετικά με τους κανόνες προστασίας του οικοσυστήματος.

Συνολικά, η Χρυσή παρουσιάζεται ως ένας προορισμός που συνδυάζει φυσική ομορφιά και πολιτισμική κληρονομιά, προσελκύοντας ένα κοινό που επιδιώκει μια ισορροπημένη, βιώσιμη και ποιοτική τουριστική εμπειρία.

Η Νήσος Χρυσή αναγνωρίζεται ευρέως ως προστατευόμενη περιοχή, γεγονός που αποτυπώνεται στην σχεδόν καθολική αποδοχή του καθεστώτος Natura 2000 από τους κατοίκους και τους ερωτηθέντες. Αυτή η συλλογική συνείδηση προσφέρει ισχυρή κοινωνική νομιμοποίηση για τις περιβαλλοντικές πολιτικές και την ορθολογική διαχείριση του νησιού. Το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τεκμήριο για πολιτικές ή διοικητικές αποφάσεις που θα στηρίζονται στην αποδοχή του προστατευτικού καθεστώτος από την κοινωνία.

Η ευρεία ενημέρωση για την απαγόρευση πρόσβασης στη Χρυσή, που δεν επηρεάζεται σημαντικά από δημογραφικούς παράγοντες, υποδηλώνει την αποτελεσματικότητα των τοπικών ενημερωτικών μέσων και των κρατικών ανακοινώσεων.

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων τάσσεται υπέρ μιας συλλογικής διαχείρισης του νησιού, με προεξάρχοντα ρόλο του Δήμου Ιεράπετρας, στον οποίο δείχνουν μεγάλη εμπιστοσύνη ως τοπικό φορέα. Η χαμηλότερη προτίμηση στους υπόλοιπους φορείς υπογραμμίζει την ανάγκη για συνεργασία και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, που θα συνδυάζει την τοπική γνώση, την επιστημονική τεκμηρίωση και την περιβαλλοντική διαχείριση. Συνολικά, η κοινωνική αποδοχή του προστατευτικού καθεστώτος, η ενημέρωση και η εμπιστοσύνη στους τοπικούς φορείς αποτελούν ισχυρή βάση για τη διαμόρφωση και εφαρμογή βιώσιμων πολιτικών διαχείρισης της Νήσου Χρυσή, με σεβασμό στο περιβάλλον και τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας.

Συνολικά, οι κάτοικοι της Ιεράπετρας αναγνωρίζουν την ανάγκη περιβαλλοντικής προστασίας, αλλά παραμένουν επιφυλακτικοί σχετικά με τις οικονομικές συνέπειες και την αποτελεσματικότητα των μέτρων, ενώ δεν υπάρχει ομοφωνία ως προς το αν το κλείσιμο πρέπει να είναι μόνιμο ή προσωρινό. Υπάρχει ευρεία συναίνεση για τη σημασία της Χρυσής ως τουριστικού πόλου και την ύπαρξη περιβαλλοντικών προβλημάτων. Οι ανθρώπινες δραστηριότητες κρίνονται αρνητικά, ιδιαίτερα όσον αφορά την ανεξέλεγκτη τους φύση. Συμπερασματικά, η πλειονότητα συμφωνεί με την ύπαρξη σοβαρών περιβαλλοντικών προβλημάτων στη Χρυσή, τα οποία αποδίδονται κυρίως σε παλαιότερες ανεξέλεγκτες παρεμβάσεις. Οι συμμετέχοντες

αναγνωρίζουν τις οικονομικές επιπτώσεις από το κλείσιμο της Χρυσής, αλλά εμφανίζονται **επ**ιφυλακτικοί ως προς την αποτελεσματικότητα και την αναγκαιότητά του**,** ειδικά όσον αφορά τη μόνιμη απαγόρευση πρόσβασης. Η ηλικία και η εκπαίδευση επηρεάζουν σημαντικά τις στάσεις, με νεότερους και πιο μορφωμένους να εμφανίζουν μεγαλύτερη κατανόηση ή αποδοχή του μέτρου Το κοινό δείχνει υψηλή εμπιστοσύνη σε ελεγχόμενη και συμμετοχική διαχείριση του νησιού. Η πλήρης απαγόρευση ή αυστηρότερες παρεμβάσεις δεν φαίνεται να πείθουν ευρέως, εκτός ίσως από άτομα με υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης. Σημαντικό εύρημα αποτελεί η απόρριψη της ιδέας προνομιακής μεταχείρισης των ντόπιων, κάτι που υποδηλώνει τάση για ισότιμη αντιμετώπιση στο πλαίσιο της.

Υπάρχει ευρεία συναίνεση για τη σημασία της Νήσου Χρυσής ως τουριστικού πόλου, αλλά και για την ύπαρξη σοβαρών περιβαλλοντικών προβλημάτων, τα οποία αποδίδονται κυρίως σε παλαιότερες ανεξέλεγκτες ανθρώπινες παρεμβάσεις. Οι κάτοικοι αναγνωρίζουν τις οικονομικές επιπτώσεις από το κλείσιμο της Χρυσής, όμως παραμένουν επιφυλακτικοί ως προς την αναγκαιότητα και αποτελεσματικότητα της μόνιμης απαγόρευσης πρόσβασης, με νεότερους και πιο μορφωμένους να υποστηρίζουν περισσότερο τέτοια μέτρα.

Το κοινό δείχνει υψηλή εμπιστοσύνη σε μια ελεγχόμενη και συμμετοχική διαχείριση του νησιού, απορρίπτοντας προνομιακές μεταχειρίσεις και προτιμώντας ήπιες, βιώσιμες μορφές τουρισμού με περιορισμούς και κατάλληλες υποδομές. Υπάρχει ισχυρή υποστήριξη για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, τη θέσπιση εισιτηρίου για την προστασία της φύσης και τη δημιουργία φορέα διαχείρισης, με τις γυναίκες να εμφανίζουν μεγαλύτερη θετικότητα προς τον ρόλο των περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Δεδομένου ότι τα συμπεράσματα της παρούσας έρευνας ανέδειξαν την απουσία επίσημου φορέα διαχείρισης στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 του Δήμου Ιεράπετρας, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα σοβαρά προβλήματα στη διαχείριση και, κατ' επέκταση, στη διατήρησή του, κρίνεται αναγκαίο να επαναληφθεί αντίστοιχη έρευνα σε χρονικό ορίζοντα 2-3 ετών. Στόχος της νέας αυτής έρευνας θα είναι η αποτίμηση της προόδου που έχει επιτευχθεί σε σχέση με την εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων για μια βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της εν λόγω περιοχής.

Παράλληλα, προτείνεται η διεξαγωγή δύο συμπληρωματικών ερευνών: α) Μιας έρευνας που θα καταγράφει τις απόψεις των επισκεπτών καθώς και τον

βαθμό ικανοποίησής τους από το τουριστικό προϊόν που προσφέρεται στις περιοχές Natura 2000.

β) Μιας δεύτερης έρευνας που θα εστιάζει στις απόψεις των μελών της τοπικής κοινωνίας, καταγράφοντας τον βαθμό ικανοποίησης και τα οφέλη που αποκομίζουν από την τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή.

7.2 Προτάσεις

Η νήσος Χρυσή αποτελεί έναν μοναδικό φυσικό πλούτο με υψηλή οικολογική αξία και ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την περιοχή της Ιεράπετρας. Ωστόσο, η υπερβολική ανθρώπινη πίεση και η ανεξέλεγκτη τουριστική δραστηριότητα έχουν προκαλέσει σημαντική υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην προστασία και αναβάθμιση του νησιού μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων που συνδυάζουν την περιβαλλοντική αποκατάσταση, τον έλεγχο της επισκεψιμότητας και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Λαμβάνοντας υπόψιν τα αποτελέσματα της έρευνας και ότι από τον Σεπτέμβριο του 2025 ο ΟΦΥΠΕΚΑ θα αναλάβει πλήρως τη διαχείριση της νήσου Χρυσής, μέσω της Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο, προτείνονται τα παρακάτω:

1. Ίδρυση και Ενίσχυση Φορέα Συλλογικής Διαχείρισης

Προτείνεται η σύσταση ενός ισχυρού και θεσμικά κατοχυρωμένου φορέα συλλογικής διαχείρισης υπό την εποπτεία του ΟΦΥΠΕΚΑ, με ξεκάθαρο πλαίσιο αρμοδιοτήτων, πόρων και ευθυνών. Ο φορέας αυτός θα λειτουργεί ως ο κεντρικός μηχανισμός σχεδιασμού, εφαρμογής και παρακολούθησης των μέτρων προστασίας.

2. Σύσταση Διοικητικού Συμβουλίου με Εκπροσωπήσεις

Για την ενίσχυση της διαφάνειας και της κοινωνικής αποδοχής, προτείνεται η σύσταση Διοικητικού Συμβουλίου στο οποίο θα συμμετέχουν:

- Εκπρόσωποι του Δήμου Ιεράπετρας
- Εκπρόσωποι της Περιφέρειας Κρήτης
- Μέλη περιβαλλοντικών οργανώσεων (τοπικών και εθνικών)
- Εκπρόσωποι τοπικών κοινωνικών και επαγγελματικών φορέων (π.χ. αλιείς, τουριστικοί επιχειρηματίες)

- Ειδικοί επιστήμονες με εμπειρία στη διαχείριση οικοσυστημάτων

3. Καθιέρωση Τακτικών Συνεδριάσεων και Αξιολογήσεων

Η τακτική συνεδρίαση του Δ.Σ. (ανά τρίμηνο) και η ετήσια δημοσίευση απολογισμού δράσεων και περιβαλλοντικών δεικτών θα διασφαλίζουν τη διαφάνεια, την κοινωνική λογοδοσία και τη δυνατότητα προσαρμογής των μέτρων διαχείρισης βάσει των πραγματικών δεδομένων.

4. Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Διαβούλευσης και Ενημέρωσης

Η ανάπτυξη μιας προσβάσιμης ηλεκτρονικής πλατφόρμας θα επιτρέπει:

- Τη συμμετοχή των πολιτών στη δημόσια διαβούλευση για μέτρα και αποφάσεις
- Την τακτική ενημέρωση για την περιβαλλοντική κατάσταση της νήσου
- Την καταγραφή παρατηρήσεων, καταγγελιών και προτάσεων από το κοινό

5. Ενίσχυση της Τοπικής Συμμετοχής και Εκπαίδευσης

Επιπλέον, προτείνεται η υλοποίηση δράσεων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, επιμόρφωσης επαγγελματιών και εθελοντικών προγραμμάτων παρακολούθησης, με στόχο την ευαισθητοποίηση και ενεργό εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας.

6. Προώθηση βιώσιμου και ήπιου τουρισμού

Εφαρμογή ορίων επισκεψιμότητας ανά ημέρα, με προτεραιότητα σε οικολογικά υπεύθυνους επισκέπτες μέσω συστήματος ηλεκτρονικής κράτησης ώστε να αποφεύγεται η υπερφόρτωση του οικοσυστήματος. Ανάπτυξη πεζοπορικών διαδρομών και πολιτιστικών μονοπατιών με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων που προσφέρουν οικοτουριστικές υπηρεσίες, με προγράμματα πιστοποίησης.

7. Εισιτήριο εισόδου και χρηματοδότηση προστασίας

Καθιέρωση ηλεκτρονικού συστήματος έκδοσης εισιτηρίων με εύκολη πρόσβαση και δικαιότερη διαχείριση των επισκεπτών. Χρήση των εσόδων για: συντήρηση μονοπατιών, καθαριότητα, φύλαξη, περιβαλλοντική έρευνα και δράσεις αποκατάστασης οικοσυστήματος.

8. Ευέλικτο σύστημα περιορισμού πρόσβασης

Υιοθέτηση εποχιακών περιορισμών, π.χ. πλήρης απαγόρευση κατά την αναπαραγωγική περίοδο σπάνιων ειδών. Συνεχής παρακολούθηση της βιοποικιλότητας μέσω επιστημονικών μελετών. Δυνατότητα αναπροσαρμογής των μέτρων με βάση τα επιστημονικά δεδομένα και τη γνώμη της τοπικής κοινωνίας.

9. Βελτίωση προσβασιμότητας και ισότιμη πρόσβαση

Ενίσχυση της δημόσιας συγκοινωνίας προς το λιμάνι της Ιεράπετρας, ώστε να διευκολύνεται η μετάβαση στο νησί χωρίς ιδιωτικά μέσα. Παροχή ειδικών εκπτώσεων ή προγραμμάτων για νεότερους, φοιτητές και ευπαθείς ομάδες. Ανάπτυξη προγραμμάτων ενημέρωσης για νεότερους επισκέπτες σχετικά με τη σημασία της προστασίας.

10. Υποστήριξη τοπικής οικονομίας με βιώσιμες πρακτικές

Ενημέρωση και εκπαίδευση επαγγελματιών στον τομέα του τουρισμού για τις απαιτήσεις του βιώσιμου τουρισμού και τη σημασία της περιβαλλοντικής προστασίας. Δημιουργία δικτύου τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών που προωθούν την τοπική ταυτότητα και μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Υποστήριξη πρωτοβουλιών που συνδυάζουν την τοπική γαστρονομία με τη βιώσιμη ανάπτυξη, όπως οικολογικές ταβέρνες και παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

Επίσης προτείνονται και οι παρακάτω δράσεις - μέτρα:

1. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση

Εκπαίδευση ξεναγών και φύλαξης με οικολογική κατάρτιση.

Ενημερωτικά υλικά και σημεία πληροφόρησης για τους επισκέπτες.

Οργανωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολεία και κοινότητες

2. Προώθηση Βιώσιμων Μορφών Τουρισμού

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση επισκεπτών, με παροχή ενημερωτικού υλικού πριν την επίσκεψη, καθώς και σήμανση στο νησί που εξηγεί τη σημασία των προστατευόμενων περιοχών. **Ανάπτυξη προγραμμάτων οικοτουρισμού**, με τη μορφή οργανωμένων ξεναγήσεων από ειδικούς, που αναδεικνύουν την οικολογική, ιστορική και πολιτιστική ταυτότητα της Χρυσής.

5. Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και Ύδρευσης

Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων (μεταφορά, ανακύκλωση, κομποστοποίηση). Τοποθέτηση στεγανών βιολογικών μονάδων για τις ανάγκες των επισκεπτών, εφόσον είναι απαραίτητο. Καμία χρήση εμφιαλωμένου νερού – προώθηση σταθμών πλήρωσης με φίλτρα. Εφαρμογή της αρχής «μηδενικό αποτύπωμα», με υποχρέωση των επισκεπτών να μεταφέρουν εκτός νησιού όλα τα απορρίμματά τους. Καθολική απαγόρευση πλαστικών μίας χρήσης, ενισχύοντας την εικόνα της Χρυσής ως οικολογικού προορισμού. Οργάνωση τακτικών δράσεων καθαρισμού, σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, σχολεία και εθελοντικές οργανώσεις.

6. Συστηματική Παρακολούθηση και Έρευνα

Εγκαθίδρυση προγράμματος μακροχρόνιας παρακολούθησης της οικολογικής κατάστασης του νησιού από πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα.

- **Ανάπτυξη δράσεων αποκατάστασης**, όπως η αναγέννηση του κεδρόδασους, η ενίσχυση των αμμοθινικών συστημάτων και η διαχείριση ξενικών ειδών.
- **Ανάπτυξη εναλλακτικών τουριστικών επιλογών στην Ιεράπετρα**, ώστε να αναπτυχθεί η τοπική οικονομία χωρίς την άμεση εξάρτηση από τον μαζικό τουρισμό στη Χρυσή.

7. Καθιέρωση «Ημέρας Χρυσής»

Θεσμοθέτηση τοπικής ημέρας ευαισθητοποίησης για τη νήσο (π.χ. ετήσια δράση ενημέρωσης, έκθεση φωτογραφίας, συζητήσεις). Συμμετοχή σχολείων και πολιτών της Ιεράπετρας, ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας και της συναισθηματικής σχέσης με το νησί.

8. Μόνιμος Φύλακας ή Φυλάκιο Περιβαλλοντικής Επιτήρησης

Παρουσία προσωπικού φύλαξης με αρμοδιότητα επιτήρησης, καταγραφής παραβάσεων και παροχής βοήθειας στους επισκέπτες. Εποχικοί δασοφύλακες ή συνεργασία με το Δασαρχείο και Λιμενικό.

Ο παρακάτω συγκριτικός πίνακας περιλαμβάνει τις βασικές μορφές εναλλακτικού τουρισμού που μπορούν να εφαρμοστούν στη Χρυσή:

Πίνακας 10: Συγκριτικός πίνακας εναλλακτικών μορφών τουρισμού για τη νήσο Χρυσή

Μορφή Τουρισμού	Σκοπός / Περιγραφή	Οφέλη	Κίνδυνοι / Ανάγκες Διαχείρισης
Οικοτουρισμός	Επίσκεψη με περιβαλλοντική εκπαίδευση και σεβασμό στη φύση	Εκπαίδευση, συνειδητοποίηση, χαμηλό αποτύπωμα	Απαραίτητος έλεγχος πλήθους και συμπεριφοράς επισκεπτών
Περιπατητικός τουρισμός	Οργανωμένα μονοπάτια και πεζοπορικές διαδρομές	Άμεση επαφή με το φυσικό τοπίο, χαμηλές απαιτήσεις υποδομών	Ανάγκη για σωστή σήμανση και αποφυγή φθοράς εδαφών
Φωτογραφικός τουρισμός	Φωτογράφιση τοπίων, ειδών, σπανίων φαινομένων	Προβολή του νησιού, χωρίς μεγάλη επιβάρυνση	Περιορισμοί σε πρόσβαση, χρήση drone και ενόχληση άγριας ζωής
Birdwatching	Παρατήρηση πουλιών με κιάλια και καταγραφή ειδών	Προσέλκυση εξειδικευμένου κοινού, μη παρεμβατικός	Προστασία ευαίσθητων περιοχών αναπαραγωγής
Θαλάσσιος ήπιος τουρισμός	Κωπηλασία, παρατήρηση θαλάσσιας ζωής, κολύμπι σε επιλεγμένες περιοχές	Εμπειρία χωρίς ρύπανση, χωρίς ανάγκη για υποδομές	Αυστηροί κανόνες για αγκυροβόλια, πλαστικά, ψάρεμα

Πολιτιστικός τουρισμός	Γνωριμία με ιστορικά και αρχαιολογικά στοιχεία	Εμπλουτισμός εμπειρίας, σύνδεση με το παρελθόν	Περιορισμός επισκεψιμότητας για αποφυγή φθοράς
Εθελοντικός τουρισμός	Συμμετοχή σε δράσεις προστασίας και παρακολούθησης	Χαμηλό κόστος, προσφορά στο περιβάλλον και κοινωνία	Καθοδήγηση από ειδικούς, επιτήρηση δράσεων
Εκπαιδευτικός τουρισμός	Εκπαιδευτικές εκδρομές μαθητών/φοιτητών με θεματική περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	Συνειδητή επαφή νέων με την οικολογία, ευαισθητοποίηση	Έλεγχος ομάδων, αποφυγή υπερφόρτωσης

Η υλοποίηση της παρούσας πρότασης θα συμβάλει καθοριστικά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της Χρυσής, στην διατήρηση της βιοποικιλότητας και στην ανάπτυξη βιώσιμων μορφών τουρισμού. Με την κατάλληλη συνεργασία φορέων, τοπικής κοινωνίας και επιστημονικής κοινότητας, η Χρυσή μπορεί να αποτελέσει πρότυπο αειφόρου διαχείρισης και παράδειγμα προστασίας νησιωτικού οικοσυστήματος προς όφελος τόσο του φυσικού περιβάλλοντος όσο και της τοπικής κοινωνίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Ανδριώτης, Κ. (2005). *Τουριστική Ανάπτυξη & Σχεδιασμός*. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.

Βασιλειάδης, Χ.Α. (2009). *Η Διοικητική και το Μάρκετινγκ των Τουριστικών Προορισμών*. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.

Βέργος, Σ., Ευθυμίου, Γ., Καβράκη, Α. και Συρακούλης, Κ. (2012). ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΡΥΜΩΝ ΒΙΚΟΥ – ΑΩΟΥ ΚΑΙ ΠΙΝΔΟΥ. *5ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «Περιβαλλοντικής Πολιτικής & Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών»,* 25-27 Μαΐου, Μυτιλήνη.

Βώκου, Δ. (2012). ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΦΥΣΗ 2000. *5ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «Περιβαλλοντικής Πολιτικής & Διαχείρησης προστατευόμενων περιοχών»,* 25-27 Μαΐου, Μυτιλήνη.

Δασκαλάκης, Π., Μυλωνάκης, Ε., Βουμβουλάκης, Χ. και Τσαντηράκη, Σ. (2013). Νήσος Χρυσή: Η διαμαντόπετρα της Μεσογείου και η αειφορική της διαχείριση. *Τριήμερο Πανελλήνιο Σεμινάριο Εκπαιδευτικών «Το δίκτυο Τουρισμός και Περιβάλλον στα χρόνια της Αειφορίας»,* 29-31 Μαρτίου, Ηράκλειο, Κρήτη.

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2009). ΦΕΚ 530-19.10.2009 - Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου – Γ.Π.Σ (πρώην ΣΧΟΟΑΠ) Δήμου Ιεράπετρας Νομού Λασιθίου.

Ζυγάκη, Α. (2014). Τουρισμός και περιβάλλον: Διαχείριση, ανάδειξη και προώθηση των περιοχών Natura 2000 του δήμου Ιεράπετρας Κρήτης.

Ηλιάδου, Κ., Λυμπέρη, Χ., & Νίτσα, Α. (2017). Φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και ευαισθητοποίηση πολιτών: αποτύπωση και αξιολόγηση των προσφερόμενων προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Ιωακειμίδης, Π., & Δαφνής, Α. (2023). Οργανισμοί Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού (DMMO) και Φορείς Διαχείρισης της Πολιτισμικής Κληρονομιάς.

Σύσταση και καλές πρακτικές. *Culture-Journal of Culture in Tourism, Art & Education*, *3*(2).

Κοκκώσης, Χ., Τσάρτας, Π. και Γκρίμπα, Ε. (2011). *ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ. ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΝΕΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Κοκκώσης, Χ. και Τσάρτας, Π. (2001). *Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Λαγός, Δ. (2005). *Τουριστική Οικονομική*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Middleton, V. και Hawkins, R. (2004). *Τουριστικό Μάρκετινγκ για Βιώσιμη Ανάπτυξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Οικονομάκης, Ν. Γ. (2017). *Περιοχές δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα: οικολογικές, τεχνικές και νομικές διαστάσεις* (Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).

Πανούση, Κ. (2022). Το νομικό καθεστώς των προστατευόμενων περιοχών και η εφαρμογή του στην Ελλάδα.

Παντής, Ι. (2012). ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**.** *5ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ. «Περιβαλλοντικής Πολιτικής & Διαχείρησης προστατευόμενων περιοχών»,* 25-27 Μαΐου, Μυτιλήνη.

Παραγκαμιάν, Κ. (1996). *Μελέτη για την οικολογική διαχείριση της νήσου Χρυσής (Γαϊδουρονήσι) Ιεράπετρα, Κρήτη*. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ.

Ταλιούρης, Ε. και Τριχάς, Ν. (2020). Η Ευρωπαϊκή πολιτική για την αειφόρο ανάπτυξη και την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα: η πολιτική διάσταση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, η διακυβέρνηση και οι στόχοι του 2030. *21ο Επιστημονικό Συνέδριο του Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων «Η περιφερειακή επιστήμη, το μέλλον της και οι προκλήσεις στα πεδία της έρευνας και της εφαρμογής»*, 16-17 Οκτωβρίου, Ηράκλειο, Ελλάδα.

Ταμπάκης, Β. (2008). *Η προστασία και η ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος σε σχέση με την τουριστική ανάπτυξη στο νησί της Σκιάθου* (Doctoral dissertation, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ). Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων)

Τριχάς, Ν. (2017). Τουριστική ανάπτυξη και διαχείριση προστατευόμενων περιοχών: Η περίπτωση της Νήσου Χρυσής, Ιεράπετρα Κρήτης. Στο: Π. Λύτρας, Π.

Τσάρτας (Επιμ.). *Τουρισμός, Τουριστική Ανάπτυξη, Συμβολές Ελλήνων Επιστημόνων* (σελ. 53-61). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Τσάρτας, Π., Σταυρινούδης, Θ., Ζαγκότση, Σ., Κυριακάκη, Α. και Βασιλείου, Μ. (2010). *Τουρισμός και Περιβάλλον*. Αθήνα: WWF Ελλάς.

Τσάρτας, Π. (1996). Αειφορική ανάπτυξη και τουρισμός: προβληματισμοί και προτάσεις για ένα διαφορετικό τύπο τουριστικής ανάπτυξης. Στο: Κ. Λάσκαρις (επιμ.) *Sustainable Development: θεωρητικές προσεγγίσεις μιας κρίσιμης έννοιας*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπασωτηρίου.

Τσάρτας, Π. (2010). *Ελληνική Τουριστική Ανάπτυξη. Χαρακτηριστικά, Διευκρινήσεις, Προτάσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Β. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Apostolopoulou, E., Drakou, E. G. & Pediaditi, K. (2012). Participation in the management of Greek Natura 2000 sites: Evidence froma cross-level analysis. *Journal of Environmental Management*

Bateman, I. J., Harwood, A. R., Mace, G. M., Watson, R. T., Abson, D. J., Andrews, B., ... & Termansen, M. (2013). Bringing ecosystem services into economic decision-making: land use in the United Kingdom. *science*, *341*(6141), 45-50.

Bachvarov, M. (1999). Troubled sustainability: Bulgarian seaside resorts. *Tourism Geographies*, 1(2): 192-203.

Belias, D., Rossidis, I., Ntalakos, A and Trihas, N. (2023). Future of Sustainable Tourism: Opportunities in Health, Sports, Alternative Tourism, and Analysis of How Sustainable Tourism Will Be Shaped Post COVID-19. In: A. Masouras, C. Papademetriou, D. Belias, S. Anastasiadou (Eds.) *Sustainable Growth Strategies for Entrepreneurial Venture Tourism and Regional Development* (pp. 77-92). IGI Global.

Berriet-Solliec, M., Lataste, F., Lépicier, D., & Piguet, V. (2018). Environmentally and socially beneficial outcomes produced by agro-pastoral systems in the Cévennes National Park (France). *Land Use Policy*, *78*, 739-747.

Benedek, K. (2018). Aspects in Romanian nature conservation-a review. *Environmental Engineering and Management Journal*, *17*(1), 95-106.

Bouwma, I. M., Kamphorst, D. A., Beunen, R., & Van Apeldoorn, R. C. (2008). *Natura 2000 Benchmark: a comparative analysis of the discussion on*

Natura 2000 management issues (No. 90). Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu.

Bramwell, B. & Lane, B. (2011). Critical research on the governance of tourism and sustainability. *Journal of Sustainable Tourism*, 19(4-5): 411-421.

Brem, A. (2018). *The Regional Identities of the Mont Ventoux-Region, France: Managing and valuing Roman archaeological heritage* (Doctoral dissertation).

Braun, V. (2020). The Nature Park movement in Austria–from recreational areas to (wards) model regions for sustainable development. *Journal on Protected Mountain Areas Research*, *12*(1), 64-69.

Bird, Á. (2023). Place-based learning initiatives in the Burren. In *Encountering Ideas of Place in Education* (pp. 65-77). Routledge.

Evans, D. (2012). Building the European union's Natura 2000 network. *Nature conservation*, *1*, 11-26.

Gómez-Baggethun, E., Martín-López, B., Lomas, P., Zorrilla, P., & Montes, C. (2011). Evolution of ecosystem services in a Mediterranean cultural landscape: Doñana case study, Spain (1956-2006). *Biodiversity*, 27-46.

Castellani, V. & Sala, S. (2010). Sustainable performance index for tourism policy development. *Tourism Management*, 31(6): 871-880.

Cernat, L. & Gourdon, J. (2012). Paths to success: Benchmarking cross-country sustainable tourism. *Tourism Management*, 33(5): 1044-1056.

Chiarucci, A., Bacaro, G., & Rocchini, D. (2008). Quantifying plant species diversity in a Natura 2000 network: old ideas and new proposals. *Biological Conservation*, *141*(10), 2608-2618.

Crofts, R. (2014). The European Natura 2000 protected area approach: A practitioner's perspective. *Parks*, *20*(1), 75-86.

Driml, S., & Common, M. (1995). Economic and financial benefits of tourism in major protected areas. *Australian Journal of Environmental Management*, *2*(1), 19-29.

Dawson, N., Martin, A., & Danielsen, F. (2018). Assessing equity in protected area governance: approaches to promote just and effective conservation. *Conservation Letters*, *11*(2), e12388.

Jackson, A. L. (2018). *Conserving Europe's wildlife: law and policy of the Natura 2000 Network of protected areas*. Routledge.

Kati, V., Hovardas, T., Dieterich, M., Ibisch, P. L., Mihok, B., & Selva, N. (2015). The challenge of implementing the European network of protected areas Natura 2000. *Conservation Biology*, *29*(1), 260-270.

Kazakis, G., Ghosn, D., & Remoundou, E.(2010). "Actions for the conservation of coastal dunes with Juniperus spp. In Crete and the South Aegean (Greece)". *Mediterranean Agronomic Institute of Chania (MAICh).*

Kinderis, R. (2010). Adaptation of Social Tourism as of Alternative form of Tourism in Eurupe. *GeoJournal of Tourism and Geosites*, *1*(5), 7-15.

Kullman, L. (2021). Largest rises of Swedish treelines, consistent with climate change since the early-20th century. *Challenging Issues on Environment and Earth Science*, *6*, 1-38.

Langholz, J. A., & Krug, W. (2004). New forms of biodiversity governance: non-state actors and the private protected area action plan. *Journal of International Wildlife Law and Policy*, *7*(1-2), 9-29.

Lagos, D. & Stamatiou, E. (2006). Sustainable Tourism Development through Endogenous Growth Models. *European Regional Science Association (ERSA) conference*.

Liu, Z. (2003). Sustainable tourism development: A critique. *Journal of sustainable tourism*, *11*(6), 459-475.

Lundmark, L. J., Fredman, P., & Sandell, K. (2010). National parks and protected areas and the role for employment in tourism and forest sectors: A Swedish case. *Ecology and Society*, *15*(1).

Pigram, J. J. (1980). Environmental implications of tourism development. *Annals of Tourism Research*, *7*(4), 554-583.

Pellegrino, D., Schirpke, U., & Marino, D. (2017). How to support the effective management of Natura 2000 sites?. *Journal of Environmental Planning and Management*, *60*(3), 383-398.

Maier, P., Klein, O., & Schumacher, K. P. (2020). Ecological benefits through alternative food networks? Prospects of regional barley-malt-beer value chains in Bavaria, Germany. *Journal of Cleaner Production*, *265*, 121848.

Moser, D., Reiter, K., Gottfried, M., Plutzar, C., & Köppel, C. (2000). Rapid Biodiversity Assessment for the Alps Ecoregion.

Möckel, S. (2017). The European ecological network “Natura 2000” and the appropriate assessment for projects and plans under Article 6 (3) of the Habitats Directive. *Nature Conservation*, *23*, 1-29.

Müller, D. K. (2013). National Parks for Tourism Development in Sub-Arctic Areas: Curse or Blessing? The Case of a Proposed National Park in Northern Sweden. *New issues in polar tourism: Communities, environments, politics*, 189-203.

Ratcliffe, P., & Staines, B. (2003). Deer management requirements for the delivery of Natura 2000 objectives in Atlantic oakwoods. *Restoring Natura Forest Habitats*, 35-38.

Rackham, O., & Moody, J. (1996). *The making of the Cretan landscape*. Manchester University Press.

Skagias, K., Belias, D., Rossidis, I., Ntalakos, A. and Trihas, N. (2023). Development of Greece as a Sustainable Destination: The Case of Mykonos Island. *6th International Conference on Tourism Research (ICTR)*, 8-9 June, Pafos, Cyprus.

Smith-Barneveld, C., Pellis, A., During, R., & Lamers, M. (2021). Towards sustainable tourism practices in National Parks: Exploring lessons learned from diverse European approaches.

Sharpley, R. (2009). *Tourism development and the environment: Beyond sustainability?*. Routledge.

Spilanis, I. & Vayanni, H. (2004). Sustainable Tourism: Utopia or Necessity? The Role of New Forms of Tourism in the Aegean Islands. *In*: B. Bramwell (ed.) *Coastal Mass Tourism: Diversification and Sustainable Development in Southern Europe*. Clevedon, UK: Channel View Publications.

Stanciu, E., & Ioniță, A. (2014). Governance of protected areas in Eastern Europe. *Overview on different governance types, case-studies and lessons. Bfn-Skripten*, *360.*

STANCIU, M., BLAJ, R., & DUMITRU, M. (2014). Promoting Natura 2000 network benefits for local communities by practicing ecotourism and agrotourism. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture & Rural Development*, *14*(1).

Taliouris, E. and Trihas, N. (2025). Sustainability and responsibility as aspects in European tourism policy framework and the potential for tourism sector in Greece. *International Scientific Congress*, 22-23 February, Istanbul, Turkiye.

Taliouris, E. and Trihas, N. (2021). The EU Political Framework for SDGs 2030 and its Implications to Greece in Political CSR and Development Activities. *HAPSc Policy Briefs Series, 2*(1), 175-181.

Taliouris, E. and Trihas, N. (2017). Public Policy for Corporate Social Responsibility and Governance for Sustainable Tourism Development in Greece. *Business Ethics and Leadership*, *1*(4), 49-57.

Trihas, N. and Tzouliadaki, K. (2024). Prospects for the Development of Geotourism in Crete, Greece. *Prace I Studia Geograficzne - Studies in Geography*, 69(4), 29-45.

Trihas, N., Perakakis, E., Venitourakis, M., Mastorakis, G. and Kopanakis, I. (2013). Destination Marketing using Multiple Social Media: The Case of 'Visit Ierapetra'. *Tourism Today*, *13*, 114-126.

Tsartas, P. (2003). Tourism Development in Greek Insular and Coastal Areas: Sociocultural Changes and Crucial Policy Issues. *Journal of Sustainable Tourism*, 11(2&3): 116-132.

Tsartas, P., Manologlou, E., & Markou, A. (2001). Domestic tourism in Greece and special interest destinations: the role of alternative forms of tourism. *Anatolia*, *12*(1), 35-42.

Valachis, I. and Trihas, N. (2025). Tourist Awareness in Tourism Development: Case Study of the City of Veria, Greece. In: R. Alkier, G. Catenazzo, V. Milojica, A. Zajac (Eds.) *Cases on Effective Destination Management* (pp. 57-82). IGI Global.

Valachis, I., Trihas, N. and Perakakis, E. (2024). Innovative Initiatives in Destination Management to Achieve Sustainable Tourism Development. *International Scientific Congress*, 20-21 December, Istanbul, Turkiye.

Valachis, I. and Trihas, N. (2024). The role of tourism awareness and local community involvement in achieving tourism sustainability: The case of Veria, Greece. *1st INTOCUS International Conference "Tourism and Cultural Heritage: Resilience, Sustainability and Transformation"*, 8-9 March, Athens, Greece.

Verschuuren, J. (2014). Connectivity: is Natura 2000 only an ecological network on paper?. In *The Habitats Directive in Its EU Environmental Law Context* (pp. 303-320). Routledge.

Votsi, N. E. P., Mazaris, A. D., Kallimanis, A. S., & Pantis, J. D. (2014). Natural quiet: An additional feature reflecting green tourism development in conservation areas of Greece. *Tourism Management Perspectives*, *11*, 10-17.

Warner, M. (1997). 'Consensus' participation: an example for protected areas planning. *Public Administration and Development: The International Journal of Management Research and Practice*, *17*(4), 413-432.

Weaver, D. (2006). *Sustainable Tourism: Theory and Practice*. Oxford: Elsevier

Zisenis, M. (2017). Is the Natura 2000 network of the European Union the key land use policy tool for preserving Europe's biodiversity heritage?. *Land Use Policy*, *69*, 408-416.

Zouganeli, S., Trihas, N., Antonaki, M. and Kladou, S. (2012). Aspects of Sustainability in the Destination Branding Process: A Bottom-up Approach. *Journal of Hospitality Marketing and Management*, *21*(7), 739-757.

Γ. ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής (2014), *ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000, Κατάλογος Τόπων* , Πηγή από το Διαδίκτυο: https://ypen.gov.gr/perivallon/viopoikilotita/diktyo-natura-2000/ [πρόσβαση: 10 /09/24].

Natura2000 (2014), *Network Viewer, Χάρτες*, Πηγή από το Διαδίκτυο: http://natura2000.eea.europa.eu/#,[πρόσβαση: 11/09/24].

WWF (2014), *Οικοσκόπιο, Χάρτες*, Πηγή από το Διαδίκτυο: http://www.oikoskopio.gr/ , [πρόσβαση: 12/09/24].

junicoast (2009-2014), *Ν. Χρυσή, Φωτογραφίες*, Πηγή από το Διαδίκτυο:http://www.junicoast.gr/, [πρόσβαση: 15/09/24].

Biodiversity (2010), *Βιοποικιλότητα στην Ελλάδα*, Πηγή από το Διαδίκτυο: https://biodiversity-greece.gr/[πρόσβαση: 15/09/24].

europa.eu (2011), *Φυσικοί οικότοποι (Natura 2000),* Σύνοψη της νομοθεσίας της ΕΕ, Πηγή από το Διαδίκτυο: http://europa.eu/legislation_summaries/environment/nature_and_biodiversity/l28076_el.htm , [πρόσβαση: 14 /08/24].

Όμιλος Φίλων του Δάσους Ν. Φθιώτιδας, (2011). *Προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, ανάπτυξη και τοπικές κοινωνίες.*omfidas-lamias.gr, 2011.Διαθέσιμο στο Διαδίκτυο: https://ofd.gr/, [πρόσβαση: 12/08/24].

Natura 2000 Συνεργασία για την προστασία της φύσης, (2009). *Natura 2000-μέρος ενός ζωντανού τοπίου.* ec.europa.eu,2009. Διαθέσιμο στο Διαδίκτυο: http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/conservation/el.pdf , [πρόσβαση: 12/09/24].

Europa(2011), Σύνοψη της νομοθεσίας της Ε, Φυσικοί οικότοποι (Natura 2000), *Βιογεωγραφικές περιφέρειες*, Πηγή από το Διαδίκτυο: http://europa.eu/legislation_summaries/environment/nature_and_biodiversity/l28076_el.htm , [πρόσβαση: 12 /08/24].

Ypeka (2009),ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000,*Η εφαρμογή του Δικτύου στην Ελλάδα,* Πηγή από το Διαδίκτυο: http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432, [πρόσβαση: 12 /08/24].

ypeka(2009), *ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ*, Πηγή από το Διαδίκτυο: https://ypen.gov.gr/perivallon/viopoikilotita/nomothesia/ , [πρόσβαση: 14 /09/24].

ypeka(2009), *ΕΠΙΤΡΟΠΗ "ΦΥΣΗ 2000"* , Πηγή από το Διαδίκτυο: https://ypen.gov.gr/perivallon/viopoikilotita/epitropi-fysi-2000/ , [πρόσβαση: 17 /6/13].

Σμπώκος,Γ.(2009). *ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΤΟΠΟΥ 2250* ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ*. junicoast.gr, ΧΑΝΙΑ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009. Διαθέσιμο στο Διαδίκτυο: http://www.junicoast.gr/documents/0000/0018/LIFE_07_NAT_GR_000296_Deliverable_%CE%91.9.1.pdf, [πρόσβαση: 16/08/24].

Filotis (2011), *Στοιχεία Τόπου, Νήσος Χρυσή*, Πηγή από το Διαδίκτυο:

Junicoast (2009-2014), *Το πρόγραμμα, Νήσος Χρυσή*, Πηγή από το Διαδίκτυο:

http://www.junicoast.gr/el/sites/chrysi , [πρόσβαση :20 0/8/24].

Junicoast (2009-2014), *ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ,Νήσος Χρυσή*, Περιγραφή του οικοτόπου στη Χρυσή, Οικότοπος προτεραιότητας 2250*, Πηγή από το Διαδίκτυο:http://www.junicoast.gr/el/the_project/info_on_priority_habitat_2250*, [πρόσβαση: 24 /08/24].

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης (2021), *Απαντήσεις σε κρίσιμα ερωτήματα για τη νήσο Χρυσή,* Πηγή από το Διαδίκτυο**:**
https://www.apdkritis.gov.gr/el/%CE%95%CE%91%CE%A7%CE%A1%CE%A5%CE%A3%CE%97 , [πρόσβαση: 20/7/24].

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης (2021), *Σχέδιο Δράσης για την νήσο Χρυσή*, Πηγή από το Διαδίκτυο:
https://www.apdkritis.gov.gr/el/%CE%A3%CE%94%CE%9D%CE%A7%CE%A1%CE%A5%CE%A3%CE%97 , [πρόσβαση: 21/7/24].

Hxonews.gr (16/04/2024), *Νήσος Χρυσή |Τι θα ισχύσει φέτος για τους επισκέπτες*, Πηγή από το Διαδίκτυο : **https://www.hxonews.gr/article/nhsos-xrysh-or-ti-tha-isxysei-fetos-gia-toys-episkeptes** , [πρόσβαση: 22/7/24].

Greenagenda (20/8/2024) Περιβάλλον, *Το σχέδιο δράσης για τη νήσο Χρυσή: Η ξήρανση των δέντρων-θάμνων και το νερό,* Πηγή από το Διαδίκτυο :
https://greenagenda.gr/%CF%84%CE%BF-%CF%83%CF%87%CE%AD%CE%B4%CE%B9%CE%BF-%CE%B4%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7-%CE%BD%CE%AE%CF%83%CE%BF-%CF%87%CF%81%CF%85%CF%83%CE%AE-%CE%B7-%CE%BE%CE%AE/
[πρόσβαση: 25/8/24].

Nomoskopio (11-08-2015),Απόφαση 2548/2015: *Απόφαση για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού λειτουργίας της νήσου Χρυσής Δήμου Ιεράπετρας Κρήτης*, (ΦΕΚ 1678/Β/2015), Πηγή από το Διαδίκτυο :
https://nomoskopio.gr/a_2548_15.php?toc=0&printWindow& [πρόσβαση: 27/8/24].

Cretaone (5-09-2024), Τι αλλαγές φέρνει στη Χρυσή η διαχείριση από τον ΟΦΥΠΕΚΑ, Πηγή από το Διαδίκτυο :
https://cretaone.gr/ti-allages-fernei-sti-chrysi-i-diacheirisi-apo-ton-ofypeka/,
[πρόσβαση: 10/9/24].

Radiolasithi (5-9-2024) Τι αλλαγές φέρνει στη Χρυσή η διαχείριση από τον ΟΦΥΠΕΚΑ - Ο Γ. Μητσόπουλος εξηγεί στο Ράδιο Λασίθι Πηγή από το Διαδίκτυο :

https://radiolasithi.gr/ti-allages-fernei-sti-chrysi-i-diacheirisi-apo-ton-ofypeka-o-mitsopoylos-exigei-sto-radio-lasithi/ [πρόσβαση: 10/9/24].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ερωτηματολόγιο της έρευνας

Απόψεις και αντιλήψεις των κατοίκων του Δήμου Ιεράπετρας για την διαχείριση της Νήσου Χρυσής (Γαϊδουρονήσι)

Η έρευνα αυτή πραγματοποιείται στα πλαίσια εκπόνησης διπλωματικής εργασίας στο Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου. Απευθύνεται σε κατοίκους του Δήμου Ιεράπετρας. Η συμμετοχή σας είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ολοκλήρωση της έρευνας και σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας. Θα ήθελα να τονίσω ότι το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και ότι όλες οι απαντήσεις που θα δώσετε θα θεωρηθούν εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον σκοπό της έρευνας.

Με εκτίμηση,
Αιμιλία Ζυγάκη

1. **Πόσες φορές έχετε επισκεφτεί τη Νήσο Χρυσή;**
   - ☐ Καμία
   - ☐ Μία
   - ☐ Δύο
   - ☐ Τρεις
   - ☐ Περισσότερες από τρεις

2. **Με ποιο μέσο επισκεφτήκατε τη Νήσο Χρυσή;**
   - ☐ Με το πλοιάριο της γραμμής
   - ☐ Με ιδιωτικό σκάφος
   - ☐ Και με τους δύο τρόπους
   - ☐ Δεν την έχω επισκεφτεί

3. **Εάν επισκεφτήκατε στο παρελθόν τη Χρυσή, ποιες από τις παρακάτω δραστηριότητες κάνατε;**
   - ☐ Κολύμπι / Ηλιοθεραπεία
   - ☐ Κατασκήνωση
   - ☐ Πικ-νικ
   - ☐ Θαλάσσια σπορ
   - ☐ Παρακολούθηση πανίδας / χλωρίδας
   - ☐ Καταδύσεις
   - ☐ Γεύμα στην ταβέρνα
   - ☐ Ψάρεμα
   - ☐ Πεζοπορία / εξερεύνηση
   - ☐ Συλλογή κογχυλιών
   - ☐ Άναμμα φωτιάς / μπάρμπεκιου
   - ☐ Επίσκεψη σε αρχαιότητες

☐ Επίσκεψη στο Ναό Αγίου Νικολάου
☐ Άλλο:…….

4. **Γνωρίζετε ότι η Νήσος Χρυσή είναι ενταγμένη στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί προστατευόμενη περιοχή;**
☐ Ναι
☐ Όχι

5. **Γνωρίζετε ότι τα τελευταία χρόνια η Νήσος Χρυσή είναι κλειστή για τους επισκέπτες;**
☐ Ναι
☐ Όχι

6. **Πόσο ενημερωμένος/η θεωρείτε ότι είστε για τις ενέργειες των αρχών σχετικά με την προστασία και διαχείριση της Χρυσής;**
☐ Καθόλου ενημερωμένος/η
☐ Λίγο ενημερωμένος/η
☐ Αρκετά ενημερωμένος/η
☐ Πολύ ενημερωμένος/η
☐ Πάρα πολύ ενημερωμένος/η

7. **Ποιος φορέας θα έπρεπε κατά τη γνώμη σας να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της Νήσου Χρυσής;**
☐ Δήμος Ιεράπετρας
☐ Περιφέρεια Κρήτης
☐ Δασαρχείο
☐ Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης
☐ Όλοι οι παραπάνω μαζί
☐ Άλλο:……

8. **Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις;**

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Η Νήσος Χρυσή αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα τουριστικά αξιοθέατα του Δήμου Ιεράπετρας	☐	☐	☐	☐	☐
Το περιβάλλον της Χρυσής έχει υποστεί ανεπανόρθωτη ζημιά	☐	☐	☐	☐	☐
Η περιβαλλοντική καταστροφή στη Χρυσή είναι αποτέλεσμα της ανεξέλεγκτης ανθρώπινης δραστηριότητας	☐	☐	☐	☐	☐

Η εστίαση αποκλειστικά στα οικονομικά οφέλη από την εκμετάλλευση της Χρυσής έφεραν την οικολογική καταστροφή του νησιού	☐	☐	☐	☐	☐
Οι ανθρώπινες δραστηριότητες στο παρελθόν στη Χρυσή ήταν ανεξέλεγκτες και μη ελεγχόμενες	☐	☐	☐	☐	☐
Το κλείσιμο της Χρυσής για τους επισκέπτες ήταν απαραίτητο για την προστασία του περιβάλλοντος	☐	☐	☐	☐	☐
Το κλείσιμο της Χρυσής θα μειώσει την τουριστική κίνηση στην Ιεράπετρα	☐	☐	☐	☐	☐
Το κλείσιμο της Χρυσής θα επηρεάσει αρνητικά την οικονομία της Ιεράπετρας	☐	☐	☐	☐	☐
Το κλείσιμο της Χρυσής δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα για την αναβίωση του περιβάλλοντος στο νησί	☐	☐	☐	☐	☐
Το κλείσιμο της Χρυσής πρέπει να είναι μόνιμο μέχρι να αναγεννηθεί το περιβάλλον	☐	☐	☐	☐	☐
Θα μπορούσε να βρεθεί μία λύση ώστε να επιτρέπεται η περιορισμένη πρόσβαση στη Χρυσή υπό όρους	☐	☐	☐	☐	☐
Οι ντόπιοι θα έπρεπε να εξαιρεθούν από την απόφαση απαγόρευσης επίσκεψης στη Χρυσή	☐	☐	☐	☐	☐
Οι απόψεις των ντόπιων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις μελλοντικές αποφάσεις για τη Χρυσή	☐	☐	☐	☐	☐
Η διαχείριση της Νήσου Χρυσής διαχρονικά έχει αποτύχει	☐	☐	☐	☐	☐
Πρέπει να ληφθούν ακόμα πιο αυστηρά μέτρα για την προστασία της Χρυσής	☐	☐	☐	☐	☐
Όταν ανοίξει ξανά η Χρυσή θα πρέπει να μπουν αυστηροί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών και τις δραστηριότητες που επιτρέπονται στο νησί	☐	☐	☐	☐	☐
Όταν ανοίξει ξανά η Νήσος Χρυσή θα την επισκεφτώ με την πρώτη ευκαιρία	☐	☐	☐	☐	☐
Η Χρυσή θα μπορούσε να γίνει βιώσιμος τουριστικός προορισμός με τη σωστή διαχείριση	☐	☐	☐	☐	☐
Η τουριστική ανάπτυξη της Χρυσής πρέπει να βασιστεί σε ένα ήπιο μοντέλο και τις	☐	☐	☐	☐	☐

εναλλακτικές μορφές τουρισμού (π.χ. οικοτουρισμός)					
Στη Χρυσή πρέπει να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις εναλλακτικού τουρισμού (μονοπάτια, καταφύγια, σημεία παρατήρησης, κλπ.)	☐	☐	☐	☐	☐
Πρέπει να δοθεί έμφαση στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των ντόπιων και των επισκεπτών της Χρυσής	☐	☐	☐	☐	☐
Ο ρόλος των περιβαλλοντικών οργανώσεων είναι σημαντικός στη διαχείριση της Χρυσής	☐	☐	☐	☐	☐
Θα πρέπει να μπει εισιτήριο στους επισκέπτες της Χρυσής και τα έσοδα να διατεθούν στην προστασία του περιβάλλοντος του νησιού	☐	☐	☐	☐	☐
Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας μόνιμος φορέας διαχείρισης της Νήσου Χρυσής	☐	☐	☐	☐	☐

9. Φύλο:	☐ Άνδρας ☐ Γυναίκα ☐ Άλλο
10. Ηλικία:	☐18-24 ☐25-34 ☐35-44 ☐45-60 ☐ Άνω των 60
11. Οικογενειακή κατάσταση:	☐ Ανύπαντρος/η ☐ Παντρεμένος/η ☐ Διαζευγμένος/η - Χήρος/α
12. Επίπεδο εκπαίδευσης:	☐ Δημοτικό ☐ Γυμνάσιο / Λύκειο ☐ ΙΕΚ / Κολέγιο ☐ Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ ☐ Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό

Σας ευχαριστώ για το χρόνο σας!!!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Νομοθεσία για τη νήσο Χρυσή

Signature Not Verified
Digitally signed by GEORGIOS TSIPIS
Date: 2022.03.24 14:55:47 EEST
Reason: Signed PDF (embedded)
Location: Athens, Ethniko Typografio

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

24 Μαρτίου 2022 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **1414**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1 Θέσπιση εισιτηρίου εισόδου στον Εθνικό Δρυμό Σαμαριάς.

2 Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2022.

3 Προσθήκη τμημάτων σπουδών μουσικής σχολής/ωδείου με την επωνυμία «ΗΧΩ».

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/26828/406 (1)

Θέσπιση εισιτηρίου εισόδου στον Εθνικό Δρυμό Σαμαριάς.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (Α' 25) και ιδίως την παρ. 2 του άρθρου 8.

2. Τον ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 92) και ιδίως την περ. ζ της παρ. 1 του άρθρου 31.

3. Το άρθρο 9 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 60), με βάση το οποίο οι περιοχές «Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς - Φαράγγι Τρυπητής - Ψιλάφι - Κουστογέρακο» με κωδικό GR4340014 και «Λευκά Όρη και παράκτια ζώνη» με κωδικό GR4340008 ανήκουν στο δίκτυο Natura 2000 ως «Ζώνη Ειδικής Προστασίας» και «Ειδική Ζώνη Διατήρησης», αντίστοιχα όπου εντάσσεται ο Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς.

4. α. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

β. Τον ν.δ. 356/1974 «Κώδικας Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων» (Α΄ 90).

5. Το π.δ. 70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων… Μετονομασία…. και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Τουρισμού» (Α' 114).

6. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 160).

7. Το π.δ. 62/2020 «Διορισμός Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 155).

8. Το π.δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).

9. Την υπ' αρ. 70/30-10-2020 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β' 4805).

10. Την υπ' αρ. 35/20.1.2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γεώργιο Αμυρά» (Β' 178).

11. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/11837/1140/08.02.2022 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση καθηκόντων Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Υ.Ο.Δ.Δ. 76).

12. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/11835/1139/08.02.2022 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Υ.Ο.Δ.Δ. 76).

13. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/82834/3077/7.9.2021 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έναρξη άσκησης όλων των αρμοδιοτήτων του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία "Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής" (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.), σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 43 του ν. 4685/2020 (Α' 92)» (Β' 4180).

14. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/9964/419/3.2.2022 (Β΄ 965) απόφαση κατάργησης του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς - Δυτικής Κρήτης» .

15. Το υπ’ αρ. 339/19-01-2022 πρακτικό του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ αναφορικά με τη θέσπιση εισιτηρίου στον Εθνικό Δρυμό Σαμαριάς.

16. Την υπ’ αρ. 937/16-12-2021 επιστολή του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς και Δυτικής Κρήτης προς τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και ενέργειας όπου αναφέρεται η αναγκαιότητα θέσπισης κοινής υπουργικής απόφασης για την εφαρμογή και τα έσοδα του εισιτηρίου, για την εύρυθμη λειτουργία του φαραγγιού (υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/121744/308/08-02-2022).

17. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/16696/420 από 21-02-2022 εισήγηση της ΓΔΟΥ από την οποία προκύπτει ότι από τις κανονιστικές διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός της παρούσας είναι η καθιέρωση εισιτηρίου επίσκεψης στην περιοχή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου με κωδικό GR3430014 και ονομασία «Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς - Φαράγγι Τρυπητής - Ψιλάφι - Κουστογέρακο» και στην περιοχή με κωδικό GR4340008 και ονομασία «Λευκά Όρη και παράκτια ζώνη». Το εισιτήριο επίσκεψης θα αποτελεί πόρο του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.) του άρθρου 27 του ν. 4685/2020 (Α΄92) και θεσπίζεται για τις αυξημένες ανάγκες που αφορούν τον έλεγχο και τη διαχείριση της επισκεψιμότητας του φαραγγιού της Σαμαριάς.

Άρθρο 2
Ορισμοί

1. «Περιοχή Κάλυψης»: Τα όρια του Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς που εμπίπτει εντός της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 με κωδικό GR4340014, και ονομασία «Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς - Φαράγγι Τρυπητής - Ψιλάφι - Κουστογέρακο» και εντός της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης με κωδικό GR4340008 και ονομασία «Λευκά Όρη και παράκτια ζώνη» όπως αυτές απεικονίζονται και τηρούνται στα ενιαία χαρτογραφικά υπόβαθρα του Ν.Π.Δ.Δ. «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» και στο Κεντρικό Αποθετήριο Δεδομένων (CDR) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος.

2. «Εισιτήριο»: το τίμημα που καλούνται να πληρώσουν οι χρήστες της περιοχής κάλυψης προκειμένου να προβούν σε μια ή περισσότερες δραστηριότητες, όπως: η διέλευση, η επίσκεψη και η επαγγελματική δραστηριότητα.

3. «Θέση εισόδου»: Τα δύο σημεία εισόδου: α) Βόρεια είσοδος: η θέση Ξυλόσκαλο στον Ομαλό και β) Νότια είσοδος η Αγία Ρουμέλη.

4. «Επίσκεψη»: η διέλευση από οποιαδήποτε θέση εισόδου.

5. «Εκπαίδευση»: οποιαδήποτε δραστηριότητα έχει ως σκοπό την παράδοση ή την αποδοχή εκπαιδευτικού έργου, πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας, επαγγελματικής εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης.

6. «Έρευνα»: η επιστημονική έρευνα, όπως εκάστοτε ορίζεται, συμπεριλαμβανομένης και της έρευνας στο πλαίσιο του άρθρου 11 του ν. 3937/2011 (Α΄ 60).

7. «Επαγγελματική δραστηριότητα»: η δραστηριότητα επαγγελματιών με δραστηριότητα τη φωτογραφία, την εικονοληψία και την παραγωγή ταινιών, ή η δραστηριότητα συνεργείων που περιλαμβάνουν τέτοιου είδους επαγγελματίες.

Άρθρο 3
Υποχρέωση καταβολής
εισιτηρίου εισόδου επίσκεψης

1. Υποχρέωση καταβολής εισιτηρίου για την είσοδό τους έχουν όλοι οι επισκέπτες, ανάλογα με τη δραστηριότητα την οποία ασκούν εντός των ορίων του Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς, με τους τρόπους και το αντίτιμο που ορίζεται. Με απόφαση του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. δύναται να καταρτίζεται ειδική φόρμα με τα στοιχεία των επισκεπτών.

2. Το εισιτήριο επιβαρύνεται με ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000).

3. Διακρίνονται οι εξής τύποι εισιτηρίων εισόδου ανά κατηγορία χρήστη:

α) Εισιτήριο Εισόδου Επισκέπτη Ημερήσιο: Αφορά στην είσοδο στην «Περιοχή Κάλυψης» του άρθρου 2 της παρούσης μεμονωμένων ατόμων (ατομικό εισιτήριο) ή ομάδων άνω των 10 ατόμων (ομαδικό εισιτήριο) οι οποίες απολαμβάνουν μειωμένου αντιτίμου. Μειωμένο ή και μηδενικό αντίτιμο προβλέπεται επίσης για ειδικές ομάδες όπως περιγράφονται παρακάτω. Το εισιτήριο αυτό είναι ημερήσιο και η έκδοσή του γίνεται σε όλα τα σημεία πώλησης (Φυλάκειο Εισόδου και Γραφεία της Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Σαμαριάς και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Κρήτης (ΜΔΠΠ) του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.) ή με ηλεκτρονικό τρόπο.

β) Εισιτήριο Εισόδου Εκπαιδευτικό: Αφορά την επίσκεψη με ομάδα για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η έκδοση του εισιτηρίου γίνεται σε όλα τα σημεία πώλησης με επίδειξη σχετικού διαπιστευτηρίου.

γ) Εισιτήριο Εισόδου Επαγγελματία: Αφορά επαγγελματίες που ασχολούνται με καταγραφή, φωτογράφηση ή βιντεοσκόπηση της περιοχής, έχει ημερομηνία έναρξης και λήξης και δυνατότητα παράτασης με πρόσθετη επιβάρυνση. Η έκδοση του εισιτηρίου γίνεται στα γραφεία της Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Σαμαριάς και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Κρήτης του Ο.Φ.Υ.ΠΕ.Κ.Α. και πληρώνεται για κάθε άτομο του συνεργείου.

δ) Ετήσιο Πάσο: Αφορά στην είσοδο στην «Περιοχή Κάλυψης» μεμονωμένων ατόμων και προσφέρει το δικαίωμα απεριόριστων εισόδων στο φαράγγι για ένα διαχειριστικό έτος λειτουργίας. Εκπτώσεις για ομάδες πολλών ατόμων και ειδικές ομάδες δεν εφαρμόζεται σε αυτή την περίπτωση. Η έκδοση του εισιτηρίου γίνεται σε όλα τα σημεία πώλησης ή με ηλεκτρονικό τρόπο.

ε) Εισιτήριο εισόδου οικογενειακό: Αφορά στην είσοδο οικογενειών με παιδιά.

4. Το αντίτιμο κάθε εισιτηρίου του άρθρου 3, οι τρόποι και τα σημεία πληρωμής, καθώς και οι τρόποι και

τα σημεία ελέγχου παρατίθενται στο Παράρτημα Ι της παρούσης.

Άρθρο 4
Εξαιρέσεις και ειδικές περιπτώσεις
για την πληρωμή εισιτηρίου

1. Δεν υποχρεούνται σε καταβολή εισιτηρίου οι ακόλουθοι:

α) Τα παιδιά κάτω των 18 ετών και οι ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών, των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την επίδειξη της αστυνομικής τους ταυτότητας ή του διαβατηρίου για τη βεβαίωση της ηλικίας και της χώρας προέλευσης.

β) Τα παιδιά ηλικίας έως 5 ετών των εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης Χωρών με την επίδειξη του διαβατηρίου για τη βεβαίωση της ηλικίας και της χώρας προέλευσης.

γ) Οι γονείς και τα τέκνα πολύτεκνων και τρίτεκνων οικογενειών της ημεδαπής μέχρι τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας των τέκνων με την επίδειξη των αντίστοιχων πιστοποιητικών εγγράφων.

δ) Φοιτητές εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την επίδειξη της φοιτητικής τους ταυτότητας.

ε) Οι συνοδοί εκπαιδευτικοί κατά τις εκπαιδευτικές επισκέψεις σχολείων και ιδρυμάτων της Α’ βάθμιας, Β’ βάθμιας και Γ’ βάθμιας εκπαίδευσης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

στ) ΑΜΕΑ και οι συνοδοί τους (έως 2 συνοδοί για κάθε ΑΜΕΑ).

ζ) Προσωπικό των δημοσίων αρχών που εκτελούν ειδικές υπηρεσίες (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α., Δασικές Υπηρεσίες, Πυροσβεστική Υπηρεσία, Ελληνική Αστυνομία, Ένοπλες Δυνάμεις κ.α) και επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται εντός της περιοχής κάλυψης για τη συντήρηση έργων και κτισμάτων.

η) Ξεναγοί και συνοδοί βουνών πιστοποιημένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού στο πλαίσιο άσκησης του επαγγέλματός τους.

θ) Εθελοντές διασώστες κατά τη διάρκεια σχετικών επιχειρήσεων.

ι) Οι μόνιμοι κάτοικοι των όμορων Δήμων του άρθρου 5 της παρούσης.

ια) Ερευνητές που ασκούν επιστημονική έρευνα, όπως εκάστοτε ορίζεται, συμπεριλαμβανομένης και της έρευνας στο πλαίσιο του άρθρου 11 του ν. 3937/2011 (Α΄ 60).

ιβ) Οι υπηρετούντες τη στρατιωτική τους θητεία, με την επίδειξη της στρατιωτικής τους ταυτότητας.

ιγ) Οι Έλληνες άνεργοι πολίτες με την επίδειξη της ταυτότητάς τους και της κάρτας ανεργίας του ΟΑΕΔ σε ισχύ.

ιδ) Εθελοντές που προσφέρουν υπηρεσίες για τη διαχείριση της λειτουργίας του φαραγγιού.

2. Ειδικές περιπτώσεις καταβολής εισιτηρίου:

α) Ο ΕΟΣ Χανίων εξαιρείται από την υποχρέωση καταβολής ομαδικού εισιτηρίου και οι ομαδικές του εκδρομές είναι δωρεάν.

3. Ημέρες ελεύθερης επίσκεψης κοινού ανά έτος:

α) Η 21η Μαΐου, Ευρωπαϊκή Ημέρα περιοχών του Οικολογικού Δικτύου Natura 2000.

β Η 5η Ιουνίου, Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος.

Άρθρο 5
Έσοδα από το αντίτιμο του εισιτηρίου

1. Τα έσοδα από το αντίτιμο του εισιτηρίου για κάθε διαχειριστική περίοδο λειτουργίας εισπράττονται από τον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. Από τα έσοδα αυτά, ο ΟΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. διαθέτει τριάντα τοις εκατό (30%) στους Ο.Τ.Α. α’ βαθμού, στα διοικητικά όρια των οποίων βρίσκεται το Φαράγγι Σαμαριάς. Από το ανωτέρω ποσοστό, το ένα τρίτο (1/3) διατίθεται στην Τοπική Κοινότητα Λάκκων του Δήμου Πλατανιά, το ένα τρίτο (1/3) στην Τοπική Κοινότητα Αγίας Ρουμέλης του Δήμου Σφακίων και το υπόλοιπο ένα τρίτο (1/3) επιμερίζεται ισόποσα στις λοιπές όμορες τοπικές κοινότητες των οικείων Δήμων. Για την υλοποίηση των έργων ή των υπηρεσιών αυτών καταρτίζονται μεταξύ των προαναφερόμενων Ο.Τ.Α. και του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. οι προγραμματικές συμβάσεις του άρθρου 37 του ν. 4685/2020 (Α΄ 92).

2. Οι ανωτέρω Ο.Τ.Α. μεριμνούν για τη συντήρηση και τη βελτίωση των υποδομών που βρίσκονται στις δύο εισόδους - εξόδους του φαραγγιού και χρησιμοποιούνται από τους επισκέπτες, αναλαμβάνουν την αποκομιδή των απορριμμάτων εντός του φαραγγιού και στις δύο εισόδους - εξόδους και εξασφαλίζουν τις υποδομές για αντιμετώπιση ατυχημάτων και την παροχή άμεσης βοήθειας.

Άρθρο 6
Ελεγκτικός μηχανισμός - Κυρώσεις

1. Ο έλεγχος πληρωμής του αναλογούντος εισιτηρίου γίνεται:

α) Από εργαζομένους της αρμόδιας ΜΔΠΠ και από την αρμόδια δασική αρχή.

β) από εργαζομένους εταιρειών οι οποίες έχουν αναλάβει αντίστοιχα καθήκοντα μετά από σχετική σύμβαση με τον Ο.ΦΥ.ΠΕ.ΚΑ.

2. Η ΜΔΠΠ μπορεί να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να καταστεί δυνατός ο έλεγχος της πληρωμής εισιτηρίων, με φυσικά ή και με ηλεκτρονικά μέσα.

3. Στα μέσα ελέγχου εντάσσονται μεταξύ άλλων και η δημιουργία σταθερών υποδομών (φυλάκια ελέγχου, μπάρες ελέγχου), ή/και ηλεκτρονικών μέσων χωρίς όμως να είναι απαραίτητη η τοποθέτησή τους για την εφαρμογή της παρούσας.

4. Σε περίπτωση που εντός των ορίων της «Περιοχής Κάλυψης» του άρθρου 2 της παρούσης βρεθεί οποιοσδήποτε εκ των υπόχρεων καταβολής εισιτηρίου του άρθρου 3 να μην έχει πληρώσει το αναλογούν εισιτήριο, βεβαιώνεται πρόστιμο το οποίο υπολογίζεται στο δέκαπλάσιο της τιμής του αναλογούντος εισιτηρίου.

5. Σε περίπτωση μη άμεσης πληρωμής ή άρνησης καταβολής του βεβαιωμένου προστίμου, το ποσόν βεβαιώνεται στην αρμόδια ΔΟΥ φορολογίας του υπόχρεου κατόπιν πράξεως καταλογισμού του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α., εισπράττονται κατά τις εκάστοτε ισχύουσες ουσιαστικές και οικονομικές διατάξεις περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων, με την εξαίρεση του μέτρου της προσωπικής κρατήσεως, το οποίο λαμβάνεται μόνο μετά από την τήρηση διαδικασιών που καθορίζονται στις σχετικές διατάξεις. Αφού το πρόστιμο εισπραχθεί, τα αναλογούντα έσοδα αποδίδονται στο Πράσινο Ταμείο.

Άρθρο 7
Παραρτήματα

Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συνδημοσιευμένο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το Παράρτημα Ι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
Αντίτιμο κάθε εισιτηρίου, τρόποι και σημεία πληρωμής, καθώς και τρόποι και σημεία ελέγχου.

Κατηγορία εισιτηρίου	Τίμημα εισιτηρίου προ ΦΠΑ (€/ημέρα)	Τελικό τίμημα εισιτηρίου (€/ημέρα)	Τρόποι και σημεία πληρωμής	Τρόποι και σημεία ελέγχου
Ατομικό	4,03	5,00	Σε όλα τα σημεία πώλησης ή με ηλεκτρονικό τρόπο.	Έλεγχος από περιπολίες ΜΔΠΠ και Διεύθυνσης Δασών Χανίων. Δειγματοληπτικοί έλεγχοι εντός της περιοχής.
Ομαδικό >10 ατόμων (για κάθε μέλος της ομάδας)	3,23	4,00	Σε όλα τα σημεία πώλησης ή με ηλεκτρονικό τρόπο.	Έλεγχος από περιπολίες ΜΔΠΠ και Διεύθυνσης Δασών Χανίων. Δειγματοληπτικοί έλεγχοι εντός της περιοχής.
Οικογενειακό (για κάθε ενήλικο και ανήλικο μέλος)	2,42	3,00	Σε όλα τα σημεία πώλησης ή με ηλεκτρονικό τρόπο.	Έλεγχος από περιπολίες ΜΔΠΠ και Διεύθυνσης Δασών Χανίων. Δειγματοληπτικοί έλεγχοι εντός της περιοχής.
Εισιτήριο εισόδου εκπαιδευτικού σκοπού	2,42	3,00	Σε όλα τα σημεία πώλησης με επίδειξη σχετικού διαπιστευτηρίου.	Έλεγχος από περιπολίες ΜΔΠΠ και Διεύθυνσης Δασών Χανίων. Δειγματοληπτικοί έλεγχοι εντός της περιοχής.
Εισιτήριο εισόδου επαγγελματία	16,13	20,00	Σε όλα τα σημεία πώλησης με επίδειξη σχετικού διαπιστευτηρίου.	Έλεγχος από περιπολίες ΜΔΠΠ και Διεύθυνσης Δασών Χανίων. Δειγματοληπτικοί έλεγχοι εντός της περιοχής.
Ετήσιο ατομικό	8,06	10,00	Σε όλα τα σημεία πώλησης ή με ηλεκτρονικό τρόπο.	Έλεγχος από περιπολίες ΜΔΠΠ και Διεύθυνσης Δασών Χανίων. Δειγματοληπτικοί έλεγχοι εντός της περιοχής.

Άρθρο 8
Έναρξη ισχύος

1. Οι διατάξεις της παρούσας τίθενται σε εφαρμογή από τη δημοσίευσή τους στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται κάθε υφιστάμενη κανονιστική διάταξη που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο τα ανωτέρω σχετικά θέματα.

Αθήνα, 8 Μαρτίου 2022

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ

Αριθμ. 13033/164 (2)

Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2022.

Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α΄ 87),

β) του π.δ. 136/2010 «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης» (Α΄ 228),

γ) του ν. 4325/2015 «Εκδημοκρατισμός της Διοίκησης - Καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Αποκατάσταση αδικιών και άλλες διατάξεις» (Α΄ 47) και ειδικά τα άρθρα 28 και 28Α, όπως το τελευταίο προστέθηκε με το άρθρο 24 του ν. 4368/2016 (Α΄ 21),

δ) του ν. 5351/1932 «Περί τροποποιήσεων και προσθηκών εις τον νόμον ΒΧΜς "περί αρχαιοτήτων"» (Α΄ 93) και του π.δ./9.8.1932, «Περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του ν. 5351 ως και των εν ισχύει σχετικών διατάξεων των νόμων ΒΧΜΣΤ, 2447, 491, 4823 και του ΝΑ. της 12/16 Ιούν. 1926 εις εν ενιαίον κείμενον νόμου, φέρον τον αριθμ. 5351 και τον τίτλον "περί αρχαιοτήτων"» (Α΄ 275),

ε) του ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ» (Α΄ 7),

στ) του ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» (Α΄ 289).

ζ) του π.δ. 67/1981 «Περί προστασίας της αυτοφυούς-Χλωρίδος, και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ’ αυτών» (Α΄ 23),

η) του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α΄ 160),

θ) του π.δ. 80/1990 «Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας» (Α΄ 40),

ι) του ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (Α΄ 59) (in situ/ex situ διατήρηση αυτοφυών). Η υπ’ αρ. 66102/970/23.2.1995 απόφαση Υπ. Γεωργίας «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της χώρας» (Β΄ 170),

ια) του π.δ. 148/2009 «Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004» (Α΄ 190),

ιβ) των παρ. 3 και 4 του άρθρου 13 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α΄ 60),

ιγ) του ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (Α΄ 209),

ιδ) του ν. 4042/2012 «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α΄ 24),

ιε) του ν. 2664/1998 «Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις» (Α΄ 275),

ιστ) του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α΄ 285), και ιδίως τα άρθρα 2, 4, 5,την παρ. 7 του άρθρου 7, τα άρθρα 13, 14 και την παρ. 2 του άρθρου 27 αυτού,

ιζ) του ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Α΄ 153),

ιη) του ν. 4280/2014 «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών - Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (Α΄ 159),

ιθ) του ν. 4256/2014 «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις» (Α΄ 92) και ειδικότερα όσα ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 12 αυτού. Ο εν θέματι νόμος αναθεώρησε το θεσμικό πλαίσιο για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής. Οδηγίες και διευκρινίσεις, για την ομοιόμορφη εφαρμογή του νόμου από τις Λιμενικές Αρχές της χώρας, δόθηκαν από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου με την υπ’ αρ. 3342.2.1/01/2014 (ΑΔΑ: ΒΙ0ΒΟΠ-ΦΧΓ) εγκύκλιο,

κ) του ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (Α΄25),

κα) του ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/6925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α΄ 92).

2. Την υπ’ αρ. 176958/5671/27-07-1985 διαταγή του Υπ. Γεωργίας «Κανονισμοί λειτουργίας χώρων αναψυχής, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης».

3. Την υπ’ αρ. οικ. 114218/1997 κοινή υπουργική απόφαση «Κατάρτιση πλαισίου Προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων» (Β΄ 1016).

4. Την υπό στοιχεία ΥΠ.ΕΜΠ.ΝΑΥΤ. 3131.1/07/1997 «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Αιμένος με υπ’ αρ. 17 "Για τις λεμβουχικές εργασίες"» (Β΄ 1136) και η υπ’ αρ. 2133.1/76490/2018/2018 «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων υπ’ αρ. 17 «Για τις λεμβουχικές εργασίες» (Β΄ 4931 - Διορθ. σφαλμ. Στο Β΄ 5601).

5. Την υπ’ αρ. 4852/30-09-2009 απόφαση Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου - Γ.Π.Σ.(πρώην ΣΧΟΟΑΠ) Δήμου Ιεράπετρας Νομού Λασιθίου» (ΑΑΠ 530).

6. Την υπ’ αρ. 1958/2012 απόφαση Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α΄ 209)» (Β΄ 21).

7. Την υπ’ αρ. οικ.146896/2014 κοινή υπουργική απόφαση «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις» (Β΄ 2878 - Διορθ. σφαλμ. Β΄ 3142)

8. Την υπό στοιχεία 2548/2016 Π.Ε./10-03-2016 απόφαση Ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Απόφαση για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας της νήσου «Χρυσής» Δήμου Ιεράπετρας Κρήτης» (Β΄ 1655).

9. Την υπό στοιχεία Υ1γ/ΓΠ/οικ.47829/2017 κοινή υπουργική απόφαση «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων/ποτών και άλλες διατάξεις» σε συνδυασμό με τον α.ν. 2520/1940 «Περί υγειονομικών διατάξεων» (Β΄ 2161).

10. Την υπ’ αρ. 14026/15-5-2017 απόφαση Υπουργού Εσωτερικών «Διορισμός της Μαρίας Κοζυράκη του Εμμανουήλ ως Συντονίστριας στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης» (Υ.Ο.Δ.Δ. 250).

11. Την υπό στοιχεία Ε.Γ.: οικ. 896/21-12-2017 υπουργική απόφαση «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων».

12. Την υπό στοιχεία 47458/ΕΞ2020/2020 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών» (Β΄ 1864).

13. Την υπό στοιχεία οικ.ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (Δ΄ 617) και ειδικά το άρθρο 9 αυτής.

14. Την υπ’ αρ. οικ. 83/01-03-2022 εισήγηση της Επιτροπής Εφαρμογής και Παρακολούθησης Σχεδίου Δράσης της Νήσου Χρυσής.

15. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους 2022 και συγκεκριμένα από 1η Μαΐου 2022 έως 31η Οκτωβρίου 2022 και από την ανατολή έως τη δύση του ηλίου:

1. Απαγορεύεται η αποβίβαση επισκεπτών από επιβατηγά τουριστικά πλοία (ημερόπλοια), επιβατηγά τουριστικά ολικής ναύλωσης και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής δια των αυθαίρετων προβλητών που ευρίσκονται στη νήσο Χρυσή, ενώ επιτρέπεται στα μέσα αυτά να κάνουν τον περίπλου του νησιού καθώς και στάσεις (αγκυροβολιά) πλησίον των παράλιων, για τη λήψη θαλάσσιου λουτρού των περιηγητών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία [ν. 4256/2014 «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις» (Α΄ 92)].

2. Οι επισκέπτες, κατά τη λήψη θαλάσσιου λουτρού, δύνανται να κάνουν χρήση των παράλιων, χωρίς όμως να επιτρέπεται η πρόσβαση στην ενδοχώρα του νησιού, ούτε να κάνουν χρήση της σκιάς των θαλασσόκεδρων εντός του επαπειλούμενου οικοτόπου, τηρώντας όλους του όρους και περιορισμούς που ορίζει η υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 κοινή υπουργική απόφαση (Δ΄ 617) και ο ισχύων Κανονισμός που διέπει τη νήσο ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής.

3. Εξαιρούνται των παραπάνω απαγορεύσεων το προσωπικό φύλαξης και εποπτείας, άτομα ή ομάδα ατόμων που πραγματοποιούν επιστημονική έρευνα, κατόπιν αδειοδότησης, καθώς και φυσικά πρόσωπα που έχουν νόμιμα εμπράγματα δικαιώματα επί της νήσου.

Ο έλεγχος της τήρησης των ανωτέρω και η βεβαίωση τυχόν παραβάσεων για την επιβολή κυρώσεων ασκούνται βάσει των όσων ορίζονται στους όρους 41, 42 και 43 της υπό στοιχεία 2548 Π.Ε./10-03-2016 απόφασης Ασκούντα Καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (Β΄ 1655), σε συνδυασμό με το άρθρο 5 «Έλεγχος-Κυρώσεις» της υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (Δ΄ 617).

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι όροι και οι περιορισμοί που αναφέρονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της νήσου Χρυσή [υπό στοιχεία 2548 Π.Ε/10-03-2016 απόφαση Ασκούντα Καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (Β΄ 1655)].

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ηράκλειο, 11 Μαρτίου 2022

Η Συντονίστρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης

ΜΑΡΙΑ ΚΟΖΥΡΑΚΗ

Αριθμ. 10572 (3)

Προσθήκη τμημάτων σπουδών μουσικής σχολής/ ωδείου με την επωνυμία «ΗΧΩ».

Η ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ

Έχοντας υπόψη:

α. Την παρ. Ι του άρθρου 75 τομέας Στ στοιχείο 28 του ν. 3463/2006 (Α’ 114), όπως προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 (Α’ 87).

β. Την παρ. 1ζ του άρθρου 58 του ν. 3852/2010.

γ. την παρ. Ι του άρθρου 280 του ν. 3852/2010.

δ. Τις διατάξεις του ν. 299/1976 «Περί ρυθμίσεως θεμάτων αφορώντων εις τον κανονισμό λειτουργίας των ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων (Α΄ 90).

ε. Τις διατάξεις του β.δ. 16/1966 «Περί ιδρύσεως ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων» (Α΄ 7).

στ. την υπό στοιχεία ΥΠΠΟΤ/οικ. 38573/1216/31-03-2011 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 693),

ζ. το άρθρο 10 του ν. 3207/2003 «Ρύθμιση θεμάτων Ολυμπιακής προετοιμασίας και άλλες διατάξεις» (Α’302),

η. Την υπό στοιχεία ΥΠΠΟ/78036/2473/19-10-2004 υπουργική απόφαση «Καθορισμός προδιαγραφών κτιρίων για στέγαση Μουσικού Εκπαιδευτηρίου» (Β΄ 1595).

θ.Την υπό στοιχεία ΥΠΠΟ/ΚΑΤΕΧΝ/Δ/7388/07-02-1994 απόφαση «Καθορισμός παραβόλου για ίδρυση Ανώτερων Σχολών Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης και ιδιωτικών Μουσικών Εκπαιδευτηρίων» (Β΄ 123).

ι. Την υπ’ αρ. 3459/22-09-2021 απόφαση Δημάρχου Πετρούπολης περί «Μεταβίβασης αρμοδιοτήτων σε Αντιδημάρχους».

ια. Την υπ’ αρ. 7275/10-01-2022 υπουργική απόφαση «Προϋποθέσεις λειτουργίας Σχολών Παραδοσιακής Μουσικής» (Β΄ 77).

ιβ. Την υπ’ αρ. 9144/08-03-2022 αίτηση του Γεωργίου Οικονόμου για την προσθήκη τμημάτων σπουδών (Σχολών Παραδοσιακής Μουσικής) στο «ΩΔΕΙΟ ΗΧΩ», αποφασίζουμε:

Α) Την προσθήκη Σχολών Παραδοσιακής Μουσικής στη Μουσική σχολή με την Επωνυμία «ΩΔΕΙΟ ΗΧΩ» που βρίσκεται στην οδό 25ης Μαρτίου 97, στην Πετρούπολη. Στις Σχολές Παραδοσιακής Μουσικής θα λειτουργούν τα εξής τμήματα:

Α. Τμήμα Τραγουδιού και Οργάνων πανελλαδικού και ευρύτερου ανατολικού ρεπερτορίου.

Β. Τμήμα Οργάνων τοπικών παραδοσιακών ρεπερτορίων.

Γ. Τμήμα Οργάνων του ειδικού ρεπερτορίου της Νεοελληνικής λαϊκής Αστικής Μουσικής.

Δ. Τμήμα Θεωρητικών Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής.

Β) Από τις διατάξεις της παρούσης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δήμου Πετρούπολης.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πετρούπολη, 16 Μαρτίου 2022

Η Αντιδήμαρχος

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΠΑΧΙΔΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο www.et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• **Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:**

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα	Ιστότοπος: **www.et.gr**
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054	Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ **Πωλήσεις - Συνδρομές:** (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180) **Πληροφορίες:** (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000) **Παραλαβή Δημ. Ύλης:** (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**
Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30	Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

02014142403220008

Signature Not Verified
Digitally signed by VARVARA ZACHARAKI
Date: 2023.03.18 15:39:25 EET
Reason: Signed PDF (embedded)
Location: Athens, Ethniko Typografio

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

18 Μαρτίου 2023 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **1673**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1 Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2023.

2 Καθορισμός ανώτατου αριθμού συνεδριάσεων/ψηφοφοριών των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, για την ανάδειξη των εξωτερικών μελών αυτού.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 7748/115 (1)

Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2023.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α’ 87),

β) του π.δ. 136/2010 «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης» (Α’ 228),

γ) του ν. 4954/2022 «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1799 της Επιτροπής για τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών για τα επιμέρους επιγραμμικά συστήματα συγκέντρωσης - Διατάξεις σχετικές με την εκλογική διαδικασία και τον έλεγχο εσόδων και δαπανών κομμάτων, συνασπισμών και υποψηφίων βουλευτών και αιρετών - Λοιπές επείγουσες διατάξεις» (Α’ 136) και ειδικότερα των άρθρων 63 και 64 αυτού,

δ) του ν. 5351/1932 «Περί τροποποιήσεων και προσθηκών εις τον νόμον ΒΧΜς’ “περί αρχαιοτήτων”» (Α’ 93) και του π.δ 9/1932 «Περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του ν. 5351 ως και των εν ισχύει σχετικών διατάξεων των νόμων ΒΧΜΣΤ’, 2447, 491, 4823 και του ΝΑ. της 12/16 Ιουν. 1926 εις έν ενιαίον κείμενον νόμου, φέρον τον αριθμ. 5351 και τον τίτλον "περί αρχαιοτήτων"» (Α’ 275),

ε) του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α’ 220),

στ) του ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ» (Α’ 7),

ζ) του ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (Α’ 289),

η) του π.δ. 67/1981 «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος, και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ’ αυτών» (Α’ 23),

θ) του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α’ 160),

ι) του π.δ. 80/1990 «Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας» (Α’ 40),

ια) του ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (Α’ 59), (in situ/ex situ διατήρηση αυτοφυών),

ιβ) του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α’ 60),

ιγ) του π.δ. 148/2009 «Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, όπως ισχύει» (Α’ 190),

ιδ) του ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (Α’ 209),

ιε) του ν. 4042/2012 «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α’ 24),

ιστ) του ν. 2664/1998 «Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις» (Α’ 275),

ιζ) του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α’ 285) και ιδίως των άρθρων 2, 4 και 5, της παρ. 7 του άρθρου 7, των άρθρων 13, 14 και της παρ. 2 του άρθρου 27 αυτού,

ιη) του ν. 4280/2014 «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών -

Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (Α’ 159),

ιθ) του ν. 4256/2014 «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις» (Α’ 92), και ειδικότερα όσα ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 12 αυτού. Ο εν θέματι νόμος αναθεώρησε το θεσμικό πλαίσιο για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής. Οδηγίες και διευκρινίσεις, για την ομοιόμορφη εφαρμογή του νόμου από τις Λιμενικές Αρχές της χώρας, δόθηκαν από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου με την υπ’ αρ. 3342.2.1/01/2014 [ΑΔΑ: ΒΙ0ΒΟΠ-ΦΧΓ] εγκύκλιο,

κ) του ν. 4926/2022 «Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής και των τουριστικών ημερόπλοιων, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής και άλλες διατάξεις» (Α’ 82),

κα) του ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (Α’ 25),

κβ) του ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/6925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α’ 92).

2. Την υπ’ αρ. 86774/19-12-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1183) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών περί διορισμού της Μαρίας Κοζυράκη στη θέση της Γραμματέως Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

3. Την υπό στοιχεία ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α/Φ31/24456/1834π.ε./5.5.1976 υπουργική απόφαση «Περί χαρακτηρισμού περιοχών της Ανατολικής Κρήτης ως Αρχαιολογικών χώρων» (Β’ 699), όπως διορθώθηκε με το (Β’ 112/1978) «Διόρθωση σφάλματος».

4. Την υπ’ αρ. 9597/12.09.1970 υπουργική απόφαση «Περί χαρακτηρισμού τόπων ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» (Β’ 666) όπως συμπληρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ24/8607/2735/28.12.1981 υπουργική απόφαση «Κήρυξη Χρυσής Νήσου (Γαϊδουρονήσι) Ιεράπετρας ως τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» (Β’ 50/1982).

5. Την υπ’ αρ. 166135/13.09.1983 υπουργική απόφαση «Ίδρυση μόνιμου καταφυγίου θηραμάτων στο νησί “Χρυσή” ή “Γαϊδουρονήσι” περιοχής Δήμου Ιεράπετρας» (Β’ 562).

6. Την υπ’ αρ. 50743/2017 κοινή υπουργική απόφαση «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000» (Β’ 4432).

7. Την υπ’ αρ. 176958/5671/27.07.1985 διαταγή του Υπουργείου Γεωργίας «Κανονισμοί λειτουργίας χώρων αναψυχής, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης».

8. Την υπ’ αρ. οικ. 114218/1997 κοινή υπουργική απόφαση «Κατάρτιση πλαισίου Προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων» (Β’ 1016), όπως έχει τροποποιηθεί.

9. Την υπό στοιχεία ΥΠ.ΕΜΠ.ΝΑΥΤ. 3131.1/07/1997 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Λιμένος υπ’ αρ. 17 "Για τις λεμβουχικές εργασίες"» (Β’ 1136) και την υπ’ αρ. 2133.1/76490/2018/18 όμοια «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 17 “Για τις λεμβουχικές εργασίες”» (Β’ 4931/2018 - διόρθ. σφαλμ. στο Β’ 5601/2018).

10. Την υπ’ αρ. 4852/30-09-2009 απόφαση της Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου - Γ.Π.Σ.(πρώην ΣΧΟΟΑΠ) Δήμου Ιεράπετρας Νομού Λασιθίου» (Α.Α.Π. 530).

11. Την υπ’ αρ. 1958/2012 απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παράγραφος 4 του ν. 4014/2011 (Α’ 209)» (Β’ 21).

12. Την υπ’ αρ. οικ.146896/2014 κοινή υπουργική απόφαση «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις» (Β’ 2878 - διόρθ. σφαλμ. στο Β’ 3142).

13. Την υπό στοιχεία 2548 Π.Ε./10.03.2016 απόφαση του ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Απόφαση για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας της νήσου “Χρυσής” Δήμου Ιεράπετρας Κρήτης» (Β’ 1655).

14. Την υπ’ αρ. 66102/970/23.2.1995 απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της χώρας» (Β’ 170).

15. Την υπ’ αρ. 2886/142447/2019 «Καθορισμός θαλάσσιων περιοχών, με βλάστηση ιδίως από Ποσειδωνία (Posidonia oceanica), στις οποίες απαγορεύεται η αλιεία με συγκεκριμένα εργαλεία, πέραν αυτών που έχουν καθορισθεί με την 167378/14-5-2007 απόφαση ΥΠΑΑΤ (Δ’ 241)» (Δ’ 105 - διόρθ.σφάλμ. στο Δ’ 192).

16. Τον Γενικό Κανονισμό Λιμένα υπ’ αρ. 23 «Μικρά σκάφη - Επιθεωρήσεις μικρών σκαφών», ο οποίος εγκρίθηκε με την υπ’ αρ. 2122/01/2000/11-02-2000 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας και δημοσιεύθηκε στο (Β’ 231/2000).

17. Την υπό στοιχεία Υ1γ/ΓΠ/οικ.47829/2017 κοινή υπουργική απόφαση «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων/ποτών και άλλες διατάξεις» (Β’ 2161) σε συνδυασμό με τον α.ν. 2520/1940 «Περί υγειονομικών διατάξεων», όπως ισχύει.

18. Την υπό στοιχεία Ε.Γ.: οικ. 896/21-12-2017 υπουργική απόφαση «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» (Β’ 4666).

19. Την υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (Δ’ 617), και ειδικά το άρθρο 9 αυτής.

20. Την υπ’ αρ. 12857/12-07-2022 (ΑΔΑ:61Π746ΜΑΖΤ-486, ΑΔΑΜ: 22AWRD010921642 2022-07-13) απόφαση Ανάθεσης του Διευθύνοντα Συμβούλου του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. και σε συνέχεια αυτής την από 18-07-2022

(22SYMV010975180 2022-07-21) σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ του Διευθύνοντα Συμβούλου του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. (ως αναθέτουσα αρχή) και του αναδόχου, για τις εργασίες οριοθέτησης (από βορρά και από νότο) του οικοτόπου 2250* της νήσου Χρυσή, όπως αυτές μνημονεύονται στο άρθρο 2 της σχετικής σύμβασης.

21. Την υπ’ αρ. οικ. 45/01-03-2023 (αρ. εισερχ. Γραφείο Γραμματέα 6289/96/2-3-2023) εισήγηση της Επιτροπής Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης για τη Νήσο Χρυσή.

22. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους 2023, και συγκεκριμένα από 1η Μαΐου 2023 έως 31η Οκτωβρίου 2023:

1. Απαγορεύεται η αποβίβαση επισκεπτών, καθ’ οιονδήποτε τρόπο και μέσο, από πάσης φύσεως πλοία, όπως αυτά ορίζονται από τον ν. 4256/2014 και τον ν. 4926/2022 όπως αυτοί τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα, καθώς και από τα μικρά σκάφη του Γενικού Κανονισμού Λιμένα υπ’ αρ. 23 (Β’ 231/2000), όπως αυτός ισχύει σήμερα.

2. Οι επισκέπτες, κατά τη λήψη θαλάσσιου λουτρού, δύνανται να κάνουν χρήση των παραλιών, όπου και όπως αυτές έχουν οριοθετηθεί, χωρίς όμως να επιτρέπεται η πρόσβαση στην ενδοχώρα του νησιού, ούτε η χρήση της σκιάς των θαλασσόκεδρων εντός του επαπειλούμενου οικοτόπου, τηρώντας όλους του όρους και περιορισμούς που ορίζει η υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 (Δ’ 617) κοινή υπουργική απόφαση και ο ισχύων Κανονισμός που διέπει τη νήσο Χρυσή ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Β’ 1655/2016).

3. Εξαιρούνται των παραπάνω απαγορεύσεων το προσωπικό φύλαξης και εποπτείας, άτομα ή ομάδα ατόμων που πραγματοποιούν επιστημονική έρευνα, κατόπιν αδειοδότησης, καθώς και φυσικά πρόσωπα που έχουν νόμιμα εμπράγματα δικαιώματα επί της νήσου.

Ο έλεγχος της τήρησης των ανωτέρω και η βεβαίωση τυχόν παραβάσεων για την επιβολή κυρώσεων ασκούνται βάσει των όσων ορίζονται στους όρους 41, 42 και 43 της υπό στοιχεία 2548 Π.Ε./10.03.2016 (Β’ 1655) απόφασης του ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 «Έλεγχος-Κυρώσεις» της υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (Δ’ 617).

Τα ειδικότερα θέματα που αφορούν μέτρα ασφαλείας στην θαλάσσια περιοχή της Νήσου Χρυσής ρυθμίζονται από την αρμόδια Λιμενική Αρχή, σύμφωνα με τις κείμενες σχετικές διατάξεις και κατ’ εφαρμογή των όρων της παρούσας.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι όροι και οι περιορισμοί που αναφέρονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της νήσου Χρυσής [υπό στοιχεία 2548 Π.Ε/10-03-2016 (Β’ 1655) απόφαση του ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης].

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ηράκλειο, 14 Μαρτίου 2023

Η Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης

ΜΑΡΙΑ ΚΟΖΥΡΑΚΗ

Αριθμ. 29084 (2)

Καθορισμός ανώτατου αριθμού συνεδριάσεων/ψηφοφοριών των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, για την ανάδειξη των εξωτερικών μελών αυτού.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4521/2018 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και Άλλες Διατάξεις»(Α’ 38).

2. Τον ν. 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., Πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Πειραματικά Σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και Λοιπές Διατάξεις» (Α’ 70).

3. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της Ποιότητας, της Λειτουργικότητας και της Σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την Κοινωνία και Λοιπές Διατάξεις» (Α’ 141) και ιδίως των άρθρων 8 έως 12 και 223.

4. Την υπό στοιχεία 125788/Ζ1/6-08-2019 διαπιστωτική πράξη της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με το «Διορισμό Πρύτανη και Τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής» (Υ.Ο.Δ.Δ. 564), καθώς και την υπό στοιχεία 105167/Ζ1/12-08-2020 «Παράταση της Θητείας του Πρύτανη και των Τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής» (Υ.Ο.Δ.Δ. 650), με την οποία παρατάθηκε η θητεία των Πρυτανικών Αρχών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής έως τις 31-08-2023.

5. Την υπ’ αρ. 73632/5-08-2022 πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής σχετικά με τον «Ορισμό Σειράς Αναπλήρωσης και Τομέων Ευθύνης Αντιπρυτάνεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και Μεταβίβαση Αρμοδιοτήτων σε Αυτούς» (Β’ 4646).

6. Την υπ’ αρ. 88699/30-09-2022 πράξη «Συγκρότησης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής» του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

7. Τον ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και Άλλες Διατάξεις» (Α’ 184).

8. Την υπ’ αρ. 74268/12-10-2020 απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, σχετικά με την «Έγκριση του “Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής”» (Β’ 4621), όπως ισχύει σήμερα με τις τροποποιήσεις και τις συμπληρώσεις του.

9. Την υπό στοιχεία Β. Προτερ. 99286/Ζ1/8-08-2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Επικρατείας, σχετικά με τη «Διαδικασία Εκλογής των Εσωτερικών Μελών του Συμβουλίου Διοίκησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και Θέματα Σχετικά με την Εφαρμογή της Ταξινομικής Ψήφου» (Β’ 4211).

10. Την υπό στοιχεία 145114/Ζ1/22-11-2022 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την «Παροχή Διευκρινίσεων για την Εφαρμογή του ν. 4957/2022».

11. Το υπό στοιχεία 13152/Ζ1/3-02-2023 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την «Παροχή Διευκρινίσεων για τις Εκκρεμείς Διαδικασίες Συγκρότησης Συμβουλίων Διοίκησης των Πανεπιστημίων».

12. Την υπ’ αρ. 4/17-03-2023 πράξη (Θέμα 10ο) της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, σχετικά με τον «Καθορισμό Ανώτατου Αριθμού Συνεδριάσεων/Ψηφοφοριών των Εσωτερικών Μελών του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, για την Ανάδειξη των Εξωτερικών Μελών Αυτού, Σύμφωνα με την υπ’ αρ. 145114/Ζ1/22-11-2022 Εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων».

13. Την ανάγκη του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, για τη συγκρότηση Συμβούλιου Διοίκησης και την αναδείξει Πρύτανη και Αντιπρυτάνεων το αργότερο έως τις 31-08-2023.

14. Την ανάγκη ρύθμισης επιμέρους θεμάτων, σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 (Α’ 141).

15. Την εύρυθμη λειτουργία του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

16. Το γεγονός ότι, με την παρούσα απόφαση δεν προκαλεί δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή του προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, αποφασίζει:

Τα Εσωτερικά Μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής που εκλέγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του ν. 4957/2022 δύνανται, για την αξιολόγηση και ανάδειξη των Εξωτερικών Μελών του Συμβουλίου Διοίκησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του ν. 4957/2022, να πραγματοποιήσουν το μέγιστο τέσσερις (4) συνεδριάσεις, στις οποίες μπορούν να προβούν σε έως τρεις (3) ψηφοφορίες. Σε κάθε περίπτωση η διαδικασία ανάδειξης των Εξωτερικών Μελών πρέπει να ολοκληρώνεται το μέγιστο εντός τριών (3) εβδομάδων από την ημερομηνία της πρώτης σύγκλησης, κατά την παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4957/2022, σε συνεδρίαση των μελών Δ.Ε.Π. που αναδείχθηκαν ως Εσωτερικά Μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την αξιολόγηση των υποψηφιοτήτων και την ανάδειξη των Εξωτερικών Μελών.

Στον μέγιστο αριθμό συνεδριάσεων/ψηφοφοριών συμπεριλαμβάνονται και τυχόν συνεδριάσεις/ψηφοφορίες που δεν υλοποιήθηκαν/απέβησαν άγονες λόγω μη συμμετοχής σε αυτές εκλεγμένων Εσωτερικών Μελών, παρόλο που προσκλήθηκαν νόμιμα.

Εάν συμπληρωθεί ο ανώτατος αριθμός συνεδριάσεων/ψηφοφοριών, σύμφωνα με τα ανωτέρω, χωρίς να έχει επιτευχθεί η ανάδειξη των Εξωτερικών Μελών του Συμβουλίου Διοίκησης, η όλη διαδικασία καθίσταται άγονη και διενεργείται από την αρχή με εκ νέου έκδοση προκήρυξης τόσο για τα Εσωτερικά Μέλη, όσο και για τα Εξωτερικά Μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης.

Τα Εσωτερικά Μέλη επικουρούνται στην όλη διαδικασία από την Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Υποστήριξης Ακαδημαϊκών Οργάνων του Πανεπιστημίου.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αιγάλεω, 17 Μαρτίου 2023

Ο Πρύτανης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32, Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Κείμενα προς δημοσίευση: webmaster.et@et.gr
02016731803230004

Signature Not Verified
Digitally signed by VARVARA ZACHARAKI
Date: 2024.04.16 10:14:33 EEST
Reason: Signed PDF (embedded)
Location: Athens, Ethniko Typografio

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

16 Απριλίου 2024 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **2250**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 10340/145

Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2024.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87),

β) του π.δ. 136/2010 «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης» (Α' 228),

γ) του ν. 4954/2022 «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1799 της Επιτροπής για τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών για τα επιμέρους επιγραμμικά συστήματα συγκέντρωσης - Διατάξεις σχετικές με την εκλογική διαδικασία και τον έλεγχο εσόδων και δαπανών κομμάτων, συνασπισμών και υποψηφίων βουλευτών και αιρετών - Λοιπές επείγουσες διατάξεις» (Α' 136) και ειδικότερα των άρθρων 63 και 64 αυτού,

δ) του ν. 5351/1932 «Περί τροποποιήσεων και προσθηκών εις τον νόμον ΒΧΜς'"περί αρχαιοτήτων"» (Α' 93) και του π.δ. 9/1932 «Περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του Ν. 5351 ως και των εν ισχύ σχετικών διατάξεων των νόμων ΒΧΜς', 2447, 491, 4823 και του Ν.Δ. της 12/16 Ιουνίου 1926 εις εν ενιαίον κείμενον νόμου, φέρον τον αριθ. 5351 και τον τίτλον "περί αρχαιοτήτων"» (Α' 275),

ε) του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220),

στ) του ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ» (Α' 7),

ζ) του ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» (Α' 289),

η) του π.δ. 67/1981 «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών» (Α' 23),

θ) του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 160),

ι) του π.δ. 80/1990 «Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας» (Α' 40),

ια) του ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (Α' 59) (in situ/ex situ διατήρηση αυτοφυών),

ιβ) του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 60),

ιγ) του π.δ. 148/2009 «Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, όπως ισχύει» (Α' 190),

ιδ) του ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (Α' 209),

ιε) του ν. 4042/2012 «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος- Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α' 24),

ιστ) του ν. 2664/1998 «Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις» (Α' 275),

ιζ) του ν. 5092/2024 «Όροι αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας στις παραθαλάσσιες περιοχές και άλλες διατάξεις» (Α' 33) και, ιδίως, των άρθρων 4 και 24 αυτού, σε συνδυασμό με τις διατηρούμενες σε ισχύ διατάξεις του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α' 285),

ιη) του ν. 4280/2014 «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών - Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (Α' 159),

ιθ) του ν. 4256/2014 «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις» (Α' 92) και ειδικότερα της παρ. 5 του άρθρου 12 αυτού (Ο εν θέματι νόμος αναθεώρησε το θεσμικό πλαίσιο για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής. Οδηγίες και διευκρινίσεις, για την ομοιόμορφη εφαρμογή του νόμου από τις Λιμενικές Αρχές της Χώρας, δόθηκαν

από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου με την υπ’ αρ. 3342.2.1/01/2014 (ΑΔΑ: ΒΙ0ΒΟΠ-ΦΧΓ) εγκύκλιο),

κ) του ν. 4926/2022 «Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής και των τουριστικών ημερόπλοιων, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής και άλλες διατάξεις» (Α’ 82),

κα) του ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (Α’ 25) και

κβ) του ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/6925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α’ 92),

2. Την υπ’ αρ. 86774/19-12-2022 (ΥΟΔΔ 1183) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών περί διορισμού της Μαρίας Κοζυράκη στη θέση της Γραμματέως Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

3. Την υπό στοιχεία ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α/Φ31/24456/1834π.ε./05.05.1976 υπουργική απόφαση «Περί χαρακτηρισμού περιοχών της Ανατολικής Κρήτης ως Αρχαιολογικών χώρων» (Β’ 699, διόρθωση σφάλματος Β’ 112/1978).

4. Την υπ’ αρ. 9597/12.09.1970 υπουργική απόφαση «Περί χαρακτηρισμού τόπων ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» (Β’ 666), όπως συμπληρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ24/8607/2735/28.12.1981 υπουργική απόφαση «Κήρυξη Χρυσής Νήσου (Γαϊδουρονήσι) Ιεράπετρας ως τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» (Β’ 50/1982).

5. Την υπ’ αρ. 166135/13.09.1983 υπουργική απόφαση «Ίδρυση μόνιμου καταφυγίου θηραμάτων στο νησί “Χρυσή” ή “Γαϊδουρονήσι” περιοχής Δήμου Ιεράπετρας» (Β’ 562).

6. Την υπ’ αρ. 50743/11.12.2017 κοινή υπουργική απόφαση «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000» (Β’ 4432).

7. Την υπ’ αρ. 176958/5671/27.07.1985 διαταγή του Υπουργείου Γεωργίας «Κανονισμοί λειτουργίας χώρων αναψυχής, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης».

8. Την υπ’ αρ. οίκ. 114218/31.10.1997 κοινή υπουργική απόφαση «Κατάρτιση πλαισίου προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων» (Β’ 1016).

9. Την υπό στοιχεία ΥΠ.ΕΜΠ.ΝΑΥΤ. 3131.1/07/97/03.12.1997 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Λιμένος με αριθ. 17 ”Για τις λεμβουχικές εργασίες”» (Β’ 1136) και την υπ’ αρ. 2133.1/76490/2018/15.10.2018 όμοια - «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 17 “Για τις λεμβουχικές εργασίες”» (Β’ 4931, διόρθωση σφάλματος Β’ 5601).

10. Την υπ’ αρ. 4852/30.09.2009 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου - Γ.Π.Σ. (πρώην ΣΧΟΟΑΠ) Δήμου Ιεράπετρας Νομού Λασιθίου» (Α.Α.Π. 530).

11. Την υπ’ αρ. 1958/13.01.2012 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.09.2011 (Φ.Ε.Κ. Α’ 209/2011)» (Β’ 21).

12. Την υπ’ αρ. οικ.146896/17.10.2014 κοινή υπουργική απόφαση «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις» (Β’ 2878, διορθώσεις σφαλματων Β’ 3142).

13. Την υπό στοιχεία 2548 Π.Ε./10.03.2016 απόφαση του Ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Απόφαση για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας της νήσου “Χρυσής” Δήμου Ιεράπετρας Κρήτης» (Β’ 1655).

14. Την υπ’ αρ. 66102/970/23.02.1995 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της Χώρας» (Β’ 170).

15. Την υπ’ αρ. 2886/142447/26.02.2019 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός θαλάσσιων περιοχών, με βλάστηση ιδίως από Ποσειδωνία (Posidonia oceanica), στις οποίες απαγορεύεται η αλιεία με συγκεκριμένα εργαλεία, πέραν αυτών που έχουν καθορισθεί με την 167378/14.5.2007 απόφαση ΥΠΑΑΤ (Δ’ 241)» (Δ’ 105, διορθώσεις σφαλμάτων Δ’ 192).

16. Τον Γενικό Κανονισμό Λιμένα υπ’ αρ. 23 «Μικρά σκάφη - Επιθεωρήσεις μικρών σκαφών», ο οποίος εγκρίθηκε με την υπ’ αρ. 2122/01/2000/11.02.2000 (Β’ 231) απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

17. Την υπό στοιχεία Υ1γ/ΓΠ/οικ.47829/21.06.2017 υπουργική απόφαση «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων/ποτών και άλλες διατάξεις» (Β’ 2161) σε συνδυασμό με τον α.ν. 2520/1940 «Περί υγειονομικών διατάξεων» (Α’ 273).

18. Την υπό στοιχεία Ε.Γ.: οικ. 896/21.12.2017 υπουργική απόφαση «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» (Β’ 4666).

19. Την υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25.08.2021 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (Δ’ 617), και ειδικά το άρθρο 9 αυτής.

20. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/Δ ΔΦΠΒ/94379/3249/14.09.2023 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Παράταση ισχύος της υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/17.09.2021 κοινής υπουργικής απόφασης “Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης” (Δ’ 617)» (Δ’ 738).

21. Την υπ’ αρ. 12857/12.07.2022 (ΑΔΑ: 61Π746ΜΑΖΤ-486, ΑΔΑΜ: 22AWRD010921642 2022-07-13) απόφαση ανάθεσης, του Διευθύνοντος Συμβούλου του

Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. και σε συνέχεια αυτής, την από 18.07.2022 (22SYMV010975180 2022-07-21) σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ του Διευθύνοντος Συμβούλου του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. (ως αναθέτουσας αρχής) και του αναδόχου, για τις εργασίες οριοθέτησης (από βορρά και από νότο) του οικοτόπου 2250* της νήσου Χρυσή, όπως αυτές μνημονεύονται στο άρθρο 2 της σχετικής σύμβασης.

22. Την υπ’ αρ. οικ. 39/11.04.2024 (αρ. εισερχ. Γραφείου Γραμματέα: 10340/145/11.04.2024) εισήγηση της Επιτροπής Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης για τη Νήσο Χρυσή.

23. Την υπ’ αρ. 2278/2023 απόφαση του ΣτΕ, με την οποία απορρίφθηκε η με αρ. κατάθ. Ε971/2022 αίτηση ακύρωσης του Δήμου Ιεράπετρας κατά της υπ’ αρ. 13033/164/11-03-2022 απόφασης της Συντονίστριας (και ήδη Γραμματέως) Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2022», στην οποία περιλαμβάνονται ομοίου περιεχομένου ρυθμίσεις με την παρούσα και η οποία κρίθηκε καθ’ όλα νόμιμη με την ως άνω δικαστική απόφαση.

24. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Τη διατήρηση των περιοριστικών μέτρων επισκεψιμότητας που ίσχυαν το 2023, κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους 2024, και συγκεκριμένα από 1η Μαΐου 2024 έως 31η Οκτωβρίου 2024. Πιο συγκεκριμένα:

1. Απαγορεύεται η αποβίβαση επισκεπτών, καθ’ οιονδή ποτε τρόπο και μέσο, από πάσης φύσεως πλοία, όπως αυτά ορίζονται από τον ν. 4256/2014 και τον ν. 4926/2022 όπως αυτοί τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα, καθώς και από τα μικρά σκάφη του Γενικού Κανονισμού Λιμένα υπ’ αρ. 23 (Β’ 231/2000), όπως αυτός ισχύει σήμερα.

2. Οι επισκέπτες, κατά τη λήψη θαλάσσιου λουτρού, δύνανται να κάνουν χρήση των παραλιών, όπου και όπως αυτές έχουν οριοθετηθεί, χωρίς όμως να επιτρέπεται η πρόσβαση στην ενδοχώρα του νησιού, ούτε η χρήση της σκιάς των θαλασσόκεδρων εντός του επαπειλούμενου οικοτόπου, τηρώντας όλους του όρους και περιορισμούς που ορίζει η υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25.08.2021 (Δ’ 617) κοινή υπουργική απόφαση και ο ισχύων Κανονισμός που διέπει τη νήσο Χρυσή ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής (Β’ 1655/2016).

3. Εξαιρούνται των παραπάνω απαγορεύσεων το προσωπικό φύλαξης και εποπτείας, άτομα ή ομάδα ατόμων που πραγματοποιούν επιστημονική έρευνα, κατόπιν της προβλεπόμενης αδειοδότησης από τα αρμόδια όργανα, καθώς και φυσικά πρόσωπα που έχουν νόμιμα εμπράγματα δικαιώματα επί της νήσου.

Ο έλεγχος της τήρησης των ανωτέρω και η βεβαίωση τυχόν παραβάσεων για την επιβολή κυρώσεων ασκούνται βάσει των όσων ορίζονται στους όρους 41, 42 και 43 της υπό στοιχεία 2548 Π.Ε./10.03.2016 (Β’ 1655) απόφασης του Ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 «Έλεγχος-Κυρώσεις» της υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25.08.2021 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (Δ’ 617).

Τα ειδικότερα θέματα που αφορούν μέτρα ασφαλείας στην θαλάσσια περιοχή της Νήσου Χρυσής ρυθμίζονται από την αρμόδια Λιμενική Αρχή, σύμφωνα με τις κείμενες σχετικές διατάξεις και κατ’ εφαρμογή των όρων της παρούσας.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι όροι και οι περιορισμοί που αναφέρονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της νήσου Χρυσής [υπό στοιχεία 2548 Π.Ε/10.03.2016 (Β’ 1655) απόφαση του Ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης].

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ηράκλειο, 11 Απριλίου 2024

Η Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης

ΜΑΡΙΑ ΚΟΖΥΡΑΚΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο www.et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• **Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:**

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα	Ιστότοπος: **www.et.gr**
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054	Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ **Πωλήσεις - Συνδρομές:** (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180) **Πληροφορίες:** (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000) **Παραλαβή Δημ. Ύλης:** (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**
Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30	Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

02022501604240004

11.04.2025 20:36:57
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

Ministry of Digital Governance

Digitally signed by Ministry of Digital Governance
Date: 2025.04.14 09:53:40 EEST
Reason:
Location: Athens

12549

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

11 Απριλίου 2025 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **1805**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1 Τροποποίηση της υπ' αρ. 15252/31-05-2024 απόφασης «Έγκριση κυκλοφοριακών ρυθμίσεων ετήσιας περιοδικής πεζοδρόμησης στο ιστορικό κέντρο της πόλης της Μυτιλήνης».

2 Καθιέρωση 24ωρης καθημερινής λειτουργίας, καθώς και λειτουργίας κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, του Τμήματος Κτηνιατρικής της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Π.Ε. Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου, για το έτος 2025.

3 Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2025.

4 Μερική τροποποίηση της υπ' αρ. 4183/49/8-3-2023 πράξης αντιστοίχισης των υφισταμένων κλάδων και ειδικοτήτων του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Σικυωνίων με τους οριζόμενους στο π.δ. 85/2022 (Α' 232) νέους κλάδους και ειδικότητες.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 7737 /ΜΟΕ (1)

Τροποποίηση της υπ' αρ. 15252/31-05-2024 απόφασης «Έγκριση κυκλοφοριακών ρυθμίσεων ετήσιας περιοδικής πεζοδρόμησης στο ιστορικό κέντρο της πόλης της Μυτιλήνης».

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Της παρ. 1 του άρθρου 52, των άρθρων 52Α και 109 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (του ν. 2696/1999, Α' 57),

β. των άρθρων 6, 6Α, 6Β, της υποπερ. αδ της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 73 και των άρθρων 74Α και 280 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87),

γ. του π.δ. 143/2010 «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου» (Α' 236),

δ. της περ. αδ της παρ. 3.1 του άρθρου 40 του ν. 4735/2020 «Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής ΟΤΑ α' και β' βαθμού και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής ΟΤΑ α' βαθμού» (Α' 197).

2. Την υπ' αρ. 86784/19-12-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ. 1183) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με την οποία η Μαριάννα Νικολαΐδου, διορίζεται Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου.

3. Την υπ' αρ. 1239/18-01-2023 απόφαση της Γραμματέως Α.Δ. Αιγαίου «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής διοικητικών πράξεων και εγγράφων "Με εντολή Γραμματέα" στον/-ην Προϊστάμενο/-η της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής, Περιβαλλοντικής και Αγροτικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου και στους/-ις Προϊσταμένους/-ες των οργανικών μονάδων αυτής» (Β' 240).

4. Τις υπ' αρ. 49/2012, 1115/2012 και 819/2013 αποφάσεις του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, αναφορικά με τη διαδικασία θέσπισης κυκλοφοριακών και άλλων συναφών ρυθμίσεων από τους ΟΤΑ για τις οδούς αρμοδιότητάς τους.

5. Το υπ' αρ. 15109/13.05.2013 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών «Εγκρίσεις αποφάσεων συλλογικών οργάνων των ΟΤΑ που αφορούν μέτρα ρύθμισης οδικής κυκλοφορίας από τους Γενικούς Γραμματείας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων».

6. Την υπ' αρ. 382/2024 απόφαση της από 11 Νοεμβρίου 2024 24ης τακτικής συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μυτιλήνης με θέμα (5ο): «Τροποποίηση της υπ' αρ. 127/2024 (ΑΔΑ: Ψ36Χ46ΜΓΘΓ-Σ1Ε) απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου με τίτλο "Έγκριση κυκλοφοριακών ρυθμίσεων στο ιστορικό κέντρο της πόλης της Μυτιλήνης"» (ΑΔΑ: 6ΣΚ746ΜΓΘΓ-1ΞΕ).

7. Την υπ' αρ. 15252/31-05-2024 απόφαση «Έγκριση κυκλοφοριακών ρυθμίσεων ετήσιας περιοδικής πεζοδρόμησης στο ιστορικό κέντρο της πόλης της Μυτιλήνης» (Β' 3297).

8. Το υπ' αρ. 32487/27.11.2024 έγγραφο του Τμήματος Διοίκησης Ν. Λέσβου της Διεύθυνσης Διοικητικού - Οικονομικού Βορείου Αιγαίου ΑΔΑ, σύμφωνα με το οποίο η υπ' αρ. 382/2024 απόφαση του Δημοτικού

Συμβουλίου του Δήμου Μυτιλήνης είναι νομοτύπως ληφθείσα.

9. Το γεγονός ότι για την εφαρμογή της υπ’ αρ. 382/2024 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Μυτιλήνης δεν προκαλείται δαπάνη που θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Δήμου Μυτιλήνης για το οικονομικό έτος 2025.

10. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

1. Τροποποιούμε την υπ’ αρ. 15252/31-05-2024 απόφαση «Έγκριση κυκλοφοριακών ρυθμίσεων ετήσιας περιοδικής πεζοδρόμησης στο ιστορικό κέντρο της πόλης της Μυτιλήνης» ως κατωτέρω:

i. Παρατείνουμε την ισχύ της περιοδικής πεζοδρόμησης από επτά (7) σε έντεκα (11) μήνες, ήτοι από 15 Απριλίου κάθε έτους έως 15 Μαρτίου του επόμενου έτους.

2. Εγκρίνουμε την άρση απαγόρευσης εισόδου οχημάτων σε όλο το μήκος της οδού Ερμού για τις παρακάτω ημέρες και ώρες:

- 28η Οκτωβρίου για τις ώρες 11:00-14:00
- 25η Μαρτίου για τις ώρες 11:00-14:00
- 8η Νοεμβρίου για τις ώρες 08:00-14:00.

Κατά τα λοιπά, ισχύει η υπ’ αρ. 15252/31-05-2024 απόφαση με τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί σε αυτήν.

Κατά της απόφασης αυτής μπορεί να ασκηθεί προσφυγή από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον ενώπιον του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μέσα σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πειραιάς, 20 Μαρτίου 2025

Η Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

Αριθμ. 12917 (2)

Καθιέρωση 24ωρης καθημερινής λειτουργίας, καθώς και λειτουργίας κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, του Τμήματος Κτηνιατρικής της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Π.Ε. Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου, για το έτος 2025.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4555/2018 «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής - Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα "ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι"] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις» (Α’ 133).

2. Την παρ. Ι του άρθρου 280 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α’ 87).

3. Τον ν. 2503/1997 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» (Α’ 107).

4. Το π.δ. 141/2010 «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου- Δυτικής Μακεδονίας» (Α’ 234), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 92 του ν. 4446/2016 «Πτωχευτικός Κώδικας, Διοικητική Δικαιοσύνη, Τέλη-Παράβολα, Οικειοθελής αποκάλυψη φορολογητέας ύλης παρελθόντων ετών, Ηλεκτρονικές συναλλαγές, Τροποποιήσεις του ν. 4270/2014 και λοιπές διατάξεις» (Α’ 240).

5. Το άρθρο 28 του ν. 4325/2015 «Εκδημοκρατισμός της Διοίκησης - Καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Αποκατάσταση αδικιών και άλλες διατάξεις» (Α’ 47).

6. Το άρθρο 24 του ν. 4368/2016 «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (Α’ 21).

7. Τον ν. 4954/2022 «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1799 της Επιτροπής για τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών για τα επιμέρους επιγραμμικά συστήματα συγκέντρωσης. Διατάξεις σχετικές με την εκλογική διαδικασία και τον έλεγχο εσόδων και δαπανών κομμάτων, συνασπισμών και υποψηφίων βουλευτών και αιρετών. Λοιπές επείγουσες διατάξεις» (Α’ 136).

8. Την υπ’ αρ. 86779/2022 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Διορισμός του Σεραφείμ Λιάπη του Γεωργίου, στη θέση του μετακλητού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας» (Υ.Ο.Δ.Δ. 1183).

9. Την υπ’ αρ. 3394/24-01-2023 απόφαση του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής διοικητικών πράξεων και εγγράφων "Με εντολή Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου -Δυτικής Μακεδονίας" στον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Λειτουργίας, στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Διοίκησης καθώς και στους Προϊσταμένους των Τμημάτων αυτής» (Β’ 412).

10. Την παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 4071/2012 «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ» (Α’ 85).

11. Το άρθρο 10 του ν. 2732/1999 «Διεπαγγελματικές Οργανώσεις και ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας» (Α’ 154).

12. Την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1157/1981 «Περί κυρώσεως της από 29 Δεκ.1980 Π.Ν.Π. του Προέδρου της Δημοκρατίας "περί καθιερώσεως πενθημέρου εβδομάδος εργασίας, των δημοσίων εν γένει υπηρεσιών και

ΑΔΑ: ΨΚΔΓΟΡ1Θ-Φ33

ρυθμίσεως συναφών θεμάτων" και τροποποιήσεως διατάξεων ταύτης» (Α’126).

13. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α’98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α’133).

14. Την υπό στοιχεία ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/4595/21-02-2007 υπουργική απόφαση «Μεταβίβαση στους Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών της αρμοδιότητας για τον καθορισμό του ωραρίου εργασίας σε 24ωρη βάση, καθώς και κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, των υπαλλήλων που εργάζονται στις ελεγκτικές υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων» (Β’ 293).

15. Την περ. γ’ της παρ. 3 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/οικ./1692/27-06-2006 υπουργικής απόφασης «Καθιέρωση ωρών προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων των δημοσίων υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ.» (Β’769).

16. Το υπ’ αρ. 45681/729/18-03-2025 έγγραφο της Περιφέρειας Ηπείρου, με τα συνημμένα του.

17. Την υπ’ αρ. 37986/620/06-03-2025 βεβαίωση της Διεύθυνσης Διοικητικού - Οικονομικού Π.Ε. Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου περί ύπαρξης σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό οικ. έτους 2025.

18. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε την καθιέρωση 24ωρης καθημερινής λειτουργίας, καθώς και λειτουργίας κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, του Τμήματος Κτηνιατρικής της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου, για το έτος 2025, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της Υπηρεσίας (κρεοσκοπικοί έλεγχοι στα σφαγεία Π.Ε. Θεσπρωτίας, έλεγχοι στο λιμάνι Ηγουμενίτσας κατά την ενδοκοινοτική διακίνηση ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων, μέτρα έκτακτης ανάγκης για την πανώλη των χοίρων, αντιμετώπιση έκτακτων και επειγουσών υπηρεσιακών αναγκών, έκδοση υγειονομικών πιστοποιητικών ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων).

Από την ανωτέρω λειτουργία προκαλείται δαπάνη, η οποία έχει προβλεφθεί στον προϋπολογισμό της Π.Ε. Θεσπρωτίας Περιφέρειας Ηπείρου οικονομικού έτους 2025, ως εξής:

Ε.Φ. - Κ.Α.Ε.	ΠΟΣΟ
072.0512	4.000,00 €

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ιωάννινα, 24 Μαρτίου 2025

Με εντολή Γραμματέα
Αποκεντρωμένης Διοίκησης
Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος
Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Λειτουργίας

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΑΛΑΝΗΣ

Αριθμ. 8162/122 (3)

Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2025.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α’ 87),

β) του π.δ. 136/2010 «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης» (Α’ 228),

γ) του ν. 4954/2022 «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1799 της Επιτροπής για τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών για τα επιμέρους επιγραμμικά συστήματα συγκέντρωσης - Διατάξεις σχετικές με την εκλογική διαδικασία και τον έλεγχο εσόδων και δαπανών κομμάτων, συνασπισμών και υποψηφίων βουλευτών και αιρετών - Λοιπές επείγουσες διατάξεις» (Α’ 136) και ειδικότερα τα άρθρα 63 και 64 αυτού,

δ) του ν. 5351/1932 «Περί τροποποιήσεων και προσθηκών εις τον νόμον ΒΧΜς’ “περί αρχαιοτήτων” (Α’ 93) και του π.δ. 9/1932 «Περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων του ν. 5351 ως και των εν ισχύει σχετικών διατάξεων των νόμων ΒΧΜΣΤ’, 2447, 491, 4823 και του ΝΑ. της 12/16 Ιουν. 1926 εις έν ενιαίον κείμενον νόμου, φέρον τον αριθμ. 5351 και τον τίτλον "περί αρχαιοτήτων"» (Α’ 275),

ε) του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α’ 220),

στ) του ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ» (Α’ 7),

ζ) του ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (Α’ 289),

η) του π.δ. 67/1981 «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος, και Αγρίας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ’ αυτών» (Α’ 23),

θ) του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α’ 160),

ι) του π.δ. 80/1990 «Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας» (Α’ 40),

ια) του ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (Α’ 59) (in situ/ex situ διατήρηση αυτοφυών),

ιβ) του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α’ 60),

ιγ) του π.δ. 148/2009 «Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον-Εναρμόνιση με την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, όπως ισχύει» (Α’ 190),

ιδ) του ν. 4014/2011 «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος» (Α’ 209),

ιε) του ν. 4042/2012 «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος- Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α’ 24),

ιστ) του ν. 2664/1998 «Εθνικό Κτηματολόγιο και άλλες διατάξεις» (Α’ 275),

ιζ) του ν. 2971/2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (Α’ 285) και ιδίως τα άρθρα 2, 4 και 5, την παρ. 7 του άρθρου 7, τα άρθρα 13, 14 και την παρ. 2 του άρθρου 27 αυτού,

ιη) του ν. 4280/2014 «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών - Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (Α’ 159),

ιθ) του ν. 4256/2014 «Τουριστικά πλοία και άλλες διατάξεις» (Α’ 92), και ειδικότερα όσα ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 12 αυτού. Ο εν θέματι νόμος αναθεώρησε το θεσμικό πλαίσιο για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής. Οδηγίες και διευκρινίσεις, για την ομοιόμορφη εφαρμογή του νόμου από τις Λιμενικές Αρχές της χώρας, δόθηκαν από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου με την υπ’ αρ. 3342.2.1/01/2014 [ΑΔΑ: ΒΙ0ΒΟΠ-ΦΧΓ] εγκύκλιο,

κ) του ν. 4926/2022 «Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου για τη δραστηριοποίηση των πλοίων αναψυχής και των τουριστικών ημερόπλοιων, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής και άλλες διατάξεις» (Α’ 82),

κα) του ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (Α’ 25),

κβ) του ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/6925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α’ 92).

2. Την υπ’ αρ. 86774/19-12-2022 (ΥΟΔΔ 1183) απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών περί διορισμού της Μαρίας Κοζυράκη στη θέση της Γραμματέως Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

3. Την υπό στοιχεία ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α/Φ31/24456/1834π.ε./5.5.1976 υπουργική απόφαση «Περί χαρακτηρισμού περιοχών της Ανατολικής Κρήτης ως Αρχαιολογικών χώρων» (Β’ 699), (όπως διορθώθηκε με το ΦΕΚ Β’ 112/1978) «Διόρθωση σφάλματος».

4. Την υπ’ αρ. 9597/12.09.1970 υπουργική απόφαση «Περί χαρακτηρισμού τόπων ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» (Β’ 666), όπως συμπληρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α1/Φ24/8607/2735/28.12.1981 υπουργική απόφαση «Κήρυξη Χρυσής Νήσου (Γαϊδουρονήσι) Ιεράπετρας ως τόπου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» (Β’ 50/1982).

5. Την υπ’ αρ. 166135/13.09.1983 υπουργική απόφαση «Ίδρυση μόνιμου καταφυγίου θηραμάτων στο νησί "Χρυσή" ή "Γαϊδουρονήσι" περιοχής Δήμου Ιεράπετρας» (Β’ 562).

6. Την υπ’ αρ. 50743/2017 κοινή υπουργική απόφαση «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000» (Β’ 4432).

7. Την υπ’ αρ. 176958/5671/27.07.1985 διαταγή του Υπουργείου Γεωργίας «Κανονισμοί λειτουργίας χώρων αναψυχής, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης».

8. Την υπ’ αρ. οικ. 114218/1997 κοινή υπουργική απόφαση «Κατάρτιση πλαισίου Προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων» (Β’ 1016).

9. Την υπό στοιχεία ΥΠ.ΕΜΠ.ΝΑΥΤ. 3131.1/07/1997 απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Λιμένος υπ’ αρ. 17 "Για τις λεμβουχικές εργασίες"» (Β’ 1136) και την υπ’ αρ. 2133.1/76490/2018/18 όμοια - «Έγκριση τροποποίησης του Γενικού Κανονισμού Λιμένων αριθμ. 17 «Για τις λεμβουχικές εργασίες»» (Β’ 4931/2018- διόρθ. σφαλμ. στο Β’ 5601/2018).

10. Την υπ’ αρ. 4852/30-09-2009 απόφαση της Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου - Γ.Π.Σ. (πρώην ΣΧΟΟΑΠ) Δήμου Ιεράπετρας Νομού Λασιθίου» (Α.Α.Π. 530).

11. Την υπ’ αρ. 1958/2012 απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 4 του ν. 4014/2011 (Α’ 209)» (Β’ 21).

12. Την υπ’ αρ. οικ.146896/2014 κοινή υπουργική απόφαση «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων. Διαδικασία και όροι έκδοσης των αδειών, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος τους και άλλες συναφείς διατάξεις» (Β’ 2878-διόρθ. σφάλμ. στο Β’ 3142).

13. Την υπό στοιχεία 2548 Π.Ε./10.03.2016 απόφαση του Ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «απόφαση για την προστασία και τη σύνταξη Κανονισμού Λειτουργίας της νήσου "Χρυσής" Δήμου Ιεράπετρας Κρήτης» (Β’ 1655).

14. Την υπ’ αρ. 66102/970/23.2.1995 απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της χώρας» (Β’ 170).

15. Την υπ’ αρ. 2886/142447/2019 «Καθορισμός θαλάσσιων περιοχών, με βλάστηση ιδίως από Ποσειδωνία (Posidonia oceanica), στις οποίες απαγορεύεται η αλιεία με συγκεκριμένα εργαλεία, πέραν αυτών που έχουν καθορισθεί με την υπ’ αρ. 167378/14-5-2007 απόφαση ΥΠΑΑΤ (Δ’ 241)» (Δ’ 105- διόρθ. σφάλμ. Δ’ 192).

16. Τον Γενικό Κανονισμό Λιμένα υπ’ αρ. 23 «Μικρά σκάφη - Επιθεωρήσεις μικρών σκαφών», ο οποίος εγκρίθηκε με την υπ’ αρ. 2122/01/2000/11-02-2000 (Β’ 231) απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

17. Την υπό στοιχεία Υ1γ/ΓΠ/οικ.47829/2017 κοινή υπουργική απόφαση «Υγειονομικοί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας επιχειρήσεων τροφίμων/ποτών και άλλες διατάξεις» (Β’ 2161) σε συνδυασμό με τον α.ν. 2520/1940 «Περί υγειονομικών διατάξεων» (Α’ 273).

18. Την υπό στοιχεία Ε.Γ.: οικ. 896/21-12-2017 υπουργική απόφαση «Έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» (Β’ 4666).

19. Την υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (Δ’ 617), και ειδικά το άρθρο 9 αυτής.

20. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/Δ ΔΦΠΒ/94379/3249/14-09-2023 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Παράταση ισχύος της υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/17.09.2021 κοινής υπουργικής απόφασης “Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης (Δ’ 617)”» (Δ’ 738).

21. Την υπ’ αρ. 12857/12-07-2022 (ΑΔΑ: 61Π746ΜΑΖΤ-486, ΑΔΑΜ: 22AWRD010921642 2022-07-13) απόφαση ανάθεσης του Διευθύνοντα Συμβούλου του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. και σε συνέχεια αυτής την από 18-07-2022 (22SYMV010975180 2022-07-21) σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ του Διευθύνοντα Συμβούλου του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. (ως αναθέτουσα αρχή) και του αναδόχου, για τις εργασίες οριοθέτησης (από βορρά και από νότο) του οικοτόπου 2250* της νήσου Χρυσή, όπως αυτές μνημονεύονται στο άρθρο 2 της σχετικής σύμβασης.

22. Την υπ’ αρ. 43512/30.01.2023 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΑΔΑ: 99 4653Π4-59Σ), σύμφωνα με την οποία εξαιρούνται της απλής παραχώρησης οι παραλίες «Πελεγκρίνα» και «Βουγιού Μάτι» στη Χρυσή (Γαϊδουρονήσι) του Δήμου Ιεράπετρας, Νομός Λασιθίου μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

23. Τα άρθρα 4, 6, 22 και 23 του ν. 5092/2024 «Όροι αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας στις παραθαλάσσιες περιοχές και άλλες διατάξεις» (Α’ 33).

24. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/35330/646/02.04.2024 υπουργική απόφαση «Όροι και περιορισμοί για τους αιγιαλούς και τις παραλίες υψηλής προστασίας (απάτητες παραλίες)» (Β’ 2364) και την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/Δ ΔΦΠΒ/68831/1806/28.06.2024 υπουργική απόφαση «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/35330/646/02.04.2024 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ‘’Όροι και περιορισμοί για τους αιγιαλούς και τις παραλίες υψηλής προστασίας (απάτητες παραλίες) ’’ (Β’ 2364)» (Β’ 3734), σύμφωνα με τις οποίες χαρακτηρίστηκαν αυστηρά προστατευόμενες.

25. Την 1η Τροποποίηση Προγραμματικής Σύμβασης του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 μεταξύ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ και ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ για την υλοποίηση μέτρων του Σχεδίου Δράσης της Νήσου Χρυσή (ΑΔΑ: 6ΘΞ77ΛΚ-0Ι7), σύμφωνα με την οποία δίδεται παράσταση ισχύος έως 16-09-2025.

26. Την υπ’ αρ. 10340/145/11-04-2024 απόφαση της Γραμματέως της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη νήσο Χρυσή για το έτος 2024» (Β’ 2250).

27. Την 2η Τροποποίηση Προγραμματικής Σύμβασης του άρθρου 100, ν. 3852/2010 μεταξύ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ και ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ για την υλοποίηση μέτρων του Σχεδίου Δράσης της Νήσου Χρυσή (ΑΔΑ 9Ε117ΛΚ-Η70), σύμφωνα με την οποία προστίθεται η δράση με τίτλο «Μελέτη Διερεύνησης Αιτιών Ξήρανσης της Βλάστησης και Λήψης Αναγκαίων Μέτρων».

28. Την υπ’ αρ. οικ. 16/24-3-2025 (σε ορθή επανάληψη την 24-03-2025) (αρ. εισερχ. Γραφείο Γραμματέα 8162/122/24-3-2025) εισήγηση της Επιτροπής Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης για τη Νήσο Χρυσή με θέμα «Φύλαξη της νήσου Χρυσή και επισκεψιμότητα κατά την τρέχουσα τουριστική περίοδο έτους 2025».

29. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

30. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Τη διατήρηση των περιοριστικών μέτρων επισκεψιμότητας που ίσχυαν και το 2024 κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους 2025, και συγκεκριμένα από 1η Μαΐου 2025 έως 31η Οκτωβρίου 2025. Πιο συγκεκριμένα:

1. Να απαγορευθεί η αποβίβαση επισκεπτών, καθ’ οιονδήποτε τρόπο και μέσο, από πάσης φύσεως πλοία, όπως αυτά ορίζονται από τον ν. 4256/2014 και τον ν. 4926/2022 όπως αυτοί τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα, καθώς και από τα μικρά σκάφη του Γενικού Κανονισμού Λιμένα υπ’ αρ. 23/2000 (Β’ 231), όπως αυτός ισχύει σήμερα.

2. Οι επισκέπτες, κατά τη λήψη θαλάσσιου λουτρού, θα δύνανται να κάνουν χρήση των παραλιών, όπου και όπως αυτές έχουν οροθετηθεί, χωρίς όμως να επιτρέπεται η πρόσβαση στην ενδοχώρα του νησιού, ούτε η χρήση της σκιάς των θαλασσόκεδρων εντός του επαπειλουμένου οικότοπου, τηρώντας όλους του όρους και περιορισμούς που ορίζει η υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 (Δ’ 617) κοινή υπουργική απόφαση και ο ισχύων Κανονισμός (αριθ. 2548 Π.Ε./10.03.2016 (Β’ 1655) απόφαση του Ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης), που διέπει τη νήσο Χρυσή ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής.

3. Εξαιρούνται των παραπάνω απαγορεύσεων το προσωπικό φύλαξης και εποπτείας, άτομα ή ομάδα ατόμων που πραγματοποιούν επιστημονική έρευνα κατόπιν αδειοδότησης, καθώς και φυσικά πρόσωπα που έχουν νόμιμα εμπράγματα δικαιώματα επί της νήσου.

Ο έλεγχος της τήρησης των ανωτέρω και η βεβαίωση τυχόν παραβάσεων για την επιβολή κυρώσεων ασκούνται βάσει των όσων ορίζονται στους όρους 41, 42 και 43 της υπό στοιχεία 2548 Π.Ε./10.03.2016 (Β’ 1655) απόφασης του Ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 «Έλεγχος-Κυρώσεις» της υπό στοιχεία οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/79116/2511/25-08-2021 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης, της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Χρυσή και έγκριση Σχεδίου Δράσης» (Δ’ 617).

ΑΔΑ: ΨΚΔΓΟΡ1Θ-Φ33

Τα ειδικότερα θέματα που αφορούν μέτρα ασφαλείας στην θαλάσσια περιοχή της Νήσου Χρυσής ρυθμίζονται από την αρμόδια Λιμενική Αρχή, σύμφωνα με τις κείμενες σχετικές διατάξεις και κατ’ εφαρμογή των όρων της παρούσας.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι όροι και οι περιορισμοί που αναφέρονται στον Κανονισμό Λειτουργίας της νήσου Χρυσής [υπό στοιχεία 2548 Π.Ε/10-03-2016 (Β’ 1655) απόφαση του Ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης].

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ηράκλειο, 24 Μαρτίου 2025

Η Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης

ΜΑΡΙΑ ΚΟΖΥΡΑΚΗ

Αριθμ. απόφ. 46/2025 (4)

Μερική τροποποίηση της υπ’ αρ. 4183/49/8-3-2023 πράξης αντιστοίχισης των υφισταμένων κλάδων και ειδικοτήτων του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Σικυωνίων με τους οριζόμενους στο π.δ. 85/2022 (Α’ 232) νέους κλάδους και ειδικότητες.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 58 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α’ 87).

2. Τις διατάξεις:

α) Των παρ. 1 και 3 του άρθρου 52 του ν. 4830/2021 «Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς-Πρόγραμμα “ΑΡΓΟΣ” και λοιπές διατάξεις» (Α’ 169),

β) των παρ. 1 και 2 του άρθρου 13 του π.δ. 85/2022 «Καθορισμός προσόντων διορισμού σε φορείς του Δημοσίου (Προσοντολόγιο - Κλαδολόγιο)» (Α’ 232).

3. Την υπό στοιχεία ΔΙΠΑΑΔ/ΠΡΟΣ/429/ΟΙΚ.20353/30-12-2022 (ΑΔΑ: Ψ5ΧΗ46ΜΤΛ6-ΒΨΘ) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών για το νέο Προσοντολόγιο - Κλαδολόγιο.

4. Τον ισχύοντα ΟΕΥ του Δήμου (Β’ 1398), (με τις τροποποιήσεις του Β’ 299/2018 και Β’ 663/2019).

5. Τις υπ’ αρ. 89, 92, 93, 94/24-4-2023 (Γ’ 1346) αποφάσεις του Δημάρχου σχετικά με τον διορισμό των:

- Σκαρίμπα Σωτηρίας του Θεοφάνη, ως δόκιμης υπαλλήλου σε κενή οργανική θέση μονίμου προσωπικού κλάδου ΠΕ Κοινωνιολόγων.

- Κουτρέτση Βασιλικής του Κωνσταντίνου, ως δόκιμης υπαλλήλου σε κενή οργανική θέση μονίμου προσωπικού κλάδου ΥΕ Οικογενειακών Βοηθών.

- Μαρίνη Χριστίνας του Δημητρίου, ως δόκιμης υπαλλήλου σε κενή οργανική θέση μονίμου προσωπικού κλάδου ΥΕ Οικογενειακών Βοηθών.

- Νιάγκου Νικολέττας του Βασιλείου, ως δόκιμης υπαλλήλου σε κενή οργανική θέση μονίμου προσωπικού κλάδου ΥΕ Οικογενειακών Βοηθών.

6. Την υπ’ αρ. 90/24-4-2023 (Γ’ 1366) απόφαση του Δημάρχου σχετικά με τον διορισμό της:

- Δήμα Παναγιώτας του Γεωργίου, ως δόκιμης υπαλλήλου σε κενή οργανική θέση μονίμου προσωπικού κλάδου ΔΕ Βοηθών Νοσοκόμων.

7. Την υπ’ αρ. 91/24-4-2023 (Γ’ 1357) απόφαση του Δημάρχου σχετικά με τον διορισμό της:

- Τζανέτου Παναγιώτας του Βλασίου, ως δόκιμης υπαλλήλου σε κενή οργανική θέση μονίμου προσωπικού κλάδου ΔΕ Βοηθών Νοσοκόμων.

8. Τα από 1-6-2023 πρωτόκολλα ορκωμοσίας καθώς και τις εκθέσεις ανάληψης υπηρεσίας των ως άνω υπαλλήλων.

9. Το γεγονός ότι κατά την ορκωμοσία και ανάληψη υπηρεσίας όλων των ως άνω υπαλλήλων δεν είχε γίνει αντιστοίχιση του κλάδου και της ειδικότητας της θέσης που κατέλαβαν οι παραπάνω αναφερόμενοι υπάλληλοι, δεδομένου ότι οι θέσεις παρέμεναν δεσμευμένες μέχρι την πλήρωσή τους, αποφασίζουμε:

Τροποποιούμε μερικώς την υπ’ αρ. 4183/49/8-3-2023 πράξη του Δημάρχου Σικυωνίων περί αντιστοίχισης των υφισταμένων κλάδων και ειδικοτήτων του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Σικυωνίων με τους οριζόμενους στο π.δ. 85/2022 (Α’ 232) νέους κλάδους και ειδικότητες και συγκεκριμένα:

1) Προσθέτουμε και αντιστοιχούμε στην παρ. Α «ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ» και ειδικότητα στο τέλος του πίνακα της ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΠΕ μία (1) ακόμη θέση και συγκεκριμένα την θέση ΠΕ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ (1 θέση) διότι αυτή η θέση πληρώθηκε κατόπιν διορισμού στα πλαίσια της υπό στοιχεία 4Κ/2020 προκήρυξης του ΑΣΕΠ.

1. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Π.Ε.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΚΛΑΔΟΙ		ΝΕΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ. 85/2022		
ΚΛΑΔΟΣ	Αριθμός θέσεων	ΝΕΟΣ ΚΛΑΔΟΣ	ΝΕΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Αριθμός θέσεων
ΠΕ Κοινωνιολόγων	1	ΠΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΠΕ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ	1

2) Προσθέτουμε και αντιστοιχούμε στην παρ. Α «ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ» και ειδικότητα στο τέλος του πίνακα της ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΕ δύο (2) ακόμη θέσεων και συγκεκριμένα τις θέσεις ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ (2 θέσεις) διότι αυτές οι θέσεις πληρώθηκαν κατόπιν διορισμού στα πλαίσια της υπό στοιχεία 4Κ/2020 προκήρυξης του ΑΣΕΠ.

2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ.Ε.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΚΛΑΔΟΙ		ΝΕΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ. 85/2022		
ΚΛΑΔΟΣ	Αριθμός θέσεων	ΝΕΟΣ ΚΛΑΔΟΣ	ΝΕΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Αριθμός θέσεων
ΔΕ7 Βοηθών Νοσοκόμων	2	ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	2

3) Προσθέτουμε και αντιστοιχούμε στην παρ. Α «ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ» και ειδικότητα στο τέλος του πίνακα της ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΥΕ τριών (3) ακόμη θέσεων και συγκεκριμένα τις θέσεις ΥΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ (3 θέσεις) διότι αυτή οι θέσεις πληρώθηκαν κατόπιν διορισμού στα πλαίσια της υπό στοιχεία 4Κ/2020 προκήρυξης του ΑΣΕΠ.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Υ.Ε.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΚΛΑΔΟΙ		ΝΕΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ. 85/2022		
ΥΕ 15 Οικογενειακών Βοηθών	3	ΥΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	ΥΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	3

4) Διαγράφουμε από τον πίνακα των δεσμευμένων προς πλήρωση οργανικών θέσεων που δεν αντιστοιχίστηκαν με την υπ’ αρ. 4183/49/8-3-2023 πράξη του Δημάρχου Σικυωνίων τις παρακάτω θέσεις:

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Π.Ε.	
ΚΛΑΔΟΣ	Αριθμός θέσεων
ΠΕ Κοινωνιολόγων	1
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Δ.Ε.	
ΚΛΑΔΟΣ	
ΔΕ7 Βοηθών Νοσοκόμων	2
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Υ.Ε.	
ΚΛΑΔΟΣ	
ΥΕ15 Οικογενειακών Βοηθών	3

Γιατί οι θέσεις αυτές πληρώθηκαν κατόπιν διορισμού στο πλαίσιο της υπό στοιχεία 4Κ/2020 προκήρυξης του ΑΣΕΠ.

Από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται καμία επιπλέον δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Δήμου Σικυωνίων.

Κατά τα λοιπά ισχύει η υπ’ αρ. 4183/49/8-3-2023 πράξη αντιστοίχισης.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Κιάτο, 17 Φεβρουαρίου 2025

Ο Δήμαρχος

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

- Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
- Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• **Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:**

Α. Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις** → **Εγκύκλιοι**.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

02018051104250008